گسترش صنعت معدن تجارت
نخستین روزنامه تخصصی صبح ایران
یکشنبه
۱۹ مردادماه ۱۳۹۳
۱۳شوال ۱۴۳۵
۱۰ آگوست ۲۰۱۴
www.smtnews.ir - www.smtonline.ir
سال هفتم دوره جدید شماره ۷ • پیاپی ۱۳۲۵ • ۳۲ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰ تومان

شهرداری تهران جوینده طلای کثیف نیست

درآمد ۳ هزار میلیاردی زباله جمع‌کن‌ها

«دزدی در روز روشن. کسی هم کاری به کارت ندارد. روزانه کمتر از ۲۰۰هزار تومان درآمد ندارد؛ به آخر کوچه رسیده، گونی پر از آشغالش را به زمین می‌گذارد و به دیوار تکیه می‌دهد. می‌گوید: خدا رو شکر درآمدمان خوب است ولی رئیسمان پورشه‌سوار است و درآمد میلیاردی دارد. چند سال دیگر من هم ثروت افسانه‌ای خواهم داشت.»این عبارات سطرهای اولیه گزارشی است که حدود ۲سال پیش روی خروجی یکی از خبرگزاری‌ها قرار گرفته بود. قبل و بعد از این بارها در خبرگزاری‌ها و روزنامه‌های مختلف، اغلب با همین رویکرد، به موضوع زباله دزدی و در ادامه آن ضعف نهادها و سازمان‌های شهری در تفکیک زباله‌ها و درآمدزایی از این راه پرداخته شده است.

نعمت زاده:

روح تازه در روابط ایران و ترکیه

وزیر صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران در پایان مذاکرات ۲ روزه در آنکارا گفت: روابط ایران و ترکیه به دنبال سفر خرداد ماه گذشته دکتر حسن روحانی به آنکارا، روح تازه ای یافته است. محمدرضا نعمت‌زاده در راس هیاتی به دعوت نهاد زیبکچی، وزیر اقتصادی ترکیه برای گفت و گو در فرآیند همکاری‌های تهران و آنکارا و اجرایی کردن توافقنامه‌ها و قراردادهای همکاری بین ۲ کشور در حوزه‌های اقتصادی و تجاری، وارد آنکارا شد.

۲

هاشمی رفسنجانی:

جنایات وحشیانه صهیونیست‌ها ذائقه مسلمانان جهان را تلخ کرد

حوادث تلخ اخیر در منطقه، به ویژه عراق، سوریه، لبنان و جنایت‌های وحشیانه کنونی رژیم صهیونیستی در باریکه غزه، ذائقه همه مسلمانان جهان را تلخ کرده و جهان اسلام، اعم از شیعه و سنّی باید برای حل بحران‌سازی‌های منطقه‌ای گروهک‌های افراطی و تروریستی و رژیم اشغالگر قدس شریف، فکر و راه‌حل‌های مناسبی بیندیشند.

۲

بحران تازه شیر بررسی می‌شود

معضلی به نام پالم

۸و۱۷

درآمد نفتی دولت‌های نهم و دهم به بیش از ۶۳۳ میلیارد دلار رسید

معادل ۵۰ سال فروش نفت ایران در ۸ سال خرج شد

۴

گندله سنگ آهن هم از فشار تحریم در امان نماند

۲۱

هنوز هم گرانی در بازار میوه و تره‌بار ادامه دارد

۲۰

زنگ خطر شاخص در تالار حافظ

صنایع در بورس زمینگیر شدند

۲۷

چرخ موتورسیکلت که بچرخد چرخ زندگی می‌چرخد

۱۴

رویای برباد رفته آموزش رایگان

۱۵

گردشگری ابزاری موثر برای انتقال ثروت و سرمایه

دکتر حمید ضرغام
استاد دانشگاه

۳۱

آمارهای نگران‌کننده صنعت

حسین ساسانی
دبیر کل سابق کنفدراسیون صنعت

۲۹

نیروی کار مازاد چالش اصلی بهره‌وری

مهدی یونسیان
مدیرعامل ایران خودرو دیزل

۱۰

جهش دوم صنعت پتروشیمی

هادی زنوزی اصل
کارشناس پتروشیمی

۴

یارانه‌نقدی، بدترین‌شکل پرداخت‌یارانه

علی قنبری
استاد دانشگاه

۲

نعمت‌زاده:

روابط ایران و ترکیه روح تازه‌ای یافته است

وزیر صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران در پایان مذاکرات ۲ روزه در آنکارا گفت: روابط ایران و ترکیه به دنبال سفر خرداد ماه گذشته دکتر حسن روحانی به آنکارا، روح تازه ای یافته است.

به گزارش ایرنا، محمدرضا نعمت‌زاده در راس هیاتی به دعوت نهاد زیبکچی، وزیر اقتصادی ترکیه برای گفت و گو در فرآیند همکاری‌های تهران و آنکارا و اجرایی کردن توافقنامه‌ها و قراردادهای همکاری بین ۲ کشور در حوزه‌های اقتصادی و تجاری، وارد آنکارا شد.

مجتبی خسرو تاج معاون توسعه بازرگانی داخلی و قائم مقام وزیر در امور تجارت، ولی‌الله افخمی‌راد معاون وزیر و رییس سازمان توسعه تجارت ایران و شمار دیگری از مسئولان اقتصادی ایران در این سفر نعمت‌زاده را همراهی کردند.

نعمت‌زاده پیش از ترک آنکارا در گفت و گو با ایرنا، اهداف و نتایج این سفر را تشریح کرد.

وی گفت: سفر ۲ روزه به ترکیه پیرو بازدید ریاست جمهوری ایران و مذاکراتی که سران ۲ کشور داشتند، صورت گرفته است. در این سفر راه‌های تحقق هدف ۳۰ میلیارد دلاری در مبادلات تجاری ۲ کشور در ۲ سال آینده را بررسی و با وزرا و مسئولان این کشور گفت و گو کردیم تا راهکارهای لازم را شناسایی و موانع و مشکلاتی که پیش رو است را رفع کنیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت ایران اضافه کرد: در این رابطه میزبان هیات ایرانی وزیر اقتصاد ترکیه بود. همچنین با وزیر گمرکات، وزیر علوم، فنون و فناوری ترکیه ملاقات داشتیم.

وی در ادامه تصریح کرد: با مسئولان مرکز پژوهش‌های علمی و فناوری ترکیه نیز مذاکراتی داشتیم و با رییس اتحادیه اتاق‌ها و بورس‌های ترکیه که ۱/۵ میلیون شرکت ترک را در پوشش دارد، ملاقات خوبی صورت گرفت.

نعمت‌زاده گفت: همچنین از ۲ شهرک صنعتی در آنکارا از جمله مراکز تولید ماشین‌آلات راهسازی و چند موسسه صنعتی کوچک و متوسط بازدید شد و سفیر جمهوری اسلامی ایران در آنکارا ۲ جلسه جداگانه با فعالان اقتصادی ترکیه و ایرانی مقیم ترکیه ترتیب داد که بسیار پربار بود.

وی افزود: ما مشکلات و موانع بانکی بین ۲ کشور داریم که امیدواریم به تدریج کاهش پیدا کند. البته این مشکلات عمدتا ناشی از تحریم‌ها علیه ایران است. اما طرف ترک قول داده است که علاوه بر خلق بانک (بانک ملی)، بانک‌های دیگری را به کمک این بانک بیاورند تا حجم کار را بتوانیم توسعه دهیم.

در حال حاضر تمامی امور مالی مربوط به تجارت ۲ کشور به نوعی به واسطه خلق بانک ترکیه صورت می‌گیرد که بازرگانان ایرانی و ترک هم از میزان هزینه‌ها و کارمزدها و هم بروکراسی و دیرکرد در امور بانکی، گله مند هستند.

نعمت‌زاده بیان داشت: ۲ هفته پیش که رییس کل گمرک ایران به ترکیه سفر کرده بود توافقاتی با مقامات این کشور داشت که آنها هم بررسی و مرور شد. همچنین در رابطه با تسهیل رفت و آمد بین ایران و ترکیه به ویژه تردد کامیون‌ها و تسهیل امور گمرکی مذاکراتی با طرف ترک صورت گرفت که مفید بود.

وی با اشاره به پیشنهاد طرف ترک برای گشایش مرز رازی به خوی گفت: در راستای توافقاتی که رییس کل گمرک ایران در آنکارا داشت، برای بررسی این موضوع هیاتی متشکل از وزیر راه، توسعه و گمرکات و رییس اتحادیه اتاق‌ها و بورس‌های ترکیه آمادگی خود را برای سفر به تهران اعلام کرد.

نعمت‌زاده‌خاطر نشان ساخت: یک شرکت زیر مجموعه اتحادیه اتاق‌ها و بورس‌های ترکیه که در بخش به روزرسانی و توسعه دروازه‌های مرزی ترکیه نیز فعال است، اعلام آمادگی کرده که در بازسازی مرز کاپی کوی – رازی و احداث جاده ۷۰ کیلومتری از رازی تا خوی سرمایه‌گذاری کند.

این جاده ۷۰ کیلومتری سال‌هاست که در دست تعمیر قرار دارد و مانعی جدی بر سر راه توسعه این دروازه مرزی برای عبور خودروهای مسافربر و باری است. مرز کاپی کوی – رازی یکی از ۳ دروازه گمرکی بین ایران و ترکیه است. این مرز در همین حال تنها مرز ریلی بین ۲ کشور نیز محسوب می‌شود. در سال ۱۳۹۰ تصمیم گرفته شد این مرز برای عبور وسایل نقلیه سبک نیز باز شود که اکنون به طور محدود مسافران زمینی برای رفت و آمد بین ۲ کشور از این مرز استفاده می‌کنند.

در توافقات اخیر گمرکات ایران و ترکیه مقرر شد که هر سه مرز بین ۲ کشور به طور ۲۴ ساعته در ۷ روز هفته فعالیت داشته باشند. همچنین بازشدن مرز رازی برای عبور کامیون‌های باری نیز مطرح شده که قرار است، این موضوع در سفر هفته آینده هیات بلندپایه ترکیه به منطقه با مقامات ایران نهایی شود.

نعمت‌زاده گفت: درباره مشکلات تجار ایرانی در ترکیه نیز با مقامات این کشور گفت و گو شد. در رابطه با برخی تعرفه هایی که اخیرا از سوی ترکیه برای تجار ایرانی اعمال شده نیز طرف ترک قول حل آنها را داده است. وی افزود: در خصوص سرمایه‌گذاری‌های مشترک ۲ کشور هم بحث مفصلی شد و قرار است، هر دو طرف تشویق شوند تا شرکت‌های ایرانی و ترکیه سرمایه‌گذاری مشترک داشته باشند.

وی اضافه کرد: پیشتر تصمیم گرفته شده بود که شهرک صنعتی مشترکی در مرز ایران و ترکیه تاسیس شود که موانع خاصی داشت که قرار شد ما راهکارهای عملی را به ترکیه ارایه کنیم تا این طرح اجرایی شود.

هاشمی رفسنجانی:

جنایات وحشیانه صهیونیست‌ها ذائقه مسلمانان جهان را تلخ کرد

مجمع تشخیص مصلحت نظام روز گذشته به ریاست آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و با حضور اکثریت اعضا تشکیل جلسه داد.

به گزارش ایلنا، در این جلسه پیگیری بررسی طرح رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران، اختلاف میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان ادامه یافت و بندهای دیگری از این طرح به تصویب رسید.

در ابتدای این جلسه هاشمی رفسنجانی با تبریک عید سعید فطر و تشکر مجدد از حضور حماسی مردم در راهپیمایی روز جهانی قدس و حمایت سراسری از مردم مظلوم فلسطین، در سخنانی به مسائل جاری و شرایط اخیر منطقه پرداخت و گفت: حوادث تلخ اخیر در منطقه، به ویژه عراق، سوریه، لبنان و جنایت‌های وحشیانه کنونی رژیم صهیونیستی در باریکه غزه، ذائقه همه مسلمانان جهان را تلخ کرده و جهان اسلام، اعم از شیعه و سنّی باید برای حل بحران‌سازی‌های منطقه‌ای گروهک‌های افراطی و تروریستی و رژیم اشغالگر قدس شریف، فکر و راه‌حل‌های مناسبی بیندیشند.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، اقدامات وحشیانه گروه افراطی و تروریستی داعش در مناطقی از کشورهای عراق و سوریه را دردآور و نتیجه توطئه‌ای جدید و پیچیده علیه کل جهان اسلام برای بدنام کردن اسلام و وجهه مسلمانان در جهان دانست و گفت: گروه‌های تکفیری و افراطی تروریست با ایجاد رعب و وحشت و بزرگ‌نمایی تبلیغاتی، سعی در ایجاد انشقاق در جهان اسلام به منظور بهره‌برداری سوءدشمنان، به‌ویژه رژیم صهیونیستی از اوضاع متفرق کشورهای اسلامی دارند که به همین دلیل ضرورت وحدت و انسجام و همفکری همه کشورهای اسلامی برای مقابله با این پدیده شوم را طلب می‌کند.

هاشمی رفسنجانی با تاکید بر استحکام و اقتدار جمهوری اسلامی ایران برای کمک به حل بحران‌های منطقه‌ای با همکاری کشورهای دلسوز و همسو، گفت: برای استفاده بهینه از امکانات و ایجاد انسجام و همفکری‌های بیشتر جهت مقابله با توطئه‌های پیچیده منطقه و جهان اسلام، ضرورت تشکیل اتاق فکر بسیار جدی مورد تاکید است و باید همه کارشناسان و متخصصان تعاملات بین‌المللی منطقه، در این اتاق فکر برای برون‌رفت جهان اسلام از شرایط نسبتا بد کنونی با هم تشریک مساعی نموده راه‌حل عملی و اجرایی ارائه کنند.

وی تاکید کرد: باید به هر طریق ممکن، مانع بروز تشدید اقدامات تروریستی مخرب شد که نتیجه‌ای جز کشتار مردم بی‌گناه و افزایش حجم کینه و خون‌ریزی در میان مسلمانان ندارد.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام با تاکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران مقتدرانه موقعیت ممتاز خود را در منطقه حفظ می‌کند و می‌تواند برای منطقه کارگشا باشد، گفت: البته حفظ و تداوم این اقتدار نیاز جدی به تدبیر، منطق و استدلال دارد که افراد صاحب‌نظر و شخصیت‌های کارشناس و مجرب در یک اتاق فکر بتوانند مسائل را ریشه‌ای، بررسی و راه کارهای عملی ارائه کنند.

وی تاکید کرد: اقدامات تروریستی گروه داعش به نفع هیچ کشوری در منطقه و جهان نیست و باید تلاش کرد از سرایت بیشتر این‌گونه اقدامات تروریستی به سایر کشورها جلوگیری شود.

هاشمی رفسنجانی ابراز امیدواری کرد، با محوریت رهبری که فردی آشنا با مسائل و فعل و انفعالات منطقه‌ای و بین‌المللی هستند، جمهوری اسلامی ایران می توانندپیشقدم حل مسائل منطقه‌ای باشد.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در بخش دیگری از سخنان خود، مسئله فلسطین به ویژه حملات وحشیانه رژیم اسرائیل در منطقه غزه را از جمله غیرانسانی‌ترین صحنه‌های تاریخی در جهان ذکر کرد و گفت: امروز مردم مظلوم و بی‌گناه باریکه غزه، از هوا، زمین و دریا مورد تهاجم وحشیانه قرار می‌گیرند و متأسفانه بسیاری از کشورهای منطقه، به ویژه سازمان‌های بین‌المللی ذی‌ربط، در قبال این جنایت‌ها و حمله به منازل، مدارس، بیمارستان‌ها و نسل‌کشی مسلمانان سکوت اختیار کرده‌اند.

هاشمی رفسنجانی با ستودن مقاومت و ایستادگی حماس و مردم غزه تاکید کرد: مردم مظلوم غزه تاکنون شهامت و شجاعت مثال‌زدنی از خود نشان داده‌اند، هر چند جهان اسلام ضعف عقیدتی و اجرایی زیادی از خود ثبت کرده‌اند، ولی خداوند نخواهد گذاشت خون مظلومان و بی‌گناهان در غزه بی‌جواب بماند.

همچنین شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی، گزارشی از آخرین شرایط و مقاومت جانانه گروه‌های مقاومت و مردم شجاع و مظلوم غزه در مقابله با تهاجمات نظامی رژیم اشغالگر قدس و اقدامات گروهک تروریستی داعش در عراق و سوریه را به اطلاع اعضا رساند.

در ادامه جلسه، ۵ بند از ماده ۲ طرح رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران به شرح ذیل مورد بحث و بررسی قرار گرفت:

ماده ۲ ـ «صورت دارایی» افراد مشمول موارد زیر است:

۱ـ کلیه اموال غیرمنقول و حقوق دارای ارزش مالی
۲ـ مطالبات دیون
۳ـ سرمایه‌گذاری و اوراق بهادار
۴ـ موجود حساب‌های مختلف در بانک‌ها، مؤسسات مالی اعتباری و نظایر آنها
۵ـ هرگونه منبع درآمدی مستمر

ادامه این مبحث به جلسات آتی مجمع موکول شد.

نگاه روز

بودن شما وثیقه موفقیت ما

محمد آقازاده
روزنامه‌نگار

رونق تولید تنها در گروی عزم ملی برای کار بیشتر، دقیق‌تر و جدی‌تر است، رهایی از تنبلی، کاهلی، بی‌نظمی و رفتارهای نامناسب به‌سادگی ممکن نیست ولی اگر بر آنیم راه به توسعه همه‌جانبه بکشیم و همان بشویم که آرزویش را داریم باید برهنه و بی‌تعارف با خود روبه‌رو شویم، جلوی آینه بایستیم و هم با خود به گفت‌وگوی انتقادی بپردازیم و هم با دیگران. خروج از تورم رکودی، بحران آب و هزار مشکل دیگر تنها با این گفت‌وگو ممکن است. روزنامه صمت در فضایی چنین اضطراری قدم به فضای مطبوعات گذاشت، بنا دارد اراده معطوف به توسعه همه‌جانبه را در دستورکار خود قرار دهد، سختکوشی برای صنعتی شدن جامعه و حضور در تجارت جهانی نیاز به جان‌های جسور، با دقت و خستگی‌ناپذیر دارد که خستگی را با عزم‌شان خسته می‌کنند، روزنامه‌نگارانی که بنا دارند آینه‌ای بر این سختکوشی باشند، نمی‌توانند تن به عادت شده‌ها بدهند، آنها آرش‌وار باید جان شان را در تیرکمان کلمات‌شان بگذارند و تا دوردست‌ها پرتاب کنند. ما بنا داریم ستون‌های متنوع را ابداع کنیم، زبانی را تجربه کنیم که با تغییرات پردامنه جهان امروز همخوان باشد، به‌تدریج با این ستون‌ها و زبان تغییریافته آشنا خواهید شد، ما از شکست نمی‌هراسیم، چراکه می‌دانیم شکست پیش‌فرض هر دل به دریازدنی است، هر شکست معنایی جز آن ندارد که از نو برخیزیم و قدم در راه تازه بگذاریم. در این راه تنها نکته‌ای که امیدمان می‌دهد حضور شماست، حضور منتقدانه شماست، نقد بی‌پروای شما وثیقه موفقیت ما در این مسیر صعب و دشوار است.

در جهانی که خبرنگار شهروند حضورش را مدام به رخ می‌کشد و ضامن جهان تغییر یافته می‌شود ما چشم داریم شما قلم بردارید برای ما بنویسید، از تجربه‌های بی‌واسطه‌تان در حوزه تخصصی این روزنامه، تماس‌های تلفنی‌تان خوشحال‌مان می‌کند و حضور بی‌واسطه‌تان در تحریریه ما را به احترام به پا می‌ایستاند. تنها با شماست که همان می‌شویم که شما چشم دارید.

خبر

فاضلی‌تاکیدکرد

رونق اشتغال با ثبات در بازار

اصلاح نظام بازرگانی یکی از مهم‌ترین خواسته‌های فعالان تجارت و بازرگانی است. دخالت‌های منفی دولت‌های قبلی ضرورت اجرایی شدن اصلاحات را بیشتر از همیشه کرده است. علی فاضلی، رییس اتاق اصناف کشور در گفت‌وگو با ایرنا گفت که اصلاحات در نظام بازرگانی کشور از رویکردهای اصلی دولت فعلی است.

او گفت: این اصلاحات باید هرچه سریعتر صورت گیرد چراکه اصلاحات نظام بازرگانی به نفع ساختار اقتصادی کشور است.

وی با بیان اینکه در ۴ ماه گذشته بازار به یک ثبات رسیده است، تصریح کرد: این موضوع به سبب عدم مداخله بدنه دولت در بازار بوده است. اصناف و بخش خصوصی در چند ماه گذشته نشان دادند در ثبات بازار نقش موثری را ایفا می‌کنند به‌شرطی که شاهد دخالت‌های منفی در این حوزه نباشیم. رییس اتاق اصناف کشور اضافه کرد: اگر روند ثبات در بازار ادامه پیدا کند به طور قطع شاهد تحرک خوبی در بازار خواهیم بود ضمن اینکه اشتغال نیز رونق خواهد گرفت.

تاکید جهانگیری بر گسترش روابط تهران– سنگاپور

معاون اول رییس جمهور در پیامی به نخست وزیر سنگاپور، ضمن تبریک روز ملی این کشور به دولت و ملت سنگاپور، بر گسترش و شکوفایی بیشتر روابط دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی میان دو کشور تاکید کرد.

به گزارش ایلنا، متن پیام اسحاق جهانگیری بدین شرح است:

جناب آقای لی هسین لونگ
نخست وزیر جمهوری سنگاپور

فرارسیدن روز ملی کشورتان را به جناب عالی، دولت و ملت سنگاپور صمیمانه تبریک می‌گویم.

امیدوارم در پرتو تشریک مساعی مسئولان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری سنگاپور، در آینده نزدیک شاهد شکوفایی بیشتر روابط دو جانبه، منطقه‌ای و بین المللی میان دو کشور باشیم.

از خداوند متعال، سلامتی و موفقیت آن جناب و بهروزی و سرافرازی دولت و ملت سنگاپور را مسألت دارم.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رییس جمهوری اسلامی ایران

رویداد

در مراسم یادبود خاطره شهدای دیپلمات؛

ظریف: قدم در نبرد دیپلماتیک پرتلاطمی گذاشته‌ایم

«محمدجواد ظریف» وزیر امور خارجه گفت: در سایه توکل، مقاومت و پایداری و الگوگیری از راه روشن شهدا، قدم در مسیر نبرد دیپلماتیک پرتلاطم و پرفراز و نشیب بین‌المللی گذاشته‌ایم.

به گزارش ایرنا، ظریف روز شنبه در مراسم گرامیداشت شهدای دیپلمات که با حضور مدیران ارشد وزارت امور خارجه و جمعی از روسای نمایندگی جمهوری اسلامی که در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی برگزار شد، تاکید کرد: ما شهدای معزز را همچنان ناظر بر رفتار، کردار و عملکرد خود می‌دانیم و این واقعیت، مسئولیت سنگینی را بر دوش ما نهاده است که نه تنها باید مراقب رفتار خود بوده، بلکه باید در پاسداری از این نمونه‌های مقاومت، پرتلاش ظاهر شویم. وزیر امور خارجه با خوشامدگویی به خانواده‌های معزز شهدا و ایثارگران وزارت امور خارجه و با یادآوری شانزدهمین سالگرد شهادت مظلومانه شهدای مزار شریف گفت: شهیدان، نمونه واقعی مقاومت و حراست از ارزش‌ها و تضمین‌کننده انقلاب و ارزش‌های ما هستند.

رییس دستگاه دیپلماسی ادامه داد: ما به برکت خون شهدا و توکل به خدای متعال در جهت پاسداشت اهداف مقدس نظام، منویات رهبر معظم انقلاب و در جهت گرامیداشت خون شهیدان و امام شهدا گام برمی‌داریم.

ظریف با یادآوری تهاجم رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه گفت: امروز در غزه به خوبی شاهدیم که جنایتکاران صهیونیست پس از یک ماه کودک‌کشی، در برابر مقاومت مردم غزه، درخواست آتش‌بس می‌کنند.

وی اضافه کرد: در واقع آنچه دشمنان انقلاب و اسلام را از پای در می‌آورد، حس مقاومت و پایداری است که شهدا بهترین و والاترین نمونه این مقاومت هستند. وزیر امور خارجه یادآور شد که خانواده معزز شهدا، بالاترین ایثار را در راه پایداری و پاسداری از اهداف انقلاب به عمل آورده‌اند.

براساس گزارش اداره کل دیپلماسی رسانه‌ای وزارت امور خارجه، ظریف در این مراسم با اهدای لوح‌های یادبود به خانواده‌های معظم شهدای وزارت امور خارجه، از آنان تجلیل کرد.

روز خبرنگار

معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی:

بگذاریم خبرنگار با دست و بال آزاد کار خود را دنبال کند

حسین انتظامی با تبریک روز خبرنگار و گرامیداشت سالروز شهادت محمود صارمی گفت: طبیعتا نام‌گذاری‌ها برای خوشامد و گرامیداشت نیست، بلکه مسئولیت‌آفرین هم هست. وی افزود: اساسا این دولت آمده که رویکردها عوض شود، به نظرم کسانی که کار فرهنگی می‌کنند و با کرامت انسانی و حرفه‌ای مغایرت دارند دوره‌شان به سرآمده است، رویکرد دولت این است که بیشتر به جنبه‌های معنوی توجه کند و به ان وظایفی که باید پاسخگو باشد. معاون مطبوعاتی وزارت ارشاد ادامه داد: اتفاقا تکریم خبرنگار و روزنامه‌نگار این نیست که ما به او هدیه دهیم بلکه این است که امکان فعالیت حرفه‌ای را گسترش دهیم و بگذاریم خبرنگار با دست و بال آزاد کار خود را دنبال کند. او خاطرنشان کرد: قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات که در سال ۸۸ به دولت ابلاغ شده است، ایرادی داشت به همین دلیل به شورای نگهبان رفت و برگشت، هیچ وقت اراده‌ای برای تحقق و اجرایش نبود به دلیل اینکه در این قانون دولت موظف به پاسخگویی می‌شود، بسیاری از بحث‌هایی که ما در جهت ایفای نقشمان داریم در این قانون دیده شده است، آیین نامه‌ی اجرایی‌اش نوشته شده سال‌هاست که در جا می‌زند. انتظامی ادامه داد: این قانون در جهت پاسخگوسازی دولت و مبارزه با فساد است نخستین جلسه‌ی این کمیسیون دوشنبه‌ی آینده تشکیل می‌شود.

علی ربیعی:

روز خبرنگار روز مبارزه با افراطی‌گری است

علی ربیعی، وزیر کار، رفاه و تامین اجتماعی ظهر دیروز در مراسم بزرگداشت روز خبرنگار بر اهمیت نقش خبرنگاران اشاره کرد، گفت: امروز به نام شهید صارمی نامگذاری شده است. شهید صارمی اولین شهید مبارزه با افراطی گری بود،بنابر این روز خبرنگار روز مبارزه با افراطی گری است. وی ادامه داد: جامعه ما نیاز به اطلاعات دارد و اطلاعات فقط نیاز شغلی نیست، بلکه چگونه زیستن را مطرح می کند. امروز مطبوعات نه تنها یک خبر بلکه یک نیاز برای جامعه هستند و باید با کمک مطبوعات یک گفتمان اجتماعی درباره مسائل مختلف همچون فقر، توسعه و فرهنگ راه‌اندازی شود. ربیعی ادامه داد: ما دچار یک ابهام گفتمانی هستیم و در چنین فضایی سیاست گذاری‌ها کمرنگ می‌شود و اگر مطبوعات گفتمان اجتماعی را ایجاد کنند و گسترش دهند،می‌توانیم به رشد برسیم. وزیر کار با اشاره به بحث آزادی مطبوعات گفت: متاسفانه در بحث آزادی مطبوعات، ما به جای آزادی عمقی به سمت آزادی ارتفاعی حرکت کرده‌ایم. ربیعی تصریح کرد: باید به سمتی حرکت کنیم که چشم‌ها و گوش‌ها از داخل ببینند و از طرف دیگر رسانه‌های داخلی ما نیز کاملا حرفه‌ای شوند. وی ادامه داد: آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، ایجاد شرایط اقتصادی برای روزنامه‌ها، تمرکززدایی از تهران، تاسیس نهادهای صنفی قوی در مطبوعات از جمله برنامه‌های اصلی در حوزه رسانه‌ها باید باشد. ربیعی افزود: باید به سمت مفاهمه بین دولت و مطبوعات حرکت کنیم و حتی می‌توانیم به سمتی حرکت کنیم که بخشی از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با ارائه مدارک معتبر به روزنامه‌نگاری اختصاص پیدا کند. وی از حل شدن بیمه تکمیلی در آینده‌ای نزدیک خبر داد و افزود: باید لایحه صنفی نظام مطبوعات را جلو برد زیرا معتقدم می‌توان کار مطبوعات را مانند سایر صنوف به خود اهالی مطبوعات سپرد. ربیعی بدون مشخص کردن وضعیت انجمن صنفی روزنامه‌نگاران گفت: انجمن صنفی مطبوعات و روزنامه‌نگاران باید در پیرامون مسائل صنفی مطبوعات و روزنامه‌نگاران تلاش کنند و ما به دنبال آن هستیم که روزنامه‌نگاران یک صنف مستقل برای خود داشته باشند.

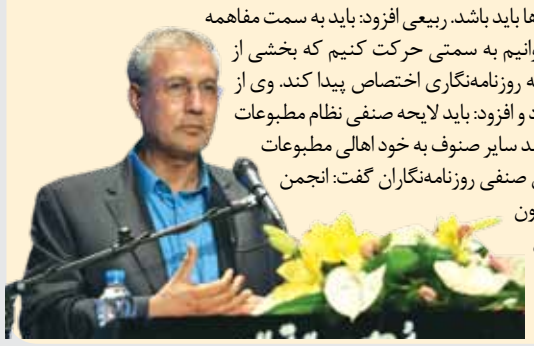

علی مطهری:

به سمتی حرکت کنیم که برخوردهای دو گانه با مطبوعات وجود نداشته باشد

مراسم بزرگداشت روز خبرنگار از سوی انجمن صنفی روزنامه‌های غیردولتی ظهر دیروز با حضور مدیران مسئول، خبرنگاران و اهالی رسانه در سالن همایش‌های برج میلاد برگزار شد. به گزارش ایلنا، علی مطهری نماینده مجلس شورای اسلامی در این مراسم گفت: خبرنگار از جامعه و برای جامعه خبر می‌آورد و امروز نقش خبرنگاران در جامعه کاملا مشهود است. وی با اشاره به اینکه آزادی عمل خبرنگاران از بروز فساد جلوگیری می کند، تصریح کرد: زمانی که در کشور مطبوعات آزاد بودند بحث‌هایی همچون قتل‌های زنجیره‌ای، مسائل پیش آمده در بند ۳۵۰ اوین افشا شد. وی ادامه داد: در کشورهایی همچون ژاپن نه دیوان محاسبات وجود دارد و نه دستگاه نظارتی، بلکه خود مردم، رسانه‌ها و خبرنگاران بهترین عامل و ناظر مبارزه با فساد هستند. مطهری اظهار کرد: باید به سمتی حرکت کنیم که برخوردهای دوگانه با مطبوعات وجود نداشته باشد و همان گونه که با یک روزنامه اصلاح‌طلب برخورد می‌شود با بقیه هم همانطور برخورد شود.

نماینده مردم تهران گفت: وقتی هیات نظارت بر مطبوعات وجود دارد باید قبل از توقیف یک روزنامه نظر هیات نظارت اخذ شود.

بدون حضور رسانه‌ها هیچ اتفاق مهمی شکل نمی‌گیرد

احمد مسجدجامعی ،رئیس شورای شهر تهران نیز طی سخنانی در این مراسم گفت: قانون اساسی سند مهمی است که در آن تمامیت ارضی ما شامل استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی را هم‌عرض هم قرار داده است و ما متوجه می‌شویم که آزادی چقدر اهمیت دارد.

وی با اشاره به رابطه آزادی و اصحاب رسانه افزود: تکریم اصحاب فکر و گفت‌وگو در جامعه به این است که مسئله آزادی آنها مورد توجه قرار بگیرد، زیرا در نبود آزادی و فقدان آن ما نیاز به حمایت‌های دیگر داریم و اگر آزادی را بگیریم مجبور هستیم به جای آن پاداش‌هایی بدهیم که هزینه‌دار است. مسجدجامعی ادامه داد: امروز بدون حضور رسانه‌ها هیچ اتفاق مهمی شکل نمی‌گیرد و به همین دلیل استقبال رسانه‌ها مهم است. امروز اگر ارگان‌هایی مثل شورای شهر موفق هستند به دلیل آن است که رسانه‌ها به صورت مستقل و به عنوان عضو ۳۲ شورای شهر حضور دارند. رییس شورای شهر تهران به تداوم کار رسانه‌ای اشاره کرد و افزود: در جایی که رسانه‌ها عمر کوتاهی داشته باشند ،جریان فرهنگی شکل نمی‌گیرد، زیرا گفتمان فرهنگی نیاز به زمان دارد.

وی ادامه داد: امروز باید انجمن‌های صنفی در حوزه روزنامه‌نگاری همچون انجمن صنفی روزنامه‌نگاران به فعالیت‌های بیشتری روی بیاورد.

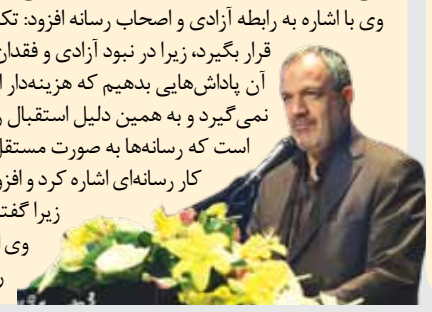

مراسم بزرگداشت روز خبرنگار در برج میلاد برگزار شد

نگاه

قلم خبرنگار قطره‌چکان خون جامعه است

مینو بدیعی: امروز اینجا گردهم آمده‌ایم که با بزرگداشت یاد و نام شهید صارمی، شهید راه قلم به این باور، اندیشه، رای و نظر دست یابیم که خبرنگاران با خون و جان خود معامله می‌کنند. آنان با حضور در همه عرصه‌های حیات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و با جانفشانی در صحنه‌های درگیری‌ها، جنگ‌ها، انقلاب‌ها، نبردها و حرکت در تاریک‌ترین و مخوف‌ترین ابعاد سیاه زندگی بشر، تصویرگر رویدادهایی می‌شوند که برای همیشه و تا ابدیت در ذهن تاریخ می‌ماند، پابرجا و استوار...

آنان روشنایی آگاهی را در سیاه‌ترین دخمه‌های مخوف رویدادهای تلخ می‌افروزند، خود قربانی می‌شوند اما کلام و نام آنان در سپیده‌دم شادی‌ها و فلق تاریخ برجای می‌ماند ... خبرنگار تشنه صحرای خبر، رویداد، آگاهی، اطلاعات و روشنگری، از مغز، روح، ذهن و جسم خویش مایه می‌گذارد تا ندا و پژواک آزادی پابرجا بماند. خبرنگار همچون شمع می‌سوزد و آب می‌شود تا کلبه جهانی در روشنایی روح او رنگی از زندگی و حیات بگیرد. خبرنگار با یک دست قلم و با یک دست اسلحه آگاهی به پیش می‌تازد تا مفهوم انسانیت و انسان دوستی، عدالت و آزادی و... در سراسر جهان گسترش یابد. خبرنگار مبهوت و حیرت‌زده وادی بی‌انتهای آزادی است اما خود کمتر به آزادی دست یافته است.

خبرنگار ایرانی هر چند در این گستره بی‌انتهای شبکه اطلاعاتی و جهان شبکه‌ای، همچون کاربری بسیار آگاه گام بر می‌دارد اما هنوز هم در ابتدایی‌ترین کپرهای کلبه جهانی در جست‌وجوی نوری از آزادی سرگردان است... هنوز هم خبرنگار در کلبه جهانی اطلاعات، اخبار و آگاهی، ارتباطات، جایگاه راستین خویش را نیافته است. با گذشت نزدیک به ۱۸۰ سال از شکل‌گیری نخستین روزنامه- کاغذ اخبار توقف انتشار آنها، در کلبه‌ای که اطلاعات با سرعت نور در آن در حال حرکت است بر سر خبرنگار و نشریه‌اش استیلا دارد. بیشتر از یک‌سال است که از تشکیل دولت تدبیر و امید گذشته است و نگاه همه به امیدی است که با دست تدبیر گشوده می‌شود. در کلبه جهانی اطلاعات، در این دنیای شبکه‌ای، حضور برخی از خبرنگاران ایرانی در «کپرهای بتنی و مسقف»، آرامش دهکده اطلاعات را درهم ریخته‌اند... این درحالی است که فوران اطلاعات و اخبار وجود دارد، در حال حاضر اساسی‌ترین و بنیادی‌ترین خواست‌های روزنامه‌نگاران ایرانی، به‌دست آوردن آزادی کامل، در مطبوعات است. در عصری که جامعه شبکه‌ای و دنیای ارتباطی و اطلاعاتی تمامی جهانیان را احاطه کرده است از بین بردن نظام پیشگیری اعطای مجوز نشریه و جایگزین کردن سیستم تنبیهی به جای آن مانند اکثر کشورهای دنیا، یک نیاز است. فراهم کردن امکانات رفاهی و نظام دقیق حقوق و دستمزد، رفع مشکلات شغلی و ایجاد امنیت حرفه‌ای، برقراری نظام بیمه اجتماعی مناسب، اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل متناسب با حیثیت و شأن خبرنگاران و گزارشگران مطبوعات از دیگر خواست‌های خبرنگاران است. جلوگیری از هرج‌ومرج در نظام مدیریتی و کاستن نقش روزنامه‌نگاران و افراد غیرحرفه‌ای در روزنامه‌ها، برخورد با جو به‌شدت غیردموکراتیک در برخی از مطبوعات، استقرار نظام مدیریتی مناسب در مطبوعات با بهره‌گیری از اصول مدیریت فرهنگی، خواست‌های مهمی است که باید جامه عمل به خود بپوشاند. شناخت استعدادهای جوان در ساختار تشکیلاتی مطبوعات، توجه کامل به نظام آموزشی تربیت و آشناکردن با اصول نوین روزنامه‌نگاری مدرن در سطوح دانشگاهی و سایر موارد و... جزو ابتدایی‌ترین حقوقی است که خبرنگاران ایران به‌دنبال آن هستند. و بدون تردید هر خواستی در سایه گسترش آزادی بیان و ارتقای جایگاه رسانه مکتوب در جامعه میسر است...

خبر

فرهنگ صنعت و تولید از مدارس آغاز می‌شود

شاتا- در سال فرهنگ واقتصاد و در راستای توسعه فرهنگ تولید، وزارت صنعت، معدن و تجارت با آموزش و پرورش تفاهم نامه همکاری امضا می‌کند. ترویج فرهنگ کار وتلاش، ترویج فرهنگ مصرف کالای ایرانی و اصلاح الگوی مصرف از جمله برنامه‌های مهم مهندس نعمت‌زاده در وزارت صنعت، معدن و تجارت است. دانش آموزان به عنوان سرمایه انسانی هر کشوری محسوب می‌شوند وآشنایی آنان با مفاهیم وموضوعات صنعتی می‌تواند استعدادهای بالقوه آنان به سمت نوآوری، اختراعات وحرکت به طرف صنایع نوین معطوف شود.

بنابراین، وزیر صنعت، معدن و تجارت با حضور در آموزش وپرورش ضمن ارزیابی نحوه همکاری وتعامل ۲ وزارتخانه، تفاهم نامه همکاری امضا خواهند کرد.

یادداشت

جهش دوم صنعت پتروشیمی با حضور شرکت‌های خارجی

هادی زنوزی اصل
مدیر روابط عمومی شرکت ملی پتروشیمی

مهم‌ترین اتفاق این روزهای صنعت پتروشیمی برگزاری نمایشگاه ایران پلاست با حضور ۷۰۰ شرکت داخلی و خارجی در تاریخ ۳ تا ۷ مهرماه در تهران است. این نمایشگاه که با حضور بیش از ۵۰۰ شرکت داخلی و ۲۰۰ شرکت خارجی برگزار می‌شود و در نوع خود بی‌نظیر است، در واقع به مکانی برای عرضه توانمندی‌های ایران در صنعت پلاستیک تبدیل شده است. نمایشگاه ایران پلاست در ۴ گروه کالایی شامل مواد اولیه، خدمات فنی مهندسی، محصولات و ماشین‌آلات و تجهیزات صنایع پلیمری برگزار می‌شود و تا به امروز بیش از ۱۵۰ شرکت خارجی آمادگی خود را برای حضور در آن اعلام کرده‌اند که پیش‌بینی می‌شود به ۲۰۰ شرکت نیز برسد. این روزها صنعت پتروشیمی از حالت تصدی‌گری خارج شده و در حال حاضر یک شرکت حاکمیتی و یک شرکت تسهیل‌گر سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی، این شرکت بخش خصوصی را تشویق به سرمایه‌گذاری در این صنعت می‌کند که یکی از مزیت‌های این روند، خروج دولت از نقش واردکننده و بساز و بفروشی بود. دولت در سال‌های گذشته پتروشیمی را تکمیل و به بخش خصوصی واگذار کرده است. این در حالی است که صنعت پتروشیمی به‌عنوان یکی از سودآورترین صنایع کشور که ARR آن معمولا در بهترین شرایط حدود ۲۰درصد است، حدود ۵ سال زمان نیاز دارد تا سرمایه‌گذار به سرمایه اولیه خود دست یابد. در همین حال یکی از بندهای اقتصاد مقاومتی خلق ارزش‌افزوده بیشتر است. اما متاسفانه در صنعت پتروشیمی در ۵۰ سال گذشته تنها به بالادست نگریسته شده که لازم است نسبت به حرکت به سمت و سوی توسعه صنایع پایین‌دستی حرکت کنیم و این موضوع را در اولویت کاری خود قرار دهیم. چراکه صنایعی که نرخ بازگشت بالای ۵۰درصد دارند هر اندازه که مواد اولیه را در صنایع پایین‌دست توسعه دهند به ایجاد اشتغال بیشتر و خلق ارزش افزوده بیشتر کمک کرده‌اند. این در حالی است که یکی از اولویت‌ها، تشویق و توسعه صنایع پایین‌دستی است.

هنوز در کشور زمینه گسترش صنایع بالادستی در مناطق جدید وجود دارد. به همین منظور طرح‌های جدیدی از سوی شرکت ملی پتروشیمی برای سرمایه‌گذاران تعریف شد.

ساخت طرح‌های پتروشیمی در سواحل دریای عمان، ایجاد طرح‌های پتروشیمی در چابهار و ایرانشهر، ساخت چند هاب جدید منطقه‌ای در کشور، ساخت طرح در فاز ۲ عسلویه، به نتیجه رساندن طرح‌های خط لوله اتیلن غرب ازجمله این طرح‌هاست. در همین حال صندوق توسعه ملی نیز آمادگی خود را اعمال سیاست‌های تشویقی با هدف توسعه طرح‌های پتروشیمی اعلام کرده و این درحالی است که پیش از این نیز همکاری‌های اساسی در این زمینه داشته است. بر این اساس سرمایه‌گذاران این حوزه در صورت در اختیار داشتن طرح‌های ترجیحی و توجه به طرح‌های موجود با همکاری صندوق توسعه ملی مواجه خواهند شد. براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته بخش عمده‌ای از طرح‌های بزرگ و مگاپروژه‌ها به‌صورت فاینانس خواهد بود. در این روش بخشی از سرمایه آورده، خود سرمایه‌گذار و بخشی نیز سرمایه‌گذاری خارجی و قسمتی هم کمک دولت به این بخش است. اما نکته مورد توجه حمایت دولت از طرح‌های معرفی شده به شرکت پتروشیمی خواهد بود، زیرا مرکز سرمایه‌گذاری اعتبار لازم را در اختیار آنها قرار خواهد داد. هم‌اکنون برند شرکت ملی پتروشیمی MPC در دنیا شناخته شده است و هم‌اکنون شرکت پتروشیمی این آمادگی و این اجازه را از طرف دولت دارد که از طرح‌های پتروشیمی حمایت کند. که در این راستا تاکنون چند طرح را با کمک شرکت‌های خارجی به سرانجام رسانده است، به‌طوری‌که آریاساسول با مشارکت ۵۰درصد افریقای جنوبی طرحی را در کشور انجام داده است. همچنین با مشارکت کشور هند نیز طرح‌هایی تعریف شده، که این کشور به‌دنبال چند طرح اوره‌آمونیاک در چابهار است. این روند نشان می‌دهد که در حال حاضر منعی برای سرمایه‌گذاری برای این قضیه وجود ندارد، همان‌گونه که پیش از این سرمایه‌گذاران عمانی و اندونزی نیز در این حوزه وجود داشتند اما به‌دلیل مسائل و مشکلاتی که در دولت قبل ایجاد شد، از ادامه فعالیت خود بازماندند. امیدواریم در دولت یازدهم و با کمک تیمی که در راس هرم اقتصادی و صنعت کشور است، بتوانیم جهش دوم را در این صنعت رقم بزنیم. همان‌گونه که جهش اول این صنعت در زمان ریاست مهندس نعمت‌زاده اتفاق افتاد.

نمود مشخص ابراز تمایل شرکت‌های خارجی و حضور شرکت‌های پتروشیمی در این حوزه نشان می‌دهد که ایران این قابلیت را دارد که به نخستین اقتصاد نوظهور دنیا البته در صورت برداشتن تحریم‌ها تبدیل شود. این روزها بیشتر شرکت‌ها برای حضور در ایران ابراز تمایل کردند و می‌خواهند از عرصه رقابت عقب نمانند ما نیز منتظر هستیم به کمک تیم هسته‌ای و بابرداشتن تحریم‌ها بتوانیم به توسعه این صنعت کمک کرده تا پتروشیمی را به نخستین صنعت کشور تبدیل کنیم.

درآمد نفتی دولت‌های نهم و دهم به بیش از ۶۳۳ میلیارد دلار رسید

معادل ۵۰ سال فروش نفت ایران در ۸ سال خرج شد

پیمان جنوبی: رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۱ در خوش‌بینانه‌ترین حالت منفی ۵/۴ درصد گزارش شده است. در عین حال معادل ۵۰ سال فروش نفت ایران در ۸ سال خرج شد که این حادثه تاریخی را با هیچ معادله ریاضی نمی‌توان هضم کرد. در چند سال اخیر، اداره کردن کشور بدون برنامه و پشتوانه علمی عملکردی برجای گذاشته که هیچ جای دفاع ندارد. این در حالی است که دولت‌ها به لحاظ حقوقی و قانونی ملزم به اجرای قانون برنامه‌های توسعه‌ای کشور و تحقق اهداف کمی پیش‌بینی شده در آن هستند.

برابر نماگرهای اقتصادی بانک مرکزی، در سال‌های ۱۳۷۶ تا پایان ۱۳۹۱ صادرات نفتی ایران شامل ارزش افزوده نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی صادر شده توسط شرکت ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیرگمرکی)، بالغ بر ۸۰۶ میلیارد و ۲۱۸ میلیون دلار گزارش شده است.

بر پایه این گزارش، مجموع درآمدهای نفتی کشور در سال‌های ۱۳۷۶ تا پایان ۱۳۸۳ و در دولت‌های هفتم و هشتم ۱۷۲ میلیارد و ۷۴۸ میلیون دلار گزارش شده است. همچنین درآمدهای نفتی کشور طی سال‌های ۱۳۸۴ تا پایان ۱۳۹۱ و در دولت‌های نهم و دهم نیز رقمی بالغ بر ۶۳۳ میلیارد و ۴۷۰ میلیون دلار را شامل می‌شود.

با در نظر گرفتن مجموع درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفتی و غیرنفتی (بدون بخش خدمات)، مجموع کل درآمدهای ارزی دولت‌های هفتم و هشتم به ۲۱۰ میلیارد و ۹۷۴ میلیون دلار و مجموع کل درآمدهای ارزی دولت‌های نهم و دهم به ۷۸۳ میلیارد و ۵۳۴ میلیون دلار بالغ شده است. بر این اساس، در بخش درآمدهای نفتی، درآمدهای ارزی دولت‌های نهم و دهم حدود ۳/۷ برابر درآمدهای ارزی دولت‌های هفتم و هشتم است و در مجموع کل صادرات نفتی و غیرنفتی (بدون بخش خدمات) نیز همین نسبت برقرار است.مقایسه درآمدهای نفتی دوران ۸ ساله جنگ تحمیلی (۱۱۰ میلیارد دلار طی سال‌های ۱۳۵۹ تا پایان ۱۳۶۷) با دولت‌های گذشته نشان می‌دهد، دولت جنگ با حدود ۶۴ درصد درآمدهای نفتی دولت‌های هفتم و هشتم و نیز با کمتر از ۱۷ درصد درآمدهای نفتی دولت‌های نهم و دهم جنگ را اداره کرد و به مردم هم فشار زیادی وارد نشد.

از سوی دیگر، گزارش مرکز مطالعات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام نشان می‌دهد که میزان درآمدهای نفتی ایران از زمان کشف و تولید نفت در دوره مظفرالدین شاه تا پایان سال ۱۳۹۰ به ۱ هزارو ۱۱۶ میلیارد دلار رسیده است. (در صورتی که به این رقم درآمدهای نفتی سال ۱۳۹۱ را اضافه کنیم مجموع فروش نفت ایران به ۱ هزار و ۱۸۴ میلیارد دلار بالغ می‌شود).

بر اساس این گزارش، مجموع درآمدهای نفتی ایران در دوره پیش از انقلاب تا سال ۱۳۵۷ حدود ۱۱۲ میلیارد دلار بوده است که بخش عمده آن در سال‌های بعد از ۱۳۵۲ خورشیدی به دست آمده که قیمت نفت افزایش شدیدی پیدا کرد. تا پیش از سال ۱۳۵۲ کل درآمد نفتی ایران تا آن زمان نزدیک به ۲۷ میلیارد دلار بوده است.

درآمد نفتی ایران در سال‌های بعد از انقلاب تا سال ۱۳۸۴ یعنی زمان سرکار آمدن دولت نهم ۴۴۵ میلیارد دلار بوده، این در حالی است که تنها در ۸ سال دولت‌های نهم و دهم درآمد نفتی ایران به بیش از ۶۳۳ میلیارد دلار بالغ شده که تقریبا ۵۰ درصد درآمدهای فروش نفت ایران در ۱۰۰ سال گذشته است.

گزارش مجمع نشان می‌دهد که در سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰ که تازه جنگ ۸ ساله ایران و عراق شروع شده بود، ایران در کل حدود ۳۵ میلیارد دلار از محل فروش نفت خام درآمد داشته و بعد از آن دولت میرحسین موسوی (۱۳۶۰ تا ۱۳۶۸) در کل ۱۱۰ میلیارد دلار دولت اکبر هاشمی رفسنجانی (سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶) ۱۴۱ میلیار دلار درآمد نفتی داشته است.

افزایش درآمدهای ارزی کشور در سال‌های بعد از جنگ در حالی است که طبق برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه، رشد اقتصادی به‌طور متوسط باید به ۸ درصد می‌رسید. اما در ۲۰ سال گذشته، کشور تنها در سال ۱۳۸۱ توانسته است رشد اقتصادی ۸/۷۵ درصدی را تجربه کند.

آمارهای رسمی نشان می‌دهد، نوسان نرخ رشد اقتصادی در دولت‌های نهم و دهم بیشتر از دولت‌های قبل است. حتی کارشناسان، افت رشد اقتصادی تا این حد را با ۸ سال دوران جنگ با عراق مقایسه می‌کنند.

در این مورد مرکز مطالعات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام در گزارشی عملکرد دولت‌های هاشمی، خاتمی و احمدی‌نژاد را مقایسه کرده است.

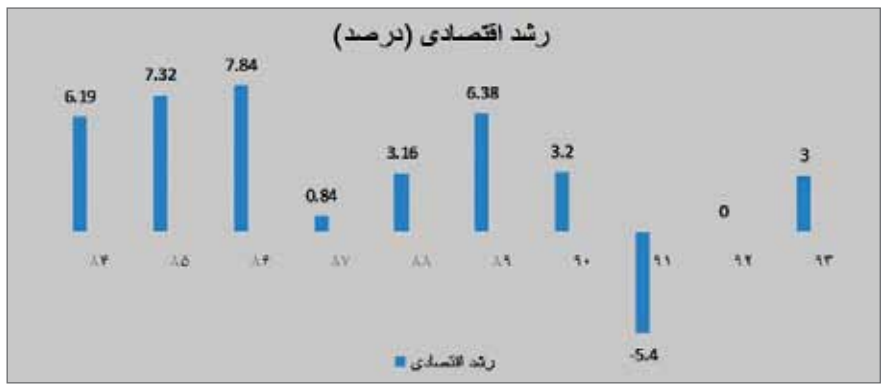

بر اساس این گزارش، در حالی که درآمد نفتی کشور در دولت احمدی‌نژاد بیش از ۲ برابر دولت‌های قبلی بوده، کمترین رشد اقتصادی کشور طی سال‌های ۸۴ تا ۹۱ گزارش شده است.

مهم‌ترین یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که «از نظر شاخص مهم رشد اقتصادی، بیشترین ثبات در سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۳ اتفاق افتاده است و کمترین رشد اقتصادی طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱ دیده می‌شود.»

همچنین در بررسی وضع این شاخص نسبت به وضع منطقه و جهان مشاهده می‌شود که «رشد اقتصادی منطقه در دوره سوم (احمدی‌نژاد) حدود ۱/۵واحد کمتر از متوسط رشد اقتصادی جهان بوده است.»

در این گزارش تصریح شده است که «به طور کلی رشد اقتصادی ما در دوره اول(هاشمی) در مقایسه با جهان و منطقه قابل قبول بوده است.»

در دوره دوم(خاتمی) نیز متوسط رشد اقتصادی ما برابر با ۳/۹درصد بوده که از عربستان سعودی و ترکیه به ترتیب با نرخ‌های رشد متوسط ۲/۸۵ و ۳/۵۱ درصد بالاتر و تنها از مصر با نرخ رشد متوسط ۴/۶۴ درصد پایین تر بوده است.

به طور کلی در دوره دوم نیز متوسط رشد اقتصادی ما حدود ۱/۵واحد پایین‌تر از منطقه و تقریبا برابر با متوسط رشد اقتصادی جهان بوده است.

علاوه بر عواید سرشار ارزی، آمار نشان می‌دهد بخش عمده درآمدهای نفتی ۸ سال دولت‌های نهم و دهم صرف واردات کالاهای مصرفی و خدمات شده است. آمارهای بانک مرکزی حاکی از آن است که طی سال‌های ۱۳۸۴ تاپایان ۱۳۹۱ بالغ بر ۵۱۱ میلیارد دلار صرف واردات شده است.

بررسی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نشان می‌دهد، سهم واردات کالاهای سرمایه‌ای از کل واردات که تا سال ۱۳۸۴ حدود ۲۲ درصد بود، در سال ۱۳۹۰ به حدود ۱۴ درصد کاهش پیدا کرده و بقیه کالاهای وارداتی شامل اقلام مصرفی و واسطه‌ای بوده است. در سال‌های اخیر همواره این انتقاد بوده که دولت، زمینه افزایش واردات کالاهای مصرفی را فراهم کرده و تا جایی پیش رفته که حتی بخشی از میوه مصرفی کشور نیز از خارج وارد شده است.

گزارش مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، بدون پرداختن به سیاست‌های اقتصادی دولت‌های نهم و دهم نشان می‌دهد که تقریبا نیمی از درآمدهای نفتی ایران در یکصد سال اخیر در سال‌های بعد از ۱۳۸۴ به دست آمده است ولی تقریبا همه آن مصرف شده است.

بخش عمده این درآمدها صرف واردات کالا و بودجه جاری کشور شده و انتقاد اصلی گزارش مجمع تشخیص مصلحت نظام به این است که چرا تنها نزدیک به ۱۷ درصد کالاهای وارد شده کالای سرمایه‌ای بوده و بقیه کالاهای مصرفی و واسطه‌ای بوده است.

به عقیده آقای ترکان، دولت به جای واردات کالاهای مصرفی و واسطه‌ای باید این درآمدها را صرف پروژه‌های زیر ساخت می‌کرد که هم ماندگار و اشتغالزا هستند و هم بستر رشد و توسعه کشور را فراهم می‌کنند.

روی خط خبر

منصور معظمی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت بر منابع هیدروکربوری وزارت نفت با اشاره به اینکه هرگونه تغییر در واگذاری شرکت‌های نفتی مستلزم تصویب در مراجع قانونی است، گفت: خوشبختانه وزارت نفت، وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان خصوصی‌سازی درباره موضوع‌های مورد نظر وزارت نفت، به تفاهم کلی رسیدند و تغییری در واگذاری شرکت‌های نفتی نسبت به گذشته صورت نگرفته و هرگونه تغییری مستلزم تصویب در مراجع قانونی است.

حمیدرضا کاتوزیان، رییس پژوهشگاه صنعت نفت با اشاره به تجزیه و تحلیل سوخت تولیدی پتروشیمی‌ها در این پژوهشگاه تصریح کرد: نتایج این تجزیه و تحلیل نشان داد بنزین تولید پتروشیمی‌ها آثار زیست‌محیطی زیانباری به همراه داشته است. وی با بیان این‌که سوخت تولیدی پتروشیمی‌ها برخی معیارهای بنزین یورو ۴ را داشت، ادامه داد: اما در عین حال از آنجا که این بنزین در برخی شاخص‌ها با استانداردهای بنزین یورو ۴ مطابقت نداشت، استفاده از آن، پیامدهای زیست محیطی نامطلوبی به همراه داشته است.

مصطفی کشکولی مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران از صادرات نخستین محموله نفت‌گاز ایران به میزان ۵۰۰ تن به افغانستان و برنامه‌ریزی برای افزایش حجم آن به ۱۰۰۰ تن خبر داد و اظهارکرد: صادرات نفت‌گاز به افغانستان پیرو توافق‌های پیشین با مقام‌های انرژی این کشور صورت گرفته است.کشکولی همچنین صادرات نفت‌گاز به عراق را از دیگر برنامه‌ها اعلام و از پیگیری برای رسیدن به توافق نهایی با این کشور خبر داده است.

علی مروی رییس کمیسیون انرژی مجلس با بیان اینکه برابر گزارش‌های وزارت نفت، بنزینی که هم اینک وارد کشور می‌شود دارای استاندارد یورو ۴ است، گفت: کارشناسان کیفیت بنزین وارداتی را در مبدا و مقصد بررسی می‌کنند تا طبق استانداردهای اعلام شده از طرف دولت باشد و برابر با گزارش‌های وزارت نفت، بنزینی که هم‌اکنون وارد کشور می‌شود، دارای استاندارد یورو ۴ است.

یک نفتکش غیرایرانی برای نخستین بار از زمان کاهش تحریم‌های غرب علیه ایران در چارچوب توافق هسته‌ای ژنو توانست تحت پوشش بیمه‌های غربی وارد ۲ بندر ایرانی شود. نفتکش الکساندرا متعلق به شرکت کشتیرانی ترانسلند بالک تحت پوشش بیمه انگلیسی وست آو انگلند پی‌اندای کلاب، ۳ مرداد وارد بندر عسلویه شد و ۷ مرداد برای بارگیری محموله میعانات گازی در بندر خارک پهلو گرفت.

حسین آقایان مدیر تامین و توزیع شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان این که برآورد می‌شود رشد مصرف بنزین با وجود سفرهای تابستانی پیش رو، در مقایسه با سال گذشته از ۵ درصد فراتر نرود، گفت: مصرف بنزین دراین بازه زمانی نسبت به مدت مشابه سال قبل، تنها ۳ درصد رشد داشته است و انتظار می‌رود تا پایان امسال رشد مصرف این فرآورده با گذر از فصل سفر (تابستان) و کاهش ترددها در نیمه دوم سال، از ۵ درصد عبور نکند.

منصور بزمی رییس پردیس صنایع پایین دستی پژوهشگاه با اشاره به اینکه پژوهشگاه صنعت نفت، توسعه دانش فنی‌های را در راس امور خود قرارداده است گفت: پژوهشگاه هم اکنون آماده واگذاری دانش فنی تولید گوگرد بنتونیتی، قطعات پلیمری و فرآیندهای مختلف پتروشیمی به بخش خصوصی است.

حسین هاشمی معاون ستاد سوخت از ابطال ۶ میلیون کارت سوخت در مدت ۷ ماه گذشته خبر داد و گفت: براین اساس روزانه ۷ میلیون لیتر بنزین صرفه جویی می‌شود. وی با اشاره به اینکه با اجرای این طرح روزانه ۷/۵میلیون لیتر مصرف سوخت کاهش یافت، افزود: در مجموع ۸ ماه گذشته ۷۰۰ میلیون لیتر صرفه جویی در مصرف بنزین را شاهد بودیم.

سیدمحسن قمصری مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت گفت: برخی تجار منطقه برای منافع خودشان و بالا بردن قیمت نفت کوره گاهی درباره توقف صادرات نفت کوره ایران صحبت می‌کنند اما صادرات نفت کوره ایران متوقف نشده و طبق روال انجام می‌شود.

عباس کاظمی معاون وزیر نفت با تشریح جزئیات راه اندازی ۳ طرح جدید افزایش ظرفیت تولید بنزین، زمان توقف واردات بنزین را اعلام کرد و گفت: امسال ظرفیت تولید بنزین کشور از مرز ۷۰ میلیون لیتر در روز عبور می‌کند.وی در تشریح مهمترین طرح‌های آماده راه اندازی بنزین سازی در پالایشگاه‌های موجود نفت کشور، گفت: هم اکنون تمامی مراحل ساخت و نصب تجهیزات طرح عظیم بنزین سازی پالایشگاه نفت اصفهان به پایان رسیده است. وی با اعلام اینکه هم اکنون تولید کاتالیست بنزین سازی این مجتمع توسط سازندگان داخلی در حال انجام است، تصریح کرد: پیش بینی می‌شود تا مهر با تولید کاتالیست به میزان مورد نیاز تولید بنزین با استاندارد یورو چهار اتحادیه اروپا در این پالایشگاه فراهم شود.

نگاه روز

افزایش تولید محصولات پتروشیمی به ۱۸۰ میلیون تن

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با تشریح عملکرد یکسال گذشته این شرکت در صنعت پتروشیمی گفت: با عملی شدن طرح‌های این شرکت و رسیدن مجتمع‌های تولیدی کنونی به ظرفیت اسمی، تولید کشور به ۱۸۰ میلیون تن در سال خواهد رسید.

عباس شعری‌مقدم رسیدن میزان تولید در واحدهای پتروشیمی به ظرفیت نهایی را یکی از برنامه‌ها و اولویت‌های شرکت ملی صنایع پتروشیمی طی یکسال گذشته اعلام و تصریح کرد: ظرفیت مجتمع‌های پتروشیمی درحال حاضر ۶۰میلیون تن است، اما تنها ۴۰میلیون تن محصول تولید می‌کنند، از این رو بدون آنکه سرمایه‌گذاری خاصی صورت بگیرد، می‌توان حجم تولیدات را ۲۰ میلیون تن افزایش داد. وی با بیان اینکه طی یک سال گذشته تکمیل ۱۵ طرح از ۶۲ طرح باقیمانده از برنامه‌های چهارم و پنجم با پیشرفت بالای ۶۰ درصد از دیگر برنامه‌های صنعت پتروشیمی از ابتدای شروع به کار دولت یازدهم تاکنون است، افزود: علاوه بر ۶۲ طرح باقیمانده، ۳۶ طرح جدید نیز تعریف کرده‌ایم که در مجموع ۶۰ میلیون تن دیگر ظرفیت تولید پتروشیمی کشور را بالا می‌برد، ولی برای جذب سرمایه‌گذار برای این طرح‌ها نیاز به سرمایه‌گذاری دولت برای ساخت زیرساخت‌ها هستیم. وی ادامه داد: خوشبختانه برای اکثر ۶۲ طرح باقیمانده از برنامه‌های چهارم و پنجم در صنعت پتروشیمی زیرساخت فراهم است، اما از آنجا که تا زیرساخت فراهم نباشد، سرمایه‌گذار حاضر به سرمایه‌گذاری نخواهد بود، بنابراین نیاز است که زیرساخت‌های لازم را به نیابت از طرف دولت فراهم کنیم که برای این اقدام در حال مذاکره با دولت و مجلس هستیم.

اقتصاد

صمت

۵
۶
۲۷
۲۸

economy@smtnews.ir

یکشنبه ۱۹ مردادماه ۱۳۹۳ - ۱۳شوال ۱۴۳۵- ۱۰ آگوست ۲۰۱۴

- ابزارهای تامین مالی، راهکار خروج از رکود
- صنایع در بورس زمینگیر شدند
- بازار کالای خاکستری، سبز می‌شود؟

با شناسایی ثروتمندان یارانه‌بگیر

بازگشت ۵۶۴ میلیارد تومان به‌سود مردم

سمیرا کرمی - گروه اقتصاد: ۳ ماه است که فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها شروع شده است اما هنوز یارانه‌ها غیرهدفمند توزیع می‌شود و تمام اقشار درآمدی به صورت یکسان از درآمدهای یارانه‌ای بهره‌مند می‌شوند. هنوز شناسایی اقشار پردرآمد از فهرست یارانه‌بگیران، پدیده‌ای است که سال‌ها به کشمکش میان مجلسی‌ها و دولت انجامیده است. تبعات بالای سیاسی که حذف اقشار پردرآمد برای دولت دارد منجر به تامل دولت برای حذف این طبقه شده است. علاوه بر تبعات سیاسی، غیرقابل شناسایی بودن طبقه پردرآمد، از دیگر معضلات پیش روی دولت است. در ادامه این چالش‌ها اخیرا مجلس یک فرصت یک ماهه را برای شناسایی طبقه پردرآمد و حذف آنها از یارانه‌بگیران داده است. دولت درصدد حذف پردرآمدهاست، اما طولانی شدن این موضوع ریشه در لزوم ثبات در وضعیت اقتصادی دارد. دولت نمی‌تواند از یک طرف به دنبال ثبات در شرایط متلاطم این روزهای اقتصاد ایران باشد و از طرف دیگر تنش حذف اقشار درآمدی از یارانه‌ها را داشته باشد. آیا فرصت یک ماهه برای اجرای موضوع مهمی که از آغاز هدفمندی یارانه‌ها، به یک چالش تبدیل شده است، کافی است؟ به گفته وزیر اقتصاد و دارایی تاکنون ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در ابتدای اجرای فاز دوم هدفمندی از دریافت یارانه نقدی انصراف داده‌اند و در صورت شناسایی ۱۰ میلیون نفر از اقشار پردرآمد و حذف آنها از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه، در صورت اصلاح نحوه پرداخت یارانه نقدی، دولت ماهیانه ۵۶۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان در پرداخت یارانه نقدی صرفه‌جویی خواهد کرد.

این موضوع بیش از هر چیزی برای دولت منفعت خواهد داشت اما تاخیر ۳ ماهه در اجرای این طرح می‌تواند حاکی از اولویت تثبیت شرایط روانی اقتصاد برای دولت باشد. در این رابطه به سراغ چند نفر از مجلسی‌های اقتصاددان برای بررسی چگونگی اجرای این طرح رفتیم.

اتمام مهلت ۳ ماهه دولت اعطای فرصت یک ماهه

ایرج ندیمی، نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در خصوص فرصت یک ماهه دولت برای حذف اقشار پردرآمد از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه در گفت‌وگو با صمت گفت: بحث آغاز هدفمندی یارانه‌ها به این موضوع برمی‌گردد که دولت بتواند پس از حذف یارانه‌ها، کمک‌های جبرانی را مدیریت کند، مدیریت کمک‌های جبرانی یعنی پرداخت جبرانی به اقشار ضعیف و کم‌درآمد اقتصاد که از قیمت‌های جدید حامل‌های انرژی آسیب اقتصادی می‌بینند.به گفته وی، باید افراد آسیب‌پذیر شناسایی شده و مورد حمایت یارانه‌ای دولت قرار بگیرند اما این موضوع به طول انجامیده و با گذشت ۳ ماه از اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها هنوز حذف اقشار پردرآمد در دستور کار دولت یازدهم قرار نگرفته است. در متن قانون هدفمندی، تمام خانوارها هدف‌گذاری نشده بودند و قرار بود از محل درآمدهای آزاد شده از حذف یارانه به حامل‌های انرژی هدفمندی شود و اقشار پردرآمد مورد هدف نبودند.

مهم‌ترین لازمه معیار تخصیص یارانه

نایب رئیس کمیسیون مجلس افزود: دولت راهکارهای زیادی برای شناسایی اقشار پردرآمد دارد، یکی این است که خط فقر را ملاک پرداخت یارانه نقدی بگذارد، یعنی افرادی را که درآمد بالای ۲ میلیون تومان در ماه دارند را از فهرست یارانه‌بگیران حذف کند یا روش دیگری متناسب با اقلیم مطرح کند مثلا کلانشهر و روستا و سایر تقسیمات اقلیمی را ملاک پرداخت یارانه قرار دهند اما چیزی که اهمیت دارد این است که باید این ملاک و معیار تخصیص یارانه، قابلیت تعمیم به عموم اقشار درآمدی را داشته باشد. دولت در شناسایی درآمدهای بالای خط فقر قدرت شناسایی دارد و ده‌ها روش برای شناسایی اقشار درآمدی زیر خط فقر وجود دارد و همچنین در شناسایی دهک‌های پردرآمد نیز قانون‌هایی وضع شده است و دولت می‌تواند این کار را به سهولت انجام دهد. قانون یک مهلت ۵ ساله را برای اعطای یارانه نقدی داده بود و بر اساس آن دولت به‌سرعت باید اقدام به حذف اقشار پردرآمد از فهرست یارانه‌بگیران کند.

ندیمی در خصوص اینکه در صحن علنی مجلس از موافقان طرح مهلت یک ماهه به دولت برای حذف و شناسایی اقشار پردرآمد بوده است، گفت: باید فقط اقشار کم‌درآمد یارانه نقدی بگیرند وگرنه دیگر مفهوم کمک جبرانی را نمی‌دهد و می‌شود کمک به همه افراد و این مخالف مفهوم عدالت است.

عطاءالله حکیمی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در این خصوص افزود: شناسایی اقشار پردرآمد در این فرصت یک ماهه امری غیرقابل اجرا و بعید است. اما این طرح حداقل خروجی که خواهد داشت این است که دیگر دولت موظف به حذف اقشار پردرآمد از یارانه‌بگیران می‌شود. از یک سال پیش که این موضوع مطرح شده است تاکنون اقدام جدی در این خصوص انجام نشده است، به همین دلیل است که برای دولت مهلت تعیین شده وگرنه همه می‌دانند که شناسایی اقشار پردرآمد فرآیندی زمان‌بر و طولانی است. وی همچنین افزود: ضرورت این موضوع برای مجلس محرز بوده است، از این‌رو برای تاکید بیشتر به دولت یک فرصت اندک را مطرح کردیم تا دولت به طور جدی به حذف و شناسایی اقشار پردرآمد بپردازد.

لزوم شفافیت اقتصادی

حکیمی در خصوص چگونگی شناسایی اقشار پردرآمد اظهار کرد: برای شناسایی اقشار پردرآمد باید شفافیت در اقتصاد ما افزایش پیدا کند تا بتوانیم اقشار پردرآمد را شناسایی و وضعیت دقیق مالی افراد را بررسی کنیم. متاسفانه در رابطه با بسیاری از افراد پردرآمد هیچ آمار و ارقام دقیقی از درآمد و دارایی آنها وجود ندارد اما دولت موظف است که این افراد را شناسایی و درآمدهای آنها را مشخص کند.

ضرورت همکاری تمامی قوا

وی همچنین ادامه داد: باید تمام قوا دست به دست هم داده و با هم همکاری کنند تا دولت به شناسایی دقیق اقشار پردرآمد نایل شود. دولت بدون همکاری قوه قضائیه قادر به شناسایی اقشار پردرآمد نخواهد بود.

این نماینده مجلس افزود: تاکنون برآورد دقیقی از منابع آزادشونده با حذف پردرآمدها، به‌دست نیامده است. حتی نمی‌توان پیش‌بینی دقیق از درآمدهای آزادشونده از این محل را داشت.

از کلی‌گویی تا جزئیات شناسایی پردرآمدها

بهروز احمدی، مدرس اقتصاد نیز درخصوص حذف اقشار پردرآمد از فهرست یارانه‌بگیران در پاسخ به صمت گفت: حذف اقشار پردرآمد از دریافت‌کنندگان یارانه، یکی از اساسی‌ترین اهداف طرح هدفمندی یارانه بود تا یارانه دولت فقط به اقشار نیازمند تعلق بگیرد. دهک‌های بالای درآمدی که قادر به پوشش هزینه‌های خود هستند باید از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه حذف شوند و فقط اقشار ضعیف و دهک‌های پایین درآمدی از یارانه منتفع شوند. وی افزود: مسائل و هزینه‌های سیاسی که حذف اقشار پردرآمد از فهرست یارانه‌بگیران برای دولت در پی دارد، منجر به طولانی شدن فرآیند حذف این قشر درآمدی تاکنون شده است. دولت درصدد حذف پردرآمدها از یارانه‌بگیران است اما شناسایی اقشار پردرآمد یک معضل اساسی است. چه معیاری برای پردرآمد خواندن یک طبقه وجود دارد؟ گردآوری پایگاه‌های داده‌ای و بررسی درآمدهای افراد برای شناسایی سقف و کف درآمدهای آنها، مهم‌ترین نقطه ضعف این طرح است. این حرف‌ها کلیات است و نمی‌تواند در جزئیات و چند و چون اجرای طرح وارد شود.

مهم‌ترین چالش

احمدی درخصوص معیارهای مختلف شناسایی اقشار پردرآمد اظهار کرد: شناسایی دهک‌های درآمدی با معیارهایی که در اقتصاد وجود دارد، عملا غیرممکن است. مهم‌ترین موضوع در این زمینه شناسایی درآمد واقعی افراد است.

یک سری افراد مثل کارگران و کارمندان درآمدهای مشخص دارند و سطح درآمدهای آنها کم نوسان است اما افراد در مشاغل آزاد غیرقابل شناسایی دقیق درآمدی هستند. ۲ راهکار پیش‌روی دولت است راهکار نخست اینکه ابتدا ۷۰ درصد از یارانه‌بگیران را حذف کنند و اگر کسی اعتراض کرد، به بررسی اعتراض‌ها بپردازد و راهکار دوم این است که اول به شناسایی دقیق یارانه‌بگیران پردرآمد بپردازد سپس آنها را از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه حذف کنند. به نظر می‌رسد دولت راهکار دوم را در پیش گرفته است که این راهکار منطقی‌تر به نظر می‌رسد و به طور قطع سخت‌تر بوده و زمان‌بر است.

نگاه روز

یارانه نقدی، بدترین شکل پرداخت یارانه

علی قنبری

هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس - مدیرعامل شرکت بازرگانی ایران

در رابطه با فرصت ۱ ماهه مجلس به دولت برای حذف دهک‌های پر درآمد از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه و پیامدهای بعدی آن برای دولت یازدهم باید گفت، پرداخت یارانه به طور نقدی کلاً پدیده قابل قبولی در اقتصاد نیست.

دولت اگر بخواهد یارانه‌ای پرداخت کند باید برای اقشار نیازمند و کم درآمد باشد اما این کمک‌ها باید به صورت غیرنقدی باشد یعنی یارانه‌های دولت باید از حالت پول نقد و تزریق نقدینگی در جامعه، به صورت کالا و بن در بیاید. اقشار پر درآمد در واقع همان دهک‌های بالای درآمدی هستند که نباید یارانه دریافت کنند.

مبلغ یارانه برای این افراد درآمد نسبی بسیار پایینی ایجاد می‌کند که با واکنش شدید آنها نیز روبه‌رو نخواهد شد. بر همین اساس اکثر قریب به اتفاق کارشناسان تاکید دارند اقشار پردرآمد نباید یارانه دریافت کنند. اگر دولت همت به بهبود شرایط اقتصادی ببندد و در صدد کاهش تورم و افزایش رشد اقتصادی و به دنبال خروج از رکود باشد، در راستای افزایش درآمد سرانه مردم عمل کرده است. افزایش درآمد سرانه مردم منجر به کاهش واکنش مردم به تغییرات در نحوه پرداخت یارانه می‌شود و وابستگی درآمدی مردم را به یارانه‌های نقدی کاهش می‌دهد. یارانه نقدی بدترین شکل پرداخت یارانه در هر اقتصادی است.

پرداخت نقدی منجر به توزیع نامناسب درآمدی و جلوگیری از بهبود شکاف‌های اقتصادی می‌شود. با پرداخت یارانه نقدی در واقع طبقه متوسط از بین می‌رود. این در حالی است که طبقه متوسط مهم‌ترین طبقه اجتماعی است. دولت یازدهم باید از همان ابتدای کار به جای درخواست از مردم برای انصراف از یارانه، خودش وارد عمل می‌شد و یارانه اقشار پردرآمد را حذف می‌کرد. باید به مردم اطمینان می‌داد که حذف یارانه اقشار پردرآمد در بلندمدت به نفع خودشان است. دولت یازدهم در شرایط خوبی روی کار آمد. مردم اعتماد بالایی به شعارها و رفتار اقتصادی دولت داشتند و انواع سیاست‌های دولت توسط مردم پذیرفته می‌شد. در این شرایط دولت باید از همان ابتدا سیاست‌های درست اقتصادی را پیاده و یارانه نقدی را حذف می‌کرد یا حداقل اقدام به حذف اقشار پردرآمد از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه می‌کرد.

بدهی ۲/۷ میلیارد دلاری به صندوق توسعه ملی

برای برگرداندن بدهی ۲/۷ میلیارد دلاری به صندوق توسعه ملی بنا بر این شد که در ۳ قسط در ۳ سال در کنار سهم سالانه‌ای که از منابع نفتی به صندوق واریز می‌شود ۲ درصد نیز اضافه‌تر برای این طلب واریز شود. بر این اساس سال‌های ۹۲، ۹۳ و ۹۴ زمان‌های واریز این اقساط هستند. در همین زمینه سید قاسم حسینی، قائم مقام صندوق توسعه ملی- اعلام کرد که طلب صندوق توسعه ملی بابت عیدانه سال ۱۳۹۱ در حال بازگشت تدریجی از سوی دولت است. وی به ایسنا گفت: تاکنون حدود ۸۰۰ میلیون دلار از مجموع ۲/۷ میلیارد دلار طلب صندوق به آن بازگشته و دریافت مابقی آن ادامه دارد. حسینی این را هم تاکید کرد که دولت باید مانده این طلب را در سال جاری و آینده به حساب صندوق توسعه ملی بازگرداند.

۳ میلیون کارگر مشمول دریافت سبد کالا

خردادماه امسال دولت ماموریتی را برعهده وزارت کار گذاشت که طی آن قرار شد این وزارتخانه از طریق بانک اطلاعاتی مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها، لیست ۲ گروه حقوقی زیر ۶۰۰ هزارتومان و بین ۶۰۰ تا ۱ میلیون تومان را استخراج و برای دریافت بسته‌های رایگان امنیت غذایی آماده کند. وزیر کار با تاکید بر ادامه توزیع سبد کالا می‌گوید: شناسایی گروه‌های جدید در حال انجام است و به زودی برنامه مهم دولت در این زمینه اعلام می‌شود. گفته می‌شود دست‌کم ۳ میلیون کارگر حداقل بگیر می‌توانند در لیست جدید دریافت‌کنندگان سبد کالا قرار بگیرند.

گزارش روز

مشاور اقتصادی دولت اعلام کرد:

رونق به اقتصاد بازمی‌گردد

گروه اقتصاد: اهداف و جزئیات همایش تبیین سیاست‌های اقتصادی دولت برای خروج از رکود روز گذشته طی یک نشست خبری از سوی مشاور رییس‌جمهوری تشریح شد. محمدعلی نجفی در این نشست با بیان اینکه اقتصاد کشور از سال ۱۳۹۱ دچار دو عارضه مهلک رکود و تورم شده است، گفت: دولت با اتخاذ سیاست‌های موفق، تورم را کنترل کرد و اینک حدود چهارونیم ماه است که خروج از رکود در دستور کار ستاد اقتصادی دولت قرار گرفته است. وی با تاکید بر این موضوع که در همین راستا در گام نخست تحلیل جامعی از دلایل ایجاد رکود تورمی تهیه و در گام بعد سیاست‌های خروج غیرتورمی از رکود تدوین شد، افزود: از این بسته سیاستی دولت نباید انتظار یک برنامه جامع داشت.

۹۴، سال خروج از رکود

وی با بیان اینکه این بسته مقدمه‌ای برای اجرای برنامه ششم است، افزود: این بسته ویژه سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ است و امید می‌رود با اجرای این بسته، اقتصاد کشور در پایان سال ۱۳۹۴ از رکود خارج شود. مشاور رییس‌جمهوری با بیان اینکه اجرای بخشی از سیاست‌های دولت نیازمند تصویب لایحه دولت در مجلس است، اما بخش عمده بسته دولت در قالب مصوبه ابلاغ و اجرا خواهد شد، تاکید کرد: بلافاصله بعد از همایش کار عملیاتی کردن سیاست‌های اقتصادی برای خروج از رکود آغاز خواهد شد. نجفی با یادآور شدن اینکه در حد امکان نظرات کارشناسان را جمع‌آوری کردیم، اما هنوز دولت آمادگی دارد نظرات کارشناسان و صاحبنظران را برای جمع‌بندی دریافت کند، افزود: احتمالا در چندماه آینده بسته تکمیلی دیگری هم از سوی دولت ارائه شود.

مراقب پایه پولی کشور هستیم

دبیر ستاد هماهنگی اقتصادی با بیان اینکه به شدت مراقب هستیم پایه پولی کشور تغییر نکند، گفت: برنامه‌های عملیاتی بخش‌های نفت و گاز، مسکن، صنعت، معدن و تجارت تبیین و نهایی شده و برنامه‌ها با توجه به رویکردهای اثربخش با نتایج عملیاتی و عاجل تدوین شده است.

نجفی با تاکید بر این که وظیفه دولت در اقتصاد قیمت‌گذاری نیست، افزود: نقش اصلی دولت سیاست‌گذاری و ایجاد ثبات در اقتصاد کلان و مقابله با انحصار اقتصادی است. دبیر ستاد هماهنگی اقتصادی در ادامه تاکید کرد: براساس محاسبات نتایج اجرای بسته، از نیمه دوم سال ۱۳۹۳ آشکار خواهد شد و پیش‌بینی می‌کنیم در سال ۱۳۹۵ شاهد رونق و جهش اقتصادی باشیم. نجفی با اعلام اینکه بسیاری از احکام بسته مستقل از موضوع تورم طراحی شده است، ادامه داد: هدف‌گذاری دولت کاهش همزمان تورم با خروج از رکود است و براساس رهنمودهای مقام معظم رهبری اقتصاد ایران باید درونزا و برونگرا باشد. نجفی ابراز امیدواری کرد: در صورت اجرای درست بسته دولت، رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ۲ تا ۴ درصد برسد که در صورت تحقق این موضوع اتفاق بزرگی افتاده است. دبیر ستاد هماهنگی اقتصادی دولت با تاکید بر این موضوع که به‌دنبال شناورسازی قیمت ارز نیستیم، گفت: هدف دولت حذف تدریجی کاهش شکاف نرخ دولتی و آزاد ارز است که به نظر می‌رسد حتی منتقدان هم به درستی آن اعتراف دارند.

تسویه بدهی دولت به بانک‌ها تا یک سال و نیم آینده

نجفی در پاسخ به این پرسش که بخش عمده اتکا تامین مالی بسته خروج از رکود دولت، شبکه بانکی است و اکنون شبکه بانکی در شرایطی نیست که پاسخگوی فعالان اقتصادی باشد، گفت: این بسته با هماهنگی تمام دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه شده و موارد مطرح در بسته مواردی است که بانک‌ها هم قبول دارند باید انجام دهند. وی در ادامه با تاکید بر اینکه ۳ راهکار در این باره مورد توجه بوده است، اول بدهی دولت به بانک‌هاست، دولت در سال‌های قبل به بانک‌ها به‌عنوان خزانه خود نگاه می‌کرده و همواره دست در جیب بانک‌ها داشته است، در بسته دیده‌ایم بدهی دولت به بانک‌ها طی یک سال و نیم آینده تسویه شود. نجفی نکته دوم را فروش اموال خود بانک‌ها عنوان کرد و ادامه داد: مسئله سوم هم افزایش سرمایه بانک‌هاست که به چند روش پیش‌بینی کرده‌ایم تا افزایش سرمایه انجام شود و به‌ازای هر یک ریال افزایش، بانک می‌تواند ۱۲/۵ برابر تسهیلات بپردازد. وی گفت: بخش مهمی از مسئله خروج از رکود به منابع مالی بازمی‌گردد، قوی‌ترین بخش بسته هم تامین مالی است و امیدواریم در ماه‌های آینده توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها افزایش یابد. نجفی درخصوص جایگاه بورس ایران در راستای خروج ایران از رکود اقتصادی اظهار کرد: جایگاه بورس خیلی قوی در نظر گرفته شده و اقتصاد باید به سمتی برود که تامین منابع مالی بنگاه از طریق بازار سرمایه و بورس باشد. او با اشاره به مشکل بنگاه‌ها گفت: در بسته خروج از رکود امکان تسهیلات‌دهی بانک‌ها پیش‌بینی شده است که ۶۰ درصد کل منابع بانک‌ها برای سرمایه در گردش واحدهای صنعتی اختصاص یابد و در نیمه دوم سال ۱۳۹۳ مشکل سرمایه در گردش به شدت کاهش خواهد یافت.

نگاه روز

زنجیره‌ای که باید مدیریت شود

ابوالقاسم حکیمی‌پور
عضو هیات علمی دانشگاه

به‌منظور اهداف و برنامه‌های دولت در جهت توسعه فعالیت‌های اقتصادی و افزایش اشـتغال مولد و پایدار در کشـور با لحاظ کردن ظرفیت بالای اشـتغالزایی در بخش‌های مختلف بـه خصوص در بخش صنعت، حمایت مالی از این بخش‌ها می‌تواند عاملی باشد برای تحرک اقتصادی بنگاه‌ها و اشتغالزایی بیشتر.

بنابرایـن اگر ظرفیت‌های بخـش صنعت را در نظر بگیریـم و هدفمـان را توسـعه اشـتغالزایی در این بخـش بدانیم، به نظر می‌رسـد که رقمی حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰میلیون تومان برای هر فرصت شـغلی در این بخش منابع نیاز باشد، که به‌طور طبیعی بانک‌ها نقش اصلی را در تامین مالی آن ایفا می‌کنند.

امـا اینکه این منابع با چه شـرایط و نرخ سـودی در اختیـار صنعتگران و تولید کننـدگان قرار گیرد، همواره معضلی مهم برای فعالان این بخش و بانکی‌ها به حسـاب می‌آید. چون یک طـرف قضیه بر کاهش نرخ سـود تاکید دارد و دیگری بر بالا بودن آن اصرار می‌کند.

گرایش معنادار بانک‌ها به سـمت عقود مشارکتی و پرداخت تسـهیلات در قالب این عقود، در سـال‌های اخیر باعث شـده که دسـت صنعت بـه منابع ارزان نرسـد و انتقادات از سیسـتم بانکی افزایش یابد. اما فراموش نشـود که بانکداری نیز هزینه‌هایی دارد که موجب می‌شـود در نهایت قیمت تمام شـده پول در بانک افزایش یابد و بانک هم نتواند تسـهیلاتی با نرخ پایین‌تر از نرخ تمام شده پول پرداخت کند.

اما اگر بخواهیم درک درستی از این موضوع داشته باشـیم، ابتدا باید ریشـه مشـکل را پیدا کنیم و بعد درصـدد یافتن راهکاری برای آن باشـیم. متاسـفانه فقدان سیسـتم یکپارچـه در بخـش مدیریت مالی بانک‌هـا، یکی از عوامـل به وجود آورنده مشـکلات موجود اسـت. سیسـتم بانکی ما هنـوز از نبود یک حسابرسی دقیق رنج می‌برد و هر یک از بانک‌ها روشی را برای محاسبه سود و زیان آن در پیش گرفته‌اند، اما این درحالی است که در کشورهای پیشرفته، مدیریت مالی یکپارچه در نظام بانکی آنان به شکل کاملا دقیق انجام می‌شـود که ما هم باید هرچه سـریع‌تر به این سمت پیش برویم.

ریشـه یکی دیگر از مشکلات موجود در نظام بانکی ما، تورم بالای حاکم در اقتصاد اسـت. نرخ بالای تورم باعث شده که هزینه تمام‌شده پول در بانک‌ها افزایش یابـد و بانک هـم برای جبران ایـن هزینه‌ها اقدام به دریافت سـود بالا از وام گیرندگان کند که این امر در قالب عقود مشارکتی برای بانک میسر است. بنابراین ضروری اسـت برای کاهش نرخ سود تسهیلات، ابتدا اقداماتی در راستای کاهش نرخ تورم در کشور صورت گیرد و بعد نرخ سود تسهیلات را کاهش داد.

بالارفتـن حجـم مطالبـات معوق بانک‌هـا هم در سـنوات گذشته از موضوعاتی اسـت که به مشکلات فعلی سیسـتم بانکی دامن زده اسـت. معوق شـدن ۲۵درصد از تسـهیلات پرداختی بانک‌ها و جبران این کمبود منابع سـبب شده که بانک‌ها گرایش بیشتری به سـمت پرداخت تسهیلات در قالب عقود مشارکتی پیدا کنند. از آنجا که بخشـی از تسهیلات پرداختی به طرح‌ها و بخش‌های اقتصادی به شـکل دسـتوری صورت می‌گیـرد، باید برای کاهـش مطالبات معوق بانک‌ها، نسبت تسهیلات‌دهی به این طرح‌ها را کاهش داد و منابـع بانک‌هـا را به سـمت طرح‌هایی هدایت کـرد که توجیه اقتصادی داشـته باشـد و برای بانک هم سـودآور باشـد. البته در این بین نمی‌توان رکود حاکم در بخش صنعت را نیز نادیده گرفت چراکه این امر باعث شـده تا بانک‌هـا تمایل چندانی به پرداخت تسـهیلات ارزان‌قیمت به این بخش نداشـته باشند. به‌طور طبیعی، سـرمایه‌ها به سمتی حرکت می‌کنند که بازدهی و سود مناسـبی را عاید سرمایه‌گذار کند و به همین دلیل هم اسـت که در سـال‌های گذشته بخش زیادی از نقدینگی‌ها به سمت بازارهای غیرمولد حرکـت کرده و پول در چرخـه تولید و صنعت نبوده که البته وجود ۵/۵میلیون بیکار نشـان از این موضوع دارد که این بخش‌ها فعالیت چندان خوبی نداشته‌اند.

بـه هر حال این موضوع در سیسـتم بانکی هم صدق می‌کند و منابع بانک‌ها به سمتی می‌روند که بازدهی مناسـبی برای بانک داشـته باشـد. حال با شناسایی برخی از مشـکلات موجود در این سیسـتم باید برای برون‌رفـت از آن و ایـن که بانک‌ها تمایل بیشـتری به ارائه تسـهیلات ارزان‌تر به تولید و صنعت داشـته باشـند، ابتدا از تولید و صنعت حمایت قانونی صورت گیرد . در گام دوم باید تولید برای بانک جذاب شـود. نبایـد فقط به این فکر کنیم که تسـهیلات را به این بخـش هدایت کنیم تا تولید بیشـتری صورت گیرد، بلکه باید بازارهای مصرف شناسـایی آنها را گسترش دهیم تا بعد از حمایت‌هایی که از فعالیت‌های تولیدی و صنعتی صورت گرفت، با عرضه و فروش محصولات تولیـدی و صادرات آنها به کشـورهای هدف، این امر باعث رونق تولید و رفع مشکلات این بخش شود تا با سوددهی این بخش سیستم بانکی هم رغبت بیشتری به ارائه تسـهیلات داشـته باشـد، این یعنی مدیریت منسجم و یکپارچه مالی.

عضو شورای فقهی بانک مرکزی در گفت‌وگو با صمت مطرح کرد:

ابزارهای تامین مالی، راهکار خروج از رکود

زهره محسنی شاد – گروه اقتصاد: موضوع قابل بحث و بررسی این روزها در محافل اقتصادی، کمبود نقدینگی در اقتصاد به‌خصوص در حوزه تولید و صنعت است، موضوعی که باعث شده فعالان این بخش با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو شوند و توان ادامه فعالیت را نداشته باشند. در این شرایط مهم است تا با راهکارهایی بتوان نقدینگی‌ها را از بخش غیرمولد جامعه جمع‌آوری و به سمت بخش مولد هدایت کرد که در این رابطه سیدعباس موسویان، از صاحبنظران بانکداری اسلامی و عضو کمیته فقهی بانک مرکزی معتقد است: که ابزارهای جدید تامین مالی می‌تواند پل ارتباطی بین بخش غیرفعال اقتصادی وبخش تولید باشد تا این بخش‌ها با شرایط سهل‌تری تامین مالی شوند. وی یکی از عوامل رکود فعلی بخش اقتصاد را نبود ابزارهای تامین مالی مناسب در این سال‌ها می‌داند و براین باوراست که با عملیاتی کردن و استفاده ابزارهای جدید تامین مالی می‌توان شرایط را برای خروج اقتصاد از رکود تورمی فراهم کرد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

در شـرایط فعلـی بخـش تولیـد و صنعت از کمبـود نقدینگـی در رنج هسـتند و بانک‌ها هم نمی‌تواننـد همه نیازهای مالـی این بخش‌ها را به طور کامل پاسـخ دهند، برای پر کردن این خلأها چه باید کرد؟

یکی از مشـکلات این روزهای بخش اقتصاد، دریافت تسهیلات از بانک‌هاست. از آنجا که بانک‌ها در پرداخت وام سـختگیری‌های زیـادی دارنـد، از ایـن‌رو فرآیند تامین‌مالی برای فعالان اقتصادی بسیار سخت و طولانی شـده و این امر معضـلات فراوانی را برای آنها به وجود آورده اسـت. البته باید به این موضوع توجه داشت که بانک‌ها هم با محدودیت منابع مواجه هسـتند. از آنجا کـه منابع بانک‌ها، به سـپرده‌هایی که جذب می‌کنند وابسـته است، بنابراین بانک در حد منابع سپرده‌ای که دارد می‌تواند تسـهیلات دهد، از این‌رو با توجه به این محدودیت، اگر اقتصاد در هر شـرایطی به تسـهیلات بانکی متکی باشـد این امر فعـالان بخش اقتصاد را در تامیـن مالی با محدودیت مواجه می‌کنـد. اما با توجه بـه ورود ابزارهای جدید تامین مالی در سیسـتم پولی و مالی کشـور، به‌نظر می‌رسـد به‌کارگیری این ابزارها بتواند موتور محرک دیگری باشـد برای بخش اقتصاد که شرایط را برای خروج اقتصاد از رکود فراهم کند.

درحـال حاضـر چـه ابزارهای جدیـدی برای تامیـن مالی پروژه‌ها و طرح‌ها در دسـت طراحی یا اجراسـت و ایـن ابزارها چه تاثیـری در رونق اقتصادی کشور خواهد داشت؟

در حال حاضـر، تقریبا ۵ نوع ابزار بـه صورت اوراق بهادار به شیوه‌های قبلی اضافه شده و در بانک مرکزی و کمیته فقهی سـازمان بورس و اوراق بهادار تصویب و ابلاغ شـده که به تدریج این ابزارهـا در اختیار فعالان اقتصادی قرار گرفته است.

بـه این ترتیب عـلاوه بر ابزار تسـهیلات بانکی که از قدیـم رایج بوده اسـت، طی سـال‌های اخیر ۳ ابزار در بانک مرکزی تعریف شـده اسـت. یکی از مهم‌ترین این اوراق، اوراق مشـارکت است که تا چندسال پیش فقط با مجوز بانک مرکزی انتشار می‌یافت و در اختیار وزارتخانه‌ها و شهرداری‌ها قرار می‌گرفت تا جهت تامین مالی پروژه‌ها و طرح‌هایشـان از آن استفاده کنند. اما با توجه به مزیت‌های اوراق مشارکت و با هدف توسعه این ابزار، در نهایت قانون مجوز انتشار اوراق به شرکت‌های دولتی و خصوصی داده شد. از آنجا که بیشترین کاربرد این اوراق جهت تامین مالی پروژه‌های بلندمدت است، از این‌رو توانسـت در بازار مالی کشـور از رشـد بسیار مناسبی برخوردار شـود. این ابزار در جمع‌آوری وجوه و سـوق دادن منابع در بخش مولد کشـور بسیار موثر واقع شده است.

اوراق دیگـری که تصویب و آیین‌نامه آن ابلاغ شـده اسـت، اوراق اجاره است که عمر آن در ایران به حدود ۳ سـال می‌رسـد و در تامین مالی طرح‌هـا و پروژه‌ها می‌تواند بسیار موثر واقع شود.

یکـی دیگـر از ابزارهایی که در نظام مالی اسـلامی می‌تواند بـرای تأمین مالـی طرح‌هـا و پروژه‌ها مورد اسـتفاده قرار گیرد اوراق اسـتصناع یا سفارش ساخت است. این اوراق برای ساخت و ساز، احداث پروژه‌هایی همچون سـدها، کارخانه‌ها، بزرگراه‌هـاو صنایع بزرگ کاربرد دارد که در حال حاضر در بانک مرکزی، تصویب و آیین‌نامه آن ابلاغ شـده است اما هنوز اجرایی نشده که امیدواریم این ابزار تا پایان سـال عملیاتی شود. در سـازمان بورس و اوراق بهادار هم ابزارهای دیگری نیز تعریف و در اختیار فعالان اقتصادی قرار گرفته اسـت که اوراق سلف موازی و مرابحه از جمله این اوراق است که تصویب و به مرحله اجرا گذاشـته شـده اسـت که اسـتفاده از این ابزارها بسیار می‌تواند در بخش اقتصاد مفید واقع شود.

بـا توجه بـه مزیت‌هایـی کـه ورود ابزارهای جدید تامیـن مالی برای بخش‌هـای اقتصادی به ارمغان می‌آورد، آیا اقبال مناسـبی توسط فعالان اقتصادی از این ابزارها صورت می‌گیرد؟

پرداخت تسـهیلات بانکی و عرضه سـهام شرکت‌ها از جملـه رایج‌تریـن راه‌هـای تامین مالـی بخش‌های اقتصادی است که از گذشته تاکنون مورد استفاده این بخش‌ها قرار گرفته و تنوع خاصی هم نداشته است و در عین حال از راه‌های زمانبر نیز محسوب می‌شود. اما در سـال‌های اخیر بازار سرمایه و بازار پول تلاش کرده‌اند تا با طراحی ابزارهای مالی جدید، شـرایط سـهل‌تری را بـرای تامیـن مالی این بخش‌ها به وجـود آورند که متاسفانه به دلیل نبود فرهنگ‌سازی و تبلیغات درست در خصوص ایـن ابزارها، هنوز مورد اسـتقبال فعالان بخـش اقتصـاد قرار نگرفتـه که به نظر می‌رسـد این موضوع باید هرچه سریعتر مورد توجه متولیان امر قرار گیرد و اقدامات اساسی در این راستا انجام شود.

به جز اوراق مشارکت که سـابقه قدیمی‌تری نسبت به ابزارهای دیگر دارد و اسـتفاده بیشـتری از این ابزار می‌شـود، اوراق دیگر همچون اجاره، مرابحه یا سـلف، آن‌طور که باید هنوز مورد اسـتفاده فعالان اقتصاد قرار نگرفته و شناخت کافی از مزایای این ابزار ندارند.

تاخیر در عملیاتی شـدن و اسـتفاده از این ابزارها چـه تبعات منفی برای اقتصاد کشـور به همراه خواهد داشـت؟راهکار بـرون رفت از این شرایط چیست؟

بـه نظر بنده یکی از عوامل رکود فعلی بخش اقتصاد همین مسئله است؛ نبود ابزارهای تامین مالی مناسب و متنـوع در اقتصـاد. در حال حاضر اقتصاد کشـور با پدیـده‌ای با عنـوان رکود تورمی مواجه اسـت که در چنین حالتی معمولا بخش غیرفعال اقتصادی که بخش خانوار اسـت، با بخش مازاد نقدینگی مواجه می‌شود و بخش فعال اقتصادی که بنگاه‌های اقتصادی، شرکت‌ها و صنایع محسـوب می‌شوند با کمبود نقدینگی مواجه خواهند شد.

بنابراین در چنین فضایی اگـر بتوانیم پلی ارتباطی برقرار کنیم که نقدینگـی از بخش غیرفعال به بخش فعال اقتصادی منتقل شـود، این امر باعث خواهد شد که هم اقتصاد از رکود خارج شـود و هم تورم فروکش کند که این فقط با متنوع شـدن ابزارهای تامین مالی و اسـتفاده از این ابزارها از سوی فعالان بخش اقتصاد ممکن خواهد شد.

ابزارهایـی همچـون اوراق مشـارکت، اسـتصناع، مرابحـه، اجاره و سـایر اوراق مالـی، می‌توانند وجوه را از بخـش غیرفعـال جمـع‌آوری و در اختیار فعالان اقتصادی و کارآفرینان اقتصادی که بخش مولد اقتصاد هسـتند قرار دهنـد که در نهایت به نفـع کل اقتصاد خواهـد بـود . بنابرایـن هرچـه در اجـرا و عملیاتی کردن این ابزارها تاخیر وجود داشـته باشـد، شرایط برای خـروج از وضعیت رکود تورمی بـا تاخیر مواجه می‌شـود که رفع این معضل، مساعدت بانک مرکزی، سـازمان بـورس اوراق بهـادار، دولـت و مجلـس را می‌خواهـد تـا بـا معرفـی ابزارهـای تامیـن مالی و فرهنگ‌سـازی در زمینـه اسـتفاده از ایـن ابزارهـا، هرچه سـریع‌تر بسـتر را برای خروج اقتصـاد از رکود فراهم کنند.

قسط هشتم از پول نفت ایران دریافت شد

بانک مرکزی دریافت قسط هشتم از دارایی‌های نفتی ایـران را طبق توافق اولیه ژنو تاییـد و اعلام کرد: ۴/۲ میلیارد دلار به‌صورت کامل در اختیار ایران قرار گرفت. براساس توافق ژنو که از ۳۰ دی ماه اجرایی شد، طرف غربی باید ۴/۲میلیارد دلار از دارایی‌های مسـدود شده ایـران در کشـورهای خارجی را در قالب ۸ قسـط به حساب ایران واریز می‌کرد.

البته طبق اطلاعیه‌های رسمی بانک مرکزی تاکنون ۷ قسـط از اقساط توافق ژنو از سوی بانک‌های مرکزی کشورهای ژاپن، هند و چین دریافت و به حساب بانک مرکزی ایران در کشـورهایی از جملـه امارات و عمان منتقل شده است.

زمان‌بنـدی واریز اقسـاط توافق ژنو عبارت اسـت از اول فوریـه (مبلغ ۵۵۰ میلیون دلار)، اول مارس (۴۵۰ میلیون دلار)، هفتم مـارس (۵۵۰ میلیون دلار)، دهم آوریـل (۵۵۰ میلیـون دلار)، پانزدهـم آوریل (۴۵۰ میلیـون دلار)، چهاردهـم می (۵۵۰ میلیـون دلار)، هفدهم ژوئـن (۵۵۰ میلیون دلار) و بیسـتم جولای (۵۵۰ میلیون دلار).

یک مقام ارشد بانک مرکزی به تسنیم اعلام کرد که ۵۵۰میلیون دلار (قسط هشتم توافق ژنو) از طریق هند پرداخت و به حساب بانک مرکزی در امارات واریز شده است، بنابراین تاکنون ۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار از دارایی‌های نفتی ایران از سوی کشورهای غربی وصول شده و آن‌طور که مقامات بانک مرکزی اعلام کرده‌اند، از این وجوه برای واردات کالاهای اساسـی و کالاهایی که اجازه واردات آن را دارند، استفاده شده است.

پرداخت یک میلیارد تومان تسهیلات به صنایع کوچک

گروه اقتصاد: روز گذشـته طی مراسـمی تفاهمنامه بین موسسـه مالی اعتباری کوثر و صندوق ضمانت سـرمایه‌گذاری صنایع کوچک امضا شد که طی این تفاهمنامه مقرر شـد تا سـقف ۱ میلیارد تومان تسهیلات به صنایع کوچک پرداخت شود. مدیرعامل موسسه اعتباری کوثر در این رابطه با بیان آنکه، معضل فعلی اقتصاد،ایجاد اشـتغال اسـت، اظهار کرد: از آنجایی که در ایـران با خیل عظیم بیکاران مواجه هسـتیم، فعال کـردن صنایع کوچک از اهمیت زیادی برخوردار اسـت، زیرا با تامین نیاز به سرمایه در گردش صنایع کوچـک می‌توانیم آنها را به حرکـت درآوریم. علی تعقلی مدیرعامل صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک هم در این مراسم با بیان اینکه ۸۰ هزار واحد صنعتی کوچک در کشـور داریم که ۴۰ هزار مورد از آنها در شـهرک صنعتی مستقر هستند، گفت: ۲۵ هزار واحد صنعتی کوچک هم‌اکنون فعال، ۱۰ هزار مورد در حال آماده‌سازی و کمتر از ۵ هزار مورد تعطیل شده است. تعقلـی با بیان آنکه، صندوق ضمانت سـرمایه‌گذاری صنایع کوچک پذیرش ریسـک اعتباری صنایع را انجام می‌دهد، اظهار کرد: با هر ۵۰ میلیون تومان سـرمایه‌گذاری یک شغل ایجاد می‌شـود که این رقم در صنایع بزرگ ۷ تا ۸ برابر اسـت. وی با اشاره به اثربخشی صنایع کوچک در تولید ناخالص داخلی گفت: ۹۰ درصد صنایع کشور، صنایع کوچک است.

پرداخت خسارت ۲۲۰ میلیاردی بیمه ایران از سپرده های بانکی

گروه اقتصاد: مدیرعامل شـرکت بیمه ایران اعلام کرد که در بدو ورود به این شرکت، ۲۲۰ میلیارد تومان از خسارت‌های شخص ثالث بیمه‌گذاران را از محل سپرده‌های بانکی پرداخت کرده است. امراللهی طی یک نشست خبری با بیان این نکته که به محض در دست گرفتن سکان بیمه ایران متوجه شده که خسـارت تعداد زیادی از پرونده‌های بیمه شـخص ثالث پرداخت نشـده اسـت، گفت: در این راسـتا ۲۲۰میلیارد تومان از سپرده‌های بانکی شرکت بیمـه ایـران را به پرداخت خسـارت اختصاص دادیم که ایـن کار در تاریخ صنعت بیمه در هیچ جای دنیا سابقه ندارد.

وی از توقف صدور مجوز نمایندگی به شرکت بیمه ایران خبر داد و گفت: با اصلاحاتی که انجام شـده اسـت از این پس متقاضیان تاسیس نمایندگی به صورت الکترونیک و براسـاس اسـتانداردهای تعریف شـده نسبت به این امـر اقـدام خواهند کرد و پـس از گزینش حرفه‌ای، نماینـدگان منتخب با دیدن آموزش‌های حرفه‌ای از طریق دانشگاه جامع علمی-کاربردی، وارد بازار کار خواهند شـد.امراللهی با تایید سـخنان رییس کل بیمه مرکزی مبنی بر زیان دهی بیمه ایران در بخش عملیاتی بیمه‌گری، اظهار کرد: این شرکت در سـال ۹۲ زیانده بوده است ولی رقم واقعی زیان آن تا چند روز آینده و پس از تایید حسابرس، نهایی و اعلام خواهد شد.

باجه خبر

مدیرعامـل بانـک توسـعه تعاون، حمایت از اشـتغالزایی و بنگاه‌های کوچک و متوسـط اقتصـادی را از جملـه اولویت‌هـای بانک توسـعه تعـاون در پرداخت تسهیلات دانست. سهمانی افزود: این بانک به عنوان تنها بانک تخصصی بخش تعاون تـلاش خـود را در جهت دسـتیابی به اهداف عالیـه وزارت تعاون و مشـتریان خود خواهد کرد.

بانک صادرات تـا پایان تیر ماه ۹۳، مجموعـا ۴ هـزار و ۴۰۰ دسـتگاه خودپرداز در سطح کشور خود نصب و راه‌اندازی کرده است.

بانک تجارت با امضای تفاهم‌نامه‌ای با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از پروژه‌های دانش‌بنیان دانشـگاه‌های کشور حمایت می‌کند.

صندوق قرض‌الحسنه بانک پارسیان بـه افراد تحت پوشـش کمیته امداد امـام خمینی(ره) کـه درصدد ایجاد اشـتغال و کارآفرینی هسـتند وام قرض‌الحسنه پرداخت خواهد کرد.

یـک بانکدار باید مجهـز به اطلاعات کامل دانش بانکی بـوده و به عنوان یـک بازاریـاب مسـئول بانکـداری اختصاصـی و شـرکتی پاسـخگوی نیـاز های مشتریان باشد.این را حسن معتمدی، مدیرعامل بانک اقتصادنوین می گوید .

مدیرکل امور روسـتایی استانداری البرز از فعال شـدن پسـت بانک‌ها و ارائه خدمات بانکی در روستاهای این اسـتان خبر داد. بهـادری تقویـت دفاتر ICT روسـتایی را از جمله برنامه‌هـای اولویت‌دار در خدمت‌رسـانی به روستاییان برشـمرد و افزود: گردش مالی از محل درآمدهای خرد روستایی و تقویـت دفاتر ICT از جمله برنامه‌هایی اسـت که‌پیگیری می شود.

تجارت

صمت

یکشنبه ۱۹ مردادماه ۱۳۹۳ - ۱۳شوال ۱۴۳۵- ۱۰ آگوست ۲۰۱۴

۷
۸
۲۵
۲۶

trade@smtnews.ir

- معضلی به نام پالم
- تجارت به شیوه ژرمن‌ها
- بازارسازی زیرسایه نمایشگاه

دریچه

۲ روی سکه الحاق به WTO

زهرا آراسته ـ روزنامه‌نگار: سازمان تجارت جهانی با بیش از ۱۶۰ عضو سازمانی مذاکره‌کننده تلقی می‌شود که در حوزه تجارت به کمک کشورها می‌آید و مشکلات بین کشورها را حل و فصل می‌کند. این سازمان با اهدافی چون ارتقای سطح زندگی، تامین اشتغال کامل در کشورهای عضو، توسعه تولید و تجارت و بهره‌وری بهینه از منابع جهانی، دستیابی به توسعه پایدار با بهره‌برداری بهینه از منابع، حفظ محیط‌زیست و افزایش سهم کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته از رشد تجارت بین‌المللی از اول ژانویه ۱۹۹۵ در ژنو سوئیس فعالیت دارد.

WTO نماینده یک سیستم معاهده‌ای بین‌المللی است و عضویت در این سیستم حقوقی، اعضا را در برابر تحمیل مسائل از سوی ابرقدرت‌ها محافظت می‌کند. از سوی دیگر نخستین و مهم‌ترین کارکرد این سیستم آن است که به‌عنوان چارچوبی برای مقررات بین‌المللی در زمینه تجارت کالا، خدمات و محافظت از حقوق مالکیت معنوی محسوب می‌شود و کارکرد بعدی، مجمع یا دادگاهی برای حل اختلافات است.

براساس قانون، کشورها باید نظام تجاری خود را به این سازمان بدهند تا پس از تایید با تعیین یک رئیس گروه کاری فرآیند الحاق آغاز شود.

ایران هم از آبان ۸۸ درخواست خود را برای پیوستن به WTO را داده اما تاکنون به دلایل سیاسی نتوانسته به این امر دست یابد. با توجه به اینکه تقریبا بیشتر کشورهای دنیا اعم از پیشرفته و در حال توسعه، زیر پوشش سازمان تجارت جهانی فعالیت می‌کنند و ایران هم باید در همه برنامه‌ریزی‌های تجاری‌اش در سطح ملی و میانی آن قوانین WTO را لحاظ کند و زیر نظر این سازمان باشد. مقدمات الحاق منطبق با الگوهای مرسوم دنیا که شامل بهبود کاهش نظام تعرفه‌ای و نظام‌دهی آن است، باید فراهم شود. هر چند حدود ۵سال ایران پشت درهای سازمان مانده و هنوز به این سازمان بزرگ جهانی ملحق نشده، اما به اعتقاد برخی از کارشناسان این مدت زمان، زیادی نیست ،چرا که کشورهایی بودند که ۱۸ سال انتظار کشیدند تا پاسخ بگیرند. اما در حال حاضر با توجه به رویکرد دولت یازدهم و فضای امیدبخشی که میان ایران و کشورهای دیگر ایجاد شده، مسیر الحاق کشورمان به WTO سهل‌تر شده است. در این میان اما برخی از متفکران معتقدند که کشورها نیازی به عضو شدن در سازمان تجارت جهانی را ندارند و اگر قرار است توسعه‌یافتگی به همراه داشته باشد پس چرا برخی کشورهای عضو در این سازمان توسعه یافته و پیشرفته نیستند؟ وقتی ۱۶۰ کشور عضو چنین سازمانی است پس به طور قطع مزایا و منفعتی برای کشورها دارد، البته نباید از این موضوع غافل شد که عضویت در سازمان تجارت جهانی به طور ذاتی توسعه نمی‌آورد بلکه ابتدا باید اقتصاد ملی را نظام‌مند و ساماندهی کرد و در مرحله بعدی اگر برای ارتباط بیشتر با دنیا نیاز به دست یاری WTO بود، از آن کمک گرفت، چرا که با هدف تنظیم قوانین تجارت بین‌المللی و رفع اختلاف میان کشورها فعالیت دارد.

به هر حال، برای الحاق به سازمان تجارت جهانی نباید عجله کرد، چرا که هنوز هم اقتصاد ایران، برای آماده‌سازی نیاز به زمان دارد. در مدتی که رئیس گروه کاری ایران مشخص شود، می‌توان شرایط را برای روز موعود آماده ساخت تا با دست پر به سوی عضویت در سازمان رفت. ضمن اینکه رونق سرمایه‌گذاری خارجی و امنیت اقتصادی بیشتر، بی‌اثر بودن تحریم‌های اقتصادی کشورهای خارجی، نفوذ در بازارهای جهانی و افزایش نقش سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در عرصه جهانی، هم از جمله مزیت‌های مهمی است که با عضویت در این سازمان می‌توان به آنها دست یافت. اما باید این را هم در نظر گرفت که دست یافتن به این امتیازها مشروط به برنامه‌ریزی استراتژیک برای تولید است. ایران نیز با ملحق شدن به WTO پیامدهای آزادسازی تجاری در اقتصاد را تجربه خواهد کرد.

تک خبر

رفع ممنوعیت‌های تجاری در اولویت

مدیر کل دفتر مقررات صادرات و واردات با بیان اینکه افزایش عوارض صادراتی ۲۴ کالای مطرح‌شده ابزاری برای جلوگیری از خام‌فروشی است، اعلام کرد: سازمان توسعه تجارت سعی در برداشتن ممنوعیت و محدودیت‌های منافی قانون برنامه پنجم دارد. سیدعباس حسینی افزود: از ۵۲ قلم صادرات کالای ممنوع در سال ۹۱، هم‌اکنون ۱۱ قلم کالای کشاورزی شامل گندم، آرد، جو، ذرت دامی، دانه‌های روغنی، کره به صورت فله، روغن خوراکی خام، پوست خام هیزم، زغال چوب و ماهیان خاویاری ممنوع است.

رویکرد مثبت دولت یازدهم برای جهانی‌شدن

نتیجه مذاکرات مسیر الحاق را هموار می‌کند

زهرا طهرانی - گروه تجارت: پیوستن کشورمان به سازمان تجارت جهانی (WTO) یکی از برنامه‌های مهمی بود که مهندس محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت در زمان کسب رای اعتماد از مجلس آن را جزو اولویت‌های کاری خود اعلام کرد. این مورد حتی جزو دستورات اولیه نعمت‌زاده به متولی تجارت کشور یعنی سازمان توسعه تجارت بود که از همان ابتدای کار مقدمات الحاق ایران به WTO را اجرا کرد. با فضای امیدبخشی که با روی کار آمدن دولت یازدهم ایجاد شده، به نظر می‌رسد که ایران قدرت چانه‌زنی بهتری را نسبت به گذشته در مورد پیگیری الحاق داشته باشد.

حالا هم پس از گذشت یک‌سال از آغاز به کار دولت جدید، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان توسعه تجارت از عزم دولت یازدهم در ساماندهی فرآیند الحاق به WTO می‌گوید و معتقد است، با حل شدن موانع سیاسی، فرآیند الحاق به سازمان تجارت جهانی آغاز می‌شود.

در همین حال ولی!... افخمی‌راد از تشکیل کارگروه‌های ویژه برای الحاق به WTO خبر داده و گفته وزارت صنعت، معدن و تجارت با اتخاذ رویکرد نتیجه‌گرا اهداف عملیاتی قابل حصولی را برای عضویت در سازمان تجارت جهانی در دستور کار قرار داده است.

اقدامات انجام شده تا امروز

ایران از آبان سال ۸۸ درخواست خود را برای پیوستن به WTO ارائه داده اما تاکنون هیچ نتیجه‌ای نگرفته که البته به اعتقاد بسیاری از کارشناسان دلیل آن هم رابطه نه چندان خوب جامعه بین‌الملل از لحاظ سیاسی با ایران است و به نظر می‌رسد، سازمان تجارت جهانی تمایلی به پذیرش ایران ندارد. هرچند در حال حاضر فضای اقتصادی و ارتباط با دنیا رنگ و بوی دیگری گرفته و امید آن می‌رود، که ایران در آینده به جمع کشورهای سازمان تجارت جهانی بپیوندد. از سوی دیگر به عقیده بسیاری، شاید بتوان طولانی شدن فرآیند الحاق به سازمان تجارت جهانی را فرصتی دانست تا اقتصاد کشورمان خود را برای این تغییر ساختار آماده و شرایط ورود به سازمان تجارت جهانی را احراز کند، چراکه اگر بدون آمادگی وارد این عرصه شویم، بدون شک لطمه‌هایی که از حضور در این سازمان جهانی بر بدنه اقتصاد کشور ما وارد می‌شود، بیشتر و سنگین‌تر از مزیت‌های آن است.

منتظر نتیجه مذاکرات ۱+۵ هستیم

مدیر کل دفتر سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی سازمان توسعه تجارت، الحاق به WTO را ذاتا طولانی دانست و گفت: آمریکا مخالف اصلی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی است.

محمدحسن عباس‌زاده در گفت‌وگو با صمت تصریح کرد: به طور کلی این پروسه زمان‌بر و طولانی است و برخی کشورها حتی ۱۸ سال انتظار کشیدند تا این امر تحقق یافت. به گفته وی برای اینکه عضو سازمان تجارت جهانی شویم باید رژیم تجاری خود را ارائه بدهیم و سوالات مرتبط آنها را هم پاسخ دهیم، پس از آن باید منتظر بمانیم تا رئیس گروه کاری ایران را تعیین کنند و در این صورت فرآیند الحاق آغاز خواهد شد. مشاور رئیس کل سازمان توسعه تجارت ادامه داد: ما هنوز در این مرحله مانده‌ایم و هنوز سازمان با اجماع نظرات عضو، رئیس گروه کاری برای ما تعیین نکرده که مهم ترین دلیل آن هم مخالفت دولت امریکاست.

عباس‌زاده با تاکید بر اینکه علت ملحق نشده ایران به WTO صددرصد سیاسی است، اظهار کرد: ایران بزرگترین اقتصاد برون سازمانی از لحاظ حجم و عظمت اقتصادی است که اگر عضو سازمان تجارت جهانی شویم، هم برای ما و هم دیگر کشورها، رابطه برد- برد است.

مدیر کل دفتر سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی گفت: در حال حاضر منتظریم با جو مثبت ایجاد شده و فضایی که بعد از توافقات مذاکرات ۱+۵ حاصل می‌شود، رئیس گروه کاری ما تعیین و فرآیند الحاق آغاز شود. به گفته وی، اگر پیشرفتی در مذاکرات حاصل شود، به طور قطع برای الحاق به WTO نیز مثبت و تاثیر گذار خواهد بود. البته در همین شرایط هم بیکار نماندیم و در حال برقراری مذاکرات دو جانبه درباره تعرفه های ترجیحی هستیم که تمرین و آغازی برای شروع فرآیند الحاق است.

مشاور رییس کل سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه سازمان تجارت جهانی سازمانی مذاکره بنیان است، تصریح کرد: آمریکا مانع مذاکرات دو جانبه نیست، بنابراین باید با کشورها مذاکره کنیم و تا زمان تعیین رییس گروه کاری، نیازمند کسب آمادگی لازم هستیم.

عباس‌زاده، اقتصاد سامان مند و نظام مند و رقابتی شدن فضا را از جمله مزایای عمده الحاق به WTO دانست و گفت: در این صورت فقط با زبان تعرفه وارد مذاکره می‌شویم و نوسان حاد و غیرمترقبه‌ای در اقتصادمان پیش نخواهد آمد. طبیعی است که عضویت در WTO به خودی خود توسعه نمی‌آورد و باید کارهایی در اقتصاد ملی انجام دهیم و سپس اگر نیاز به دسترسی سهل و سریع به بازارهای جهانی بود، WTO به کمک ما بیاید.

فرآیند الحاق سرعت یابد

رئیس موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی با تاکید بر تسریع در فرایند الحاق گفت: آنچه ما فاقد آن هستیم پیش‌بینی سازوکار الحاق است که فرآیند پیوستن به سازمان تجارت جهانی را به یک دغدغه برای مدیران تبدیل کرده است، بنابراین اگرچه اقدامات خوبی در این زمینه انجام شده اما باید آن را به اولویت تبدیل کرد.

مهدی فتح‌الله، یکی از دغدغه‌های حضور در عرصه تجارت جهانی را افزایش توانمندی‌های مذاکرات تجاری دانست و افزود: باید با تدارک برنامه‌های آموزشی این توانمندی در مدیران بخش‌های دولتی و خصوصی ایجاد شود و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید این جریان را توسعه دهد. همچنین مدیر کل همکاری‌های اقتصادی چندجانبه وزارت امور خارجه با تأکید بر اینکه تمام دستگاه‌های اجرایی باید آمادگی برای مذاکرات الحاق را داشته باشند، گفت: تیم کارشناسی این مذاکرات باید از افراد خبره و مسلط به موضوع انتخاب شود تا الحاق سریع‌تر محقق شود. مجید بیزمارک تعامل علم و عمل را در این موضوع ضروری دانست و تصریح کرد: فرآیند الحاق به سازمان تجارت جهانی باید از طریق دانشگاه‌ها بسط پیدا کند و وزارت علوم و اساتید و متخصصان دانشگاهی در این موضوع ورود کنند.

خطای استراتژیک در فهم از نظام اقتصادی جهانی

محسن رنانی - کارشناس اقتصادی

با الحاق به سازمان تجارت جهانی احتمال ایجاد مشکلات زیادی در اقتصاد کشور در کوتاه‌مدت وجود دارد، اما جدا ماندن از نظام جهانی کمکی به آینده کشور نخواهد کرد. تقسیم کار در دنیای جدید بر اساس مزیت نسبی کشورها نیست بلکه براساس پویایی‌های ملی و قابلیت‌های انسانی کشورها است. به‌عبارت دیگر توزیع براساس توانایی کشورها در ایجاد مزیت‌های رقابتی صورت می‌گیرد.

نباید با غفلت از ضرورت الحاق به موقع به سازمان تجارت جهانی اجازه داد در اقتصاد آینده تنها وظایفی حاشیه‌ای به ایران محول شود. با الحاق به سازمان تجارت جهانی احتمال ایجاد مشکلات زیادی در اقتصاد کشور در کوتاه‌مدت وجود دارد، اما جدا ماندن از نظام جهانی و دور نگه داشتن کشور از جریان ادغام جهانی اقتصادی کمکی به آینده کشور نخواهد کرد و تنها گزینه‌های ما را محدود و فرصت‌های ما را مفقود می‌کند. نوعی عدم اجماع و تردید در پیوستن به اقتصاد جهانی در نظام تدبیر کشور ما حاکم است که ناشی از یک خطای استراتژیک در فهم ما از نظام اقتصادی جهانی است و آن این است که گمان می‌کنیم فرآیند جهانی شدن زیرمجموعه و بخشی از نظام سلطه است، در حالی که چنین نیست و در واقع باید بگوییم نظام سلطه، زیرمجموعه اقتصاد جهانی است و تعلل و تاخیر ما در پیوستن به اقتصاد جهانی به این معنی است که بخش‌های بزرگ‌تری از منافع اقتصاد جهانی به کشورهای مسلط تخصیص یابد. مزیت اصلی در اقتصاد جهانی به روز شدن در حوزه علم و فعالیت‌های دانش بنیان است و ما تنها زمانی می‌توانیم به این مزیت‌ها دست پیدا کنیم که بتوانیم تعامل مثبت با جهان داشته باشیم و بتوانیم با جهان گفت‌وگو کنیم. بعد از تلاش دولت برای خروج از تورم و حل و فصل مناقشه، باید مساله اول کشور مساله برنامه‌ریزی برای الحاق تدریجی و حساب شده در اقتصاد جهانی باشد و البته مساله اشتغال هم باید در چنین چارچوبی حل و فصل شود. شاید در کوتاه‌مدت مخالفت با ورود ایران به اقتصاد جهانی برای امریکا مفید باشد، اما این موضوع در بلندمدت تاثیر عکس خواهد داشت؛ یعنی در بلندمدت حتی کشورهای غربی هم از پیوستن ایران به اقتصاد جهانی بهره می‌برند.

کوتاه از تجارت

روابط عمومی سازمان توسعه تجارت - دفتر مقررات صادرات و واردات در نامه‌ای به روسای سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌های کشور، بار دیگر بر اجرای مصوبه هیات رییسه و هیات نمایندگان اتاق ایران در خصوص تمرکززدایی و تسریع عضویت یا تمدید کارت‌های بازرگانی ۲۳ فروردین‌ماه سال ۸۸ تاکید کرد.

شاتا - یازدهمین نمایشگاه فرش دستباف چین (شینینگ) با حضور تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف کشورمان گشایش یافت. حضور ایران در این نمایشگاه با هدف تلاشی پررنگ‌تر در راستای رشد هنر- صنعت فرش کشور و با برگزاری آیینی متفاوت به نام «روز ایران» همراه شده است.

تسنیم - در پی درخواست ترکیه و بروز مشکلاتی برای کامیون‌های عبوری ترکیه از مناطق تحت اشغال گروه تروریستی داعش، ایران با موافقت عبور این کامیون‌ها از خاک خود برای ارسال کالا به عراق موافقت کرد.

فارس - سخنگو و مدیر پروژه خرید تضمینی گندم، برنج و چای گفت: خرید تضمینی گندم به ۶ میلیون و ۱۴۸ هزار و ۸۳۶ تن رسید و تمامی مطالبات گندم‌کاران در این هفته پرداخت می‌شود. محسن ملکی افزود: استان‌های خوزستان با ۹۵۷ هزار و ۳۷۹ تن، گلستان با ۵۹۸ هزار و ۶۷ تن و فارس با ۸۳۰ هزار و ۳۴۳ تن رتبه‌های اول تا سوم را در میزان فروش تضمینی گندم دارند.

فارس - معاون دفتر همکاری‌های امور بین‌الملل گمرک ایران اشاره به اینکه سند گمرکی جدید ایران و آذربایجان در آینده نزدیک به امضا خواهد رسید، گفت: فعالیت پایانه مرزی آستارا همانند پایانه مرزی بیله‌سوار به‌زودی ۲۴ ساعته خواهد شد. احد پراهام معاون دفتر همکاری‌های امور بین‌الملل گمرک ایران گفت: به‌منظور توسعه همکاری میان ایران و آذربایجان در بخش گمرک توافق جدیدی میان ۲ کشور باید به امضا برسد.

مهر - تفاهم‌نامه همکاری تجاری بین ایران و آذربایجان به امضا رسید. معاون امور بین‌الملل اتاق ایران، همکاری شرکت‌های کوچک و بزرگ، مدرنیزه کردن دروازه‌های گمرکی، ایجاد مناطق آزاد تجاری در مرزهای ۲ کشور، گردشگری سلامت و زیارتی، صدور خدمات فنی و مهندسی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک در ۲ کشور را از زمینه‌های همکاری بین ایران و آذربایجان دانست.

تسنیم - رئیس کمیسیون صنایع مجلس از دولت خواست بنا به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از ورود کالاهای غیرضروری به کشور جلوگیری کند.

گپ و گفت

مدیرعامل شرکت سهامی فرش ایران:

ایران برای قاره سبز فرش می‌بافد

پایتخت در نخستین روز از سومین ماه سال میزبان بزرگ‌ترین نمایشگاه فرش دستباف است که به مدت ۱ هفته در نمایشگاه بین‌المللی برگزار می‌شود. بسیاری از شرکت‌ها و فعالان فرش در این نمایشگاه حضور می‌یابند که می‌توان به صراحت گفت که نمایشگاه فرش دستباف هر ساله جزو پربازدیدترین نمایشگاه‌ها محسوب می‌شود. در این میان مرکز ملی فرش ایران و همچنین شرکت سهامی فرش نیز در این نمایشگاه برنامه‌های متعددی دارند. این موضوعی شد تا با محمدرضا عابد، مدیرعامل شرکت سهامی فرش ایران گپ‌وگفتی داشته باشیم. وی از قراردادی خبر داد که قرار است با یکی از کشورهای اروپایی برای تولید فرش بسته شود. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

طرح شناسنامه‌دار کردن فرش که زمانی مطرح بود به کجا رسید؟

این طرح به دلیل استقبال نکردن تولیدکنندگان نافرجام ماند و پرونده آن بسته شد. در واقع تولیدکنندگان، تجار و صادرکنندگان فرش معتقد بودند تولید فرش در ایران متمرکز نیست و به همین دلیل امکان اجرای این طرح به درستی وجود ندارد. تولید فرش چون در سراسر کشور پراکنده است و خویش فرما (یعنی خود بافنده مواد اولیه را از بازار تهیه می کند) و طرح و نقش خاصی را می‌بافد نمی‌توان این طرح را اجرا کرد. چون در این صورت مشخص نیست که چه کسی باید شناسنامه را بگیرد و هیچ فردی هم زیر بار تعهد ارائه اطلاعات درست و دقیق فرش نمی‌رود، چون پراکندگی وجود دارد.

بیست‌وسومین نمایشگاه فرش دستباف شهریور امسال برگزار خواهد شد، شرکت سهامی فرش ایران برنامه‌ای در نمایشگاه دارد؟

شرکت سهامی فرش ایران در ۲ سالن نسبت به عرضه تولیدات خود اقدام خواهد کرد. در سالن ۳۸ ،تعداد ۲ غرفه داریم ؛ یک غرفه مرکز سفارش پذیری و بررسی تقاضاها برای تولید فرش است و غرفه دیگری هم برای عرضه فرش‌های نفیس تعیین شده است. در سالن ۱۹ هم عمده تولیدات شرکت عرضه خواهد شد و همچنین در طول نمایشگاه ۲ روز به مزایده حضوری یا حراج فرش خواهیم پرداخت.

در بحث سفارش‌پذیری مورد جدیدی از دیگر کشورها داریم؟

با توجه به اینکه شرکت سهامی فرش ایران با حضور در نمایشگاه‌های خارجی و فعالیت غیرمستقیم با اخذ سفارشات از تجار و کشورهای اروپایی و عربی فعالیت می‌کند و تنها شرکتی است که بزرگ‌ترین فرش‌های دستباف جهان را تولید کرده است، در همین زمینه یک قرارداد ۲۰۰ متر مربعی فرش تمام ابریشم برای یکی از کشورهای اروپایی داریم که هم اکنون در حال مذاکره با طرف معامله هستیم.

برآورد ما از ارزش این فرش حدود ۱ میلیارد تومان است که احتمالا تا پایان مرداد ماه سال جاری قرارداد را امضا خواهیم کرد.

آمار

افزایش ۷ میلیارد دلاری حجم تجاری

تازه ترین آمار گمرک از اوضاع تجارت خارجی کشور در ۴ماه اول امسال نشان می‌دهد که حجم مبادلات تجاری ایران در این مدت نسبت به پارسال ۷ میلیارد و ۴۶۱ میلیون دلار افزایش داشته است.

به گزارش روابط عمومی گمرک ایران، مجموع صادرات غیرنفتی و واردات ایران از فروردین تا تیر امسال نسبت به سال گذشته ۷ میلیارد و ۴۶۱ میلیون دلار افزایش یافت و به رقم ۳۳ میلیارد و ۷۵۲ میلیون دلار رسیدکه سهم صادرات غیر نفتی از این رقم ۱۶ میلیارد و ۹۷ میلیون دلار و واردات ۱۷ میلیارد و ۶۵۵ میلیون دلار بوده است.

بنابراین گزارش صادرات غیرنفتی ایران در این مدت ۲۱ و ۰/۱۴ درصد و واردات کشورمان هم ۳۵ و ۷۸ درصد افزایش یافته است.

این ارقام نشان می‌دهد که آهنگ رشد مبادلات تجاری ایران با دیگر کشورها در تیرماه هم با افزایش همراه بوده و روند رشد در بخش صادرات غیر نفتی ۶۱ درصد و واردات ۰/۱۵ درصد نسبت به خرداد ماه تندتر شده است.

این در حالی است که روند واردات نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی در برخی اقلام مانند ذرت، کنجاله سویا، جو، دارو و برنج در تیر ماه نسبت به خرداد ماه امسال بهبود داشته و در خصوص گندم و قند و شکر با کاهش واردات مواجه بوده‌ایم.

اقلام عمده صادرات غیرنفتی در مدت یاد شده هم شامل پروپان مایع شده، متانول و بوتان مایع شده بوده و عمده‌ترین خریداران کالاهای صادراتی کشورمان هم به ترتیب چین، عراق، امارات متحده عربی، افغانستان و ترکیه بوده‌اند.

گفت و گو

ورود مجلس برای شفاف‌سازی قطعی است

بحث داغ این روزها، روغن پالم است که به گفته وزیر بهداشت به شیرهای پرچرب افزوده شده است. بسیاری از کارشناسان معتقدند که منظور وزیر به یک کارخانه بوده و تعمیم دادن این موضوع به سایر تولید کنندگان بی‌انصافی است. از سویی دیگر هم بحث قانونی یا غیر قانونی بودن این چربی در ترکیبات لبنیات هنوز مشخص نیست. حبیب برومند، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با صمت می‌گوید که بررسی این اتفاق بعد از بازگشت بهارستانی‌ها به خانه ملت از سر گرفته خواهد شد و بهتر بود دولت بیش از این شفاف‌سازی و نام متخلفان را بیان می‌کرد.

بیش از ۱ هفته است که بحث آلوده بودن شیرهای مصرفی آنقدر شدت گرفته که به گفته فروشندگان بیش از ۵۰ درصد از شیرهای تولیدی مرجوع می‌شود. نظر شما به عنوان نماینده مردم در مجلس با بروز این تخلف چیست؟

کارخانه‌های بزرگ لبنی برای جبران هزینه‌های‌شان دست به چنین تخلفاتی زده‌اند. این کارخانه‌ها با خرید مواد افزودنی که اغلب غیرقانونی هستند، حجم تولیدات یا ساده کردن روند تولیدات‌شان را بالا می‌برند. این امر اصلا بعید نیست چرا که هم وزیر بهداشت و هم رییس کمیسیون بهداشت و درمان به این نکته اشاره کرده‌اند. یعنی در واقع سرمنشا لبنیاتی که ما مصرف می‌کنیم به این مواد آلوده شده‌اند. البته برای مشخص شدن واقعی این امر باید مساله با ناظران کارخانه‌ها در میان گذاشت و از آن‌ها سوال پرسید تا معلوم شود که آیا نظارت آن‌ها دقیق بوده یا با گرفتن رشوه و پول‌های پشت پرده چشم از چنین تخلفاتی بسته بودند.

اگر اظهار نظر شما در رابطه با مقصر بودن ناظران درست باشد، عملکرد وزارت بهداشت زیر سوال خواهد رفت. چرا که هم طرح مساله از سوی این نهاد بوده و هم تخلف. چون ناظران از سوی دولت مشخص می‌شوند.

خیر. من کاملا با نظر شما مخالف هستم. انتصاب ناظران دولتی در کارخانه‌های دولتی صورت می‌گیرد. اما از آنجایی که بیشتر تولیدکنندگان لبنیاتی، خصوصی یا نیمه خصوصی هستند، ناظران‌شان هم از سوی بخش‌های خصوصی انتخاب می‌شوند. البته من قبول دارم که بازرسی منظمی باید از سوی وزارت بهداشت صورت می‌گرفت اما به هر حال بیشتر تقصیر این اتفاق بر گردن بخش خصوصی و نیمه خصوصی است.

سوال دیگری که مطرح است، در رابطه با شکل اظهار نظر وزیر بهداشت است. ایشان زمانی که این مساله را مطرح کرد به‌طور مشخص نامی از کارخانه خاصی نبرد. بخشی از اعتراض‌های فعالان این صنف هم مربوط به شکل مطرح شدن این ماجراست. یعنی چون هیچ نامی از کارخانه متخلف برده نشده، ضرر و زیان دامن همه تولیدکننده‌ها را گرفته است.

اجازه دهید از یک منظر دیگر به این مشکل نگاه کنیم. طی هفته‌های گذشته بازار لبنیات کشور به شکل عجیبی بهم ریخته شده بود. یعنی بحث افزایش قیمت این محصولات بازار را آشفته کرده و مردم زیر فشار قرار گرفته بودند. به طوری که مردم برای خرید تمایل زیادی نشان نمی‌دادند. شاید این مباحث برای موازنه بازار مطرح شده باشد. من هم موافق هستم که باید شفاف‌سازی کامل صورت می‌گرفت و نام کارخانه متخلف به صراحت اعلام می‌شد. چرا که این کار یکی از وظایف اصلی دولتمردان است، اما متاسفانه دولت همانطور که در برخی از موارد از جمله بحث معوقات بانکی به صورت شفاف اظهار نظر نمی‌کند در این رابطه هم به صورت واضح طرح مساله نکرده است. اما مطمئن باشید که این مساله را مجلس به صورت جدی پیگیری می‌کند و شفاف‌سازی کامل انجام خواهد شد.

اگر این اتفاق در کشورهای توسعه یافته رخ می‌داد، طرز برخورد با آن تفاوت فاحشی داشت. اما در حال حاضر و از زمانی که این تخلف از سوی وزیر رسانه‌ای شده است، همه کسانی که در این بخش فعال هستند تمام تلاش‌شان را برای رد تقصیر می‌کنند. به نظر تان باید چکار کرد تا فرهنگ همکاری در این مواقع بیشتر شود؟

کاملا درست است. برقراری این هماهنگی و همکاری بین ارگان‌های مربوطه به عهده همه ما است. بارها از این دسته مشکلات پیش آمده است اما متاسفانه به خاطر نبود هماهنگی به طور کلی مساله فراموش شده و به حاشیه رفته است. نمی‌دانم دقیقا چه اراده پشت پرده‌ای وجود دارد که اجازه نمی‌دهد همکاری لازم صورت بگیرد و کارها نیمه کاره فراموش نشود. اما توقع ما از این دولت بسیار زیاد است چرا که شعار این دولت، تدبیر و امید است. یعنی مردم انتظار دارند که در جامعه امید وجود داشته باشد که حداقل بتوانند با امیدواری و آسوده خاطر خرید اصلی‌ترین خوراکی‌های‌شان را انجام دهند.

در پایان هم باید بگویم که مجلس در این مساله وظیفه اصلی را ایفا می‌کند و باز هم تاکید می‌کنم که بعد از تعطیلات در نخستین فرصت پیگیر این مساله خواهیم بود.

صمت بحران تازه شیر را بررسی می‌کند

معضلی به نام پالم

نگار خسروی - گروه تجارت: کمتر از ۲۰ سال پیش بود. دولت سازندگی تازه بر سر کار آمده و شرایط اجتماعی کشور تا حدودی بهبود یافته بود؛ یعنی حداقل می‌شد در بازار، خوراکی‌های لازم یا بهتر است بگوییم «سر سفره‌ای» را پیدا کرد. اما به فرهنگ خرید مردم، فرهنگ تازه‌ای اضافه شده بود؛ «صف ایستادن»! (پدیده‌ای که البته هنوز هم از فرهنگمان حذف نشده است!) برای هر خریدی از نان و سبزی گرفته تا شیر و ماست، باید چند ساعتی را صرف صف ایستادن و نوبت رسیدن می‌کردیم. گاهی صف‌ها آنقدر طولانی می‌شد که اعضای خانواده به نوبت «یا همان شیفتی» جای همدیگر را می‌گرفتند. هرچند بعضی از خوراکی‌ها مثل نان، ساعت صف ایستادن نداشت و همیشگی بود اما دعوا و منازعات محلی برای دسته‌ای دیگر از خوراکی‌ها مثل شیر بود که مردم فقط چند ساعت اول روز یعنی ۵ تا ۶/۳۰ یا ۷ صبح برای خریدشان فرصت داشتند. کامیون حمل شیشه‌های شیر سر یک ساعت خاص، چند جعبه‌ای را بدون در نظر گرفتن میزان تقاضا به فروشگاه محل می‌داد و خانواده‌ها به اندازه شیشه‌های خالی‌ای که به مغازه پس می‌دادند، شیشه شیرهای تازه می‌گرفتند. جنگ زنبیل گذاشتن و سپردن نوبت به نفر جلویی یکی از دعواهایی بود که دست کم روزی ۶-۵ بار اتفاق می‌افتاد.

حالا از آن روزها بیش از ۲۰ سال گذشته و شکل عرضه و خرید خوراکی‌ها، زمین تا آسمان تفاوت پیدا کرده است. دیگر لازم نیست که هیچ مادری در اولین ساعات روز برای خرید شیر از خانه بیرون برود؛ دیگر نیازی نیست که برای داشتن اقلام اساسی مثل گوشت و مرغ بر سر یک کیلو یا ۲ کیلو بودنشان با فروشنده و دیگر صف ایستادگان مشاجره کرد. فارغ از سختی‌هایی که برای خرید وجود داشت، تفاوت‌های دیگری هم هست که این روزها بسیاری از خانواده‌ها حاضرند سختی‌های گذشته را به تن بخرند اما دچار این مشکلات نشوند. در این بین شیر یکی از مهمترین کالاهای خوراکی است که این روزها با انتشار خبر افزودن روغن پالم به‌آن، در دسترس بودن شیر با کیفیت و سالم در صدر اخبار رسانه‌ها قرار گرفته و نقل مجلس خانواده‌ها شده است.

یک گفته و ۱۰۰ برداشت!

بعد از گذشت حدود ۱۴ ماه از شائبه وایتکسی بودن شیرها، بار دیگر موج بحران برگشته است. این بار خبر از روغن پالم است. روغنی که برای پرچرب شدن به شیر افزوده می‌شود. اولین بار این خبر را وزیر بهداشت در حاشیه همایش تغذیه با شیر مادر اعلام کرد. او گفت: «متأسفانه در شیرهای تولیدی از روغن پالم استفاده می‌شود و این موضوع صحت دارد.» به گفته هاشمی این موضوع با وزیر جهاد کشاورزی در میان گذاشته شده است و وزیر جهاد کشاورزی هم دستور داده تا استفاده از روغن پالم به ۳۰ درصد کاهش پیدا کند.

این در حالی است که در دنیای مجازی خبری در اعتراض به تولیدهای بی کیفیت شیر دست‌به‌دست می‌چرخد مبنی بر آنکه «از مردم دعوت می‌شود تا یک روز در هفته آینده هیچ یک از تولیدات لبنی را نخرند» این دعوت در این راستا صورت می‌گیرد که تهدید ناشی از توجه نکردن به کیفیت شیر را مسئولان احساس کنند.

خبرنگار صمت برای صحبت در خصوص موضوعات مطرح در روزهای اخیر با رضا باکری، دبیر انجمن صنایع فرآورده‌های لبنی ایران تماس گرفت. او ضمن امتناع از صحبت گفت که اعلامیه‌ای منتشر کرده است و طی آن توضیح داده که مجوز وجود پالم را وزارت بهداشت داده است. به گفته باکری انتشار همین اطلاعیه کافی است و دیگر حرفی برای گفتن ندارد. (این اعلامیه روی خروجی خبرگزاری‌های ایسنا، مهر و... قرار گرفته است.) در این اعلامیه آمده است: «قطعا آقای وزیر آگاه هستند که اداره کل نظارت بر مواد غذایی از زیر مجموعه آن وزارتخانه، مسئول صدور پروانه‌های ساخت محصولات لبنی است که این انجمن از صدور پروانه ساخت «شیر پرچرب با چربی گیاهی» و «ماست پرچرب با چربی گیاهی» با استفاده از روغن پالم توسط آن وزارتخانه بی‌اطلاع می‌باشد و همچنین از صدور پروانه‌های استاندارد کالاهای یادشده توسط سازمان ملی استاندارد ایران. لذا چنانچه این محصولات بدون صدور پروانه‌های ساخت آن وزارتخانه و سازمان ملی استاندارد، تولید و به بازار عرضه شده باشد به معنای تولید فاقد پروانه تلقی شده، لذا آن وزارتخانه مکلف به اعمال قوانین نظارتی خود در تعقیب قانونی، پلمب خط تولید و معرفی به دستگاه قضایی کشور است و هیچ خطری صنعت لبنیات کشور را از اقدام قاطع تهدید نمی‌کند که آن وزارتخانه ناچار به رعایت اقدامات تدریجی و زمان بر شود.»

در ادامه اعلامیه آمده است: «مصاحبه مطبوعاتی و گزارش به ریاست جمهور و وزیر جهاد کشاورزی به جای اقدامات قانونی بر علیه متخلفین از طرف آن مقام امری غیر متعارف و غیر قابل درک است که نتیجه‌ای جز تشویش اذهان عمومی و آسیب گسترده به صنعت لبنیات کشور ندارد و کمکی هم به این ملت نخواهد کرد.»

اما نکته جالب اینجاست که تاکید وزیر بهداشت درصد بالای این روغن است و او می‌گوید باید تلاش کنیم میزان این چربی را در شیر کاهش دهیم. به تعبیر دیگر وجود این روغن با درصد کمتر بلامانع است اما مسلم بیات، رییس کل اداره استاندارد تهران می‌گوید که در تاریخ ۱۹ فروردین امسال بار دیگر اطلاعیه‌ای منتشر کرده است و بر غیرقانونی بودن استفاده از روغن پالم در تولید محصولات لبنی تاکید کرده (خبرگزاری ایسنا)! بر این اساس طبق قانون استاندارد استفاده از روغن پالم در تولید اغلب محصولات لبنی مانند شیر پاستوریزه، کره پاستوریزه، خامه پاستوریزه استریل، شیر طعم‌دار، شیر استریل، شیرخشک، پنیر رسیده در آب نمک، پنیر تازه، دوغ، کشک، کشک و ماست پروبیوتیک و محصولاتی از این دست ممنوع است.

نگاه آخر

فارغ از بلاتکلیف ماندن قانونی یا غیر قانونی بودن افزایش این روغن در لبنیات، نکته جالب واکنش‌هایی است که طی یک هفته گذشته صورت گرفته است؛ موضع گیری دامداران و انداختن تقصیر به گردن کارخانه‌ها و عکس این ماجرا، واکنش انجمن صنفی صنایع لبنی و مابقی فعالان این حوزه را آنقدر شدید برانگیخت که صورت مساله پاک شده و اصل قضیه فراموش شده است. آنچه مسلم است «مضر بودن درصد بالای این چربی در لبنیات است»؛ مواد غذایی که با سفره‌های مردم گره خورده و بیش از ۳۰ درصد از آن را شامل می‌شود، سالم نیست. اینکه گفته می‌شود طرح این مساله تشویش افکار عمومی است و وزیر نباید به همین سادگی مساله را مطرح می‌کرده است، نظریه‌ای دور از منطق است. اعلام آنچه که سلامت جامعه را تهدید می‌کند نه تنها تشویش اذهان عمومی نیست بلکه رفتاری است کاملا منطقی که باید در ادامه‌اش تصمیمی منطقی گرفته شود. شاید اگر این اتفاق در کشورهایی توسعه یافته رخ می‌داد نه تنها با متخلف برخورد حرفه‌ای می‌شد، بلکه همه فعالان در صدد برطرف کردن معضل بر می‌آمدند.

حالا و در شرایطی که مجلس در تعطیلات تابستانی است حل و پیگیری این مشکل به تعویق می‌افتد و قطعا سرانه مصرف لبنیات تا حل آن کاهش پیدا خواهد کرد.

سازمان استاندارد در دولت قبل رسمیت نداشت

مجید قاسم‌پور

مشاور رییس سازمان ملی استاندارد ایران

مشکل ما از دولت قبل شروع می‌شود. متاسفانه رابطه وزارت بهداشت در دولت قبل با ما قطع شد و آنها اجازه ندادند هیچ کارشناسی از وزارت بهداشت در جلسات با سازمان استاندارد شرکت کند و عملا ما را به رسمیت نمی‌شناختند و کار خودشان را می‌کردند. ۳ سال پیش وزارت بهداشت ۴۵۰ پروانه برای استفاده از روغن گیاهی در تولید محصولات لبنی صادر کرد اما دراین پروانه‌ها مشخص نکرد منظور از روغن گیاهی پالم است یا سایر انواع این روغن. سازمان از آبان سال قبل وجود پالم در برخی محصولات لبنی را تشخیص داده و از همان زمان فعالیت‌های خود را برای مقابله با این موضوع آغاز کرد.

موضوع پالم مثل وایتکس فراموش نشود

محمد آقا طاهر

رییس اتحادیه بنکداران

ایلنا: طی چند روز گذشته و با گسترده شدن موضوع چربی پالم در لبنیات پرچرب، استقبال مردم از شیر و ماست کم شده است. اگرچه در گذشته نیز از روغن پالم در شیر استفاده می‌شد اما به نظر می‌رسد درصد استفاده از این روغن در حال حاضر بیشتر به‌دلیل صرفه اقتصادی شده است و جای تعجب دارد که چرا نمایندگانی که از سوی اداره استاندارد و اداره بهداشت در کارخانجات حضور دارند این مسئله را با تاخیر عنوان کردند در حالی که افشای چنین موضوعاتی که به سلامت مردم مربوط می‌شود، ضروری است. امیدواریم موضوع روغن پالم نیز همانند استفاده از وایتکس در شیرها که سال گذشته مطرح شد به فراموشی سپرده نشود.

۲ برند متخلف شناسایی شده است

رسول دیناروند

رییس سازمان غذا و دارو

فارس: این اولین باری نیست که روغن پالم به محصولات لبنی افزوده می‌شود. در گذشته نیز این روغن در لبنیات پرچرب دیده شده و با آن برخورد شده است اما بحث اینجاست که تقلب در این زمینه هوشمندانه است که شناسایی آن را سخت می‌کند! البته می‌توان از روی پروفایل اسیدهای چرب وجود روغن پالم را در محصولات لبنی شناسایی کرد. یکی از کارهای سازمان غذا و دارو گزارش‌های مردمی در مورد تقلب‌ها و تخلفات است. حدود ۴ ماه پیش گزارش مردمی دریافت کردیم که نشان می‌داد برخی محصولات لبنی حاوی روغن پالم هستند. پس از بررسی در آزمایشگاه مشخص شد که ۲ برند از روغن پالم در محصولات لبنی خود استفاده کرده‌اند که ما آنها را شناسایی کرده‌ایم اما قرار نیست نام این ۲ برند را اعلام کنیم و فقط متخلفان را به دستگاه قضایی معرفی می‌کنیم. چنانچه وجود روغن پالم در محصولات لبنی دیده شود بلافاصله دستور جمع‌آوری آن داده می‌شود و جلوی تولید نیز گرفته خواهد شد و در برخی موارد پروانه آن محصول لغو می‌شود.

وزارت بهداشت باید شفاف‌سازی کند

مسیح انصاری

رئیس انجمن حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان

مهر: ۸ ماه قبل در باره استفاده از روغن پالم در فرآورده‌های لبنی به وزارت بهداشت و درمان نامه نوشتیم و هشدار دادیم. متاسفانه به‌رغم اینکه ۲ بار به این وزارتخانه هشدار داده بودیم، اما وزارت بهداشت جوابی در پاسخ به این هشدار نداد، اما به یکباره وزیر بهداشت، سخن از استفاده از روغن‌های پالم در فرآورده‌های لبنی به میان آورد. اگر از نظر سازمان ملی استاندارد، روغن پالم به کار رفته در ۸ فرآورده‌ای که مجاز به استفاده از چربی گیاهی هستند، بالاتر از حد معمول و عرف تعیین شده است، این سازمان باید به صورت شفاف با مردم سخن گفته و نام متخلفان را اعلام کند و سلامت مصرف کنندگان وجه‌المصالحه قرار نگیرد. نکته جالب توجه این است که اکنون لبنیات پرچرب در ایران گران‌تر از لبنیات کم‌چرب فروخته می‌شود، در حالی که روغن پالم به کار گرفته شده در این نوع لبنیات، بیشتر است و بنابراین دولت نباید با واحدهای تولیدکننده فرآورده‌های لبنی رودربایستی داشته باشد بلکه باید به سرعت نام آنها را اعلام کند. در پایان هم باید اضافه کنم اگرچه دولت هم‌اکنون موضوع وجود روغن پالم در فرآورده‌های لبنی را علنی کرده است، اما هزینه سلامت مردم و افرادی که تاکنون از بابت مصرف این کالاها ضرر کرده‌اند را چه ارگانی پرداخت خواهد کرد؟

نگاه روز

روغن پالم توجیه اقتصادی ندارد

محمدرضا اسماعیلی

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان فرآورده‌های لبنی

چند روزی است که از داستان تازه آلوده بودن شیر می‌گذرد اما متاسفانه هنوز مشخص نیست که دقیقا کدام تولیدکننده تخلف کرده است. تخلف در همه بخش‌های کشور ممکن است رخ دهد اما گله من این است که چرا آلوده بودن شیرهای تولیدی یک کارخانه را به تمام تولیدکننده‌ها تعمیم می‌دهند؟ وقتی گفته می‌شود راننده‌ای متخلف است منظور این نیست که همه رانندگان متخلف هستند. پلیس هم با همان راننده متخلف برخورد می‌کند. همه جا اعلام شده که لبنیات کشور آلوده است؛ این توهینی است به همه کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند و دولت باید متخلف را از تولید کننده سالم مجزا کند.

جالب اینجاست که کارخانه‌ها به اندازه کافی چربی و خامه دارند و حجم آنها آنقدر زیاد است که اصلا نیازی نیست از این چربی‌های غیر مجاز استفاده شود. چراکه کلا توجیه اقتصادی ندارد. روغن پالم گران‌تر از چربی‌ای است که در کارخانه ها خاک می‌خورد، برای همین است که می‌گویم هیچ توجیه اقتصادی ندارد. البته نمی‌توانم این موضوع را رد کنم اما به نظرم این کار هیچ فرقی در هزینه‌ها ندارد.

نکته دیگر این است که همه کارخانه‌ها مامور نظارت دارند. آنها موظف هستند تمام محصولات، چه ورودی و چه خروجی را بازرسی کنند. اگر کوتاهی صورت بگیرد مقصر مامور نظارت است و باید هم با او و هم با فردی که تخلف کرده است برخورد شود. متاسفانه دولت تمام ابزار را در دست خودش نگه داشته است؛ از پروانه ساخت گرفته تا تعزیرات. در نتیجه تمام این تقصیرات به بخش‌های دولتی مربوط می‌شود.

در رابطه با اختلاف بین دامداران و صنایع لبنی باید بگویم تعدد افرادی که نظر می‌دهند اوضاع را پیچیده‌تر می‌کند؛ دامپزشکی، کارخانه، دامدار اما در نهایت کاملا مشخص است که مقصر کیست.

متاسفانه افرادی هستند که به صورت خواسته یا ناخواسته به این صنعت ضربه می‌زنند. وقتی بحث آلوده بودن مواد غذایی به خصوص لبنیات مطرح می‌شود، سال‌ها در ذهن مردم می‌ماند. چند سال پیش بحث وایتکس به راه افتاد و حالا روغن پالم. نمی‌دانم چرا شایعات را تا این حد گسترش می‌دهند و چرا هیچ وقت از کارشناسان سوال نمی‌کنند؟!

در پایان باید بگویم از نظر من کسانی که در این حوزه (شیر) کار می‌کنند، ایثارگر هستند چراکه با یک کالای زنده سر و کار دارند که سلامت آن به لحظه‌ای وابسته است. اگر لحظه‌ای درنگ و کوتاهی کنند شیر خراب شده است. باید به این قشر که ۳۵ درصد از مواد سفره‌های ما را تامین می‌کنند احترام گذاشت.

- اختیارات محدود مدیران، پاشنه آشیل بهره‌وری
- ساختار تولید، ملاک واردات
- ارزیابی روش‌های ساختمان‌سازی

گپ

فرصت اندک بررسی بسته پیشنهادی دولت

بنفشه بینش- بسته خروج غیرتورمی از رکود که از سوی دولت مطرح شده است، با وجودی که نقدهای فراوانی را متوجه خود کرده، تقدیرهایی را نیز در پی داشته است. کارشناسان معتقدند توجه دولت به ارائه این بسته و جویا شدن نظر کارشناسان خود نشانه خوبی است که باید به آن توجه داشت. در این رابطه با علی صدری، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت جوانان به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید:

◉ بسته خروج غیرتورمی از رکود دولت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بسته جدید دولت که بعد از یک سال از سوی دولت ارائه شده است، در اهداف و کلیات جامع و کامل است و منجر به رونق اقتصادی در کشور می‌شود اما به نظر می‌رسد در ساختار و ابزارهای اجرایی نواقصی دارد. این بسته در حقیقت نمی‌تواند به‌عنوان سیاست مطرح باشد، بلکه باید آن را در قالب برنامه در نظر گرفت. این بسته که بین سال ۹۲ تا ۹۴ در نظر گرفته شده است، با توجه به محتویات سیاسی آن، زمان مناسبی برای اجرا ندارد و نیازمند زمان طولانی‌تری است اما در عین حال وضعیت صنعت به‌گونه‌ای است که باید هرچه سریع‌تر به نتیجه برسد. صنعت در حال حاضر به دنبال نسخه‌ای است که هرچه سریع‌تر از شرایط رکود عبور کند.

◉ مهم‌ترین مشکل این بسته چیست؟

در این بسته عنصر عرضه در نظر گرفته شده اما تقاضا تا حدود زیادی نادیده گرفته شده است. از دیدگاه اقتصادی برای رونق، عرضه و تقاضا مطرح است. عرضه همان کالای تولیدی است که برای جامعه مصرف تهیه می‌شود و تقاضا نیز همان افراد جامعه هستند. در زمانی که قدرت خرید مردم ۵/۴ برابر کمتر از سال ۱۳۸۵ تاکنون شده است، باید در راستای توانمندسازی قیمت خرید مردم حرکت کنیم. تولید موتور محرکه اقتصاد کشور است اما باید شاخص‌ها و اولویت‌ها را نیز در نظر داشت. در حال حاضر مشکل اصلی تولید، عرضه نیست، زیرا با وجود کمبود نقدینگی، سود تسهیلات بالا و... این توانایی در این بخش وجود دارد که به تولید انبوه بپردازد؛ مشکل اصلی در بخش تقاضاست.

باید از زاویه‌ای به این مجموعه نگریست که بتوانیم بازار را توانمند کنیم. اگر نگاهی به فعالیت‌های اتحادیه اروپا داشته باشیم، می‌بینیم که مشکل اقتصادی این اتحادیه در عرضه است و نه در تقاضا.

کشوری مثل چین بازار رقابتی را به نفع خود در دست گرفته و برندهای اقتصادی بازار کمتری را از آن خود کرده‌اند. در این زمان است که در کارخانه‌ها اعتصاب می‌شود، کارگر بیکار شده و به این ترتیب وارد مسائل اجتماعی می‌شویم. اما در کشور ما برعکس است.

ما در کشور عرضه داریم اما بازار برای عرضه کالا وجود ندارد. کاهش ۵/۴ برابری قدرت خرید باید در اولویت بخش صنعت و تولید قرارگیرد و در کنار آن رونق اقتصادی با تزریق منابع ریالی از طریق بازار سرمایه و بانک‌ها در نظر گرفته شود.

◉ برخی از کارشناسان زمان اندک برای بررسی این بسته را یکی از مشکلات بررسی آن می‌دانند. نظر شما در این رابطه چیست؟

این برنامه پیش از تدوین می‌توانست در جلسات کارشناسی بررسی شود و نظرات تشکل‌های تخصصی و بخش خصوصی نیز در آن در نظر گرفته می‌شد سپس دولت اعلام می‌کرد که ۱۰روز برای اظهارنظر فرصت دارید. به هر حال بسته خروج غیرتورمی از رکود، سیاست کلی نظام است و آن را نمی‌توان در ۱۰روز مورد مطالعه قرار داد.

اما به هر صورت باید این اقدام دولت را به فال نیک گرفت، زیرا اهدافی که در این بسته گنجانده شده است، سهم بسزایی در رونق تولید خواهد داشت. تنها، زمانی که برای اظهارنظر در نظر گرفته شده، کم و فرصت برای نقد سازنده کوتاه است. به هر شکل بخش صنعت قصد دارد با نقد این بسته، راهکارهای مناسبی را ارائه دهد. رییس‌جمهور نیز در روز صنعت و معدن اعلام کرد که دولت آمادگی شنیدن نقد سازنده و راهکارها را داشته و این نشان از دید مثبت دولت به مشورت و خرد جمعی دارد.

نگرانی صنعتگران از سرنوشت بسته سیاستی اقتصادی دولت

بسته‌ای که باید بازتر شود

شکوفه حبیب‌زاده، گروه صنعت: در روزهایی که اقتصاد کشور از درد رکود و تورم به خود می‌پیچد، دولت با همکاری اقتصاددانان حاضر در هیات حاکمه به نگارش بسته پیشنهادی برای خروج غیرتورمی از رکود پرداخته است. بسته‌ای که به گفته فعالان اقتصادی اولین بسته اقتصادی دولت در جهت خروج غیرتورمی از رکود در کشور به‌شمار می‌رود. فعالان حوزه صنعت در حالی‌که به این بسته نقدهایی را وارد می‌دانند، معتقدند این رفتار دولت نشان از نگاه مثبت هیات حاکمه به مشورت با اهالی فن دارد. کارشناسان اما فرصت ۱۰روزه برای بازبینی این بسته را اندک می‌دانند و بر این اعتقادند که برای ارائه راهکارهای مناسب به زمان بیشتری برای بررسی‌های دقیق‌تر نیاز است.

▣ استقبال از نگاه مثبت دولت به خرد جمعی

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در گفت‌وگو با صمت با بررسی بسته پیشنهادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود گفت: برای اولین بار است که دولت پیشنهادی را برای خروج از رکود مطرح کرده و آن را در اختیار عموم نیز گذاشته است که ما از آن استقبال می‌کنیم. دولت در این راه از پیشنهادهای صاحبان کار و تولید و تجارت نیز بهره برده که خود روند نیکویی است.

سیدعبدالوهاب سهل‌آبادی با اشاره به اعتراض‌هایی که به این بسته وارد است، افزود: هرچند نسبت به زمان بررسی این بسته معترضیم اما در مجموع کار مثبتی صورت گرفته است. از سویی در این بسته به اشتغال فکر نشده در حالی که این مسئله یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های جامعه محسوب می‌شود. در کنار آن هیچ خط‌کشی برای رصد این بسته در نظر گرفته نشده است و معلوم نیست چه کسی روند اجرایی این بسته را نظارت خواهد کرد. ما نگرانیم که سرنوشت این بسته به سرنوشت بسته‌های دیگر مبتلا شود.

▣ دولت دیون خود را به صنعت بپردازد

وی در ادامه با اشاره به دیون دولت به بخش صنعت اظهارکرد: بسته خروج غیرتورمی از رکود، یک سیاست کلی است که وجه عملیاتی آن بسیار حائز اهمیت است. بخش مهم گذر از رکود در بخش تولید امکان‌پذیر است که باید هرچه سریع‌تر مرتفع شود. رفع این رکود تنها از سوی دولت میسر نیست بلکه از دولت می‌خواهیم تا موانع را از سر راه تولید بردارد. در شرایطی که این رکود و تورم‌ها، وضعیت صنعت را خاص کرده، دولت باید برخی از دیون خود را به صنعت بپردازد. در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در فاز اول قرار بود که ۳۰ درصد از سود حاصل از آزادسازی قیمت حامل‌های انرژی به بخش تولید برسد که در عمل چنین اتفاقی نیفتاد. دولت باید در این راستا ورود کند و بدهی خود را بپردازد.

> هیچ خط‌کشی برای رصد این بسته در نظر گرفته نشده است و معلوم نیست چه کسی روند اجرایی این بسته را نظارت خواهد کرد

▣ مسئولیت پایش این بسته مشخص شود

نائب رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران نیز در گفت‌وگویی که با صمت داشت، گفت: بسته خروج غیرتورمی از رکود، بسته‌ای جامع و کامل است اما در جزئیات و سازوکارهای اجرایی باید مورد بازبینی قرار گیرد. در این بسته عناوین دیده شده ولی راهکارهای اجرایی و اولویت‌ها و زمان‌بندی ارائه نشده است.

مصطفی رناسی با اشاره به جلسه‌ای که با حضور مسعود نیلی، مشاور رئیس‌جمهوری برگزار شد، افزود: در این جلسه قرار بر این شد تا سازوکارهای اجرایی و مسئولیت پایش این بسته مشخص و سپس نواقص و پیشرفت آن نیز به دولت اعلام شود. وی در ادامه اظهار کرد: این اولین بار است که اقتصاددانان هیات حاکمه به خرد جمعی رجوع کرده‌اند و در کنار آن، بررسی بسته را با هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع و معادن به اشتراک گذاشته‌اند. این روند خود می‌تواند عاملی باشد برای اینکه اشتباهات اندکی در این بسته اجرایی وجود داشته باشد. امیدوارم سازمانی قدرتمند زیرنظر ریاست‌جمهوری با همکاری اتاق ایران ایجاد شده و مسئولیت پایش و نظارت پس از اجرای آن را برعهده گیرد.

روناسی با اشاره به اینکه پیش از این نیز قوانین مشابهی به تصویب رسیده بود، گفت: البته باید در نظر داشت که پیش از این بسته، قوانین زیادی با هدف‌هایی از این دست به تصویب رسیده اما به اجرا درنیامده‌اند. در واقع تدوین این بسته‌ها و تصویب قوانین اینچنینی کافی نیست و باید اجرای آنها را با جدیت پیگیری کرد.

▣ دولت از گذشته درس بگیرد

یک عضو هیات‌مدیره خانه صنعت و معدن نیز با اشاره به اینکه دولت باید از گذشته درس بگیرد و به هیچ عنوان آن خطاها را تکرار نکند، گفت: بسته خروج غیرتورمی از رکود که دولت اخیرا منتشر کرده گزارشی از دلایل بروز مشکلات بدون ارائه راهکار منسجم بود. آرمان خالقی نیز چندی پیش در گفت‌وگو با تسنیم، با اشاره به اینکه هنوز برنامه دولت برای خروج غیرتورمی از رکود نهایی نشده است، اظهار کرد: دولت در بسته خروج غیرتورمی از رکود تلاطم ارزی، محدودیت ارائه تسهیلات بانکی، مشکلات اجرای قانون هدفمند سازی یارانه‌ها و بسیاری از موضوعات دیگر را مورد توجه قرار داده است اما به اعتقاد بنده فقط گفتن آسیب‌های اقتصاد کشور دردی را دوا نکرده و باید به فکر یک راهکار منسجم برای اجرایی شدن برنامه‌ها بود. وی افزود: دولت باید در تدوین یک بسته جامع برای حل مشکلات اقتصادی کشور شرایط فعالان اقتصادی و مردم به‌عنوان مصرف‌کنندگان را در بخش تقاضا با توجه به منافع کل کشور در نظر گرفته و سپس اقدام به تدوین سیاست‌ها کند.

▣ دولت ادعایی در مورد جامع و کامل بودن بسته ندارد

مسعود نیلی، مشاور رئیس‌جمهور با اشاره به این که دولت ادعایی در مورد جامع و کامل بودن بسته خروج از رکود ندارد، گفت: ۴ چالش جدی تنگنای مالی، کاهش تقاضای موثر، کاهش سرمایه‌گذاری و تحریم در تولید و اقتصاد تاثیر بسیاری گذاشته است. مسعود نیلی اظهار کرد: دولت ادعایی بر کامل و جامع بودن بسته خروج غیرتورمی از رکود ندارد و دولت باید آنچه فکر و اجرا می‌کند را منتشر کند تا به نقد عمومی گذاشته شود. نیلی خاطرنشان کرد: خروج پایدار از رکود غیرتورمی از اقتصاد به گشایش در تجارت بین‌المللی، ثبات اقتصاد کلان، بهبود فضای کسب و کار، نظام تامین مالی و فعالیت‌های پیشران مرتبط می‌شود که در حال حاضر دولت از عامل دوم شروع به تغییر رویه داده است.

با نگاهی به آرای پیرامون این بسته، به نظر می‌رسد صنعتگران با وجود انتقادهای فراوان، از عملکرد دولت راضی هستند و آن را نشانه‌ای از همفکری برای تبادل نظر و ارائه راهکارهای اجرایی آن می‌دانند. باید دید آیا دولت زمان بررسی این بسته را افزایش خواهد داد یا خیر. اما هرچه که هست، این روند نتیجه مطلوبی را هرچند ناکامل برای اقتصاد کشور به ارمغان خواهد آورد.

روی خط خبر

ایرنا – محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت با گروهی از کارآفرینان ایرانی فعال در ترکیه دیدار و در خصوص مسائل و مشکلات آنها و نقش کارآفرینان ایرانی در توسعه همکاری‌های ۲ کشور بحث و تبادل نظر کرد. نعمت‌زاده در این نشست صمیمی از پیشنهادها، شکایات و مشکلات کارآفرینان ایرانی به ویژه در مورد فعالیت‌های سرمایه‌گذاری آنها در ایران و فعالیت‌های تجاری آگاه شد. وی در پاسخ به آن دسته از کارآفرینان ایرانی که از برخی موانع دولت ترکیه به ویژه در زمینه واردات کالاهای ایرانی به آن کشور شکایت داشتند، گفت که همه این مسائل در گفت‌وگوهای وی با مقامات ترکیه مطرح شده و نهادهای ذی‌ربط ایرانی نیز پیگیر حل آن هستند. یکی از مسائل مهمی که شرکت‌های ایرانی در ترکیه مطرح کردند، مشکل محدود بودن ارتباط بانکی با ایران به «خلق بانک» (بانک ملی) ترکیه بود که نعمت‌زاده گفت: مذاکراتی در این زمینه با مقامات ترکیه صورت گرفته و مقرر شده است شمار بانک‌های مرتبط با ایران را افزایش دهند.

صمت- اعضای مجمع کارآفرینان ایران معتقدند، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین چالش در بسته سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی، سیاست‌گذاری محتاطانه و با جانب احتیاط در بخش سیاست‌های پولی و بانکی است. محمدرضا دیانی رئیس مجمع کارآفرینان ایران این تشکل تازه تاسیس با تاکید بر اینکه اعضای این مجمع به دنبال پیاده‌سازی عملی گفتمان رهبر معظم انقلاب در موضوع «اقتصاد مقاومتی» هستند، گفت: تا زمانی که مسئله کارآفرینی و صنعتی شدن به نتیجه نرسد مسائل اقتصادی کشور حل نخواهد شد و ما در مجمع کارآفرینان به دنبال ایجاد یک نهضت عمومی برای مدیریت کارآفرینی در کشور هستیم. با مثبت ارزیابی کردن اعلام سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی از رکود و همچنین گوش شنوای دولت برای دریافت نقدهای کارشناسی به این سیاست‌ها، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین چالش در این بسته سیاستی را سیاست‌گذاری محتاطانه و با اجانب احتیاط در بخش سیاست‌های پولی و بانکی دانست و با بیان اینکه سیاست‌ها در این بخش باید عمیق‌تر، جدی‌تر، جزئی‌تر و با شیب اجرایی تندتری تهیه، تدوین و ابلاغ شود، اضافه کرد: به طور حتم مشکلات نظام مالی کشور، سیاست‌های دولت را دچار چالش می‌کند. وی افزود: در گام نخست دولت و مجلس باید نسبت به موضوع چالش‌های نظام مالی کشور قانع شوند و در یک تصمیم‌گیری فوق‌العاده همراه با شهامت در زمینه اصلاح نظام بانکی و پولی به نتایج مطلوب دست یابیم. رئیس مجمع کارآفرینان ایران در همین زمینه خواستار حل موضوعاتی چون افزایش سرمایه بانک‌ها، بدهی دولت به بانک‌ها و طراحی سبد سود و درآمد برای بانک‌ها شد تا از این طریق میلیاردها تومان از دارایی‌ها غیرمولد و ارزش‌آفرین برای کشور آزاد شود که این موضوع منجر به کاهش تورم، افزایش تولید و اشتغال خواهد شد.

تسنیم- رضا رحمانی، رییس کمیسیون صنایع مجلس از دولت خواست بنابه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از ورود کالاهای غیرضروری به کشور جلوگیری کند و گفت: توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، باید مورد توجه مجلس و دولت باشد. وی با بیان اینکه مردم نیز در اقتصاد مقاومتی موظف هستند از کالاهای تولید داخل استفاده کنند، تاکیدکرد: البته وظیفه مردم برای استفاده از کالاهای تولید داخل در شرایطی معنا پیدا می‌کند که تولیدکنندگان ما کیفیت کالاهای خود را افزایش دهند. در همین راستا دولت نیز باید از ورود کالاهای غیرضروری به کشور جلوگیری کند.

ایرنا- سیدسعید زمانیان دهکردی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، اصلاح قوانین به نفع تولید را از ضرورت‌های رونق اقتصادی و خروج از رکود کنونی عنوان کرد و گفت: سیستم بانکی در برخی موارد با تولید همراهی و همکاری نمی‌کند و این شیوه باید به صورت عملی و کارشناسی اصلاح شود.

باشگاه خبرنگاران- سیدمحمدعلی ابریشمی، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه تاکنون از ۳۸۸ خوشه صنعتی شناخته شده در سراسر کشور برای ۵۰ عدد پروانه بهره‌برداری صادر شده است، اظهار کرد: فعالیت‌هایی در خصوص خوشه صنعتی طلا و زیورآلات در ۳ استان تهران، اصفهان و خراسان انجام شده و حدود ۸۰۰ طرح ملی از طراحی‌های زیورآلات برای انجام فعالیت در دستور کار قرار گرفته است.

یادداشت

بسته سیاستی اقتصادی دولت و گشایش فصلی جدید

حسین حقگو- کارشناس اقتصادی: تهیه مجموعه سیاست‌های دولت در قالبی تئوریک- عملی برای خروج غیرتورمی از رکود اقتصادی اقدامی است بسیار ارزشمند. این ارزش وقتی چندبرابر می‌شود که با انتشار در عرصه عمومی و درخواست اعلام نظر کارشناسان و فعالان اقتصادی و برگزاری یکی دو نشست درهمین مدت اندک همراه می‌گردد. بنابراین متن منتشره هم در محتوا به واسطه داشتن چارچوب دقیق علمی و برخورداری از آسیب‌شناسی مسئله در روندی تاریخی (سال‌های ۸۵ تا ۹۲) و متکی بودن به نظریه اقتصادی (نظریه چرخه تجاری) و نیز ارائه سیاست‌های مشخص در حوزه‌های مختلف شایان تقدیر است و هم در روشی که استفاده از خرد جمعی در حل مسئله را منظور نظر قرار داده است، جای تحسین دارد و می‌توان گفت در تاریخ دیوانسالاری کشورمان اگر نه بی‌بدیل حداقل کم‌نظیر است. موفقیت در دستیابی به اهداف ترسیم شده در بسته سیاستی علاوه بر رفع بعضی از کمبودها در درون سیاست‌های ارائه شده -که به یک مورد آن در حوزه صنعت و معدن اشاره خواهد شد- در حوزه کلان با ۲ کمبود اساسی مواجه است:

الف- سیاست و اقتصاد چنان‌که میلتون فریدمن اقتصاددان برجسته می‌گوید؛ ۲ مقوله جدا و بی‌ارتباط با یکدیگر نیستند و این ۲ ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر دارند. چنان‌که نظام اقتصادی در ارتقای جامعه آزاد نقشی دوگانه بازی می‌کند. از یک سو، آزادی در نظام اقتصادی جزئی از مفهوم گسترده آزادی است و بنابراین آزادی اقتصادی خود یک هدف است. از سوی دیگر، آزادی اقتصادی ابزاری ضروری برای دستیابی به آزادی سیاسی است. براساس نگرش فوق بسته سیاستی اقتصادی برای خروج غیرتورمی از رکود نیازمند «بسته سیاسی» برای خروج مسالمت‌آمیز از تصلب سیاسی و بازشدن فضای جامعه جهت فعالیت و حضور احزاب، سازمان‌ها و جمعیت‌ها و البته رسانه‌ها در عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری است. چنان‌که رئیس‌جمهوری محترم نیز بارها به این اصل و ضرورت حضور نهادهای مدنی در حوزه اداره جامعه تاکید کرده‌اند.

ب- اجرای بسته سیاستی اقتصادی دولت نیازمند نظام بوروکراتیک و دستگاه اداری کوچک و چابک و نیز مدیریت و نیروهای مجرب و باانگیزه است. امری که متاسفانه در حال حاضر در ساختار اجرایی کشور خلأ آن به‌شدت به چشم می‌خورد. چنان‌که طی همین چند روز اخیر معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور در نامه‌ای به هم منصب خود در دولت گذشته از ویرانی ۸ ساله نظام اداری کشور پرده برداشت. سازمان بین‌المللی شفافیت اداری نیز در آخرین گزارش خود رتبه کشورمان را در بین ۱۷۶ کشور جهان به لحاظ فساد اداری در رتبه ۱۴۶ قرارداد. رتبه‌ای بسیار تاسف‌بار و نارسا برای اجرای سیاست‌های اصلاحی که دولت در بسته سیاستی و به‌خصوص در فصل «بهبود فضای کسب‌وکار» ارائه کرده است. درخصوص بخش «صنعت و معدن» در بسته سیاستی دولت نیز چند نکته به اختصار قابل ذکر است:

اول: در بخش اول و مقدماتی بسته سیاستی، «صنایع معدنی» در کنار بخش‌های مسکن، انرژی و گردشگری به‌عنوان پیشران اقتصادی انتخاب گردید. بخش‌هایی که توانایی آن را دارند تا با استفاده از منابع ارزی آزاد شده از تحریم‌ها و نیز منابع ارزی در دسترس تکانه اولیه را برای خروج از رکود ایجاد کنند. اما در متن کامل گزارش این بخش یعنی «صنایع معدنی» جای خود را به «صنعت و معدن» داد که نوعی دوگانگی است. «صنایع معدنی» به صنایع فولاد، مس، آلومینیوم، سیمان و... اطلاق می شود و «صنعت و معدن» کلیه رشته‌های صنعتی قرار گرفته در کدهای آیسیک ۱۵-۳۷ را در برمی‌گیرد. البته بخش‌هایی همچون انرژی شامل «تولید برق»، «خدمات فنی»، «فنا وری اطلاعات و ارتباطات» و نیز حوزه صنعت است اما خارج از کدهای ۱۵-۳۷ قرار دارند.

دوم: در معیارهای طرح شده برای تامین مالی بخش صنعت و معدن (۱۲ معیار) معیارهایی از جمله صنایع با ارزش‌افزوده بیشتر، صادراتی بودن محصولات، پیشران بودن در چارچوب زنجیره ارزش، کوتاه بودن دوره گردش مالی، واحدهای نمونه صنعت و معدنی، واحدهای بستانکار دولت و ... درنظر گرفته شده است که بعضی از این معیارها مربوط به رشته صنعتی (ارزش افزوده، پیشران بودن و...) و چند معیار مربوط به بنگاه صنعتی است (نمونه بودن، بدهکار نبودن و...) بنابراین لازم است «سند راهبرد توسعه صنعتی» کشور تهیه و تکلیف این موضوع و اولویت های صنعتی کشور براساس امکانات و نیازها و ضرورت‌های ملی مشخص شود.

در مجموع می‌توان گفت؛ بسته سیاستی خروج غیرتورمی از رکود نه پایان راه، بلکه آغازی است برای بسیج نیروهای فکری و کارشناسی و نیز توان فکری- تجربی تشکل‌های اقتصادی برای خروج از دایره بسته عقب‌ماندگی و پیشرفت و توسعه اقتصادی میهن عزیز. باشد که چنین شود.

یادداشت

نیروی کار مازاد چالش اصلی بهره‌وری

مهدی یونسیان
مدیرعامل ایران خودرو دیزل

اگر بخواهیم بهره‌وری را در سازمان یا بنگاه تولیدی افزایش دهیم تا در پی آن خروجی با کیفیت بالا و کاهش هزینه‌ها را در بر داشته باشد، در ابتدای امر باید افزایش هزینه‌ها در شرایط کنونی تولید در کشور را در نظر داشت. با این حال باید توجه داشت که خروجی فرآیند بهره‌وری می‌تواند بهره‌برداری از امکانات نیروی انسانی و سرمایه گذاری را دربر داشته باشد تا محصولی نهایی با ظرفیت موجود تولید شود. از سوی دیگر در کنار این امر یعنی تولید یک محصول با امکانات و شرایط حال حاضر، باید وجود بازارهای فروش را نیز در نظر گرفت تا در سایه تولید منابع مالی که برای ادامه حیات خودروساز ضروری است، تامین شود. در گذشته کارخانه‌ها تولید محور بودند و محصولات خود را پس از تولید به انبارها انتقال می‌دادند و مصرف‌کننده بلافاصله خودروی مورد نظر خود را انتخاب و خریداری می‌کرد. اما در حال حاضر به‌دلیل کمبود نقدینگی و نیاز خودروساز به منابع مالی فرآیند تولید به سیاست فروش محور روی آورده است که در این شرایط تعهد ایجاد می‌شود و محصول را پیش‌فروش کرده و بعد زمینه تولید را با دریافت مبلغ پیش‌فروش ایجاد کرده و محصول را به خریدار تحویل می‌دهند که در این میان و در شرایط انقباضی نمی‌توان آنچه را که در حوزه بهره‌وری انتظار است برآورده کرد. در حال حاضر یکی از موانعی که می‌توان گفت در صنعت خودرو باعث کاهش بهره‌وری می‌شود، وجود نیروهای مازاد است که طی چند سال اخیر نسبت به کاهش ظرفیت تولید، همچنان در چرخه تولید باقی مانده‌اند که خود این روند افزایش هزینه‌های تولید را در برداشته است که دلیل‌اش این است که در ابتدا بازتاب اجتماعی نداشته باشد و از سوی دیگر به دلیل اینکه برای آموزش نیروهای انسانی هزینه‌های بالایی انجام شده، مدیران امیدوارند که در آینده گشایشی در فضای کسب‌وکار تولید کشور صورت بگیرد که با نگاهی دقیق‌تر می‌توان دید که یکی از عوامل اصلی کاهش بهره‌وری، نیروهای مازاد در بدنه خودروسازی کشور است. در ادامه نیز باید نبود بازار فعال و خریدار کافی محصولات که کاهش منابع مالی را در پی خواهد داشت، در کنار باقی ماندن نیروهای کاری که عملا با ظرفیت فعلی تولید همخوانی ندارند را عامل اصلی کاهش بهره‌وری در صنعت خودروی ایران دانست.

نگاه روز

لزوم اصلاح دیدگاه مدیران خودروساز به R&D

جواد مرزبان -کارشناس صنعت خودرو: میزان بودجه و درآمد اختصاصی خودروسازان به حوزه تحقیق و توسعه در برخی شرکت‌های خودروساز دنیا بین ۲ تا ۳ درصد است به‌طوری‌که امروز میزان در آمد اختصاصی به این حوزه توسط شرکت‌های ژاپنی بیشتر از خودروسازان آمریکایی شده و به بالای ۳ درصد رسیده است. این در حالی است که در حال حاضر در ایران سرمایه‌گذاری اندکی در بخش تحقیق و توسعه انجام می‌شود و حتی بنا به گفته برخی فعالان این صنعت، چنانچه این سهم به نیم درصد برسد، رقم بسیار خوبی است. اما نکته حائز اهمیت این است که بسیاری از این مبالغ به‌صورت مستقیم صرف تحقیق و توسعه نمی‌شود و بیشتر در زمینه سیستم‌های کیفی در این صنعت به کار گرفته می‌شود. به گونه‌ای که عمده سرمایه‌گذاری و درآمدهای اختصاصی به بخش تحقیق و توسعه، جنبه‌های فنی و تکنیکی و تحقیقاتی را در برنمی گیرد و بیشتر در حوزه کیفیت مدیریتی بکار گرفته می‌شود این شرایط در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد به هر میزان که شرکت‌ها به موضوع تحقیق و توسعه توجه بیشتری داشته باشند، در ادامه فعالیت، موفق‌تر عمل خواهند کرد. در شرایط فعلی سهم بودجه اختصاصی خودروسازان به تحقیق و توسعه در هاله‌ای از ابهام قرار دارد بنابراین به نظر می‌رسد با وضعیتی که امروز در صنعت خودروسازی در پیش گرفته شده، وضعیت خودروسازان روز به روز وابسته‌تر خواهد بود. در چنین شرایطی نه‌تنها اتکا به دانش فنی داخلی قابل انجام نخواهد بود بلکه با روش‌هایی که در پیش گرفته شده به شکل عملی خودروسازان به سمت واردات خودرو به‌صورت CKD و یا فعالیت در قطعه‌سازی خواهد رفت که در این شرایط چرخه واردات دوباره ادامه خواهد یافت و فضای تکیه بر توان طراحی و تولید در داخل، سهمی نخواهد داشت. در این راستا نخستین نکته مورد توجه تغییر نگاه به حوزه تحقیق و توسعه در صنعت خودرو است. تا زمانی که دیدگاه موجود اصلاح نشود اعتماد و اطمینان اینکه دانش داخلی می‌تواند ما را خودروساز کند، وجود نخواهد داشت. اما در صورتی که با اتکا بر عناصر داخلی بتوان از طراحی اولیه تا طراحی پلت فرم را در داخل کشور انجام داد و این دیدگاه در سطح کلان در مدیران به وجود آید، به‌طور قطع بودجه‌های اختصاص یافته برای تحقیق و توسعه در مسیر واقعی صرف خواهد شد.

بررسی موانع بهره‌وری در صنعت خودروی ایران نشان می‌دهد

اختیارات محدود مدیران، پاشنه آشیل بهره‌وری

حسین علیزاده- گروه صنعت: در نگاه اول شاید برای تولیدکننده خودرو و مصرف‌کننده یک محصول تنها ظاهر، قیمت و کیفیت یک خودرو در اولویت باشد اما باید گفت که عواملی بسیار مهم و پنهان در سطوح کلان وجود دارند که پرداختن و نپرداختن به آن در کیفیت این ۳ محور تاثیر بسزایی خواهند گذاشت. بهره‌وری نقطه تلاقی بسیاری از عوامل تولید است که با توجه به نوع و بدنه بنگاه اقتصادی همواره در تعامل یا تقابل فضای تولیدی آن واحد قرار می‌گیرد. به زبان ساده‌تر بهره‌وری آن بخش از فرآیند کلیدی یک واحد تولیدی است که با توجه به اعتقاد گرداننده آن واحد و با برنامه‌ریزی می‌تواند فضایی را ایجاد کند تا در کنار حرکت رو به‌جلوی تولیدکننده، عواملی که موجب کاهش بازدهی و افزایش هزینه‌های تولید می‌شود را کاسته و محصولی با کیفیت بالا و قیمت تمام شده پایین‌تر به بازار عرضه کند. اما سوال اینجاست که آیا مدیران خودروسازی اعتقادی به این مقوله یعنی بهره‌وری برای کاهش هزینه‌های تولید و افزایش کیفیت دارند یا تنها تیراژ تولید خودرو را در اولویت قرار می‌دهند. دبیر انجمن خودروسازان ایران معتقد است: عاملی که در حال حاضر تاثیر بسیار بالایی در بهره‌وری پایین خودروسازان گذاشته تحریم‌هایی است که طی چند سال اخیر دست و پای تولید را بسته که در پی آن نتوانستیم توسعه محصول را تحقق بخشیم و محصولی جدید به بازار عرضه کنیم.

دست‌وپای تولید بسته است

احمد نعمت بخش در گفت‌وگو با صمت در خصوص موانع بهره‌وری در صنعت خودرو گفت: در بحث مقررات قانون کار، دولت این اجازه را به خودروساز نمی‌دهد تا نیروی کار مازاد را با هدف کاستن هزینه‌ها کاهش دهد. وی در پاسخ به این سوال که آیا مدیران خودروسازی به مقوله بهره‌وری اعتقاد دارند؟ تصریح کرد: مدیران خودروسازی به دلیل محوریت صنعتی بودن تولید خودرو باید با بدنه تولید و به تبع آن با اصول بهره‌وری در تولید آشنا باشند. اما باید توجه داشت در این خصوص محدودیت‌هایی وجود دارد که می‌توان دخالت دولت در خصوص تعدیل نکردن نیروی انسانی و همچنین محدودیت‌های بین المللی را نام برد که تا اندازه‌ای دست و پای تولید کننده را بسته است. نعمت بخش افزود: باید توجه داشت که ما جزو کشورهای در حال توسعه هستیم و قیاس مدیران خودروساز داخلی با خودروسازان بزرگ جهان نمی‌تواند درست باشد به این دلیل که شرایط کسب و کار ایران با دیگر کشورها متفاوت است و از سوی دیگر حمایت از خودروساز در دیگر کشورها به‌گونه‌ای است که به‌طور مثال بانک‌ها به خودروساز وام‌هایی با بهره ۵ درصد می‌دهند و همسو با تولیدکننده هستند اما روند حمایت‌ها در ایران به‌گونه‌ای دیگر است. باید توجه داشت که بهره‌وری می‌تواند خارج از بحث کاهش قیمت‌ها و افزایش کیفیت، فضایی رقابتی را ایجاد کند که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. به این دلیل که خود این فرآیند با حرکت در کانال رقابت باعث افزایش کیفیت و کاهش قیمت تمام شده محصول شده و در آخر محصولی را ارائه می‌دهد که رضایت مشتری را در بر خواهد داشت.

ایجاد فضای رقابتی با افزایش بهره‌وری

عضو انجمن قطعه‌سازان ایران نیز در این باره به صمت گفت: در این فرآیند با ایجاد بهره‌وری که کاهش هزینه‌های تولید را در بر خواهد داشت، خود به خود فضایی رقابتی به وجود خواهد آمد که تولیدکننده می‌آموزد تا در این قالب برای پیشی گرفتن از رقبا برنامه‌هایی را تدوین کند تا همسو با بهره‌وری بالا در ساختار تولید باشد. محمدرضا نجفی‌منش افزود: فضای رقابتی نیز زمانی به وجود خواهد آمد که دولت تصدی‌گری خود را در این بخش کاهش دهد و بخش خصوصی که نشان داده در حوزه کاهش هزینه‌ها کارآمدتر است به این حوزه ورود کند.

اما باید به این نکته اشاره کرد که علم به تاثیر شگفت‌انگیز بهره‌وری در تحول بدنه تولید به تنهایی نمی‌تواند این نیاز را برآورده کند و به مباحث مهم و پیچیده‌ای همچون اعتقاد مدیران به این مقوله و در پی آن آموزش برای بالا بردن سطح بازدهی، هم در سطح کلان یعنی مدیران و هم در سطوح پایین‌دست تولید یعنی نیروی کار نیاز دارد.

اعتقاد به بهره‌وری در سطوح کلان مدیریتی

عضو هیأت مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران نیز معتقد است بحث بهره‌وری

> در حوزه خودروسازی آنچه مغفول مانده و بیانگر تفاوت آن با بخش خصوصی است، تعداد نیروهای انسانی در قطعه‌سازی می‌باشد که مشغول کار متناسب با ظرفیت تولید آن واحد تولیدی است

در حوزه خودروسازی و قطعه‌سازی به‌یکدیگر متصل است. با این عنوان که خودروساز به یکسری استانداردها پایبند است که قطعه ساز را نیز ملزم به رعایت این استانداردها کرده است. همین امر موجب شد تا کیفیت و بهره‌وری قطعه‌ساز و در پی آن خودروساز بالا برود. اما از سوی دیگر تیراژ تولید قطعه‌سازان در حد ظرفیت آنها نبوده و قیمت تمام شده آنها نیز بالا می‌رود. همچنین بحث قطعه‌سازی به دلیل حساسیت در تولید نیازمند ورود نیروهای متخصص است که بحث آموزشی در این سطح اهمیت پیدا می‌کند. به همین خاطر به دلیل ارزش نیروی کار در حوزه قطعه‌سازی جابه‌جایی بسیار کم صورت می‌گیرد که بهره‌وری در این بخش به درستی صورت می‌گیرد. آرمان خالقی در گفت‌وگو با صمت با بیان این که افزایش بهره‌وری به اعتقاد مدیران بنگاه‌های اقتصادی باز می‌گردد، گفت: با این نگاه در ابتدا توجه به بخش نیروی انسانی معطوف شده و با افزایش دستمزد نیروی کار را ترغیب به تقویت بهره‌وری خواهد کرد. که در حال حاضر نظام پرداخت دستمزد بر مبنای بهره‌وری نیست. وی در ادامه به ۲ بخش تاثیرگذار یعنی سخت‌افزار و نرم‌افزار در حوزه بهره‌وری اشاره و تصریح کرد: در حال حاضر توجه به نوسازی ماشین آلات تولیدی در کنار نیروی کار متخصص می‌تواند در کاهش هزینه‌ها تاثیرگذار باشد. در ادامه مواد اولیه خوب و با کیفیت می‌تواند هم کاهش ضایعات را در بر داشته و در ادامه محصولی با کیفیت تر تولید شود. همچنین در بحث نرم افزاری واحدهای تولیدی از ابتدای تولید تا فروش محصول و خدمات پس از فروش نیاز به نرم افزارهای یکپارچه مدیریتی دارند. این نرم افزارها می‌تواند در بخش تولید، فروش و مدیریت مالی هماهنگی ایجاد کند تا مدیریت با رصد آن، بخش‌هایی که موجب کاهش بهره‌وری می‌شوند را اصلاح کند. وی در ادامه افزود: اما در حوزه خودروسازی آنچه که مغفول مانده و بیانگر تفاوت آن با بخش خصوصی است، تعداد نیروهای انسانی در قطعه‌سازی می‌باشد که مشغول کار متناسب با ظرفیت تولید آن واحد تولیدی است. اما خودروسازان بزرگ ما نیروی انسانی مازاد دارند که همین امر موجب کاهش بهره‌وری در صنعت خودرو شده است. بدون شک می‌توان نتیجه گرفت مقوله بهره‌وری که باید با نگاه ویژه‌ای در حوزه صنعت به آن توجه داشت می‌تواند نظام تولیدی کشور را متحول و علاوه بر ایجاد بازارهای رقابتی ما را به خودروسازان بزرگ نزدیک کند.

روی خط خبر

مهر- ولی‌الله افخمی‌راد، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه واردات خودروهای بالای ۲۵۰۰ سی‌سی به کشور همچنان ممنوع بوده و تغییری در تعرفه حاصل نشده است، گفت: در ۴ ماه امسال، واردات خودرو به کشور ۲ برابر شده و البته این آمار نگران‌کننده نیست و نباید تعبیر منفی از آن داشت، چراکه به موازات آن تولید داخلی افزایش یافته و تعرفه واردات نیز همچون گذشته است. در عین حال واردات خودروهای با حجم موتور بالای ۲۵۰۰سی‌سی به کشور نیز ممنوع است. وی تصریح کرد: حضور خودروهای خارجی در کشور موجب ایجاد فضای رقابت و بهبود کیفیت تولیدات داخلی و نیز تنظیم قیمت محصولات تولید داخل است و البته باید به این نکته نیز توجه کرد که واردات خودرو در ایران کمتر از ۱۰ درصد میزان تولیدات داخلی است.

ایسنا- رضا رحمانی ،رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با تاکید بر این که افزایش قیمت خودرو به نفع صنعت نیست، گفت: با توجه به کاهش تورم و نرخ ارز و افزایش تولید هیچ دلیل و مناسبتی برای افزایش قیمت خودرو وجود ندارد و در صورت مقاومت در برابر اصلاح قیمت خودرو، مجلس از تمامی ابزارهای لازم برای کاهش قیمت خودرو استفاده می‌کند.

تسنیم- علی علیلو، رییس هیات تحقیق و تفحص از خودروسازان با بیان اینکه متاسفانه هنوز نتوانسته‌ایم به اطلاعات مورد نیاز خود از شرکت‌های خودروساز دست پیدا کنیم، گفت: برای بازنگری قیمت خودرو نیازمند دریافت برخی از اطلاعات از خودروسازان هستیم که تعطیلات باعث شده تا نتوانیم در زمان مقرر این موضوع را تعیین تکلیف کنیم و این موضوع باعث شده به احتمال زیاد ۲۲ مرداد نتایج بازنگری قیمت خودرو اعلام نشود.

خبر خودرو- سید محمد بیاتیان، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: حتی در صورت تصویب سخت‌گیرانه‌ترین قوانین برای ارتقای تولید در صنعت خودرو تا زمانی که آنها اجرایی نشوند هیچ تاثیری در رشد کیفی خودروها نخواهد داشت و چنانچه استانداردها و الزامات موجود در صنعت خودرو رعایت و اجرایی شود به نظر می‌رسد تولیدات داخلی از کیفیت بهتری برخوردار شوند. نماینده بیجار در خانه ملت در ادامه معضل اصلی صنعت خودرو را دخالت دولت در این صنعت دانست و گفت: اگر صنایع خودروسازی از عرصه دخالت دولت‌ها و مدیران سیاسی پاک شود و نگاه سیاسی به صنعت خودرو نداشته باشند شرایط بهتری در این صنعت ایجاد می‌شود.

ایسنا- محمدرضا نجفی‌منش، عضو هیات مدیره انجمن قطعه‌سازان ایران با بیان این که همه کشور درگیر قیمت‌گذاری خودرو شده‌اند، در حالی که خودرو کالای انحصاری نیست، گفت: هم‌اکنون وقت زیادی از مجلس، دولت و شورای رقابت برای تعیین تکلیف قیمت خودرو گرفته می‌شود. وی با بیان این‌که به نادرست خودرو کالایی انحصاری معرفی شده است، خاطرنشان کرد: هم‌اکنون حدود ۱۶ نوع و مدل خودرو در کشور داریم و واردات خودرو نیز آزاد است، بنابراین خودرو کالای انحصاری نیست و از طریق وزیر صنعت، معدن و تجارت به شورای اقتصاد پیشنهاد کرده‌ایم که خودرو را از فهرست کالاهای انحصاری خارج کنند.

خبرخودرو- رضا رضایی، عضو هیات مدیره انجمن قطعه‌سازان گفت: افزایش تولید و به‌کارگیری نیروهای جدید در صنعت قطعه‌سازی کشور تاثیر مناسبی در خروج رکود از این صنعت در مقایسه با سال ۹۲ و بالطبع بهبود اوضاع اقتصادی صنعت قطعه‌سازی داشته و ایجاد ۲۰ هزار شغل جدید در صنعت قطعه‌سازی کشور حاصل برون‌رفت از رکود و بهبود اوضاع اقتصادی خودروسازان و قطعه‌سازی کشور بوده است. اما متاسفانه در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به دلیل مشکلات صنعت قطعه‌سازی کشور بیش از ۱۰۰ هزار نفر در این صنعت بیکار شده بودند که از این تعداد ۲۰ هزار نفر دوباره مشغول به‌کار شدند.

فارس - نادر قاضی‌پور، عضو کارگروه مشترک کمیسیون صنایع و مجلس گفت: جلسه مشترک این کارگروه بعد از تعطیلات مجلس و به احتمال زیاد روز یکشنبه(امروز) برگزار خواهد شد و مهم‌ترین موضوع مورد بحث در جلسات مشترک کمیسیون صنایع مجلس و شورای رقابت، تعیین قیمت پایه سال ۱۳۹۱ در نرخ‌گذاری جدید خودروها و همچنین برخی آپشن‌های اجباری خودروهاست که در صورت نهایی شدن بازنگری در قیمت خودروها، نرخ خودرو حدود ۱۵ درصد کاهش خواهد یافت.

گپ و گفت

نادیده گرفته شدن بهره‌وری در قیمت‌گذاری خودرو

دانیال درویش: توانمندی تولید و بدنه صنعتی در کشور با توجه به ابزارهای موجود مختص سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های دقیق در سطوح کلان و پایین‌دست تولید است. اگرچه پرداختن به افزایش بهره‌وری می‌تواند زنجیره تولید را تقویت کند و کاهش هزینه‌ها را در بر داشته باشد اما اعتقاد به آن و به کار بستن مستمر این تفکر در حوزه تولید می‌تواند فرهنگ بهره‌وری را ناگسستنی کند. در این خصوص خبرنگار ما با امرالله امینی عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی به گفت‌وگو نشسته است که آن را می‌خوانیم.

علت بهره‌وری پایینی در صنعت خودروی ایران چیست؟

بهره‌وری به عوامل متعددی برمی‌گردد که اصلی‌ترین عامل آن را می‌توان مدیریت و نگاه مدیران به این مقوله و آموزش و سازماندهی و برنامه‌ریزی در این زمینه دانست. در حوزه صنعت خودرو با توجه به اینکه در بخش مدیریت آن تعریف مشخصی از مقوله بهره‌وری نشده و اگر هم بوده مدت زمان زیادی از آن نگذشته است، هیچ تجربه و تخصصی میان مدیران این بخش صنعتی به‌وجود نیامده است. با توجه به کشمکش‌های اخیر در حوزه قیمت‌گذاری خودرو میان شورای رقابت و خودروسازان که مجلس نیز به آن ورود کرد، این نکته که کلید اصلی قیمت‌گذاری و کاهش قیمت‌ها بهره‌وری بوده است، نادیده گرفته شد اما وقتی از بهره‌وری صحبت می‌شود باید تمامی عوامل تولید را که هم مواد اولیه و هم نیروی انسانی را شامل می‌شود در کنار هزینه‌های تولید در نظر گرفت.

تفاوت نگاه بهره‌وری در ایران و دیگر کشورها در چه حوزه‌ای است؟

با نگاهی به عملکرد بالای خودروسازان بزرگ جهان می‌توان دید که افزایش تیراژ و کیفیت محصولات رابطه ناگسستنی با مقوله بهره‌وری دارد که در ایران تولیدکننده افزایش قیمت و کاهش کیفیت را به افزایش ارز یا تحریم ربط داده است. خودروساز بزرگی همچون تویوتا با کاهش هزینه‌های تولید در کنار افزایش کیفیت و فناوری عملا قیمت‌های خود را تثبیت کرده و در کسب بازارهای جهانی موفق بوده است.

تعدیل یا کاهش نیروهای مازاد تا چه اندازه در کاهش هزینه‌ها تاثیرگذار خواهد بود؟

در بحث تعدیل نیروی انسانی و خروج مازاد آن از چرخه تولید نیز دست و پای خودروساز بسته بوده و آن هم به دلیل فشارهایی است که از بیرون به خودروساز برای کاهش ندادن نیروی کار خود وارد می‌آید که موجب کندی و کاهش بهره‌وری در صنعت خودرو شده است. بهره‌وری ۲ بال دارد؛ یکی تخصص و دوم انگیزه لازم که به نیروی انسانی داده نشده که هم در تیراژ و هم در کیفیت تاثیر می‌گذارد.

بازار

خودروها در پارکینگ رکود

این روزها شاهد رکود بی‌سابقه بازار خودرو هستیم. این رکود تا جایی بالا گرفته که فعالان خودرویی دلیل آن را ورای طولانی شدن بازبینی قیمت خودرو دانسته و آن را با رکود بازار مسکن مقایسه می‌کنند. به سبب اینکه خودرو در ایران همچون مسکن کالایی سرمایه‌ای محسوب می‌شود عملا مصرف‌کنندگان واقعی در انتظار کاهش قیمت‌ها بوده و واسطه‌ها نیز به دلیل کاهش فاصله قیمت‌ها از کارخانه تا بازار، رغبتی به خرید و فروش خودرو ندارند.

قیمت برخی خودروهای داخلی

پژو ۴۰۵ GLX یورو ۴، ۲ ایربگ، داشبورد جدید	۳۱میلیون تومان
پژو پارس سال یورو۴، ۲ ایربگ، داشبورد جدید	۳۸ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان
پژو پارس تک ایربگ، داشبورد قدیم	۳۵ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان
پژو ۲۰۶ تیپ ۵	۳۸میلیون و ۱۰۰ هزار تومان
پژو ۲۰۶ صندوقدار V8	۳۹میلیون تومان
تندر ال ۹۰ اتوماتیک	۴۷میلیون تومان
تندر ال ۹۰ پارس خودرو	۴۰ میلیون تومان
تیبا SX یورو۴	۲۴میلیون و ۶۰۰هزار تومان
پراید وانت	۱۷ میلیون تومان

صمت راهکار خروج از رکود صنعت سیمان را بررسی کرد

جاده‌های بتنی مسیری برای رونق

حامد شایگان- گروه معدن: چند وقت پیش بود که بهروز نعمتی عضو هیات رئیسه مجلس از تعطیلی احتمالی ۲۰ کارخانه تولید سیمان گفت و البته پیش از این نیز تولیدکنندگان سیمان از کاهش ۱۰درصدی تولید در سال جاری به دلیل رکود حاکم بر طرح‌های عمرانی خبر داده و معتقد بودند کاهش تقاضای سیمان باعث شده تا دپوی سیمان در انبارهای به شدت افزایش یافته به‌گونه‌ای که میزان آن به ۱۴ میلیون تن رسیده است. در این رابطه برخی از کارشناسان معتقدند افزایش میزان دپوی سیمان در نتیجه محدودیت صادرات سیمان به عراق و همزمانی این موضوع با ماه مبارک رمضان بوده و در آینده نزدیک روبه بهبود خواهد رفت اما انچه مسلم است حال صنعت سیمان با شرایط حاکم بر اقتصاد کشور و همچنین محدودیت‌های بین‌المللی در صادرات چندان مساعد نبوده به طوری که کارشناسان و فعالان این صنعت تنها راهکار خروج از کاهش تقاضا و در نتیجه افت تولید را توسعه و تکمیل پروژه‌های عمرانی و همچنین رفع موانع بین‌المللی می‌دانند.

درحال حاضر ایران با ظرفیت تولید ۷۰ میلیون تن سیمان نیاز داخلی بخشی از کشورهای همسایه را برآورده می‌کند گرچه این میزان صادرات با تاثیر از فضای بحران‌های منطقه می‌تواند به افزایش مازاد تولید سیمان اضافه کند چراکه ساخت‌وسازهای مسکن در داخل نیز کاهش یافته است. به گفته بهروز نعمتی عضو هیات رئیسه مجلس، برنامه‌ریزی برای صادرات سیمان ایران به عراق تا پایان سال ۹۳ تقریبا ۳ میلیون تن است که با وضع موجود و بحران سیاسی این کشور امکان دسترسی به این بازار وجود ندارد و این یک بحران برای صنعت سیمان ایران است زیرا در سال گذشته ۸۰درصد صادرات ایران به عراق بوده است. دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان در رابطه شرایط کنونی این صنعت می‌گوید: با وجود اینکه تحریم‌ها فشار زیادی بر پیکره اقتصاد و تولید سیمان آورده با این حال شرکت‌ها با ۹۰ درصد ظرفیت تولید می‌کنند. و بازارهای جدیدی همچون مصر، آذربایجان، تاجیکستان و روسیه جایگزین صادرات عراق خواهند شد. عبدالرضا شیخان با تاکید بر نقش دولت در بازگشت رونق به صنعت سیمان می‌افزاید: هرچقدر توسعه اقتصادی افزایش یابد به فراخور آن مصرف سیمان نیز بیشتر می‌شود، به همین دلیل نباید از تاثیر اقدامات اقتصادی دولت غافل شد.

راهکار خروج از رکود سیمان

به گفته بهروز نعمتی نماینده مجلس با ادامه روند کنونی تا پایان سال میزان دپوی سیمان از ۱۴ میلیون به ۲۰ میلیون تن خواهد رسید که ورود این محصول به بورس کالا نیز نمی‌تواند کمک به رونق این محصول کند چرا که حجم بالای کالای سیمان جابه‌جایی آن را بسیار سخت خواهد کرد و عرضه در بورس کالا باید شرایط لازم ایجاد شود که هم اکنون زمینه ارائه آن مهیا نیست. او با بیان اینکه اگر وضعیت کنونی بهبود نیابد تا پایان سال شاهد تعطیلی کارخانه سیمان خواهیم بود عنوان کرده بود که نخستین اقدام برای دوری از تعطیلی واحدهای تولیدی تغییر الگوی مصرف سیمان در کشور است به همین دلیل در بحث راه‌سازی باید فعال شد، در همین راستا اعضای انجمن صنعت سیمان، جلسه‌ای را با وزیر راه و شهرسازی برگزار خواهند کرد تا برای کارخانه‌های سیمان برنامه‌ریزی شود. دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان با برشمردن های افزایش تقاضای می‌گوید: هم اکنون با دولت در حال مذاکره هستیم تا برای جاده‌سازی از نوعی سیمان بتونی که در بیشتر کشورهای پیشرفته بکار می رود استفاده شود. البته در بخشی از جاده تونل صدر نیز از بتن سیمانی که لایه‌ای از قیر روی آن قرار دارد استفاده شده است. عبدالرضا شیخان با اشاره به روش‌های جدید ساخت برج‌های مسکونی می‌افزاید: در بسیاری از کشورهای زلزله خیز به جای ستون‌های فلزی از بتن در ساختمان استفاده می‌کنند با توجه به اینکه شهرهای چون تهران بر روی کمربند زلزله قرار گرفته تغییر روش سنتی ساخت‌وساز می‌تواند آسیب‌های ناشی از این رخ داد طبیعی را کاهش دهد در مقابل بازار فروش سیمان نیز رونق یابد.

رشد تولید سیمان با بهبود فعالیت عمرانی

دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان با اشاره به اینکه هم اکنون ۵۵ میلیون تن مصرف داخلی سیمان داریم اظهار کرد: با بهبود فضای اقتصادی و بودجه‌های عمرانی، مصرف سیمان افزایش خواهد یافت که همین عاملی در ترغیب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است چرا که بانک‌ها نیز با مشاهد رونق این صنعت و افزایش اطمینان در بازگشت اقساط راحت‌تر به سرمایه‌گذاران تسهیلات پرداخت می‌کنند. عبدالرضا شیخان با اشاره به پروژه‌های در درست اجرا می‌افزاید: در کشور ۲۰پروژه سیمان با ۳۰ درصد پیشرفت در حال تکمیل و اجرایی شدن هستند و در زمان راه اندازی پروژه ۲۰میلیون تن به تولیدات سیمان ایران اضافه خواهد شد. از این رو توجه دولت به برداشتن موانع دریافت تسهیلات بانکی برای تولیدکنندگان سیمان اهمیت ویژه‌ای دارد. او با اشاره به دلایل کاهش تولید سیمان ادامه داد: کارخانه‌ها برای جلوگیری از پرت هزینه کوره‌های خود را خاموش نکرده‌اند و تولید کلیکر را جایگزین سیمان کرده‌اند به همین دلیل میزان تولید سیمان کاهش و در مقابل کلیکر بیشتر شده زیرا برای راه‌اندازی مجدد کوره‌های که به دلیل کاهش تولید سیمان خاموش شده‌اند کارخانه‌ها با هزینه سربار و ترمیم آجرکوره روبه‌رو خواهند شد.

یادداشت

باید برای بازار صادراتی جایگزین تلاش کرد

شعبان صداقت

کارشناس سیمان

همجواری کشور ما به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان سیمان در خاورمیانه با کشورهایی همچون ترکیه، پاکستان، عراق و افغانستان به‌عنوان بزرگ‌ترین بازار صادراتی این محصول، علاوه بر فرصت، چالش‌های زیادی را نیز برای کشور به‌وجود آورده است، به گونه‌ای که در شرایطی که رکود بر اقتصاد کشور سایه افکنده علاوه بر کاهش مزید رقابتی، تولید نیز به تنگنا کشیده شده است تا جایی که هم‌اکنون شاهد مازاد تولید بر تقاضا و دپوی محصولات در انبارها هستیم. در واقع این روزها در حالی سخن از بسته‌های ضدرکودی دولت مطرح است که هم‌اکنون ۲۰ طرح تولیدی سیمان مراحل ساخت خود را پشت‌سر گذاشته و به‌زودی به چرخه تولید وارد می‌شوند اما متاسفانه آغاز فعالیت این طرح‌ها با افت تقاضا و تولید با ظرفیت پایین‌تر صورت می‌گیرد. موضوعی که اگر بازارهای جایگزین برای آن ایجاد نشود، به‌طور قطع نتیجه‌ای غیر از شکست را برای پروژه‌ها باقی نخواهد گذاشت، چراکه کارخانه‌های تازه تاسیس در مقابل رکود بازار بسیار شکننده است و توان بازپرداخت تسهیلات بانکی را نخواهند داشت. از سوی دیگر باید توجه داشت که کیفیت تولید سیمان ایران نسبت به محصولات سایر رقبا همچون پاکستان به مراتب بالاتر بوده اما قیمت بالای این محصول باعث شده تا در برخی از بازارها رقبا بتوانند پیشی بگیرند، این در حالی است که باید برای کاهش قیمت نهایی تولید برنامه‌ریزی انجام شود. در واقع این موضوعی است که نقش برنامه‌های دولت در بسته حمایتی را بیش از گذشته نمایان می کند، به‌طوری که دولت می‌تواند با پرداخت یارانه تولید در قالب تامین مواد اولیه و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل قیمت تمام شده سیمان را کاهش داده و علاوه بر ایجاد مزیت رقابتی در داخل کشور، سهم خود در بازارهای صادراتی را نیز افزایش دهد. با توجه به اینکه سرانه مصرف سیمان داخل کشور نیز از استاندارد جهانی پایین‌تر است، فرهنگ‌سازی در مصرف سیمان می‌تواند بخشی از مازاد تولید شرایط کنونی را جبران کند. این فرهنگ‌سازی باید از طریق جایگزینی مصرف سیمان به جای آسفالت در ساخت جاده‌ها، باند فرودگاه و... صورت گیرد. در واقع کاربرد سیمان در ساخت برج‌های مسکونی بسیار حائز اهمیت است، در شرایطی که قرار است تولید مسکن در کشور افزایش یابد به‌طور قطع تقاضا برای سیمان نیز بالا خواهد رفت اما نباید چشم‌انداز ما تنها کاهش میزان سیمان دپو شده باشد، بلکه باید جهانی نگاه کنیم و شرایط توسعه را برای تولید انواع سیمان و صنایع و معادن وابسته ایجاد کنیم.

نقش بخش معدن در کاهش آمار بیکاری بررسی «صمت»

سهم ۱۰ درصدی معادن در اشتغال

مژگان بابایی: سفر چند روز گذشته وزیر صنعت، معدن و تجارت به خراسان رضوی در کنار بازدید از سنگ آهن خواف و کارخانه‌های مشهد با حاشیه‌های زیادی از جمله انتقادهای تند علیه دولت دهم همراه بود.

محمدرضا نعمت‌زاده در این سفر اظهار کرد: در ۸ سال دولت سابق، عوام فریبی آشکار و آمار دروغ درباره اشتغال ارائه شد.

وی با بیان اینکه دولت پیشین در ایجاد اشتغال و محاسبات مربوط به آن عوام فریبی کرده و آمار دروغ ارائه داده گفت: در سال ۹۱ حدود ۳۶ درصد رشد منفی اشتغال در کشور وجود داشت در حالی که دولت وقت مدعی شد در همان سال برای ۵/۲ میلیون نفر ایجاد اشتغال کرده است.

نعمت‌زاده افزود: دولت تدبیر و امید برای بهبود وضعیت اقتصاد کشور در ابتدا سیاست کاهش تورم را اتخاذ کرد و در مدت یک‌سال میزان تورم را از ۴۰ درصد به ۲۵ درصد فعلی و میزان رشد اقتصادی را از منهای ۶ درصد به منهای ۲ درصد رساند.

با توجه به اظهارات وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره آمارهای نادرست دولت گذشته درباره اشتغال و اقدامات اخیر دولت این طور به نظر می‌رسد که دولت یازدهم برنامه‌های هدفداری برای ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی در نظر گرفته است به همین دلیل تمامی بخش‌های مهم در توسعه اشتغال بیش از گذشته در چشم دولتمردان ایفای نقش می‌کند.

بخش معدن جزو بخش‌های تاثیرگذار در اقتصاد به شمار می‌آید به همین دلیل در کشورهای پیشرفته توجه بسیاری به آن می‌شود. توسعه بخش معدن علاوه بر افزایش درآمدهای کشور می‌تواند در ایجاد شغل تاثیرگذار باشد. شاید اگر دولت یازدهم توجه خود به این بخش را نسبت به گذشته افزایش دهد به طور قطع بخش معدن نیز در ایجاد اشتغال افزایش چشمگیری را تجربه خواهد کرد.

علاءالدین میرمحمدصادقی، رئیس خانه معدن ایران در گفت‌وگو با «صمت» درباره نقش بخش معدن در ایجاد اشتغال اظهارکرد: با توجه به اینکه بیشتر معادن در مناطق دور افتاده قرار گرفته‌اند به صورت ناخودآگاه برای آن مناطق ایجاد اشتغال کرده و این اشتغال نقش موثری در آمار کل کشور دارد.

وی ادامه داد: بخش معدن فرصت خوبی برای حضور طبقات محروم و بیکار جامعه ایجاد می‌کند که این فرصت برای شهرهای بزرگ همچون تهران وجود ندارد زیرا ازدیاد شغل در این شهرها بسیار دیده می‌شود.

نقش ایجاد معادن در اشتغالزایی

در نتیجه وقتی در شهرستان‌ها و به خصوص نقاط دورافتاده به واسطه توسعه بخش معدن ایجاد اشتغال صورت پذیرد به طور عملی از مهاجرت افراد به مراکز شهرهای بزرگ جلوگیری می‌شود.

میر محمد صادقی اظهار کرد: در کنار این موضوع با ایجاد شغل و کسب درآمد، مردم علاقه‌مندی بیشتری نسبت به فعالیت در بخش معدن پیدا می‌کنند که این مورد می‌تواند به توسعه بخش معدن کمک کند.

رئیس خانه معدن افزود: اگر بخش معدن را فعال و مشکلات موجود در آن را رفع کنیم می‌توانم از این نعمت خدادادی در جهت ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی کشور استفاده موثری داشته باشیم.

به گفته وی، بخش عمده‌ای از جمعیت بیکار در شهرستان‌ها با توسعه بخش معدن مشغول به کار خواهند شد.

علاءالدین میرمحمدصادقی در پاسخ به این سوال که بخش معدن از نظر ارقام تا چند در صد در ایجاد اشتغال کشور موثر است، اظهار کرد: در حال حاضر با توجه به غیر فعال بودن تعداد زیادی از معادن در کشور، ۱۰ درصد از آمار ایجاد اشتغال کشور مربوط به بخش معدن است که در صورت فعالسازی معادن غیر فعال می‌تواند تا بیش از ۲ برابر افزایش یابد.

روی خط خبر

کمبود ۸ میلیون تنی تولید گندله و آهن اسفنجی

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معـدن و تجـارت گفـت: در حال حاضـر ظرفیت ۲۴ میلیون تن برای تولید فولاد در کشور وجود دارد که سـال گذشته از این رقم ۱۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تن تولید داشتیم که عدم دستیابی به ظرفیت تولید، بیشـتر به دلیل کمبود مواد اولیه در بخش گندله و آهن اسفنجی بوده است. به گزارش فولادنیوز، جعفر سـرقینی اظهار کـرد: با وجود آنکـه فعالان بخش خصوصی تامین سـنگ‌آهن را تعهد داده‌اند، اما در حوزه آهن اسـفنجی و گندله خـلأ تولید در حدود ۸ میلیون تن وجود دارد و با توجه به تحریم‌ها تامین آن با مشـکل روبه‌رو است. وی تصریح کرد: همواره صادرات شیرین بوده و فعالان عرصه سنگ‌آهن نیز به دلیل اینکه مانند سایر صادرکنندگان از پرداخت مالیات معاف هسـتند تمایلی به سـرمایه‌گذاری در بخش تولید و تکمیل زنجیره فولاد ندارند و با وجود آنکه بارها و بارها پرداخت عوارض را متقبل شده‌اند زیـر بار پرداخـت آن نرفته‌اند. وی اخـذ عوارض از سـنگ‌آهن را به‌منظور تشویق به سرمایه‌گذاری در حـوزه تولیـد گندله و آهن اسـفنجی عنوان کرد و گفت: در حال حاضر سنگ‌آهن عوارضی بر صادرات نـدارد، در حالی که گندله کـه ارزش افزوده دارد از عوارض ۳۰ درصدی برخوردار است.

تصمیمات فردی مانع سرمایه‌گذاری در معادن

نایب‌رییس خانه معدن ایران معتقد اسـت: امروز شرایط ویژه‌ای با شکل‌گیری وزارت صنعت، معدن و تجارت داریم و در برخی استان‌ها حتی نامی از معدن دیده نمی‌شـود، در حالی که بعضی از آنها مشخصه معدنی دارند. محمدرضا بهرامن در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: اتخاذ تصمیمات به‌صورت فردی در بخش معدن مانع از شکل‌گیری سرمایه‌گذاری‌های بیشتر خواهد شد و ممکن است چنین تصمیم‌گیری‌هایی مشکلات بزرگی را برای کشور به‌دنبال داشته باشد. وی نبود اسـتراتژی در بخش معـدن را بزرگ‌ترین مشـکل این بخش دانسـت و گفـت: چنانچه برای بخش معدن اسـتراتژی مشـخصی مدون شـود با مشکلات و تصمیمات سـلیقه‌ای روبه‌رو نمی‌شویم. قرار است تا پایان برنامه پنجم توسعه کشور (۱۳۹۴) میزان اسـتخراج مواد معدنی از معادن فعال به رقم ۵۷۰ میلیون تن برسد. سال ۱۳۹۲ میزان استخراج مواد معدنی از پنج هزار و ۴۰۰ معدن فعال کشور به رقم ۴۲۰ میلیون تن رسید. نایب‌رییس خانه معدن ایران افزود: تصویب اسـتراتژی مشخص برای بخش معدن موجب می‌شـود تا تصمیمـات در این حوزه براساس معیارها و ضوابط مندرج در آن اتخاذ شود.

اختصاص ۲۷ میلیارد ریال اعتبار به سیمان خرم‌آباد

۲۷ میلیارد ریال اعتبار برای اجرای طرح کارخانه سـیمان خرم‌آبـاد پرداخت می‌شـود. بـه گزارش ماین‌نیوز، ایـرج عبدی، نماینده خرم‌آباد در مجلس گفت: با توجه به موافقت و اعلام آمادگی بانک سپه بـرای تامین و پرداخـت این میزان اعتبـار، اکنون مراحل اداری پرداخت این مبلغ درحال انجام است.

وی بـا اشـاره به مشـکلات پیش آمـده در روند اجرای طرح کارخانه سـیمان خرم‌آبـاد اظهار کرد: با بررسـی‌های کارشناسی انجام شـده، عدم تامین و پرداخـت به موقع تسـهیلات و اعتبارات از ناحیه بانـک، از دلایـل اصلی بروز این مشـکلات و توقف اجـرای پروژه بوده اسـت. عبدی با اشـاره به اینکه اجـرا و تکمیل طـرح کارخانـه سـیمان خرم‌آباد حداقـل نیازمنـد تامین و پرداخت ۲هـزار میلیارد ریـال اعتبار اسـت، افـزود: بـا همـکاری بانک و پیگیری شرکت سیمان درخصوص تامین اعتبارات موردنیاز، زمینه برای تسریع روند اجرایی این پروژه فراهم خواهد شد.

واگذاری معادن ساده به تعاونی‌های روستایی

رییس سـازمان صنعت، معدن و تجارت اسـتان زنجـان گفت: بر آن هسـتیم تا معادنـی را که نیاز بـه تجهیزات پیچیـده ندارنـد و در گـروه معادن ساده هسـتند به تعاونی‌های متشکل از روستاییان واگذار کنیم. به گزارش ماین نیوز، سـعید سـیاری اظهار کرد: کمبود خاک از مهم‌ترین مسـائل صنایع معدنی اسـتان زنجان به‌شـمار می‌رود. وی با اشاره به اینکـه باید از تـوان بخش خصوصـی در زمینه اکتشافات معدنی در استان استفاده کرد، افزود: این در حالی است که ۳۰ درصد از فعالیت‌های اقتصادی در کشور با معدن مرتبط است.

رییس سـازمان صنعت، معدن و تجارت اسـتان زنجان با بیان اینکه زنجان نسبت به سایر استان‌های غربی و شمال غربی کشور، استانی معدنی محسوب می‌شود، اضافه کرد: استان‌های غربی و شمال غربی از وسعت کمتری نسبت به استان‌های شرقی کشور برخوردار هستند.

گزارش صمت از روش‌های سارقان معدنی

تعیین حقوق دولتی در اختیار معادن نیست

نرگس قیصری- گروه معدن: نیمه نخست تیرماه بود که جعفر سـرقینی معاون معدنـی وزیر صنعت، معدن و تجـارت از تخلف ۳ معدن بزرگ در پرداخت حقوق دولتی خبر داده و گفته بود، افرادی که حقوق دولتـی را پرداخت نمی‌کنند همچون سـارقان مواد معدنی هستند که با آنها نیز باید همچون دیگر سارقان برخورد شود. وی همچنین گفته بود بررسی عملکرد معادن نشـان می‌دهد برخی از معـادن با نپرداختن حقوق دولتی خود که رقم قابل‌توجهی هم می‌شـود در حق دولت به‌عنـوان نماینده مردم اجحاف کرده و بیـش از حد مجاز از معادن برداشـت کرده‌اند که در این راستا سیستم پایش در معادن کشور تعریف شده و از سازمان صنعت، معدن و تجارت هر استان خواسته شده تا ۵ معدن را برای کنترل و نظارت معرفی کنند. در واقـع موضـوع تخلف معادن در اضافه برداشـت و نپرداختن حقوق دولتی از آن جهت حائز اهمیت است که در کشـور ما با وجود فعالیت بیش از ۶۵۰۰ معدن که براسـاس قوانین انفال شناخته شده سالانه درآمد بیش از ۸۰۰میلیارد تومانی پیش‌بینی شـده که فرار برخی از معـادن در پرداخت حقوق دولتی زیان قابل توجهـی را متوجه دولت می‌کنـد. حقوقی که به‌طور قانونی و به واسطه انفال بودن معادن متعلق به تمامی مردم بوده و از سوی عده‌ای به یغما برده می‌شود.

صـدور پروانـه بهره‌بـرداری متناسـب بـا توان معادن

در رابطه با تخلفات صورت گرفته از سـوی برخی از معادن در نپرداختن حقوق دولتی و جرایم اضافه برداشـت، مهرداد اکبریان، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکننـدگان و صادرکنندگان محصولات معدنی بـه صمت می‌گوید: حـدود یک سـال پیش بود کـه موضوع افزایـش حقوق دولتی مطرح شـد که واکنش‌های زیادی را از سـوی معدنکاران به همراه داشـت. در آن زمان این سوال برای فعالان معدنی مطـرح بـود که با توجه بـه جرایم سـنگین اضافه برداشـت که در برخـی از موارد تـا ۵ برابر حقوق دولتی را شـامل می‌شـود آیا امـکان افزایش مجوز بهره‌برداری از معادن وجود خواهد داشـت یا معادن مجبور به پرداخت هزینه‌هـای بالای حقوق دولتی بدون تغییری در افزایش تولید خواهند بود.

وی بـا عنوان اینکه در شـرایط کنونی ارقام درج شده در پروانه بهره‌برداری معادن کفاف نیاز معادن را نمی‌دهد، گفت: معادن در حالی مجبور به برداشت متناسـب با پروانه بهره‌برداری خود هستند که این میزان برداشت به واسطه تغییرات قیمتی حاصل در بازارهای جهانی و همچنین شرایط اقتصادی کشور مقـرون به‌صرفه نبوده و برخـی از معادن حتی در تامین هزینه‌های جاری خود نیز با مشکل مواجه‌اند. وی افزود: به نظر می‌رسد در صورتی‌که دولت زمینه افزایـش میزان پروانه بهره‌بـرداری معادن را فراهم کند، به‌طور قطع تا ۸۰درصد از تخلفات این‌چنینی را شاهد نخواهیم بود.

رییس انجمـن تولیدکننـدگان و صادرکنندگان سـنگ‌آهن در ادامـه با عنوان اینکـه در هر صنفی افرادی وجود دارند کـه از قوانین و مقررات تخطی کرده و خواهان شـرایطی ویژه برای خود هسـتند، گفـت: بخش معدن نیز از این قائده مسـتثنا نبوده و در برخـی از معـادن شـاهد سندسـازی و اعلام غیرواقعی برداشـت بـرای فـرار از پرداخت حقوق دولتی و جرایم اضافه برداشت هستیم.

اکبریـان تصریح کرد: با توجـه به ظرفیت معادن بهتر اسـت دولت با توجه به ظرفیت و توان معادن نسبت به ارائه مجوز بهره‌برداری اقدام کند.

سیستم پایش

رییس انجمـن صادرکننـدگان و تولیدکنندگان سـنگ‌آهن در مـورد سیسـتم پایـش و چگونگی اجـرای آن می‌گویـد: از آنجایی‌کـه در هر صنفی عده کمی وجود دارند که با استفاده از غفلت دولت یا کارشناسـان مربوطه تخلفاتـی را انجام می‌دهند کـه دور از چشـم دولت نخواهد مانـد، دولت برای جلوگیـری از تخلفـات در حوزه معـادن و صنایع معدنی اقدام به اجرای طرح پایش کرده است.

به گفته مهـرداد اکبریان؛ در این طرح سـازمان صنایـع و معادن اسـتان‌ها بزرگ‌تریـن معادن که برداشـتی بیـش از ۲۰۰هزار تن در سـال را دارند، تحت کنترل قرار می‌دهد.

وی افـزود: در این سیسـتم حمل‌ونقل، خروجی معادن و حتی میزان محصولات دپو شـده را کنترل و در پایان هر ماه مورد حسابرسی قرار می‌دهند. وی ادامه داد: سازمان صنعت، معدن و تجارت هر استان در پایان ۳ ماهه مقدار اعلام شده توسط معدنداران را با میزان برداشت ماهانه تطبیق داده و در صورت مغایـرت میان ارقام با متخلفـان برخورد کرده و در نهایت ضمن پرداخت جرایم پروانه بهره‌برداری آنها نیز ابطال خواهد شد.

معادن گریز پا

حمیدی انارکـی، عضو انجمـن تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصـولات معدنی ایران درخصوص روش‌هـای فرار از پرداخت حقوق دولتی به صمت گفت: میـزان حقوق دولتی براسـاس قانون معادن دریافت شـده و تعیین آن در اختیار معادن نیست. وی افزود: معمولا روال تعیین حقوق دولتی از سوی کارشناسـان سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مربوطه صورت گرفته، به این صورت که کارشناسان بـا حضور در معادن و براسـاس میزان پروانه معدن و همچنین بررسی اسـناد و مدارک تولید و فروش معدن نسـبت به تعیین میـزان حقوق دولتی اقدام می‌کننـد. وی درخصوص روش‌های فرار از پرداخت اظهارکرد: من معتقدم امکان فرار معادن از پرداخت حقوق دولتی امکانپذیر نبوده و کارشناسان متناسب با میزان برداشـت و ظرفیت معادن نسبت به تعیین حقـوق دولتی اقـدام می‌کنند. البته ممکن اسـت برخـی از معادن اقـدام به اضافه برداشـت کرده و حقوق مربوطـه را پرداخت نکنند که به‌ندرت اتفاق می‌افتـد. این فعال معدنی در حالـی از نبود امکان فـرار از پرداخـت حقـوق دولتی از سـوی معادن خبر می‌دهـد که معاون معدنی وزیر صنعت، معدن

حمیدی انارکی عضو انجمن تولید کنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران: میزان حقوق دولتی بر اساس قانون معادن دریافت شده و تعیین آن در اختیار معادن نیست

و تجارت در نشسـت خبری خود از سارقان معدنی خبـر داده بود که اقدام به اضافه برداشـت و فرار از پرداخت حقـوق دولت کرده‌اند. البته آنچه مسـلم است در بخش معادن علاوه بر حقوق دولتی مالیات نیـز از اهمیت ویژه‌ای برخودرار بوده و در این مورد نیز شـاهد بـروز تخلفاتی هسـتیم. در ایـن رابطه نـادر کوشـا یکی از فعالان باسـابقه معـدن نیز در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: در قشـرهای مختلف همواره کسـانی وجود دارند کـه حاضر به پرداخت مالیـات نبوده و با به‌کارگیـری ترفندهای خاص از دادن مالیات فرار می‌کنند که بخش معدن نیز از این قاعده مستثنا نخواهد بود. وی نبودن نظارت درست و اصولـی روی معـادن را از عوامل مهم و تاثیرگذار روی این مسئله دانست و افزود: از آنجایی‌که مالیات معادن براساس برگه‌های خوداظهاری معدنکار و به صـورت ۳ ماهه تعیین می‌شـود در برخی از مواقع مشـاهد شـده معادن برای فرار از پرداخت حقوق قانونی نسـبت به درج ارقام غیرواقعـی اقدام کرده که در نهایت میزان مالیات نیز کمتر از میزان واقعی تعیین می‌شود.

کوشا در ادامه گفت: البته در برخی از موارد دیده شده که معادن به واسـطه رایزنی و روابط با برخی از افراد و کارشناسـان سـازمان‌های استان مربوطه حقـوق دولتی و مالیـات خود را بسـیار پایین‌تر از میزان واقعی پرداخت می‌کنند. این معدندار با سابقه ادامـه داد: یکی دیگـر از راه‌های فـرار از پرداخت مالیات اسـتفاده از کدهای اختصاصی معادن دیگر اسـت. به‌عنوان مثـال معدنـدار هنـگام بارگیری محصولات خـود در برگه خروجی به جای درج کد معدن خود از کدهای معادن دیگر سوءاستفاده کرده و به نوعی هم قانون و هم معدندار را دور می‌زند.

وی تاکیـد کرد: با توجه به ایـن نکته که مالیات نیز براساس اطلاعات درج شده در سیستم گمرکی حسـاب خواهد شـد، هیچ راهی بـرای ثابت کردن این تخلف وجود نداشـته و در نتیجـه مالیات یک معدن توسـط یکی دیگر پرداخت خواهد شد. این فعال معدنی با اشاره به اینکه نرخ‌گذاری محصولات کانی و معدنی از سوی سازمان امور مالیاتی صورت می‌گیرد کـه در تعیین میزان مالیات موثر اسـت، گفت: در برخی موارد ماده معدنی اسـتخراج شده با نرخی پایین‌تر از ارزش خود محاسبه شده و مالیات کمتری برای آن در نظر گرفته می‌شود.

در گفت‌وگوی صمت با نماینده مردم کرمان در مجلس مطرح شد

صادرات ٤ میلیون تنی فولاد ظرف ۲ سال آینده

گروه معدن :کارشناسان معتقدند؛ استان کرمان بهشت معادن گمشده کشور است که تاکنون به دلیل برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری نامناسـب در حوزه اکتشـاف مغفول مانده اسـت. این در حالی اسـت که این استان از ذخایر عظیم معدنی در زمینه سـنگ‌آهن و زغال‌سـنگ برخوردار بوده و سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها به‌طور قطع در آینده رشد و توسـعه اقتصادی منطقه را به همراه خواهد داشت. البته در چند روز گذشته محمدرضا پورابراهیمی نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسـلامی از تبدیل شدن این استان به یکی از قطب‌های فولادی کشـور پس از راه‌اندازی کارخانه ۱میلیون تنی فولاد کویر خبر داده و معتقد است؛ این استان ظرفیت اسـتفاده از ذخایر بالقوه و تبدیل شـدن به یکی از قطب‌هـای فولادی کشـور را دارد. در رابطه با ایـن اظهارات و برنامه‌ریزی‌های صـورت گرفته در دسـتیابی بـه این مهم، گفت‌وگویی را با این نماینده مجلس صورت داده‌ایم که در زیر می‌خوانید.

چند درصد از معادن اسـتان کرمان فعال هستند؟

استان کرمان دارای ذخایر معدنی بسیاری اسـت اما تنهـا ۲۰درصد از ایـن معادن در دست اکتشـاف و بهره‌برداری قرار گرفته و ۸۰درصد آن به صورت بکر و دسـت‌نخورده باقی مانده اسـت. بخش عمده‌ای از معادن فعال در اسـتان مربوط به ماده اولیه تولید فولاد یعنی سـنگ‌آهن بـوده و از ۲ ذخیره بزرگ سـنگ‌آهن در معدن گل‌گهر کرمان با ذخیـره ۱/۴ میلیـارد تنـی و همچنین معـدن جلال‌آباد زرند بـا ۶۰۰ میلیون تن ذخیـره قطعی زمینـه تولید کنسـانتره و گندله مـورد نیاز برای تولید فـولاد فراهم شده اسـت. این در حالی اسـت که معادن کوچک مقیاس دیگری نیز در سطح استان مشـغول به فعالیت هسـتند کـه از لحاظ حجمی درصد کمی از سهم تولید را به خود اختصاص داده‌اند.

سهم اسـتان کرمان از تولید فولاد کشور چقدر است؟

با توجـه به برنامه‌ریزی‌های انجام شـده بـرای تولید ۶۰ میلیون تن فـولاد در افق ۱۴۰۴ اسـتان کرمان نیز با داشـتن مراکز فعال بخش خصوصی و همچنین پیشرفت ۵۰ تا ۹۰ درصدی پیش‌بینی می‌شـود که بتوانـد با راه‌انـدازی مجموعه‌های فولادی خـود در بـازه زمانـی ۴ ماهـه بـه تولید ۷میلیـون تنـی دسـت یافته کـه در این صـورت به‌طور قطع کرمـان به یک قطب تولید فولادی تبدیل خواهد شد.

چه تعداد معدن غیرفعال در استان کرمان وجود دارد؟

حدود ۳هـزار معدن مس، سـنگ‌آهن، کرومیـت، زغال‌سـنگ، تیتانیـوم و سنگ‌های تزئینی در استان کرمان به‌دلیل محدودیت‌ها و موانع موجود، به‌صورت بکر و دست‌نخورده باقی مانده است. این در حالی است که با سرمایه‌گذاری و توسعه اکتشاف در این معادن می‌توان به ایجاد اشـتغال و تامین مواد اولیه صنایع پایین‌دستی کمک کنند.

سـرمایه‌گذاران اصلـی در حـوزه صنایع معدنی چه کسانی هستند؟

با توجه به اینکه معدن گل‌گهر سیرجان که متعلق به سـازمان توسـعه و نوسـازی معادن و صنایع معدنی است، اغلب معادن بعـد از واگـذاری شـرکت ملـی مس به بخش خصوصی واگذار شد. بخش خصوصی نیز بـا سـرمایه‌گذاری‌های چشـمگیر در این حوزه به توسـعه و پیشرفت در صنایع معدنی کمک شایانی کرده است.

میزان صادرات فولاد استان کرمان چقدر است؟

با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده در صنعت فولاد کرمان، تولید این فلز سـخت در حـال حاضـر جایگزین فـولاد وارداتی کشور شـده اسـت. این درحالی است که طبـق برنامه‌ریزی‌های پیش‌بینی‌شـده در ۲سال آینده شاهد صادرات ۴ میلیون تنی فولاد خواهیم بود.

- چرخ موتورسیکلت که بچرخد، چرخ زندگی می‌چرخد
- ملاقات با فیبرنوری در دره پونک
- خبرنگار، روزنامه‌نگار، دیروز، امروز و ... فردا

پارکینگی برای گذر

پرستو بیرانوند – گروه گزارش: پارکینگ‌ها همیشه برای توقف‌های موقت بوده و است. در دل خیابان سعدی در چهارراه استانبول، پارکینگ پاساژ پروانه توقف موقت از جنس دیگری به خود دیده است. توقف انسان‌هایی که صبح جمعه با کوله‌باری برای فروش به پارکینگ وارد می‌شوند و در ساعت ۵ عصر آرام آرام با بارهایی سبک شده‌تر از صبح در دل تهران گم می‌شوند. بازار مکاره است اینجا. هر آنچه خواهی پیدا می‌کنی. راه رفتن در طبقه اول جمعه بازار به راه رفتن در موزه‌ها می‌ماند اما موزه‌ای که نه ویترین دارد و نه نوشته شده که عکاسی ممنوع. در بساط دست‌فروش‌های طبقه اول همه جور چیز پیدا می‌شود. از دستگاه گرامافون و صفحه‌ها گرفته تا انواع و اقسام انگشترهای عقیق و نقره قدیمی که دست چندم است. انواع سینی‌ها و وسایل تزئینی نسل قبلی‌ها، بشقاب مس و چراغ‌های لمپا و خیلی چیزهای دیگر. طبقه دوم و سوم پارکینگ فضایی دیگر دارد. پیکسل و تابلوهایی که هر هنرمندی به سبک خودش آنها را درست کرده و می‌فروشد. مانتوهای سنتی، گوشواره، دستبند و... با طرح‌های مختلف. وسایل چوبی است. میز، صندلی، مبل و دیگر وسایل خانه که مثلا با چوب‌های جنگلی درست شده‌اند. در این شلوغی‌ها انجمن‌های خیریه‌ای هم هستند که به کار فروش ترشی‌ها و شیرینی‌ها مشغول‌اند.

در انتظار جای خالی

ویدا دختری است که به همراه دوستش برای گرفتن قطعه‌ای کوچک از پارکینگ برای فروش کیف‌های دست‌سازشان آمده‌اند. به دفتر پارکینگ که اتاقی کوچک است و چندین نفر در آن نشسته‌اند می‌روم اتاق به حدی شلوغ است که نمی‌دانی باید سوال‌هایت را از که بپرسی؟ بیرون از اتاق ویدا را می‌بینم و از او می‌پرسم که چه نتیجه‌ای گرفته است، می‌گوید از اسفند ماه برای اجاره آمده اما هنوز نتیجه نگرفته.

دوست ویدا ادامه می‌دهد که به ما می‌گویند، ۵ صبح برای اجاره اینجا باشید اما واقعا برای ما کار سختی است.

هر چند که هیچ گونه امکانات خاصی برای این افراد در نظر گرفته نشده است اما با اینکه شهرداری مکانی را برای آنها در نظر گرفته که کالاهای نو و دست دوم در آن فروش می‌رود و افرادی که از طبقه متوسط و متوسط رو به پایین هستند می‌توانند صاحب درآمد شوند، اقدامی مثبت است

او ادامه می‌دهد: فضاها برای افراد ثابتی است و ما برای این که بتوانیم یک روز در بازار باشیم باید منتظر بمانیم که یکی از این افراد ثابت به بازار نیاید در آن صورت مکان آنها به دیگرانی که منتظرند اجاره داده می‌شود.

از فروشنده‌هایی که چند سال است به پارکینگ می‌آیند در مورد اینکه چگونه می‌توان همیشه جای ثابت داشته باشند می‌پرسم. وحید در پارکینگ مانتو می‌فروشد و می‌گوید که ۳ سال است هر جمعه به بازار می‌آید.

وحید در مورد این سوال من که چرا او جای ثابت دارد، می‌گوید: برای هر دفعه اجاره کردن بازار ۲۰ هزار تومان به شهرداری پرداخت می‌کنیم که در عوض آن قبض‌هایی به ما داده می‌شود که این قبض‌ها نشانگر سابقه کاری ماست.

حمایتگری نیست

هر چند که هیچ گونه امکانات خاصی برای این افراد در نظر گرفته نشده است اما با اینکه شهرداری مکانی را برای آنها در نظر گرفته که کالاهای نو و دست دوم در آن فروش می‌رود و افرادی که از طبقه متوسط و متوسط رو به پایین هستند می‌توانند صاحب درآمد شوند، اقدامی مثبت است.

یک فروشنده ترکمنی می‌گفت: ما هر هفته فقط برای همین بازار به تهران می‌آییم و پس از پایان کار بازار به شهر خود باز می‌گردیم.

او در پاسخ به سوالی که پرسیدم، مگر اینجا آنقدر فروش دارید که این کار برای شما به صرفه باشد، گفت: ما مشتری‌های بسیاری داریم که کالاهای ما را به صورت عمده خریداری می‌کنند و به همین دلیل برای ما خوب است.

خانمی که تولیدکننده دستمال‌های آشپزخانه است و در این جمعه بازار حضور دارد، با اشاره به اینکه جمعه‌بازار محل مناسبی برای تولیدکننده است، زیرا فارغ از دغدغه‌های فروش و چک و ... می‌تواند سهل و آسان سرمایه کار خود را به دست آورده و چرخه کار خود را حفظ کند، مدعی است برای مصرف‌کننده هم شرایط ایده‌آلی است، زیرا بدون واسطه با تولیدکننده در ارتباط است و کالای مورد نیاز خود را به مناسب‌ترین قیمت خریداری می‌کند. او اشاره‌ای هم می‌کند به تعطیلی دیگر بازارهای روز در سطح شهر تهران و هجوم تمام فروشندگان آن بازارهای محلی، به پاساژ و پارکینگ پروانه که علاوه بر شلوغی بی‌اندازه، پای واردکننده کالاهای بی‌کیفیت چینی را هم به اینجا باز کرده و با عرضه کالاهای بی‌کیفیت با قیمت‌های بسیار نازل، باعث کسادی فروش تولیدکننده‌های داخلی شده‌اند.

حمایت از بازارهای محله‌ای

مهدی پازوکی استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اقتصادی معتقد است که دولت و شهرداری‌ها باید از بازارهای محلی که برپا می‌شود، حمایت کنند. او معتقد است که طبقه تهیدست جامعه از طریق این بازارها می‌توانند برای خود امرارمعاش داشته باشد.

بازارهای محلی مکان‌هایی هستند که افراد طبقه متوسط و متوسط رو به پایین می‌توانند در این فضا برای خود به اشتغال‌زایی بپردازند. زمانی که دولت نمی‌تواند برای افراد جامعه خود شغل تامین کند باید امکاناتی را در اختیار افراد تهیدست قرار دهد تا بتوانند به تامین معاش خود بپردازند.

یکی از این راه‌ها بازارهای محلی است که در ایران کمتر رایج است. در تهران یکی از این بازارها جمعه بازار پارکینگ پاساژ پروانه است که افراد زیادی کالاهای دست دوم و دست‌ساز خود را در این بازار به فروش می‌رسانند. از این بازارها نباید انتظار داشت که در درآمد ملی کشور تاثیر داشته باشد، این نوع بازارها می‌توانند به اقشار فرودست و طبقات متوسط کمک کند، چون در این بازارها مالیات بر کالاها یک بار پرداخت شده است. عده‌ای بازار غیر متشکل پولی را با این نوع بازارها اشتباه می‌گیرند. بازارهای غیر متشکل پولی با این بازارها متفاوت است. بعضی صندوق‌های قرض‌الحسنه و تعاونی اعتبار در کشور ما از این نوع بازارها محسوب می‌شوند که زیر نظر دولت حرکت نمی‌کنند، به خلق پول می‌پردازند و خلاف سیاست‌های بانک مرکزی عمل می‌کنند. بازارهای غیرمتشکل پولی بسیار پدیده‌ای خطرناک در اقتصاد کشور است. اما بازارهای محله‌ای باید توسط دولت و شهرداری از راه تعاونی‌ها و شهرداری حمایت شوند و مکان مشخص برای آنها تدارک ببینند که از این راه دستفروش‌ها در سطح شهر پراکنده نشوند.

جمعه بازارها پدیده‌ای بسیار مناسب در کشور است که اتفاقا تعداد آن در ایران کم می‌باشد و تنها جمعه بازار پارکینگ پروانه است که به‌صورت همیشگی و مرتب برپا می‌شود. در توکیو تعداد این بازارها به ۱۰ عدد نیز می‌رسد. برگزاری این بازارها به‌گونه‌ای است که مکانی را از شهرداری برای مدت کوتاهی اجاره کرده و کالاهای خود را به طبقات متوسط و متوسط رو به پایین می‌فروشند. این نوع بازارها را می‌توان بازارهای محلی نامید. بازارهای محلی با توجه به اینکه درآمد خاصی ندارند تاثیری نیز در درآمدهای ملی ندارند. این بازارها برای طبقات پایین وتهیدستان شهری مناسب است.

خرید از جمعه‌بازار نشانه پایین آمدن سطح زندگی مردم نیست و از منظر رفتارشناسی دلایل دیگری نیز دارد. در این بازار صنایع‌دستی توسط تولیدکنندگان نیز به‌طور مستقیم عرضه می‌شود و اجناس دست دوم نیز به فروش می‌رسد. بسیاری از صاحب‌نظران می‌گویند، جامعه ما جامعه‌ای مصرفی است و به سمت اجناس نو گرایش دارد. در جمعه‌بازار چنین چیزی مشاهده نمی‌شود. پیر و جوان و حتی افرادی که از وضعیت مالی پایینی برخوردار نیستند به جمعه‌بازار می‌آیند تا خرید کنند. برخی کارشناسان معتقدند که گذراندن اوقات فراغت، یافتن دوستان جدید، خرید اجناس به قیمت ارزان‌تر و پاسخگویی به انگیزه روانشناسانه از جمله دلایلی می‌توان دید که مردم گرایش به خرید از جمعه‌بازارها و بازارهای محله‌ای دارند.

دکتر داور شیخاوندی، دکترای جامعه‌شناسی از دانشگاه کلمبیا و دکترای برنامه‌ریزی اجتماعی از دانشگاه سوربن، استاد دانشگاه در این‌باره می‌گوید: «جمعه‌بازار یک میراث قدیمی بوده و از قرون گذشته به جامعه ایرانی به ارث رسیده است. پیش از اینکه بازارهای پرزرق و برق سازمان‌یافته نظیر Mall در جوامع غربی و به‌دنبال آن در کشورهای توسعه‌نیافته پدیدار شود، وجود داشته‌اند. از آنجا که هر چیز در جامعه کارکرد نداشته باشد از بین می‌رود یا در ساخت آن تغییری ایجاد می‌شود می‌توان نتیجه گرفت که این بازارها همچنان کارکرد دارند و به شکل گذشته در جامعه برگزار می‌شوند.»

او ادامه می‌دهد: «برنامه اقتصادی در قدیم مبادله کالا به کالا بوده است. افراد در شهرهای کوچک و روستاها همدیگر را می‌شناختند و این بازارها محلی بوده است برای دیدار دوستان و اهالی محل. گذشته از آن اگر فردی هم ناآشنا بوده است در این بازارها با مردم و اهالی محل آشنا می‌شده است. در این دیدارهای مجدد بین مشتریان و فروشندگان پیوندهای اقتصادی و عاطفی برقرار می‌شد.»

دکتر شیخاوندی می‌گوید: «به دلیل کارکردهایی که این‌گونه بازارها در شهرها دارد در کشورهای توسعه‌یافته نیز در کنار بنگاه‌های سازمان‌یافته، فضاهایی برای بازارهایی این‌چنینی اختصاص می‌دهند که اجناس اگرچه دست دوم هستند اما به دلیل اینکه با قیمتی ارزان‌تر در اختیار مردم قرار می‌گیرند، با استقبال روبه‌رو می‌شوند.»

به گفته این استاد دانشگاه، «انسان موجودی اجتماعی است و با وجود پیشرفت فناوری، و ابداع روش‌هایی مانند خرید اینترنتی، چون ارتباط چهره به چهره در این روش‌های جدید امکانپذیر نیست، همچنان روش‌های قدیمی طرفدار دارد. ارتباط چهره به چهره صفایی دارد که ارتباط اینترنتی به هیچ‌وجه ندارد. این بازارها به مثابه محلی برای کنش و واکنش افراد در جامعه بزرگ و متلاطم شهری است که حداقل هفته‌ای یکبار مردم در چنین اماکنی دور هم جمع می‌شوند.» او ادامه می‌دهد: «اهمیت این بازارها تا آنجاست که نامزدهای سیاسی بخشی از تبلیغات خود را به این بازارها اختصاص می‌دهند، بنابراین بازارهای هفتگی هم جنبه اجتماعی دارند و هم روانی. چون برخی از مشتریان حتی برای خرید به آنجا نمی‌روند آنها به این بازارها می‌روند تا تفریح کنند و اوقات فراغت خود را بگذرانند. به عبارتی برایشان هم فال است و هم تماشا. خرید و فروش چهره به چهره سبب می‌شود این بازارها عواطف انسانی را در دنیای مدرن امروزی تقویت کند، بنابراین می‌توان این میراث را یک نعمت خواند.»

بازارهای محلی مکان‌هایی هستند که افراد طبقه متوسط و متوسط رو به پایین می‌توانند در این فضا برای خود به اشتغال‌زایی بپردازند. زمانی که دولت نمی‌تواند برای افراد جامعه خود شغل تامین کند باید امکاناتی را در اختیار افراد تهیدست قرار دهد تا بتوانند به تامین معاش خود بپردازند

نگاه روز

بازارهای رها شده در سطح شهر و ترویج دلالی

مینو بدیعی

گروه گزارش

جمعه بازارها پیش از اینها در جای‌جای تهران بزرگ پراکنده بودند اما هم‌اکنون با گسترش مغازه‌ها به‌ویژه شکل‌گیری فروشگاه‌های بزرگ در کنار بازارهای سنتی، جل و پلاس خود را جمع کرده‌اند. جمعه‌بازارها در تهران از مقوله دستفروشی برمی‌خیزند که بیانگر نوعی بیکاری پنهان و در حقیقت فعالیت شدید بخش واسطه‌گری و دلالی در توزیع کالاهاست.

جمعه‌بازار نوعی دستفروشی گسترده و متمرکز است که همان عوارض و پیامدهای بیکاری پنهان را در جامعه دارد.

دستفروشی و بازارهای گسترده آن نظیر جمعه‌بازارها علاوه بر اینکه بیانگر بیکاری پنهان در جامعه است، موجب ایجاد عوارض نامطلوب اقتصادی- اجتماعی دیگر می‌شود.

جمعه‌بازارها نه قیمت‌های مشخص دارند و نه اینکه کنترلی بر قیمت کالاهای عرضه شده در آنها وجود دارد و نه اینکه کیفیت محصولاتی که عرضه می‌کنند، مطلوب است.

البته جمعه‌بازارهایی که خارج از سیستم دلالی و واسطه‌گری کالا و به وسیله کسانی که خود تولیدکننده هستند نیز اداره می‌شود، مسائل متعددی را دربردارد.

ازجمله این مسائل به گفته یک کارشناس، گسترش بیکاری پنهان است. به‌طور کلی ۲نوع بیکاری در جامعه وجود دارد؛ آماری که در رسانه‌ها درباره بیکاری اعلام می‌شود بیکاری آشکار است و دستفروشی نیز جزو بیکاری پنهان است.

کارشناسان می‌گویند، این قبیل شغل‌ها هیچ فایده تولیدی ندارد و افرادی به مشاغل انگلی روی می‌آورند، توان، مهارت و قدرت کار خود را از دست می‌دهند در نتیجه نیروی انسانی فعالی که باید به کار تولیدی و صنعتی و خدماتی بپردازد به دستفروشی که اهمیت بسیار کمی دارد، می‌پردازند.

همه این موارد ناشی از افزایش سطح بیکاری در جامعه است که متاسفانه صنعت و بخش تولید کشور قادر به جلب و جذب نیروهای بیکار و حتی متخصص نیز نیست.

هم اکنون براساس آمارهای رسمی نرخ بیکاری به ۴۵ درصد رسیده است و درحال حاضر بخش تولید و مولد اقتصاد کشور نتوانسته نیروهای زیادی حتی متخصصان را جذب کند.

نیروهای بیکار در جامعه که حتی در گروه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی نیز قرار می‌گیرند، گروهی از آنها به حوزه واسطه‌گری و دلالی کالا وارد می‌شوند و حتی برخی نیز از فرط ناچاری دستفروشی می‌کنند که همان‌گونه که اشاره شد عواقب نامطلوبی را دربردارد. البته، بیکاری مسئله دیگری را به‌دنبال خود دارد زمانی که فردی مدرک دانشگاهی خود را اخذ می‌کند، برای او هزینه‌ای از سوی اجتماع شده است که به هزینه سرانه شهرت دارد. اگر فرد نتواند نیازهای کشورش را برآورده کند و کار مفید و تولیدی انجام دهد، این هزینه سرانه بدون هیچ‌گونه برگشتی بلاتکلیف باقی می‌ماند و برای آن کشور ضرر اقتصادی محسوب می‌شود.

آمار نشان می‌دهد، افرادی که از دستفروشی و حضور در جمعه‌بازارها امرار معاش می‌کنند زنان و مردانی هستند که نان‌آور خانواده‌اند که به‌دلیل بیکاری و نیاز به انجام این‌گونه کارها روی آورده‌اند و برای حفظ عزت نفس خود مجبور به انجام این کار هستند. برخی از این افراد زیرپوشش دستفروشی به فروش موادمخدر و... اقدام می‌کنند که آسیب‌های فراوان اجتماعی دربردارد.

باید گفت این قبیل مشاغل از نظر اقتصادی و فرهنگی فایده‌ای ندارد و بدآموزی بسیاری با خود به همراه دارد. از سوی دیگر برخی از کسانی که به دلالی و دستفروشی در جمعه‌بازارها روی می‌آورند دارای ثبات شخصیتی نیستند. دستفروشان آمادگی لازم را برای ورود به ناهنجاری اجتماعی دارند و بسیار زودتر از یک فرد عادی در معرض آسیب‌های اجتماعی هستند.

این درحالی است که بسیاری از این افراد به دلیل اینکه کار دستفروشی درآمد بالایی دارد و راحت به پول مورد نیاز خود دست می‌یابند به آن روی می‌آورند و حاضر نیستند این شغل را ترک کنند. این افراد عموما سرپرست خانواده هستند و برای تامین مخارج خود باید این کار را انجام دهند؛ بنابراین هر اقدامی که مانع از کسب‌وکار آنها شود نتیجه‌بخش نخواهد بود، زیرا دوباره به کار قبلی باز خواهند گشت.

از سوی دیگر دستفروشی و بازارهای دلالی و جمعه بازارها، راه مطلوبی برای توزیع کالاها و مقابله با گرانی و گرانفروشی نیست، برای این سیستم باید راهکارهایی متناسب با نظام تولیدی و اقتصاد مولد پیدا کرد.

چرخ موتورسیکلت که بچرخد، چرخ زندگی می‌چرخد

مریم نظری ـ گروه گزارش: «از چپ و راست می‌آیند، از روی جدول کنار خیابان و از طرف پیاده‌روها، فقط از لوله اگزوز ماشین‌ها، موتورسیکلت بیرون نمی‌آید!» این‌ها را راننده تاکسی خشمگینی می‌گوید که با یک موتورسیکلت تصادف کرده است. همه چیز از «لایی‌کشی» راکب موتورسیکلت آغاز شد که می‌خواست از بین اتوبوس خط BRT و تاکسی در حال حرکت با سرعتی بالا عبور کند اما به جایش نقش زمین شد. این تنها یکی از صحنه‌هایی است که روزانه شهروندان در سطح شهرها می‌بینند. موتورسیکلت‌ها نسبت به خودرو کوچکتر هستند و راه‌های فرار از ترافیک برای آنها فراوان است. به همین دلیل در یک دهه اخیر تقاضا برای آن چند برابر شده است. یکی از پیاده‌رو عبور می‌کند بی تفاوت به حق عابران پیاده و دیگری موتور را بلند می‌کند و از روی جدول وسط خیابان دور می‌زند. صدای بلند و دودی که از اگزوز برخی از موتورسیکلت‌ها خارج می‌شود که دیگر جای خود دارد. بسیاری از راکبان با آنکه به اندازه وانت، روی موتورسیکلت خود بار زده‌اند، آنچنان در پیاده‌روها جولان می‌دهند که گویی عابران پیاده به حریم آنها وارد شده‌اند. ماجرا تنها به شهرها ختم نمی‌شود. این روزها پای موتورسیکلت‌ها حتی به روستاهای کشور هم باز شده است. از باربری با موتورسیکلت گرفته تا تحویل بسته و غذا جلوی در منزل، دیگر موتورسیکلت در کشور تغییر کاربری داده است. قدیم‌ترها اگر جوانان برای تفریح لایی‌کشی می‌کردند، حالا دیگر راکبان موتورسیکلت برای رساندن بسته‌ای به مقصد یا زود رساندن مسافر خود است که قوانین رانندگی را زیرپا می‌گذارند. همه اینها برای آن است تا بتوانند لقمه نانی بر سر سفره‌های خود ببرند. آماری از این راکبان در دست نیست اما سیر صعودی تولید موتورسیکلت‌هایی با قیمت‌های کمتر و هزینه نگهداری پایین‌تر می‌تواند شاهدی بر افزایش این افراد باشد. از سال ۹۱ که در پی نوسانات ارزی، دولت دهم ۷۷ قلم کالا را تجملاتی تشخیص داد و ورود آنها را به کشور ممنوع اعلام کرد، موتورسیکلت نیز به عنوان پنجاه‌وسومین کالای لوکس مشمول ممنوعیت واردات شد. در پی این اقدام راهنمایی و رانندگی نیز از شماره‌گذاری موتورسیکلت‌های تولید خارج امتناع کرده و به این ترتیب راه بر قاچاق موتورسیکلت نیز بسته شد.

نگاهی به شرکت‌های ثبت شده در صنعت موتورسیکلت نشان می‌دهد که ۲۱۵ کارخانه و کارگاه در این زمینه در کشور فعالیت می‌کنند که حداقل ۱۵۰ واحد آن در زمینه مونتاژ کامل موتورسیکلت فعال هستند. بقیه واحدها نیز قطعات موتورسیکلت را تولید می‌کنند. این کارخانه‌ها در استان‌های سیستان و بلوچستان، البرز، خوزستان، فارس، قم، همدان، خراسان‌رضوی و خراسان‌شمالی فعال هستند. همچنین استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، آذربایجان شرقی، اردبیل، زنجان، قزوین، گیلان، سمنان، کرمان و یزد نیز در صنعت موتورسیکلت فعالیت می‌کنند که فعالیت این واحدها، تعداد چشمگیری را از بیکاری رهانده است. تنها در استان قم ۱۶۰۰ نفر در صنعت موتورسیکلت اشتغال‌دارند.

متهم ردیف دوم آلودگی هوا

آمارهای رسمی نشان می‌دهند، تنها در پایتخت ۳میلیون موتورسیکلت تردد می‌کنند. منابع متحرکی که به گفته مسئولان سازمان حفاظت محیط‌زیست در کنار خودروها، نخستین متهمان آلودگی هوا در شهرها هستند. محمد حقانی، دبیر کمیته محیط‌زیست شورای شهر تهران در این باره به صمت می‌گوید: «یک موتورسیکلت بنزینی به طور معمول ۶ تا ۸ برابر یک خودرو آلودگی تولید می‌کند.» به همین دلیل نخستین بار در برنامه کاهش آلودگی هوا که در سال ۷۴ مصوب شد، این موضوع مورد توجه قرار گرفت. به گفته دکتر سعید متصدی، معاون محیط انسانی سازمان حفاظت محیط زیست؛ «عدم اجرای این برنامه و وضعیت بحرانی هوای کلانشهرها سبب شد در سال ۹۱، لایحه دیگری به همین منظور به مجلس ارائه شود. مرکز پژوهش‌های مجلس نیز اعمال اصلاحاتی بر این لایحه را آغاز کرد که این فعالیت‌ها منجر به ارائه طرحی در کمیسیون‌های مختلف مجلس شد. بر اساس مصوبه جدید مجلس موتورسیکلت‌هایی اجازه شماره‌گذاری و عبور و مرور از شهر را دارا می‌شوند که استاندارد یورو ۳ را پاس کرده باشند. این استاندارد بر اساس میزان مجاز برای انتشار گازهای آلاینده از موتورسیکلت اعطا می‌شود. از این رو هیات وزیران مهلت مشخصی را برای متولیان صنعت موتورسیکلت در کشور تعیین کرده است. موتورسیکلت‌ها باید تا سال ۹۶ با استاندارد یورو ۳ و از آن به بعد با استاندارد روز اروپا تولید شوند.»

به گفته وی، «استاندارد سوخت نیز معادل استاندارد خودروها در این مدت زمان باید استانداردهای روز اروپا ارتقا یابد.» با این همه به دلیل عدم اجرای مصوبه مورد نظر در تولید موتورسیکلت، بار دیگر این مهلت تا اول مهرماه امسال تمدید شده است. موتورسیکلت‌های برقی یکی از پیشنهادهایی بود که به عنوان جایگزین برای موتورهای بنزینی ارائه شد.

صنعت موتورسیکلت، مونتاژ یا تولید؟

هر چند برخی صنعت موتورسیکلت ایران را به واردات قطعات از چین و هند و مونتاژ آن در کشور تقلیل می‌دهند، اما بهمن ضیاءمقدم، دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران در گفت‌وگو با صمت این ادعا را رد می‌کند و ادامه می‌دهد: «فقط مونتاژ خالی نیست. حدود ۶۵ درصد قطعات موتورسیکلت در داخل کشور تولید می‌شود. ما فقط به ساخت (موتور engine) ورود نکرده‌ایم. البته در مواردی هم کیلومترشمار موتورسیکلت از خارج و از دو کشور چین و هند با دو سطح کیفیت متفاوت، وارد می‌شود.» اما به گفته او؛ همین وارد کردن موتور (engine) است که در حال حاضر مشکل بزرگی را پیش روی دست‌اندرکاران صنعت موتورسیکلت ایجاد کرده است: مشکل ما نبود هماهنگی بین سازمان‌های متولی است.

سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد بر موضوع استاندارد یورو۳ تاکید دارد. برای گرفتن استاندارد یورو۳ تا اول مهرماه، باید طراحی engine در موتورهای چینی تغییر کند. تاکنون چند نمونه از engineهایی که به ادعای طرف چینی تغییراتی در آن داده شده بود را آزمایش کردیم اما متاسفانه جواب نداد یا اگر جواب داد به تشخیص کارشناسان در طولانی مدت مشکلاتی برای آن به وجود می‌آمد. از طرف دیگر علاوه بر استاندارد یورو۳، باید مصرف سوخت موتورسیکلت نیز استاندارد شود. این موضوعی است که شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت همواره بر آن تاکید می‌کند، اما با تغییر طراحی engine، مصرف بالاتر از ۲/۲ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر می‌رود. تاکنون مکاتبات ما با این سازمان‌ها دردی را د وا نکرده است.»

همه این مشکلات در کنار تحریم‌ها و مشکلات مالی، سبب شده تا ضیاء مقدم از توقف تولید سخن بگوید. او می‌گوید: «۱۵ سال پیش تولیدکننده‌ای در بخش خصوصی نداشتیم. شرکت‌های محدودی در بخش دولتی در این صنعت فعال بودند اما از سال ۷۸ شرکت‌های خصوصی هم به میدان آمدند و می‌بینید که با تعادل عرضه و تقاضا، امروز دیگر در ایران موتورسیکلت فقط یک وسیله ایاب و ذهاب نیست بلکه وسیله ارتزاق است.

آموزش، حلقه مفقوده پیک موتوری

پایش لنگ می‌زند. در همان نگاه اول می‌توان فهمید پای راستش از پای چپش کوتاه‌تر است. در ۲۲سالگی برای یک تصادف شدید با موتورسیکلت ۶ بار زیر تیغ جراحی رفته است. از همان زمان معروف شده است به «رضا موتوری». اول و آخر همه جمله‌هایش به نشانه افسوس سر تکان می‌دهد: «خانم درس نخواندم. از خدمت که آمدم مجبور بودم خرج خانه بدهم. پدرم مریض احوال است. سرمایه‌ای هم نداشتم موتور یکی از بچه محل‌ها را خریدم و آمدم پیک موتوری.» دوباره سرتکان می‌دهد: «تصادف با موتور یعنی بیمارستان! با ماشین که تصادف کنی دور و برت حفاظی هست اما با موتور، سپر ماشین درست به پایت می‌خورد. تازه این در بهترین حالت است، اگر از رویت رد شود که ...» یکی از همکارانش از راه می‌رسد و بدون مقدمه از مشکل بیمه نبودنش حرف می‌زند. میانسال است، دست‌کم ۴۵ سال را دارد: «سه تا دختر دارم و یک پسر. پسرم دانشجوی نقشه‌برداری است. رفته بود برای کارآموزی سرساختمان، آنجا افتاد و دستش شکست. باورتان نمی‌شود خانم تا حالا نزدیک دو میلیون خرجش شده. نه اینکه فکر کنید داشتم و خرج کرده‌ام‌ها! قرض گرفته‌ام! اگر بیمه بودم این مشکلات را نداشتم.» اما پیک موتوری بودن روزهای خوب هم به همراه دارد. این را رضا می‌گوید: «به ما اعتماد می‌کنند. چک‌هایی با مبالغ بالا را به ما می‌دهند و ما به مقصد می‌رسانیم یا حتی برایشان نقد می‌کنیم و برمی‌گردانیم. این خیلی شیرین است.» صاحب پیک موتوری را همه «دایی» صدا می‌کنند. دایی مشکلات پیک موتوری‌اش را در دو جمله خلاصه می‌کند: «اول، با اینکه قرار است بروند در خانه‌های مردم، آموزشی نمی‌بینند و دوم با این شرایط اقتصادی، چطور همه این‌ها را بیمه کنم؟»

درآمد میلیونی از باربری با موتور

فریاد می‌کشد: «یاالله، یاالله» همه کنار می‌روند. ارتفاع کارتن‌هایی که پشت موتورسیکلت روی هم بسته است، به ۲ متر هم می‌رسد. همان جا باید بار را خالی کند. اول کلاه کاسکتش را که با طناب روی بار بسته بر می‌دارد. «وفا» ایلامی است. لیسانس علوم سیاسی از دانشگاه آزاد ایلام دارد. این جا توی منطقه بازار فقط وفا نیست که با موتور باربری می‌کند، کافی است دقیقه‌ای به خیابان زل بزنی تا چند موتوری دیگر را در همین شرایط ببینی. وفا هیچ کار دیگری پیدا نکرده است: «شنیده بودم از طریق آگهی روزنامه کار پیدا می‌شود. آمدم تهران و ۵ ماه وقتم را همین‌طور هدر دادم. روزنامه می‌خریدم زنگ می‌زدم و می‌رفتم دنبال کار می‌گشتم. ۵ ماه خانه عمویم مهمان بودم. اما آخرش دیدم دیگر نمی‌شود سر بار دیگری بود. خدا رو شکر الان روزگارم می‌گذرد. اما موتور خیلی سنگین می‌شود. دست‌ها، پاها و کمرم از شب تا صبح درد می‌کند. بعضی شب‌ها از شدت درد خوابم نمی‌برد.» در جواب اینکه درآمدت چقدر است، می‌خندد: «راست بگویم؟ روزانه از ۸۰ هزار تومان درآمد دارم تا ۱۲۰ هزار تومان.» چند کیلومتر بالاتر، «آسید مهدی» اطراف میدان ولیعصر با موتور، مسافرکشی می‌کند. او همین‌طور زیر لب می‌گوید: «موتور! موتوورر!» تا بالاخره سر و کله مسافر پیدا شود. یک هیوندا ۱۲۵ دارد که به گفته خودش ارزان‌ترین موتور توی بازار است. کرایه‌ها با تاکسی فرق می‌کند. می‌گوید: «ترافیک که باشد، مسافر هم عجله داشته باشد دیگر قیمت خیلی بالاتر می‌رود.»

آمار تکان‌دهنده مرگ موتورسواران

آخرین آماری که در نیمه دوم سال گذشته از مرگ و میر موتورسواران در گزارش سازمان پزشکی قانونی کشور منتشر شد، نشان می‌دهد که سه چهارم از کشته‌های موتورسیکلت زیر ۴۰ سال سن دارند. ضربه به سر و شکستگی‌های متعدد علت بیش از ۸۰ درصد مرگ‌های موتورسیکلت‌سواران است، این در حالی است که بیش از ۶۰ درصد کشته‌های موتورسیکلت‌سواران، زیر ۳۰ سال هستند. در فاصله سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹، ۳۰ هزار و ۹۰۱ نفر موتورسیکلت‌سوار در حوادث رانندگی جان خود را از دست دادند که این رقم ۲۵/۷ درصد از کل قربانیان حوادث رانندگی را در برمی‌گیرد و این رقم بعد از قربانیان تصادفات خودروهای سواری که ۳۴/۶درصد تلفات را شامل می‌شود، دومین جایگاه را به خود اختصاص داده است. از سویی ۴۲/۳ درصد موتورسواران در همان محل وقوع حادثه درگذشته‌اند که تمامی این موارد لزوم استفاده از لوازم ایمنی مانند کلاه ایمنی، لباس مناسب و در کنار آن احتیاط بیشتر در رانندگی و حفظ سرعت مطمئنه را بیش از پیش روشن می‌کند.

از نظر سنی نیز افراد ۱۸ تا ۲۴ سال با ۳۴/۱ درصد موارد بیشترین کشته‌های تصادفات موتورسیکلت را به خود اختصاص داده‌اند و ۶۰/۴ درصد کشته‌ها افراد زیر ۳۰ سال هستند؛ بنابراین اگر ۱۵/۴ درصد کشته‌های ۳۰ تا ۳۹ ساله را هم به آن اضافه کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که سه‌چهارم کشته‌های موتورسیکلت زیر ۴۰ سال سن دارند. در ادامه این گزارش آمده است که در مجموع به نظر می‌رسد ایمنی پایین این وسیله نقلیه و به تبع آن درصد بالای کشته‌های ناشی از تصادفات موتورسیکلت‌ها و تعداد قابل توجه مجروحان، مصدومان و معلولان این نوع تصادفات که طبق آمار، بیشترین آنها از افراد نوجوان و جوان کشور هستند، توجه جدی دستگاه‌ها را می‌طلبد.

اقساط ناتمام

میدان گمرک، سرزمین موتورسیکلت‌هاست. تا چشم کار می‌کند در مغازه‌ها، موتورهای نو و کار کرده، لوازم یدکی موتور و البته پسران جوان مشتاقی دیده می‌شود که چشم‌هایشان با دیدن موتورسیکلت‌ها برق می‌زند. سامان با مادرش برای خرید موتورسیکلت آمده است. مادرش قول داده بود اگر او دانشگاه قبول شود برایش یکی بخرد. دیشب مادرش النگوهایش فروخته است و صبح به میدان گمرک آمده‌اند تا پسر با موتوری که می‌خرد آنها را به خانه بازگرداند. می‌گوید: «دلم می‌خواست از اون موتورهای باحال بخرم اما مامانم فقط ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان پول داره.» با دست چند موتور را در مغازه بغلی نشانم می‌دهد. روی یکی از موتورها اتیکت زده شده است: «۳۱۰۰۰۰۰۰ ریال» سامان پدر ندارد و مادرش در یک شرکت خدماتی کار می‌کند. «موتورها یا هندی هستند یا چینی.» این را صاحب یکی از مغازه‌ها می‌گوید: «این یکی ۱ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان است. بالاتر که بروی موتورهای ۶ میلیونی تا ۱۰ میلیونی هم می‌بینی.» کمی پایین‌تر صاحب یکی از مغازه‌ها دفتر فروشش را نشانم می‌دهد: «این یکی ۲ سال پیش موتور خرید. ۵۰ درصد پیش گرفتم بقیه را قسطی. پسر خوبی بود در مغازه حاجی ... کار می‌کرد چون می‌شناختمش ازش چک نگرفتم. ۳ ماه بعد با موتور تصادف کرد و ... بقای عمر شما باشد. البته در تصادف مقصر نبود اما حالا دیگر چه فرق می‌کند؟ پول ما رفت! این یکی هم که رفتم چکم را پیگیری کنم دیدم شب هفتش است. تک چرخ زده بود و نتوانسته بود موتور را کنترل کند!» انگشتش را بین صفحه‌های دفتر و ستون‌هایش بالا و پایین می‌برد تا اسامی دیگری را نشانم بدهد. سراغ موتورهای ۱۰میلیون تومانی را می‌گیرم. نشانی مغازه‌ای را می‌دهند در همان حوالی. جلوی در نمایشگاه و فروشگاه بزرگ موتورسیکلت که می‌رسم موتورهای شیک و رنگارنگ چشمم را خیره می‌کند. صاحب فروشگاه شروع می‌کند به معرفی: «این یکی اونجر است و آن یکی پالس است... خدمات پس از فروش عالی... کیفیت این موتورها بالاست و به این زودی‌ها خراب نمی‌شود...»

- سازمان تامین اجتماعی بزرگترین و انحصاری ترین سازمان
- رویای سلامتی با مصرف بی رویه دارو
- تخریب خلاق، پنجره ای به سمت پیشرفت

رویای برباد رفته آموزش رایگان

بنفشه رنجی: آموزش و پرورش رایگان که اصل ۳۰ قانون اساسی قرار بود آن را تضمین کند، امروز تبدیل به رویایی برای خانواده‌ها شده است. طبق این اصل، دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه مردم تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به‌طور رایگان گسترش دهد. با این حال، هزینه‌های دریافتی مدارس از والدین تمامی ندارد، مدارسی که با تقسیم شدن به انواع مختلف دولتی، غیردولتی، نمونه دولتی، غیرانتفاعی، هیات امنایی، تیزهوشان، استثنایی، شاهد و اسلامی جدا از تبعات تفکیک دانش آموزان، هزینه‌های مختلفی را به خانواده‌ها تحمیل کرده است. اگرچه ممکن است در برخی موارد هزینه‌ها ناگهانی دریافت نشود، اما حتی در مدارس دولتی نیز هزینه‌های تدریجی اگر روی هم جمع شود به یک میلیون تومان می‌رسد. درحالی همیشه صحبت از این شده است که اخذ وجه اگر به صورت اجباری باشد، خلاف قانون است و مسئولان وزارت آموزش و پرورش با این موضوع برخورد می‌کنند که همچنان این رویه ادامه دارد. چندی پیش اعلام شد که ۲ نفر از مدیران خاطی در خصوص اخذ اجباری وجه هنگام ثبت‌نام عزل شده‌اند. فرهاد بشیری، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس در این رابطه گفته بود: اگر اولیا با چنین مسئله‌ای روبه‌رو شدند می‌توانند به مراکز آموزش و پرورش اعلام کنند تا با آن برخورد شود و در جلسه‌ای که برگزار شد مقرر شد کمیسیون آموزش مجلس و وزارت آموزش و پرورش شماره‌های تماسی را اعلام کنند تا مردم شکایت‌های خود را انعکاس دهند تا با آن برخورد قانونی شود. این در حالی است که عده‌ای دیگر معتقدند که فقدان اعتبار مورد نیاز سرانه آموزش از جانب دولت، مدارس را با مشکلاتی مواجه کرد که برای چرخاندن امور خود مجبور به دریافت وجه می‌شوند، در غیر این صورت مدارس قادر به تامین مخارج خود و خدمات‌رسانی نخواهند بود و در این میان نیز عزل چند مدیر دردی را دوا نمی‌کند. بسیاری از مدارس غیردولتی مقطع متوسطه در پاسخ به خبرنگار صدا و سیما می‌گویند که قیمت‌ها هنوز تصویب نشده است و بنابر هزینه سال گذشته شهریه دریافت می‌شود و سپس مابه‌التفاوت آن حساب می‌شود. در حالی که مدارس دیگر شهریه‌هایی از ۴ میلیون تومان تا ۱۰ میلیون تومان را عنوان می‌کنند.

روایت خانواده‌ها از ثبت‌نام مدارس

آقای مهدوی برای ثبت‌نام فرزند خود در مقطع اول متوسطه با اشباع شدن مدارس دولتی نزدیک به منزلش‌ان مجبور می‌شود پسرش را در مدرسه هیات امنایی ثبت‌نام کند. او شهریه این مدرسه را ۵۴۰ هزار تومان عنوان می‌کند، اما هزینه‌های جانبی نیز افزوده می‌شود. آقای مهدوی همان ابتدا برای پوشه و تشکیل پرونده ۵هزار تومان پرداخت می‌کند و به او گفته می‌شود که باید یونیفورم کت و شلوار را سفارش دهند که حداقل ۱۰۰ هزار تومان هزینه می‌برد. او تخمین می‌زند تا آخر سال تحصیلی خرده هزینه‌ها به ۱ میلیون تومان برسد. یک روزنامه‌نگار پا به سن گذاشته که نمی‌خواهد نامش در روزنامه چاپ شود می‌گوید: پسرم در مدرسه مشهور دولتی که باید رایگان باشد درس می‌خواند و شهریه‌ای که از او گرفتند ۳برابر حقوق بازنشستگی من است. در ضمن پسرم می‌خواهد کنکور هنر هم بدهد و باید ۵میلیون هم به آموزشگاه هنر بدهیم، این رقم برای من کمرشکن است و مجبورم چند کار سنگین را قبول کنم تا بتوانم از پس آن برآیم. آموزش کم کم خانواده‌ها را مثل درمان به زیر خط فقر می‌راند. من اعتراضی ندارم، چراکه این اعتراض را بی‌فایده می‌دانم. کاش حداقل قانون اساسی را تغییر دهند تا ما هم پول‌مان بر باد نرود و هم احساس قانون‌شکنی نکنیم.

آموزش رایگان ناقض کیفیت نیست

یک عضو کانون صنفی معلمان ایران در گفت‌وگو با صدا و سیما دریافت وجه برای تحصیل در مدارس دولتی را مخالف قانون اساسی می‌داند و می‌گوید: هزینه‌های مدارس با توجه به مناطق مختلف تعیین می‌شود. در مناطق بالا ممکن است شهریه‌ها گران‌تر و در مناطق پایین کمتر باشد. مهدی بهلولی با اشاره به یک مثال عنوان می‌کند: شهریه مدرسه نمونه دولتی در منطقه ۱۲ حدود ۴۰۰ هزار تومان است. به گفته این کارشناس، روحانی در باره اصل ۳۰ قانون اساسی گفته بود که ناقض کیفیت نیست؛ یعنی آموزش‌وپرورش هم باید رایگان و هم کیفیت مناسبی داشته باشد. او ادامه می‌دهد: دریافت پول توسط مدارس از دوران وزارت آقای حاجی بابایی شتاب گرفت و در این دوره نیز ادامه دارد. بهلولی با بیان اینکه مدارس دولتی ادعا می‌کنند از دولت سرانه دریافت نمی‌کنند، اظهار می‌کند: مدارس دولتی ساختمان‌های قدیمی دارد و قدمت برخی از آنها به ۴۰ سال پیش برمی‌گردد. این ساختمان‌ها مشکلاتی دارد که مدارس سعی می‌کنند هزینه‌های ساخت‌وساز را از خانواده‌ها دریافت کنند. به گفته این عضو کانون صنفی معلمان، مدارس سعی می‌کنند خانواده‌ها را به بهانه‌های مختلف مانند امتحان یا جلسه انجمن اولیا مربیان به مدرسه بکشانند و از آنها پول دریافت کنند.

سرانه مدارس، کمتر از هزینه یک امتحان

یک عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس در گفت‌وگو با صدا و سیما با اشاره به اینکه با وجود اصل ۳۰ قانون اساسی برای آموزش رایگان، نباید واقعیت مدارس دولتی را فراموش کرد، می‌گوید: ۹۸ درصد بودجه ۲۰ هزار میلیاردی آموزش و پرورش صرف امور جاری می‌شود و کل پول در اختیار وزیر ۴۰۰ میلیارد تومان هم نیست.

به گفته قاسم احمدی‌لاشکی، سال گذشته سرانه دانش‌آموزی ۵۰ میلیارد تومان پرداخت شد، یعنی هر مدرسه ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان که از هزینه یک جلسه امتحان نیز کمتر است. او ادامه می‌دهد: مجلس تلاش می‌کند به اعتبار آموزش و پرورش برای خرج در مدارس اضافه کند، تا زمانی که مدارس مشکل تامین هزینه دارند نمی‌توان انتظار آموزش ۱۰۰ درصد رایگان داشت.

این عضو کمیسیون آموزش با بیان اینکه امروز مدارس دولتی ضعیف‌ترین مدارس هستند، اظهار می‌کند: دانش‌آموزان ممتاز در مدارس شاهد، هیات امنایی و غیرانتفاعی تحصیل می‌کنند و دانش‌آموزانی که چاره‌ای ندارند به مدارس دولتی می‌روند. احمدی‌لاشکی با بیان اینکه دریافت وجه اجباری غیرقانونی است، می‌افزاید: باید خیران مدرسه‌ساز را به این سمت هدایت کنیم که در گذراندن امور مدارس نیز کمک کنند. او تاکید می‌کند: اگر اقدام عملی از جانب دولت و مجلس برای کمک به مدارس نشود، نمی‌توان کاری از پیش برد و کنار گذاشتن فلان مدیر مدرسه نیز مشکلی را حل نمی‌کند.

به گفته این نماینده مجلس، کمک به مدارس باید با ضابطه و در دامنه تعریف‌دار انجام شود تا براساس همان ضابطه نیز برای خرج این پول‌ها پرسش شود و در انتظار پاسخ‌های معقول بود.

تجاری شدن آموزش، کلید معمای تحصیل کرده‌های بیکار

نگاه انضمامی به نظام آموزشی حلقه گمشده‌ای است که در غیاب آن بسیاری از برنامه‌ها و اهداف کلان کشور با بن‌بست روبه‌رو می‌شوند. در نگاه توسعه‌یافته همه‌جانبه، آموزش در خدمت برنامه‌ریزی جامعه قرار می‌گیرد. از پیش همه می‌دانند در زمان مشخص صنعت، کشاورزی و خدمات به چه نیروی انسانی با کدام مهارت‌ها نیاز است تا براساس آن دانشگاه‌ها برنامه‌های خود را شکل دهند و با استعدادیابی افراد ماهر، متعهد و باانگیزه را برای نیازهای اعلام‌شده تربیت کنند. از این طریق در هم پیوندی مراکز آموزشی و بخش‌های مختلف اقتصادی ما با هم‌افزایی روبه‌رو می‌شویم که در عمل تولید ثروت را با سرعت کافی افزایش می‌دهد و آموزش عالی هم منابع کافی را برای بهبود کیفی خود می‌یابد.

تجاری‌سازی آموزش نام تازه نگاه انضمامی به آموزش است و چون بحث تازه‌ای در ایران محسوب می‌شود ما مسلح به مبانی نظری کافی در این مورد نیستیم و برای رفع این فقدان ناچاریم وارد گفت‌وگوی انتقادی شویم که هم دولت در آن شرکت کنند و هم اهالی نظام آموزشی و هم کارآفرینانی که آینده توسعه کشور در گروی همت و اراده آنهاست. در این گفت‌وگو لازم است ما شناخت نسبی از وضعیت موجود کشور داشته باشیم و بدانیم در چه مرحله توسعه‌یافتگی به سر می‌بریم.

برای نمونه در حالی که صنایع ما به تکنسین‌های آچار به‌دست نیاز دارد ما در حالی که با مشکل انبوه مهندس‌های جویا کار مواجهه بشویم با کمبود جدی این تکنسین‌ها روبه‌روییم و به این دلیل کل صنایع ما با بحران تعمیر و نگهداری دست و پنجه نرم می‌کنند و به این دلیل ما باید مشکل استهلاک با نرخ بالا را حل کنیم که منابع زیادی را می‌طلبد و در بخش آموزش بحران نبود برگشت سرمایه در حالی که به شدت وجود دارد ولی هنوز هیچکس در مورد آن سخن نمی‌گوید. در حالی که دولت و بسیاری از خانواده‌ها به سختی این منابع را به‌دست آورده‌اند. نبود تناسب بین شغل و تخصص از بحران‌های دیگری است که باید قبل از طرح تجاری‌سازی در مورد آن دقت کافی انجام گیرد. در حالی که مدیریت یک دانش خاص در جهان امروز محسوب می‌شود بسیاری از مشاغل مدیریتی توسط مهندسان و پزشکان اشغال می‌شود، آن هم در حالی که بسیاری از تحصیل‌کرده‌های مدیریتی بیکارند. این سازگار نبودن در بلندمدت مراکز آموزشی و دانشجویان را بی‌رغبت می‌کند که خود را مدام روزآمد کنند و کارایی خود را در صحنه عمل محک بزنند. البته در بسیاری از مواقع تحصیل کرده‌ها به مشاغلی روی می‌آورند که بدون تحصیل هم می‌توانند آن را به‌دست آورند. تجاری‌سازی وقتی به دست می‌آید که مراکز تولیدی و تصمیم‌گیران به صورت بنیادین به تحقیق و پژوهش روی بیاورند و با ارجاع پروژه‌های تحقیقاتی ارتباط همه‌جانبه و فراگیر با نظام آموزش عالی را در دستورکار خود قرار دهند، اگر این مراکز در ورود فناوری نوین به انتقال دانش از خارج به صورت جدی بپردازند و در این انتقال دانش مراکز دانشگاهی را درگیر کنند هم سطح دانش دانشگاه‌ها افزایش می‌یابد و هم در آینده نه‌چندان دور ما می‌توانیم وارد عصر نوآوری و خلاقیت هم بشویم و بتوانیم اختراع و نوآوری‌ها در سطح جهان داشته باشیم و همچنین بسیاری از نیازهای مصرفی جامعه را خود تولید کنیم و به همان فرجامی برسیم که نامش را خودکفایی گذاشته‌ایم. به یاد بیاوریم اگر دانشگاه‌ها تحقیق را در دستورکار قرار دهند از همان دبستان به‌جای پر کردن حافظه کودکان در آنها روح پرسشگری و کنجکاوی را برمی‌انگیزند و نوع راهیابی دانشجو به دانشگاه دیگر نمی‌تواند براساس مکانیزمی باشد که علاقه در آن هیچ جایی نداشته باشد. تنها آدم‌های علاقمند می‌توانند پروژه‌های تحقیقاتی را شکل بدهند و در آینده نیروهای کارآمدی برای مراکز تولیدی می‌شوند. تجاری‌سازی تنها راهی است که کارآمدی نظام آموزش عالی را تضمین می‌کند.

***مطلع شدیم مجله پیام آوران نور با موضوع تجاری شدن آموزش به‌زودی چاپ و منتشر می‌شود. در مورد این مجله بیشتر خواهیم نوشت.**

معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش خبر داد:

پرداخت سرانه مدارس قبل از شروع سال تحصیلی

معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه در حال حاضر بحث آماده‌سازی فضاهای آموزشی در استان‌ها با حمایت سازمان نوسازی مدارس در حال انجام است و تا قبل از شروع سال تحصیلی به اتمام می‌رسد، گفت: سرانه مدارس را نیز تا قبل از شروع سال تحصیلی به آنها پرداخت خواهیم کرد. وی در پاسخ به پرسشی درباره پروژه مهر اظهار کرد: در پروژه مهر بخش‌های مختلفی مطرح است که یکی از آنها ثبت‌نام مدارس بود چندی پیش پایان یافت. همزمان با بحث ثبت نام مدارس، ساماندهی نیروهای انسانی آغاز شده است. در حال حاضر ساماندهی نیروهای انسانی در برخی مناطق کشور به صورت ۱۰۰ درصد انجام شده است. زرافشان همچنین با بیان اینکه کتاب‌های درسی دانش‌آموزان تامین شده است، افزود: امسال در تمام پایه‌ها بخش عمده کتاب‌ها چاپ و میان استان‌ها توزیع شده است. تلاش می‌کنیم چرخه توزیع تا ۱۵ شهریور ماه کامل شود. وی درباره نقل‌وانتقال فرهنگیان نیز گفت: بخشی از نقل‌وانتقال فرهنگیان از طریق سیستم کامپیوتری انجام شده و بخشی از جابه‌جایی‌ها نیز بعد از ثبت‌نام همکاران برای نقل‌وانتقالات اتفاق می‌افتد. به عنوان مثال جابه‌جایی در ادارات و درخواست انتقال همسران باعنوان نقل‌وانتقالات اضطراری مورد توجه ما است که البته جزو موارد خاص بوده و میزان آن اندک است.

معاون عمرانی وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد:

وجود ۳۱ هزار کلاس درس نیمه‌کاره در کشور

رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور با بیان اینکه ۵۰۰۰ پروژه آموزشی نیمه کاره در کشور وجود دارد، اظهار کرد: مجموع این پروژه‌ها ۳۱ هزار کلاس درسی و حدود ۶ میلیون مترمربع فضا را شامل می‌شود. برای تکمیل و تجهیز این طرح‌های عمرانی بودجه‌ای به میزان ۳۳۰۰ میلیارد تومان نیاز است.

مرتضی رییسی عنوان کرد: در سال گذشته باوجود اینکه تخصیص منابع دچار مشکل بود، حدود ۱۲۰۰ پروژه در سراسر کشور آماده و تحویل شد. وی افزود: امروز ۶۰۰۰ پروژه نیمه تمام در کشور داریم. از این تعداد حدود ۲۴۰ استخر و ۸۰۰ سالن ورزشی را می‌توان مورد اشاره قرار داد. در واقع نزدیک به ۱۰۰۰ پروژه ورزشی نیمه تمام وجود دارد. معاون عمرانی وزارت آموزش و پرورش اظهار کرد: مجموع این پروژه‌ها ۳۱هزار کلاس درسی و حدود ۶ میلیون مترمربع فضا را شامل می‌شود. برای تکمیل و تجهیز این طرح‌های عمرانی بودجه‌ای به میزان ۳۳۰۰ میلیارد تومان نیاز است. رییسی با بیان اینکه بخشی از این پروژه‌ها از محل اعتبارات ملی به‌خصوص اعتبارات مربوط به تخریب، بازسازی و مقاوم‌سازی مدارس و بخشی از محل اعتبارات استانی اجرا و تکمیل می‌شوند، گفت: البته سهم پروژه‌های ملی و مشارکتی یعنی پروژه‌های میان دولت و خیران که به صورت مشترک تامین منابع می‌شوند و سهم پروژه‌های مردمی بیشتر از سهم پروژه‌های استانی است.

جهان در یک نگاه

جمعیت جهان

جمعیت کنونی جهان	۷,۲۵۲,۵۳۲,۰۶۱
متولدین امسال	۸۳,۹۵۷,۶۳۵
متولدین امروز	۱۷۶,۷۳۸
مرگ‌ومیر امسال	۳۴,۶۴۱,۹۲۸
مرگ‌ومیر امروز	۷۲,۹۲۴
رشد جمعیت در سال جاری	۴۹,۳۱۵,۷۰۸

حکومت و اقتصاد

هزینه‌های بهداشت و درمان توسط کشورهای جهان برای امروز (دلار امریکا)	۴,۸۸۴,۲۷۳,۰۴۶ $
هزینه‌های آموزش توسط کشورهای جهان برای امروز (دلار امریکا)	۴,۳۲۴,۵۵۷,۲۹۴ $
هزینه‌های نظامی توسط کشورهای جهان برای امروز (دلار امریکا)	۲,۲۲۵,۰۶۵,۰۰۸ $
تولید امسال خودرو	۴۰,۹۰۷,۵۶۵
تولید امسال دوچرخه	۸۴,۳۳۰,۹۰۸
رایانه‌های فروخته شده در این سال	۲۱۲,۹۳۰,۷۳۴

جامعه و رسانه

کتاب‌های جدید منتشر شده امسال	۱,۵۰۴,۷۱۹
روزنامه‌های منتشر شده امروز	۲۳۲,۹۴۶,۵۷۲
گیرنده‌های تلویزیون فروخته شده امروز	۳۰۴,۴۱۷
تلفن‌های همراه فروخته شده امسال	۲,۳۷۰,۳۰۱
هزینه صرف شده برای بازی‌های رایانه‌ای برای امروز (دلار امریکا)	۸۶,۲۲۸,۵۷۸ $
کاربران اینترنت در جهان	۲,۹۴۸,۶۲۳,۰۴۷
تعداد نامه الکترونیکی ارسال شده امروز	۹۶,۸۹۷,۶۷۲,۲۳۹
مطالب افزوده شده به وبلاگ‌ها برای امروز	۱,۶۵۲,۷۱۲
توییت امروز	۲۹۹,۲۹۵,۴۲۶

محیط زیست

جنگل‌های از دست رفته امسال (هکتار)	۳,۱۴۰,۴۳۶
زمین‌های زراعی از بین رفته به دلیل فرسایش خاک امسال (هکتار)	۴,۲۲۷,۸۷۷
دی‌اکسیدکربن (CO_2) متصاعد شده امسال (تن)	۲۱,۲۳۶,۰۰۰,۰۶۲
کویرزایی امسال (هکتار)	۷,۲۴۶,۴۲۹
مواد شیمیایی سمی رها شده در آب و هوا و خشکی توسط صنایع در این سال (تن)	۵,۹۱۳,۳۱۴

غذا

افراد دچار سوء تغذیه جهان در حال حاضر	۸۸۸,۸۳۶,۰۴۷
افراد دارای اضافه وزن جهان در حال حاضر	۱,۵۹۵,۲۴۳,۲۶۷
افراد دچار چاقی جهان در حال حاضر	۵۳۱,۷۴۷,۷۵۶
مرگ و میر ناشی از گرسنگی امروز	۱۴,۲۱۶
هزینه صرف شده برای بیماری‌های ناشی از چاقی در امریکا برای امروز (دلار امریکا)	۲۲۱,۲۱۸,۷۷۸ $
هزینه صرف شده برای کم کردن وزن در امریکا برای امروز (دلار امریکا)	۸۷,۸۷۸,۱۳۷ $

آب

مصرف آب این سال (میلیارد لیتر)	۲,۹۹۳,۷۹۴
مرگ و میر ناشی از بیماری‌های مرتبط با آب در این سال	۱,۰۸۷,۴۴۰
افراد بدون دسترسی به آب آشامیدنی سالم	۷۳۰,۷۲۹,۹۳۱

انرژی

مصرف امروز انرژی در جهان (کیلو وات) از :	۱۸۲,۰۹۰,۵۵۶
ـ منابع غیرقابل تجدید (کیلو وات)	۱۴۷,۴۹۲,۵۴۸
ـ منابع قابل تجدید (کیلو وات)	۳۴,۵۹۸,۰۰۷
انرژی خورشیدی دریافتی امروز زمین (کیلو وات)	۱,۳۵۹,۵۳۹,۷۶۷,۰۲۸
نفت استخراج شده امروز	۳۸,۹۶۷,۸۶۰
نفت باقیمانده (بشکه)	۱,۲۰۶,۳۹۱,۵۶۰,۹۲۴
زمان اتمام نفت (روز)	۱۴,۳۶۲
گاز باقیمانده (واحد)	۱,۱۳۵,۹۶۵,۱۶۸,۱۱۰
زمان اتمام گاز (روز)	۵۹,۷۸۸
زغال‌سنگ باقیمانده (واحد)	۴,۳۷۷,۷۶۴,۹۸۴,۰۲۳
زمان اتمام زغال‌سنگ (روز)	۱۵۰,۹۵۷

سلامت

مرگ‌ومیر در اثر بیماری‌های واگیردار	۷,۸۳۸,۷۱۲
مرگ‌ومیر کودکان زیر ۵ سال	۴,۵۸۹,۷۲۲
سقط جنین امسال	۲۵,۳۶۷,۲۶۱
مرگ‌ومیر مادران هنگام زایمان در این سال	۲۰۷,۵۸۵
افراد مبتلا به ایدز	۳۶,۴۷۶,۴۰۰
مرگ‌ومیر ناشی از ایدز امسال	۱,۰۱۵,۰۷۲
مرگ‌ومیر ناشی از سرطان امسال	۴,۹۵۹,۱۸۵
مرگ‌ومیر ناشی از مالاریا امسال	۵۹۲,۲۸۴
سیگارهای مصرف شده امروز	۷,۰۳۶,۴۲۴,۸۸۶
مرگ‌ومیر ناشی از استعمال سیگار	۳,۰۱۸,۵۵۲
مرگ‌ومیر ناشی از مصرف الکل	۱,۵۱۰,۲۲۸
خودکشی‌های امسال	۶۴۷,۵۱۳
هزینه صرف شده برای مواد مخدر غیرقانونی (دلار امریکا)	۲۴۱,۵۶۰,۳۱۶,۱۱۹ $
تلفات ناشی از تصادفات جاده‌ای امسال	۸۱۵,۱۰۴

نکته

مدیران استراتژیک یا استراتژی مدیران؟!

شـاید به باور بسـیاری از تحلیلگران و کارشناسان، مشکلات سازمان عیالوار تامین‌اجتماعی، بیش و پیش از آنکه برخاسـته از متغیرهـا و پارامترهای اقتصادی باشـد. فرآیند سیاسی کاری و انسداد بیشتر روزنه‌های تنفسـی دراین سـازمان بیمه‌ای اسـت. اگر مدیریت سازمان تامین‌اجتماعی در صدد برون رفت‌این سازمان از گرداب‌های خطرناک، سهمگین و مخرب اقتصادی و پس لرزه‌های سیاسی و فرهنگی در جامعه‌ایران زمین است، باید بدون فوت وقت به اقدامات ضربتی و فوریتی و خلاصه ریکاوری سـریع در تامین‌اجتماعی بپردازد. گمشـده مهم و استراتژیک سـازمان تامین‌اجتماعی، شـفافیت و صداقت و بازگرداندن اعتماد عمومی آحاد جامعه به‌این سـازمان بیمه‌ای اسـت. دکتر نوربخش، متاسفانه با تاخیر زیاد به‌این مهم پی برد. گرچه تعویض دیـر هنگام تنی چند از مدیـران کل تامین‌اجتماعی، گامی مهم و اساسـی محسوب می‌شود، اما ایشان باید بداند که تزریق‌اینگونه مسکن‌های موضعی برای بیماری که زیر تیغ جراحی سـنگین بـوده و تاکنون با دردی جانکاه روزگار می‌گذرانده اسـت، آب درهاون کوبیدن اسـت و به قول معروف با یک گل بهار نمی‌شود. امروز سازمان تامین‌اجتماعی به مدیران استراتژیک و صادق و شـفاف نیازمند اسـت. مدیرانی که هم پاسـخگوی مدیریت ارشد سازمان باشند و هم پاسخگوی رسانه‌های گروهی به نمایندگی از سوی جامعه میلیونی مخاطب تامین‌اجتماعی. اگـر دکتر نوربخش می‌خواهد و قصد دارد تـا اصلاحات را دراین سـازمان بیمه‌ای اجرا کند باید باور داشـته باشـد که‌این اصلاحات بدون داشتن تریبون‌های تخصصی آزاد در سـازمان تامین‌اجتماعی امکانپذیر نیست. متاسفانه‌اکنون‌سازمان‌تامین‌اجتماعی هیچ رسانه برون سازمانی نداشته و ندارد. رسانه‌ای که در آن، مخاطبـان به طرح انتقادها و اعتراض‌های خود بپردازند و مسئوولان سازمان هم بدون اعمال توجیه و سانسور مساله، مشکلات مطرح شده را پاسخ دهند.این رسانه‌ها می‌توانند در فضایی کاملا ژورنالیستی و با تولید گزارش، مصاحبه، خبر، یادداشـت، مقاله و سرمقاله به تفاهم هرچه بهتر و بیشتر شرکای اجتماعی با سازمان تامین‌اجتماعی بپردازند. امری که متاسفانه آگاهانه و یا نا آگاهانه مسئوولان سازمان تامین‌اجتماعی از آن غافل شـده‌اند. اگراین مهم محقق شود، بی‌شک نیمی از راه سخت مدیرعامل سازمان تامین‌اجتماعی پیموده شده است. از سوی دیگر، میدان دادن به مدیران دلسوز و با دانش می‌تواند جسـارت و شهامت‌این دسته از مدیران سـازمان را برای حل مشکلات تامین‌اجتماعی افزایش دهد. ریـکاوری اعتماد از دسـت رفته بیمه‌شـدگان و مسـتمری بگیران سـازمان تامین‌اجتماعی، ضامن حل مشـکلات کلان این سـازمان اسـت. اگر مدیران تامین‌اجتماعـی خواهان و خواسـتار حل مشـکلات فـراوان اقتصادی‌این سـازمان بیمه‌ای هسـتند باید باور کنند و بدانند که تنها راه خروج ازاین مشـکلات، اعتماد به مردم و بازسـازی زمینه مشارکت رسانه‌های گروهی برای انعکاس مشکلات بیمه‌شدگان و مستمری بگیـران تامین‌اجتماعی اسـت. پیش شـرط‌های این اعتماد دو سـویه، خویشـتن داری مدیران و مسئولان سازمان تامین‌اجتماعی از بر آشفتگی و افزایش ضریب انتقاد پذیری آنها است. آنچه که امروز میلیون‌ها بیمه شده و مستمری بگیر سازمان تامین‌اجتماعی از مدیریت محترم‌این سازمان انتظار داشته و دارند، شتاب و سرعت دادن هر چه بیشـتر به سـیر صعودی رونـد اقدامات درمانی بـرای اصلاح مشـکلات و چالش‌های موجود اسـت. آنها نگرانی‌های خود را دارنـد. نگرانی‌هایی که ریشه در ساختارهای اقتصادی متزلزل تامین‌اجتماعی دارد. بـه عنوان نمونه در حالـی که دکتر نوربخش در برنامه زنده تلویزیونی نگاه یک که از شبکه اول سیمای جمهوری اسـلامی ایران پخش شد به این مسئله مهم پرداخـت که سـازمان تامین‌اجتماعی، یک سـازمان بیمه‌ای است که تابع اعداد ریاضی و قواعد بیمه است و در صورت وجود توازن منطقی منابع و مصارف می‌توان به تحقق برخی آرزوها و از جمله همسان سازی حقوق بازنشستگان تامین‌اجتماعی با سایر همتایان خود رسید، مسـتمری بگیران و بیمه شـدگان انتظار داشـتند تا مدیریت محترم تامین‌اجتماعی، به‌این مطلب بپردازد که‌آیا تاکنون برای تحقق مطالبات میلیاردی سـازمان تامین‌اجتماعـی از دولت آقای روحانـی، اقدام جدی نیـز انجام شـده اسـت؟آیا مجموعه شـرکت‌های پر حـرف و حدیث و پر رمز و راز وابسـته به شسـتا که مدیریت‌هـای آنها با ورود دکتر نوربخش دسـتخوش تغییر و تحولات بسـیاری نیز شـد، تاکنون از شاخص رشـد منفـی و ضرردهی به شـاخص رشـد مثبت و سوددهی رسیده اند؟ مردم انتظار دارند مدیریت محترم سـازمان تامین‌اجتماعی، خیلی شفاف و به زبان ساده به آنها بگویدآیا می‌توانند امیدوار باشـند که سـازمان تامین‌اجتماعی از حیاط خلوت و قلک خصوصی بودن دولت خارج شده و به جایگاه واقعی خود رسیده است؟ دکتر نوربخش، مدیری شفاف و پاکدست است. دراین مسئله هیچ جای تردیدی وجود ندارد، اما مردم دوست دارند تا مدیر عامل محبوب شـان، مشکلات موجود را خیلی صریح و صمیمی با آنها در میان بگذارد واطمینان داشته باشد که مردم فهیم‌این سرزمین، نگران کاستی و نقصـان منابع و درآمدهای سـازمان تامین‌اجتماعی هستند

بازیابی تامین‌اجتماعی در آستانه یک سالگی دولت تدبیر و امید

سازمان تامین‌اجتماعی بزرگترین و انحصاری‌ترین سازمان

افشین اورکی _گروه آینه: بیمه ایران در آستانه یکمین سال روی کارآمدن دولت تدبیر و امید دکتر روحانی، در محک آزمونی بزرگ و اساسـی قرار گرفته اسـت. اینک می‌توان به نقد و ارزیابی عملکرد مدیریتی آن پرداخت و از ضعف‌ها و قوت‌ها گفت و نوشـت، بی‌آنکه مورد اتهام‌ها و محدودیت‌های ناشـی از نگاه‌های بازمانده از دوران مدیریت‌های سـنتی دراین سـازمان قرارگرفت. در نخستین گام باید به بحران شدید کسـری درآمدها و منابع در تامین‌اجتماعی پرداخت. به گفته دکتر نوربخش، مدیر عامل سازمان تامین‌اجتماعی،این سازمان بیمه‌ای در آغاز به کار دولت تدبیر و امید با کسری درآمد ۵ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو بوده است.این مبلغ شاید برای سازمانی که گردش مالی آن در سـال رقمی حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان اسـت، رقم ناچیزی محسوب شود، اما نباید از یاد برد که منابع مالی‌این سازمان بیمه‌ای به طور عمده از محل حق بیمه‌های دریافتی از بیمه شدگان و کارگران تامین می‌شود و همین مسئله در اذهان مخاطبان میلیونی تامین‌اجتماعی، پارادوکسی عجیب‌ایجاد کرده است. پارادوکسی معنایی که اگر به فوریت توسط تیم مدیران ستادی سازمان برای آن مرهمی پیدا نشود، می‌تواند گسست‌های موجود در بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌ای کشور را به دره‌هایی عمیق و ژرف مبدل سازد. نخستین پرسش‌ایجاد شده در اذهان مخاطبان میلیونی تامین‌اجتماعی‌این است که چرا سازمانی بااین حجم از درآمد و گردش مالی بالا، با کسری درآمدی چنین وحشـتناک و نجومی روبه‌رو شده است؟ایا سوء مدیریت مدیران عامل گذشته تامین‌اجتماعی در چرایی‌این تراژدی موثر بوده است؟آیا ضعف عملکرد ارگان‌های نظارتی در کشور مانند سازمان بازرسی کل کشور و نهادهای قانونی دیگر مانند مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و ...باعث بروز و شکل گیری هزاران مشکل ریز و درشت در تامین‌اجتماعی شده است؟ هر چه بوده و هست، مهم‌این است که اکنون جامعه هدف سازمان تامین‌اجتماعی به شدت نسبت به اخبار ناخوشایندی که زمزمه آن از تابستان گذشته و درست در واپسین روزهای کاری دولت دهم آغاز شد، حساس شده است. اخبار ناگواری که عمده آن حول محور تخلفات شدید مالی بعضی از مدیران ستادی دراین سازمان بیمه‌ای، شکل گرفته است.

سـازمان تامین‌اجتماعـی در واپسـین روزهـای مدیریتـی قاضی مرتضـوی مانند کشـورهای بحران زده و جنگـزده‌ای شـده بود که هر یـک از نیروهای متخاصم، تکه‌ای از آن را به دندان گرفته و از آن خود می‌دانستند.

درسـت مانند کشـور عراق در آسـتانه سـرنگونی دیکتاتور بعثی‌این رژیم. خاطرمان هسـت که نیروهای اجنبی و متجاوز آمریکایـی، حتی به موزه‌ها نیز رحم نکردند و اموال مردم مظلوم‌این کشور را به یغما بردند. سـازمان تامین‌اجتماعی نیز با چنین وضعیتی روبه‌رو بود. متاسـفانه بعضی از مدیران ستادی‌این سازمان، با پشت کردن به مردم و بیمه شدگان، برداشت‌هایی غیر قانونی از منابع مالی‌این سـازمان داشتند و به گونه‌ای عمـل کردند که مدت‌ها زمان می‌بـرد تا ذهنیت‌های منفی ایجاد شـده در میان بیمه شـدگان و مستمری بگیران تامین‌اجتماعی کمرنگ و حتی بی‌رنگ شود.

چالش‌ها و تنگناها

از سـوی دیگر اوضاع و احوال ناخوشایند اقتصادی سـازمان تامین‌اجتماعی را نمی‌توان بـه عهده یک یا چند مدیر عامل‌این سـازمان انداخت و فرد خاصی را مقصر قلمداد کرد.

بـه بـاور بسـیاری از تحلیلگـران و کارشناسـان تامین‌اجتماعی،ایـن سـازمان مانند بسـیاری دیگر از بنگاه‌هـای اقتصادی تابع متغیرهـای درونی و بیرونی است. متغیرهایی که بعضی از آنها تاثیرات منفی بسیار بالایی بر منابع مالی‌این سـازمان گذاشته و می‌گذارند. به عنوان نمونه افزایش قیمت بی‌سـابقه ارز در کشور در سـال گذشـته، بسـیاری از معادله‌های اقتصادی سـازمان تامین‌اجتماعـی را بـر هـم زد. بودجه‌های جـاری و سـرمایه‌ای تامین‌اجتماعـی در سـال مالی گذشـته بر مبنای نرخ دلار سـه هزار تومانی تنظیم شـده بود و افزایـش نرخ برابـری دلار در مقابل ریال و رسـیدن آن به حدود ۴ هزار تومـان برای هر دلار، سازمان تامین‌اجتماعی را در تهیه دارو، اجرای طرح‌ها و پروژه‌های زیربنایی و سـرمایه‌ای مانندایجاد مراکز درمانی جدید، نه تنها با مشـکلات فراوانی روبه‌رو کرد که در بسـیاری از موارد،این طرح‌ها و پروژه‌ها با رکود کامل نیز مواجه شدند.

به‌این بحران‌ها و سـونامی‌های گسترده و ژرف، باید نگاهی منصفانه به مدیریت‌های سیاسـی‌این سازمان بیمه‌ای هم داشت. شاید یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در بسیاری از ادوار و زمان‌ها، تامین‌اجتماعی را دچار مخاطرات و چالش‌های فراوان کرده، مدیران سیاسی و سیاسی کاری‌های آنها بوده است.

برای‌ایـن مدعـا می‌توان بـه دوره مدیریـت دکتر ذبیحـی و قاضـی مرتضـوی اشـاره کـرد. در ایـن ۲ دوره، شـاهد تصمیم‌گیری‌های شـبانه و احساسی و بـدون منطق بیمـه‌ای فراوانی بودیم که متاسـفانه ترکش‌هـای آن تاکنـون بیمه شـدگان و مسـتمری بگیـران تامین‌اجتماعی را رها نکرده اسـت! در زمان مدیریـت دکتر ذبیحـی، وی خواهان انضبـاط مالی شـدید در تامین‌اجتماعی شد که شاید به خودی خود تصمیمی بد نباشـد، اما متاسـفانه اتخاذ تصمیم‌های احساسـی و به دور از منطق بیمـه‌ای و حذف مزایای کارکنـان شـاغل درایـن سـازمان، چنـان انفعال و یاسـی‌ایجاد کرد که در عمل نه تنها انضباط مالی در تامین‌اجتماعـی حاکم نشـد که به علـت بی‌انگیزگی و سـرخوردگی کارکنـان، منابـع مالـی و درآمـدی تامین‌اجتماعی که از محل وصول حق بیمه‌ها توسـط کارکنان شکل می‌گرفت با کمبود شدید و رشد منفی بالایی مواجه شد.

از دیگر سو و از آنجایی که وی هیچ اعتقادی به تفکر و اندیشـه و جایگاه آن دراین سازمان بیمه‌ای نداشت، موسسـه‌ها و مراکز علمی، پژوهشـی و اطلاع رسانی مانند موسسـه فرهنگی و هنـری آهنگ آتیه (مجری انتشـار هفته نامه داخلـی تامین و هفتـه نامه برون سـازمانی آتیه) به محاق توقیف خودخواسته رفتند و ازاین باب می‌توان گفت و نوشـت کـه نام دکتر علی ذبیحی، مدیر عامل اسـبق سازمان تامین‌اجتماعی، به عنوان نخستین مدیر ضد تفکر و اندیشه دراین سازمان بیمه‌ای برای همیشـه ثبت و ضبط شـد. در ادامه نیز موسسه پژوهشـی تامین‌اجتماعی تعطیل شد و پرده آخر نمایش و اوج‌این حمله‌های ناجوانمردانه به مراکز تولید فکر و اندیشه، حذف معاونت فرهنگی و اجتماعی سـازمان تامین‌اجتماعی بود. اما این همه ماجرا نبود. بسـیاری از مدیران توانمنداین سـازمان بیمه‌ای یا به خانه‌هایشـان رانده شدند و یا در شرایطی قرار گرفتند که عطای ماندن در سازمان را به لقای آن ترجیح دهند. بعدها قاضی مرتضوی که از دوستان نزدیـک محمود احمدی نژاد بـود ادامه روند تفریط و افراط‌ها را در پیش گرفت.این مسئله در ابعاد اقتصادی و فرهنگی نمود بیشتری یافت. گرچه به ادعای قاضی مرتضوی بسـیاری از سـرمایه‌های بلوکه شده توسط دولت‌های گذشـته توسـط وی احیاء شـد(۳۵ هزار میلیارد تومان)، اما آنچه در عمل تامین‌اجتماعی به آن دست پیدا کرد نه ۳۵ هزار میلیارد تومان، که تعدادی شرکت ورشکسته و زیانده بود.

شـاید بارزتریـن نمونه برای‌ایـن مدعـا، واگذاری تحمیلـی مجموعـه هتل‌هـای «هما» که وابسـته به شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران بودند است.

واگذاری هتل‌هایی که ما را به یاد قراردادهای ننگین ترکمانچای و گلستان می‌اندازد.

واگذاری‌های بی‌برنامه

اگراین هتل‌ها، منافع و درآمد چشـمگیری داشتند، پرسـش‌این است که چگونه وزارت راه و ترابری دولت دهـم حاضر شـد در قبـال بدهی دولت به سـازمان تامین‌اجتماعی، این هتل‌ها را به‌این سـازمان بیمه‌ای واگذار کند؟!

مرتضوی، اما تصمیمات غیر کارشناسی دیگری هم اتخاذ کرد که آثار و عواقب آن هنوز در تامین‌اجتماعی هویداست.

بسـیاری از افراد که حتی استحقاق اداره یک شعبه تیـپ ۴ را هم نداشـتند، یک شـبه به جایـگاه مدیر کلی تامین‌اجتماعی در برخی از اسـتان‌ها رسـیدند و اتفاقـا همین افـراد نیز با تصـرف غیرقانونی در منابع و درآمدهـای مالی سـازمان تامین‌اجتماعـی، زمینه بدگمانی و شـک و تردید جامعـه میلیونی مخاطبان این سازمان نسـبت به مدیران دلسوز و صادق و البته کارشناس و خبره را فراهم آوردند.

درایـن میـان راه سـخت و ناهمواری باید توسـط مدیریت جدید سازمان تامین‌اجتماعی پیموده شود تا این شـرکای اجتماعی و جامعه هدف، اعتماد از دست رفته را باز یابند کـه در ادامه به آن می‌پردازیم. دکتر نوربخش، پنجم شـهریور ۱۳۹۲ پا به سـازمان پر رمز و راز تامین‌اجتماعی گذاشـت. وی چند شعار در میـان حرف‌هایش را بیش از همه تکرار می‌کند که امیدواریم نقد آنها، موجب اصلاح امور شود.

موضـوع پرداخت بـه روز مطالبـات داروخانه‌ها و یا سـایر مراکز درمانـی طرف قرارداد سـازمان تامین‌اجتماعـی موضوعی جدید و نو نیسـت. باید به‌ایشـان یادآوری کنیم که مدیران عامل پیشـین سـازمان تامین‌اجتماعی نیزایـن موضوع را بارها و بارها تکرار و تکرار کردند و شـاید درآینده نیزاین موضوع توسـط مدیران بعدی به عنوان برگ برنده مدیر عامل تکرار شود. جناب آقای مدیر عامل باید به خوبی بداند که اگر مطالبات مراکز طرف قرارداد سازمان تامین‌اجتماعی هم به روز باشد،ایشان کار چندان شاقی انجام نداده است.این وظیفه سازمان تامین‌اجتماعی اسـت که به موضـوع درمان بیمه شدگان و مسـتمری بگیران بپردازد. درست مانند یک پدر که وظیفه تامین مایحتاج خانواده‌اش را بر عهده داشته باشد.

مدیریـت محترم تامین‌اجتماعـی، در محورهای دیگـری از سـخنرانی‌های خود به موضـوع «دیتا سـنتر» و گسـترش دامنه ارتباطات واینترنت در تامین‌اجتماعـی و مجموعه شـعبه‌های آن اشـاره داشته است.

خوب است‌ایشـان بداند که هنوز در بسـیاری از شعبه‌های تامین‌اجتماعی داشتن یک خط‌اینترنت پر سرعت و بدون اختلال، به یک آرزو تبدیل شده است.

غیر ازاینکه هنوز بسـیاری از کارکنان شعبه‌ها از دسترسـی به‌اینترنت محروم هسـتند. دراین حال که کارکنان شـاغل در تامین‌اجتماعی از داشـتن یک‌اینترنـت متوسـط محـروم هسـتند، چگونه می‌توان نسـبت بـه بهبوداین وضعیـت و تقویت زیـر سـاخت‌های ارتباطـی در تامین‌اجتماعـی امیدوار شد؟!

پروژه‌های زیربنایی و سرمایه‌ای مانندایجاد مراکز درمانی جدید، نه تنها با مشکلات فراوانی روبه‌رو است که در بسیاری از موارد،این طرح‌ها و پروژه‌ها با رکود کامل نیز مواجه شدند. به‌این بحران‌ها و سونامی‌های گسترده و ژرف، باید نگاهی منصفانه به مدیریت‌های سیاسی‌این سازمان بیمه‌ای هم داشت

بازیابی معاونت فرهنگی و اجتماعی

اما شـاید مهم‌ترین اقدام ضربتی دکتر نوربخش برای برون رفت سازمان تامین‌اجتماعی از بحران‌های‌ایجاد شده، توجه به احیای بخش‌های استراتژیک تعطیل شده در سازمان تامین‌اجتماعی است. تشکیل دوباره معاونت فرهنگی و اجتماعی و یا موسسـه پژوهشـی تامین، گرچه به صرف تشکیل ظاهری تنها، شاید خیلی کارساز نباشد، اما نشان از عزم مدیریت جدیداین سازمان برای بازی دادن شرکای اجتماعی تامین‌اجتماعی در تصمیم سازی‌هاست. به باور نگارنده، اگر دراین معاونت بر حضور و مشارکت بیشتر و جدی تر فعالان عرصه رسانه و بویژه خبرنگاران و گزارشگران شاغل در سازمان تاکید و به آنها این اجازه داده شود تا به جای ایفای نقش کارمندی، در جایگاه واقعی خود که روزنامه‌نگاری است به فعالیت بپردازند، به طور حتم‌این فعالان عرصه رسانه خواهند توانست تا جایگاه ساکن معاونت اجتماعی را هر چه بیشتر و بهتر ارتقاء دهند. به نظر می‌رسد صرف تشکیل معاونت فرهنگی و اجتماعی به خودی خود کافی و گره گشا نیست.پرسش اصلی‌اینجاست که از زمان تشکیل‌این معاونت تاکنون غیر از برگزاری چند همایش کلیشـه‌ای، چه کار برجسته و چشمگیری صورت گرفته است؟! مهم‌ترین رکن معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین‌اجتماعی در سال‌های گذشته، تولید هفته نامه «آتیه» بود که توسط موسسه فرهنگی و هنری آهنگ آتیه انجام می‌گرفت و به درستی جایگاه و مخاطبان خود را نیز پیدا کرده بود. اکنون که‌این موسسه، هیات مدیره و مدیر عامل جدید خود را نیز یافته است، چرا هیچ یک از مدیران سازمان ضرورتی برای انتشار دوباره آن نمی‌بینند؟ایا معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین‌اجتماعی که قصد مشارکت و به صحنه کشاندن دوباره شرکای اجتماعی سازمان را دارد، تاکنون‌این دغدغه و نیاز را برای انتشار دوباره‌این هفته نامه احساس نکرده است؟!

وظیفه رسانه‌ای سازمانی چیست؟

از سوی دیگر از اظهارنظرهای برخی از مسئولان این سازمان اینگونه مشـخص می‌شـود که آنها انتظار سـودآوری و تولیـد ثروت و سـرمایه از یک هفتـه نامه تخصصی بیمـه‌ای را دارنـد! دراین صورت باید به آنها پاسـخ داد که یا آنها اساسـا با مدیوم رسـانه و کارکردهای آن آشـنا نیسـتند و یا تصور می‌کنند که هفته نامه آتیه، یک هولدینگ بزرگ و معظم اقتصادی اسـت. اصولا در هیچ کجای دنیا کسـانی که در یک رسانه سـرمایه‌گذاری می‌کنند، اهداف اقتصادی و تجاری مد نظرشـان قرار نداشته و ندارد. همین صدا و سیمای جمهوری اسلامی‌ایران که از محل پخش آگهی و تیزرهای تلویزیونی، میلیاردها تومان درآمد کسب کرده و می‌کند، بودجه مشـخص میلیـاردی دولتی نیز در اختیـار دارد. باید به مسـئولان مدیران سـازمان بیمه‌ای تامین‌اجتماعی خاطر نشان کنیم که یک رسانه تصمیم سـازی و مهندسی افکار عمومی منتشر می‌شود و نه برای کسب سود و حتی روزنامه بزرگ همشهری (به لحاظ درآمد) نیز در سال‌های نخست انتشار خود، بودجه عظیم میلیونی از شهرداری تهران دریافت می‌کرد.آیا یک بار هم شهردار تهران به مردم گفت ما وظیفه مان ارائه خدمات شهری به مردم است و نه انتشار روزنامه؟! پس چرا بعضی از مدیران تامین‌اجتماعی می‌گویند وظیفه ما فقط و فقط ارائه خدمات بیمه‌ای به بیمه شدگان است و نه انتشار هفته نامه آتیه؟آیا سازمان بیمه‌ای که با حدود ۴۰ میلیون نفر بیمه شده اصلی و تبعی سر و کار دارد، می‌تواند تریبونی برون سازمانی و خارجی برای معرفی خدمات رنگارنگ خود به میلیون‌ها نفر نداشته باشد، در حالی که بازگشت اعتماد، همدلی، وفاق و مشـارکت عمومی مردم در تصمیم‌سازی‌ها در سازمان تامین‌اجتماعی با بودن یک رسانه آزاد و مستقل به لحاظ فکری امکانپذیر است و بس.

ایرانی‌ها سالانه هزاران میلیارد تومان قرص می‌خرند

رویای سلامتی با مصرف بی‌رویه دارو

ایران پس از چین دومین کشور پر مصرف دارو است

گروه آینه- محمدجواد صابری: پنجم مرداد ماه جاری وقتی رییس سازمان غذا و دارو گفت: «ایران پس از چین دومین کشور پرمصرف داروست.» این برای اولین بار نبود که یک مقام ارشد در حوزه سلامت نسبت به مصرف بی‌رویه دارو در ایران ابراز نگرانی می‌کرد. پیش از این اظهارنظر رسول دیناروند، برآوردهای مختلفی درباره مصرف بی‌رویه دارو در ایران و هزینه‌هایی که این مصرف بر جامعه تحمیل می‌کند، انجام شده بود. در حالی که مصرف بالای استامینوفن میزان آنتی‌اکسیدان را در بافت شش‌ها کاهش می‌دهد که این امر منجر به آسیب ریه و بروز بیماری‌های تنفسی و آسم می‌شود، اما تنها در سال ۱۳۹۱ ایرانیان حدود یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون قرص استامینوفن خورده‌اند. از طرف دیگر، برآوردها نشان می‌دهد به طور میانگین هر ایرانی سالانه ۳۴۰ قرص مصرف می‌کند. اگر این عدد را بپذیریم سالانه بیش از ۲۶ هزار میلیارد قرص در ایران مصرف می‌شود که البته پراکندگی آن در نقاط مختلف کشور متفاوت است. چنانکه در شهری مانند تهران مصرف دارو به مراتب بیشتر از شهرهای دیگر است و عنوان می‌شود مصرف دارو در پایتخت بیش از دوبرابر جمعیت این شهر است.

چرا زیاد دارو مصرف می‌شود؟

هرازچند گاهی مسئولان اجرایی، کارشناسان حوزه سلامت، اعضای کمیسیون بهداشت و درمان مجلس و ... نسبت به مصرف بی‌رویه دارو در کشور هشدار می‌دهند. به تازگی یک نماینده مجلس گفته است، تجویز بی‌رویه دارو توسط پزشکان، ارائه بدون نسخه از سوی داروخانه‌ها و خوددرمانی موجب افزایش مصرف دارو در کشور شده است.

عابد فتاحی عنوان کرده است که این مصرف بی‌رویه بار مالی زیادی را بر جامعه تحمیل می‌کند و بخش بزرگی از هزینه کشور صرف خرید داروهای داخلی و حتی خارجی می‌شود. پیش از این هم یک عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس در گفته‌های مشابهی ضمن هشدار نسبت به افزایش بی‌رویه مصرف دارو در کشور، گفته بود: امروزه مصرف دارو به گونه‌ای بین مردم مرسوم شده که اغلب ایرانی‌ها خودسرانه دارو را استفاده و حتی در مواردی آن را به یکدیگر نیز تجویز می‌کنند که متاسفانه این مهم در سایه فرهنگ غلطی است که نسبت به مصرف دارو در کشور ایجاد شده است.

نعمت الله منوچهری افزوده بود: از سویی دیگر برخی پزشکان نیز تعداد زیادی دارو را برای بیمار تجویز می‌کنند که همین امر منجر به مصرف بی‌رویه دارو در کشور شده است. این در شرایطی است که برخی بیماری‌هایی که ممکن است گاهی با یک قلم دارو بهبود یابد اما از سوی پزشکان چندین قلم نسخه نویسی می‌شود.

خودتجویزی عامل افزایش مصرف دارو

رییس انجمن متخصصان داخلی ایران در گفت و گو با صمت بر این واقعیت تاکید می‌کند که سرانه مصرف دارو در ایران بیشتر از کشورهای دیگر است.

ایرج خسرونیا عنوان می‌کند که این سرانه بالا به دلیل خودتجویزی، نسخه نویسی بی‌حساب و کتاب و دارو محور

> سالانه بیش از ۲۶ میلیارد قرص در کشور به مصرف می‌رسد. اگر تنها قیمت هر قرص را ۱۰۰ تومان بدانیم بیش از ۲ هزار میلیارد تومان هزینه مصرف قرص در ایران در یک سال است

بودن پزشکان و همچنین فروش بدون نسخه داروست. آمار گمرک ایران حاکی از آن است که در فروردین ۱۳۹۲ بالغ بر ۵۴۹,۷ تن انواع محصولات دارویی به ارزش ۳۴ میلیون و ۲۴۴ هزار و ۵۰۷ دلار وارد کشور شده است. با تقسیم این دو عدد بر یکدیگر می‌توانیم نتیجه بگیریم که قیمت هر تن محصول دارویی وارداتی در نخستین ماه سال جاری چیزی حدود ۶۲ هزار و ۲۹۷ دلار بود. این در حالی است که قیمت هر تن داروی وارداتی در فروردین سال ۱۳۹۱، به‌میزان ۱۱۱ هزار و ۹۲۷ دلار بود. حتی اگر هزینه ریالی واردات محصولات دارویی را نیز محاسبه کنیم، این هزینه در فروردین امسال نسبت به مدت مشابه در سال قبل کمتر از ۱۲ درصد افزایش یافته که رقم بالایی محسوب نمی‌شود.

از سوی دیگر، ارزش دلاری هر تن محصول دارویی وارداتی در فروردین ۱۳۹۲ نسبت به بهای متوسط دارویی وارداتی در اسفند ۱۳۹۱ و همچنین کل سال ۱۳۹۱ نیز کاهش زیادی را نشان می‌دهد. همچنین اگرچه وزن محصولات دارویی وارداتی در فروردین امسال تنها ۱۸ درصد کاهش یافته، اما ارزش دلاری آن نسبت به سال قبل با کاهش ۵۴ درصدی مواجه شده است. کاهش هزینه محصولات دارویی وارداتی به کشور در حالی در نخستین ماه سال ۱۳۹۲ رخ داده که قیمت انواع دارو در بازار بین ۲۰ تا ۵۰۰ درصد افزایش یافته است.

با وجود این و در حالی که می‌توان به این واقعیت اشاره کرد که سود اقتصادی نقش غیرقابل انکاری در مصرف بالای دارو در ایران دارد، رییس انجمن متخصصان داخلی ایران می‌گوید: یکی از دلایل مصرف بالای دارو در ایران قیمت پایین داروست. خسرونیا همچنین به قاچاق دارو در کشور اشاره می‌کند و می‌گوید: داروهایی که به ایران قاچاق می‌شوند بیشتر مکمل‌های غذایی هستند. با وجود این، به جز مکمل‌های دارویی قرص‌هایی مانند ریتالین و ترامادول هم که نظارت بیشتری بر فروش‌شان وجود دارد و داروخانه‌ها از فروش بدون نسخه آنها اکیدا منع شده‌اند، به راحتی در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد. فروش بی‌دردسر ریتالین و ترامادول که حتی جزو مواد مخدر نیز دسته بندی می‌شود این سوال را پیش می‌آورد که به نظر می‌رسد چنین قرص‌هایی هم جزو قرص‌های قاچاق هستند. خسرونیا در پاسخ به این سوال که اگر فروش بدون نسخه ریتالین و ترامادول غیرقانونی است، چرا تعداد قرص‌هایی از این دست که در اختیار داروخانه‌ها قرار می‌گیرد کنترل نمی‌شود، می‌گوید: داروخانه‌ها از شرکت‌های دارویی دارو می‌خرند و این شرکت‌ها برای فروش ریتالین و ترامادول محدودیتی ندارند. داروخانه‌ها نباید دست به تخلف بزنند و بدون نسخه این قرص‌ها را بفروشند هر چند، با وجود نظارت‌های وزارت بهداشت در مواردی شاهد این عمل غیرقانونی هستیم.

سالانه ۲ هزار میلیارد تومان قرص می‌خوریم

گرفتار درمان و دارو شدن، نوعی گرفتاری است که بسیاری از ایرانیان از آن هراس دارند. آن‌طور که مهر سال گذشته سید حسن قاضی زاده هاشمی‌وزیر بهداشت عنوان کرده است، هزینه‌های درمان سالانه ۷ درصد ایرانی‌ها را زیر خط فقر می‌برد.

با این وجود، در همین کشور سالانه میلیاردها تومان خرج داروهایی می‌شود که در بسیاری موارد غیرضروری و حتی زیان‌آور است. هزینه مصرف استامینوفن در ایران با توجه به مصرف یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون قرص از این نوع و با فرض اینکه هر قرص ۵۰ تومان باشد، ۵۵ میلیارد تومان است. این در حالی است که این نوع قرص انواع مختلف و قیمت‌های مختلف دارد. از طرف دیگر، اگر آمار رییس سازمان غذا و دارو را مبنی بر اینکه هر ایرانی به طور متوسط ۳۴۰ قرص در سال استفاده می‌کند، بپذیریم، سالانه بیش از ۲۶ میلیارد قرص در کشور به مصرف می‌رسد. اگر تنها قیمت هر قرص را ۱۰۰ تومان بدانیم بیش از ۲ هزار میلیارد تومان هزینه مصرف قرص در ایران در یک سال است. قرص تنها یکی از انواع داروست و به جز این شربت ها، کپسول‌ها و ... نیز به مصرف می‌رسند. اگر این موارد را هم محاسبه کنیم شاهد خواهیم بود که بازار دارو در ایران درآمد زیادی برای فروشندگان دارد، هر چند برای خریداران این بازار در بسیاری موارد هم هزینه اقتصادی گزاف دارد و هم سلامتی آنها را تهدید می‌کند.

شهرداری تهران جوینده طلای کثیف نیست

درآمد ۳هزار میلیاردی زباله دزدها

گروه آینه: «دزدی در روز روشن. کسی هم کاری به کارت ندارد. روزانه کمتر از ۲۰۰هزار تومان درآمد ندارد؛ به آخر کوچه رسیده، گونی پر از آشغالش را به زمین می‌گذارد و به دیوار تکیه می‌دهد. می‌گوید: خدا رو شکر درآمدمان خوب است ولی رئیسمان پورشه‌سوار است و درآمد میلیاردی دارد. چند سال دیگر من هم ثروت افسانه‌ای خواهم داشت.»

این عبارات سطرهای اولیه گزارشی است که حدود ۲سال پیش روی خروجی یکی از خبرگزاری‌ها قرار گرفته بود. قبل و بعد از این بارها در خبرگزاری‌ها و روزنامه‌های مختلف، اغلب با همین رویکرد، به موضوع زباله دزدی و در ادامه آن ضعف نهادها و سازمان‌های شهری در تفکیک زباله‌ها و درآمدزایی از این راه پرداخته شده است. واقعیت این است که اکنون همه می‌دانند زباله «طلای کثیف» است و می‌توان از این راه درآمد میلیاردی داشت اما نهادهای مسئول در این زمینه یا چنین چیزی را نمی‌دانند یا توانایی به دست آوردن این سود میلیاردی را ندارد. ماجرا از این قرار است: روزانه میلیاردها پول به سطل آشغال ریخته می‌شود اما در کمال تعجب شهرداری نه تنها از این ثروت بادآورده سودی نمی‌برد که مدام غر می‌زند که تولید میلیاردها تن زباله در سال بخش زیادی از بودجه شهرداری را هدر می‌دهد.

زباله کیلویی چند؟

آن‌طور که مجتبی عبداللهی، معاون خدمات شهری شهرداری تهران می‌گوید، شهرداری روزانه یک میلیارد و ۲۵۰میلیون تومان برای جمع‌آوری و دفن زباله و پسماند هزینه می‌کند.

با وجود این، به جرات می‌توان گفت اگر در شهر بزرگی مثل تهران زندگی کنی امکان ندارد از خانه بیرون بیایی، مسیری ۱۰ دقیقه‌ای را طی کنی و به فرد یا افرادی که گونی به دوش کنار سطل‌های زباله ایستاده‌اند و در حال گشتن در زباله‌ها هستند بر نخوری. این تصویر آشنا، شهروندان را دچار انواع و اقسام تناقض‌ها می‌کند. آنها از طرفی اظهارنظرهای مقامات شهری مبنی بر هزینه‌بر بودن زباله را می‌شنوند و از طرف دیگر، کسانی را می‌بینند که با حرص و ولع زباله‌ها را از این رو به آن رو می‌کنند. تلاش آنها و گاهی درگیری و مشاجره‌ای که سر قلمرو خود با همکارانشان دارند، حاکی از این است که پای پول آن هم پول میلیونی و میلیاردی وسط است.

آن‌طور که برآوردهای رسمی که فروردین امسال اعلام شده است، نشان می‌دهد تهرانی‌ها در روزهای پایانی سال گذشته به‌طور متوسط روزانه یک کیلوگرم زباله تولید کرده‌اند که این رقم دوبرابر سرانه تولید زباله در شهرهای توسعه‌یافته جهان است. میزان تولید زباله در تهران روزانه بین ۷هزار تا ۷هزار و ۵۰۰ تن است. اگر میزان زباله‌های خشک را نیمی از کل زباله‌ها بدانیم و عنوان کنیم که زباله دزدها تنها هزار تن از این زباله‌ها را می‌دزدند با توجه به اینکه هر کیلو زباله ۸۰۰ تا هزار تومان قیمت دارد، روزانه حداقل ۸ میلیارد تومان، ماهانه ۲۴۰ میلیارد تومان و سالانه نزدیک به ۳هزار میلیارد تومان به جیب زباله دزدها می‌رود. با این وجود، این درآمد میلیاردی که می‌تواند در شهری مانند تهران به تکمیل شبکه مترو، تجهیز ناوگان اتوبوس‌رانی و هزار و یک کار دیگر اختصاص یابد، تنها زیان زباله دزدی نیست. همه شاهد وضعیت اسفناک زباله دزدها بوده‌ایم. این افراد که اغلب سن و سال کمی دارند و جزو کودکان کار به حساب می‌آیند در معرض انواع و اقسام بیماری جسمی و روانی هستند. آن‌طور که بررسی‌ها نشان می‌دهد علاوه بر این، بازیافت زباله‌ها در شبکه‌های غیررسمی، غیرکارشناسی شده و زیانبار است. وقتی نظارت درستی بر کار شبکه‌های غیررسمی جمع‌آوری زباله وجود ندارد آنها به روش‌هایی متوسل می‌شوند که انواع و اقسام آلودگی‌های زیست محیطی را به دنبال دارد. در شهر تهران که بیش از سایر شهرها شاهد پدیده زباله دزدی هستیم، شهرداری به‌رغم وعده و وعیدهایی که داده، نتوانسته است این مسئله را کنترل کند. این نهاد هر از چند گاهی اعلام می‌کند، زباله دزدی ممنوع است. همین هفته گذشته مدیرعامل سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران، جمع‌آوری زباله‌های خشک خارج از شبکه شهرداری را ممنوع اعلام کرد.

حسن کریمیان گفت: هم‌اکنون شهرداری برخی از نواحی از فعالیت زباله دزدان جلوگیری و اجناس آنان را توقیف کرده است.

با وجود این، کیست که نداند چنین اظهاراتی در حد حرف و شعار باقی می‌ماند و زباله دزدی همچنان ادامه خواهد یافت. برخی از کارشناسان شهری و اعضای شورای شهر تهران معتقدند، دلیل این تناقض در حرف و عمل شهرداری ناتوان بودن این سازمان در تفکیک و بازیافت زباله‌هاست. به نظر می‌رسد شهرداری به زباله دزدها احتیاج دارد.

شهرداری به حاشیه‌ها می‌پردازد

رئیس کمیته بهداشت و سلامت شورای شهر تهران در گفت‌وگو با گروه آینه با اشاره به اینکه سال‌هاست زباله را طلای کثیف می‌نامند و شهرداری‌ها و شرکت‌های بازیافت می‌توانند درآمدی میلیاردی از این راه کسب کنند، می‌گوید: فناوری جدید باعث شده کاری که طبیعت در طول ۳هزار سال انجام می‌داد ۳ساعته انجام شود. غلامرضا انصاری با انتقاد از شهرداری تهران در زمینه تفکیک و بازیافت زباله‌ها، ادامه می‌دهد: یکی از وظایف استراتژیک شهرداری تفکیک و بازیافت زباله‌ها به نحوی است که این زباله‌ها برای این نهاد درآمدزایی داشته باشد.

او تصریح می‌کند: اکنون نه‌تنها زباله‌ها برای شهرداری درآمدی ندارد که ما شاهد هزینه کردن سالانه میلیاردها تومان برای جمع‌آوری و امحای زباله‌ها هستیم.

انصاری با بیان اینکه تکنولوژی نیم‌بند شهرداری برای تفکیک زباله‌ها مربوط به ۵۰ـ۴۰ سال پیش است، می‌گوید: این بازیافت غیرحرفه‌ای علاوه بر اینکه آن سودی را که در بازیافت هست، تامین نمی‌کند، مشکلات زیست محیطی به وجود می‌آورد. برای مثال گازی که از این طریق حاصل می‌شود، سمی و خطرناک است. این عضو شورای شهر تهران ادامه می‌دهد: شهرداری باید به جای پرداختن به مسائل حاشیه‌ای که ربطی به وظایف این سازمان ندارد، وظایفی که قانون بر دوشش گذاشته را انجام دهد. با برنامه‌ریزی درست می‌شود طی ۳ تا ۵سال آینده به مرحله‌ای برسیم که زباله‌ها را از در خانه‌ها خریداری کنیم اما با روندی که شهردار کنونی دارد، به نظر نمی‌رسد موفقیتی در این زمینه به دست آوریم.

او تصریح می‌کند: مشکل اینجاست که در ۱۰ سال گذشته هر کسی شهردار شده صندلی شهرداری برایش راضی‌کننده نبوده و به صندلی دیگری می‌اندیشیده است. آقای احمدی‌نژاد و آقای قالیباف هر دو به دنبال ریاست جمهوری بودند و هستند و این باعث می‌شود به‌جای انجام وظایف، وقتشان صرف کالاهای تبلیغاتی می‌گردد.

خبر آخر

در هفته جاری

تکلیف روغن پالم مشخص می‌شود

ایسنا: رییس سازمان غذا و دارو، آخرین اقدامات انجام شده و همچنین توصیه‌هایش درباره روغن پالم را اعلام کرد.

رسول دیناروند با بیان اینکه وزارت بهداشت در مورد سلامت مواد غذایی حساس است، درباره مصرف روغن پالم در فرآورده‌های لبنی گفت: متاسفانه به هر دلیلی که یکی از آن دلایل ممکن است ارزان بودن قیمت پالم باشد، در چند سال اخیر واردات روغن پالم سهم بزرگی از واردات روغن گیاهی و روغن نباتی را به کشور داشته است.

وی ادامه داد: در سال ۹۲ سهم واردات روغن پالم به کشور به ۵۰ درصد رسیده است. درحال حاضر واردات کل روغن‌ها به کشور از یک میلیون تن عبور کرده که متاسفانه ۵۰ درصد آن روغن پالم است.

دیناروند در توضیح مضرات روغن پالم افزود: این روغن دارای اسید چرب اشباع زنجیره بلند است و یافته‌های علمی ثابت کرده که مصرف زیاد آن در انسداد عروق، بیماری‌های قلبی - عروقی و حتی در بیماری‌های سرطان اثرات سوئی دارد. برهمین اساس توصیه می‌شود که مصرف اسیدهای چرب اشباع زنجیره بلند از سوی مردم محدود شود.

به گفته وی، روغن پالم شبیه اسیدهای چرب ترانس است که در روغن جامد وجود دارد البته روی اسیدهای چرب ترانس در روغن‌های جامد بسیار خوب کار کرده‌ایم و اکنون سهم مصرف روغن جامد در کشور تقریبا به زیر ۲۵ درصد رسیده که این موضوع پیشرفت خوبی است. البته اعتقاد داریم سهم مصرف خانوار روغن جامد باید به صفر برسد و مردم نباید از این روغن استفاده کنند. در روغن‌های مایع نیز توصیه آن است که روغن پالم مصرف نشود. دیناروند افزود: روغن پالم شبیه روغن جامد است و مصرف آن در هیچ جای دنیا ممنوع نیست اما از نظر تغذیه‌ای توصیه می‌شود که مردم آن را مصرف نکنند. پالم ۲ ویژگی دارد که مصرف آن را بالا برده است؛ ابتدا آن که پایداری حرارتی آن بالاست، بنابراین در روغن‌های سرخ کردنی از پالم استفاده می‌کنند، درصد استفاده از این روغن در روغن‌های مختلف متفاوت است. ما مواردی را شناسایی کرده‌ایم که تخلف کرده‌اند و ۷۰ تا ۸۰ درصد از پالم استفاده کرده‌اند. توصیه‌مان آن است که مردم روغن پالم و سرخ کردنی را کمتر مصرف کنند.

او در این باره اظهارکرد: مصرف عمده روغن پالم در صنعت است؛ قنادی‌ها، صنایع شیرینی، شکلات و ...، در اینجا نیز علت به کار بردن روغن پالم آن است که این روغن مقداری نیمه جامد است، بنابراین برای استفاده در این فرآورده‌ها مناسب است. نکته دیگر آن است که سوءاستفاده از روغن پالم در جاهایی که چربی‌های دیگر نیز وجود دارند، اتفاق می‌افتد. به عنوان مثال در فرآورده‌های لبنی پرچرب، طی سال‌های گذشته طبق استاندارد ملی اجازه داده شد که در تعدادی از فرآورده‌ها مانند پنیرها، بستنی، خامه و ... از روغن گیاهی استفاده شود و طبیعتا روغن گیاهی یعنی روغن پالم.

رئیس سازمان غذا و دارو از تشکیل کارگروهی برای بررسی به کار بردن روغن پالم در فرآورده‌های مختلف خبر داد و گفت: کمیته‌ای در حال بررسی است تا بتوانیم روغن پالم را در جاهایی که چربی طبیعی وجود دارد، حذف کنیم. در هفته جاری نتیجه بررسی‌های این کمیته مشخص می‌شود. در این کمیته نمایندگان صنایع لبنی، استادان دانشگاه و دستگاه‌های نظارتی وزارت بهداشت نیز حضور دارند.

او افزود: پس از مشخص شدن نتیجه بررسی‌ها، فرصتی به صنعت داده می‌شود که پروانه‌هایشان را اصلاح کنند و روغن پالم به کلی حذف شود. دیناروند همچنین در مورد تخلفاتی که در مصرف روغن پالم صورت می‌گیرد نیز گفت: در هر صورت در هفته جاری تکلیف این موضوع را روشن می‌کنیم. طی هفته گذشته بازرسان ما در تمام دانشگاه‌های علوم پزشکی از تمام تولیدی‌ها نمونه‌برداری کرده‌اند که در صورت تخلف هر کدام از این تولیدی‌ها به دستگاه قضایی معرفی خواهند شد. دیناروند افزود: کار اساسی که در حال انجام داریم و مصوبه آن را نیز سال گذشته از دولت گرفته‌ایم آن است که واردات روغن پالم سیر نزولی را طی کند. براساس این مصوبه، امسال سقف واردات روغن پالم ۳۰ درصد، سال آینده ۱۵ درصد و سال ۹۵ حداکثر ۱۰ درصد خواهد بود.

وی در عین حال تاکید کرد: در مورد روغن پالم آنچه که خطردارد مصرف بالای آن در کشور است. در گزارشاتمان به رییس‌جمهوری نیز این موضوع را مطرح کرده‌ایم و مردم نگران نباشند، چرا که به زودی تخلفات را شناسایی و این مشکل را حل می‌کنیم. معتقدم می‌توانیم برندهای معتبر را به راحتی کنترل کنیم و این امر امکانپذیر است. هفته جاری این موضوع را یکسره خواهیم کرد. توصیه همیشگی ما به مردم آن است که فرآورده پرچرب مصرف نکنید. این امر یک واقعیت است.

نگاه روز

پیشنهاد پولدارترین آدم جهان:
ساعات کاری به ۳ روز در هفته کاهش یابد

کار هر روز، لذت بردن از زندگی را سخت می کند. کاهش روزهای کاری به سه روز به معنی افزایش زمان برای استراحت، زندگی راحت تر و پرداختن به علاقه‌مندی هاست.

پیشنهاد پولدارترین آدم جهان برای کاهش ساعت کاری به ۳ روز در هفته ثروتمندترین فرد جهان پیشنهاد کرد روزهای کاری به ۳ روز در هفته کاهش یابد. به گزارش عصر ایران به نقل از روزنامه انگلیسی فایننشال تایمز، «کارلوس سلیم» میلیاردر مکزیکی پیشنهاد کرد روزهای کاری تنها به ۳ روز در هفته کاهش یابد اما ساعت کاری روزانه به ۱۱ ساعت افزایش و سن بازنشستگی هم به ۷۰ سال ارتقا یابد.

این پیشنهاد ثروتمندترین فرد جهان در نشستی در اوروگوئه مطرح شد.در اکثر کشورهای جهان، ساعت کاری، ۵ روز کاری در هفته است.

وی ادامه داد: افراد باید برای سال های طولانی تری یعنی تا ۷۰ یا ۷۵ سالگی کار کنند اما کار انها در هفته فقط ۳ روز و روزانه ۱۱ ساعت باشد.

کارلوس که هم اکنون مالکیت شرکت های بزرگ مخابراتی به نام های «آمریکا موویل»، «تلمکس» و «تل‌سل» را برعهده دارد تغییراتی را در سن بازنشستگی کارکنانش ایجاد کرده است.

در این شرکت ها افراد با شرایطی در سن ۵۰ سالگی بازنشسته می شوند و پس از رسیدن به سن بازنشستگی می توانند با چهار روز کار در هفته، دستمزد کامل دریافت کنند.

او ادامه داد: کار هر روز، لذت بردن از زندگی را سخت می کند. کاهش روزهای کاری به سه روز به معنی افزایش زمان برای استراحت، زندگی راحت تر و پرداختن به علاقه مندی هاست.

کارلوس سلیم یک مکزیکی لبنانی تبار است که براساس آمار مجله فوربس آمریکا با داشتن ثروتی به ارزش ۷۹,۶ میلیارد دلار در جایگاه ثروتمندترین فرد جهان قرار دارد. پس از او بیل گیتس با داشتن ثروتی به ارزش ۷۹,۱ میلیارد دلار در رتبه دوم است.

پیشنهاد نیم میلیارد تومانی بازیگر زن

روند تولید فیلم‌های سینمایی در شرایطی شدت گرفته که قیمت برخی از عوامل سینما و مشخصا بازیگران به شدت افزایش یافته و عملا تولید آثار سینمایی را فاقد صرفه اقتصادی ساخته است؛ رویکردی که در نهایت به زیان همه سینماگران به ویژه ستاره‌هایی تمام می‌شود که چنین رقم‌های عجیبی را طلب می‌کنند و نگاه اقتصادی به سینما را به عنوان یک حوزه دارای ظرفیت بازدهی مالی مناسب -برخلاف سینمای دیگر کشورها- به بن بست می‌کشاند. به گزارش «تابناک»، تلفن که قطع می‌شود، سرمایه‌گذار و تهیه‌کننده چند لحظه‌ای در شوک هستند و پس از اندکی سکوت، عبارات نه چندان شایسته‌ای که گاهی ورد زبانش می‌شود و از بازاری بودن کارنامه‌اش حکایت دارد، بلند می‌گوید؛ آنقدر بلند که اطرافیانش حس کنند در مکالمه‌ای که داشته، کباب بدجور روی سیخ سوخته و این معامله انجام شدنی نیست. بازیگر خانم سینما که بازی خاصی هم ندارد و تنها ستاره شده و جزو چهره‌های جوان پسند است، بابت حضور در یک فیلم از سینمای بدنه، مبلغ ناقابل ۵۰۰ میلیون تومان می‌خواهد و در نهایت کمتر از ۳۰۰ میلیون تومان راضی نمی‌شود و به طور طبیعی اگر تهیه کننده‌ای تازه کار باشد و زیر بار این مبلغ برود، مغبون شده، چرا که در سینمای ایران با این سطح فروش‌ها، چنین دستمزدی در گیشه بازگشت ندارد. این خبر به گوش برخی بازیگران زن سینما که میان ایشان بازیگر توانمند نیز وجود دارد، رسیده و ظاهرا موجی به راه افتاده که احتمالا منجر به افزایش قرارداد بازیگران زن سینما در ازای پیشنهادهای جدید می‌شود و ظاهرا در همین راستا، رقم ۱۰۰ میلیون تومان برای پروژه‌ای با ۲ تا ۳ ماه کار توسط بازیگران مطرح به عنوان پیشنهاد قاطع مطرح می‌شود و البته برخی بازیگران نیز رقم‌های پرتی نظیر همان عدد بالا را می‌دهند. یکی دیگر از بازیگران مرد جوان سینما ـ که برخی رفتارهای عصبی و خاصی نیز از خود نشان داده ـ با افزایش چشمگیر رقم قرارداد، مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان را خواسته که ظاهرا به واسطه مطرح بودن کارگردان، تا رقم ۲۰ میلیون تومان تخفیف داده و قرارداد ۸۰ میلیون تومانی برای پروژه‌ای که ظاهرا آنچنان طولانی نیست و بازیگر را حدود ۴۵ روز درگیر می‌کند، بسته است؛ با اینکه این رقم نیز قابل توجه است، در قیاس با رقم ۵۰۰ میلیون تومان آنچنان بالا نیست. هرچند شاید رقم ۱۰۰ میلیون تومان برای بازیگری که توان بازگرداندن ۳۰۰ میلیون به گیشه را داشته باشد، تا حدودی منطقی باشد، واقعیت اینکه پرداخت دستمزد ۱۵۰ تا ۵۰۰ میلیونی در سینمای ایران، منطق اقتصادی ندارد و سرمایه‌گذاری که تلاش می‌کند در سینما ورود کند، اگر خوش شانس باشد و بازیگر ۵۰۰ میلیونی به خدمت نگیرد و در بهترین زمان اثرش اکران شود و مورد اقبال عمومی قرار گیرد، اصل سرمایه‌اش با اندکی سود، به گیشه بازخواهد گشت.

سلسله گزارش‌های صمت درباره مبانی توسعه

تخریب خلاق، پنجره‌ای به سمت پیشرفت

«تخریب خلاق» اصطلاحی است که یوزف آلویس شومپیتر اقتصاددادن امریکایی - اتریشی بر سر زبان اقتصاددان و اهالی فکر انداخت. وی باور داشت این کارآفرینان‌اند که با تخریب فعال و خلاق هر آنچه هست می‌کوشند راه به فضاهای تازه تولیدی بکشند و با نوآوری و ابداع تداوم نظام سرمایه‌داری را تضمین کنند. هر چند این کارآفرینان هدفی جز سود ندارند، ولی نتیجه کارشان به سود چرخه سرمایه تمام می‌شود.

این اقتصاددان نهادگرا که در زمان خود دگر و نواندیش محسوب می‌شد، بحث تازه‌ای را در اقتصاد گشود که به‌دلیل تسلط باورهای متصلب پوزیتیویستی از نفس افتاده بود، این اقتصاددان نقش‌محوری کارآفرینان را نوآوری از طریق تخریب خلاق می‌داند، او باور دارد این کارآفرینان الگوی رفتاری مشخصی دارند. آنها مهم‌ترین هدفشان را کشف ایده‌های جدید می‌دانند، ایده‌هایی که به روش‌های تازه تولیدی نیاز دارد و به همین دلیل به‌جای پیدا کردن سهمی در نظام دادوستد موجود، می‌کوشند بازارهای ناموجود را هستی ببخشند، آنها روحیه بلندپروازانه دارند و می‌خواهند در قله قرار بگیرند و شکست را بیشتر از پیروزی کم‌دامنه دوست دارند، آنها بدون آنکه بخواهند روحیه نوآوری را در اطراف خود منتشر می‌کنند. کارآفرینان همیشه به جنگ سنت‌های متصلب و عادات دیرپا می‌روند و به‌خاطر روح مخاطره‌جویشان همیشه در معرض تنبیه محافظه‌کاران و حافظان وضع موجود قرار می‌گیرند. او مثل مارکس معتقد بود سرمایه‌داری در بلندمدت نمی‌تواند جایگاه خود را حفظ کند، ولی برخلاف او باور داشت این کارگران نیستند که نظام موجود را سرنگون و سوسیالیسم را جایگزین آن می‌کنند، بلکه خصلت تهاجم خلاق و فعال تولید این نظام را از درون می‌پوساند، هر چند پیش‌بینی هر دو تاکنون تحقق نیافته است، ولی نقدهای جدی‌شان فرصتی فراهم کرد نظام سرمایه نقص‌هایش را بشناسد و به اصلاحش بپردازد.«کارآفرینان» در تمام جهان کلید باز کردن درهای بسته بحران‌های اقتصادی هستند، آیا ما هم می‌توانیم برای گره‌گشایی از رکود تورمی از این مفهوم استفاده کنیم. نگاهی تند و سریع نشان می‌دهد فضای نوآوری در کشور ما بسیار بسته و تنگ است، این گروه برای عمل خلاق‌شان نیاز به فضای کاملا رقابتی دارند که در آن نیروهای رقیب نتوانند رقبا را با بهره‌گیری از رانت ثروت و قدرت به حاشیه برانند، مقرارت‌زدایی و کاهش اختیارات دیوانسالاری ازجمله مواردی است که برای نیروهای خلاق حکم آب را دارد برای ماهی. برای زنده ماندن، داشتن گارانتی نسبت به آینده اولویت اصلی برای فضای خلاق دارد و اگر فردا تضمین شده نباشد هیچ فرد خلاقی راه به تولید تازه نمی‌برد. البته نوجویی همیشه موفق عمل نمی‌کند، ولی شکست از خود با رودررویی با فضای ناامن متفاوت است. به نظر می‌رسد خصوصی‌سازی بدون حضور کارآفرینان خلاق بیشتر از آنکه منتج به رشد اقتصادی شود فضا را به فساد و رانت‌خواری می‌سپارد، قبل از ظهور این کارآفرینان باید مراکز تحقیقاتی و پژوهشی مورد حمایت جدی شوند. متاسفانه با این که در ۲ دهه اخیر واژه تحقیق و توسعه برای اهالی فن مفهومی شناخته شده است، ولی در عمل کمتر به آن پرداخته می‌شود. تحقیق و توسعه(R&D) عبارت است از کار خلاقانه‌ای که به‌طور سیستماتیک انجام می‌شود تا به دانش موجود بیفزاید و این دانش را برای ابداع کاربردهای تازه به کار ببرد. تحقیق و توسعه شامل ۲ مدل اصلی است که در همه منابع به این گونه صورت‌بندی می‌شود: در مدل اول وظیفه اصلی یک گروه تحقیق و توسعه دستیابی به محصول جدید است؛ در مدل دیگر، وظیفه اصلی گروه تحقیق و توسعه عبارت است از ساخت و کشف دانش نوین پیرامون عناوین علمی و فناورانه به‌منظور توسعه محصولات، فرآیند و خدمات ارزشمند و جدید. در اکثر فعالیت‌های یک شرکت بازدهی سریع سود یا بهبود سریع در عملکردها، با هدف تسریع در بازگشت سرمایه‌گذاری معمولا مورد انتظار است، اما این موارد درباره هیچ کدام از مدل‌های یاد شده از تحقیق و توسعه، صدق نمی‌کنند. عموما مهندسان، کادر پرسنلی در مدل اول تحقیق و توسعه را تشکیل می‌دهند، اما در ایران هرازگاهی مثل دهه ۷۰ این فعالیت‌ها مورد توجه قرار گرفت ولی با وارداتی شدن اقتصاد نقش این واحدها کمرنگ شد و یا تبدیل به محلی برای نمایش و بازدیدهای گروهی. وقتی مشتری‌ها نیاز به نوآوری‌شان توسط واردات تامین می‌شود جایی برای کارآفرینان و مراکز تحقیق و توسعه نمی‌ماند، البته به باور بسیاری از صاحب‌نظران قبل از هر چیز باید در تحقیق پردامنه فرصت‌های نسبی اقتصادی خود را کشف کنیم و بدانیم در چه زمینه‌هایی امکان رقابت در بازارهای بین‌المللی داریم، تا بتوانیم سرمایه‌ها و خلاقیت‌ها را به سمت‌شان هدایت کنیم. متاسفانه در این مورد کار جدی و در خوری انجام نشده است، به این دلیل اقتصاد ما اصولا با تغییرات مبتنی بر تکنولوژی آشنا نیست و به این دلیل هنوز بعد از سال‌ها نتوانستیم به یک کشور صادراتی مبدل شویم، چراکه هنوز کارآفرینان واقعی ظهور نکرده‌اند.

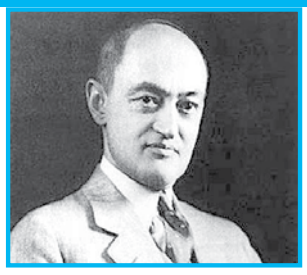

تصویر اول

کارآفرینی و فرهنگ نوآورانه به‌صورت همبسته با هم ارتباط دارند و بدون دومی ظهور اولی امکانپذیر نیست. صاحب‌نظران توسعه معتقدند برای دستیابی به توسعه پایدار متکی بر یک سیاست عقلانی علم و فناوری در یک کشور وجود فرهنگ علمی است و در تعریف فرهنگ علمی در کتاب انتقال فناوری و توسعه نوشته نواز شریف آمده است: «فرهنگ علمی عبارت از شیوه اندیشه‌ای است که داشتن روح جست‌وجوگر و پذیرش حق پرسیدن و مورد پرسش قرار گرفتن از اصول بنیادین آن به‌شمار می‌رود، فردی که به این فرهنگ تعلق دارد افزون بر «چرایی» درباره «چگونگی» و «چیستی» امور نیز سوال مطرح می‌کند و در حل مسائل همواره در پی یافتن روش علمی است. این فضا را می‌توان از طریق آموزش علمی آفرید که مستلزم رواج دانش در جامعه برای افزایش آگاهی‌های اجتماعی در باره اهمیت دانش و اهمیت کشورها و جامعه‌هایی است که دارنده دانش‌اند.با این منظر می‌توان گفت نظام آموزشی زمینه اصلی فرهنگ علمی را فراهم می‌کند و با این تعریف آموزش فرآیندی مداوم است که ذهن‌ها را به پرسشگری، کنجکاوی و متدهای درست اندیشیدن مجهز می‌کند و از انسان‌ها موجوداتی خلاق و تاثیرگذار می‌سازد که به جای انفعال عاملیت را در دستورکار خود قرار می‌دهند. این انسان‌ها می‌توانند یک فرهنگ مبتنی بر نوآوری را شکل و در عمل بسط دهند، باید با این رویکرد نظام آموزشی کشور خود را مورد مداقه قرار دهیم.رویکرد نظام آموزشی ما حافظه‌محور است و متکی بر انباشت داده‌هایی است که بعد از فارغ‌التحصیل شدن، اکثریت ترجیح می‌دهند که این داده‌ها را دور بیندازند، در این نظام، مسائل و شیوه حل‌شان آموخته نمی‌شود و به این دلیل جوانان در مشاغلی که انتخاب می‌کنند راه به نوآوری و خلاقیت نمی‌برند و ترجیح می‌دهند با همان کلیشه‌های رایج و عادت شده سر کنند، به همین دلیل بین رشته‌ای که افراد خوانده‌اند و کاری که انتخاب می‌کنند نسبت معناداری وجود ندارد، در حقیقت جامعه منابع کلی خود را صرف آموزشی می‌کنند که در عمل به هیچ دردی نمی‌خورد.

نظام آموزشی ناتوان راه به فرهنگ علمی نمی‌دهد و در غیاب این فرهنگ تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها متکی بر سلایق نو به نو شونده شکل می‌گیرد و بسط می‌یابد و در عمل راه به آشفتگی می‌برد که در شوره‌زار آن امکان ظهور نوآوران و کارآفرینان وجود ندارد و اگر این مهم را جدی می‌دانیم باید تحولی ساختاری و همه‌جانبه در نظام آموزشی ایجاد کنیم.

تصویر دوم

کارآفرینی چیست؟

در مورد تعریف کارآفرینی دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد و درک کامل مفهوم و موضوع «کارآفرینی» نیازمند اطلاع از دیدگاه‌های بین‌رشته‌ای است. کارآفرینی برحسب ماهیت خود و توجه محققان رشته‌های مختلف از نظر روانشناسی، جامعه‌شناسی، اقتصاد، صنعت و حتی تاریخی تعریف شده است.

واژه کارآفرینی از کلمه فرانسوی «Entrepreneurs» به معنای «متعهد شدن» نشأت گرفته است. کارآفرینی نخستین بار مورد توجه اقتصاددانان قرار گرفت و تمامی مکاتب اقتصادی از قرن ۱۶ میلادی تاکنون به نحوی کارآفرینی را در نظریه‌های اقتصادی خویش تشریح کرده‌اند.

کارآفرینی از مباحثی است که در تمامی ابعاد توسعه اقتصادی و اجتماعی از حدود ۲۰ سال به این طرف عملا در دنیای تجارت و کسب‌وکار مطرح شده است، ازجمله تعاریف کارآفرینی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

چند تعریف از کارآفرینی

*ریچارد کانتیلون (۱۷۳۰): مبدع واژه کار آفرین : کارآفرین فردی است که ابزار تولید را به‌منظور ترکیب به‌صورت محصولاتی قابل عرضه به بازار خریداری می‌کند. کارآفرین در هنگام خرید از قیمت نهایی محصولات اطلاع ندارد.

*جان باپتیست سی (۱۸۰۳): کارآفرین را فردی می‌داند که مسئولیت تولید و توزیع فعالیت اقتصادی خود را برعهده دارد.

*فرانک نایت (۱۹۲۱):کارآفرینان را کسانی می‌شناسد که در شرایط نبود قطعیت به اتخاذ تصمیم می‌پردازند و پیامدهای کامل آن تصمیمات را نیز شخصا می‌پذیرند.

* کاسون (۱۹۸۲): کارآفرین فردی است که تخصص وی «تصمیم‌گیری عقلایی و منطقی در مورد ایجاد هماهنگی در منابع کمیاب» می‌باشد. وی «داشتن توان داوری و قضاوت» را عنصری مشترک در تمامی کارآفرینان تشخیص داده است.

*کارلند (۱۹۸۴): کارآفرین فردی است که شرکتی را به منظور سود و رشد تاسیس می‌کند و آن را مدیریت کرده و از آن برای پیشبرد اهداف شخصی استفاده می‌کند.

همچنین به تعاریف زیر نیز می‌توان اشاره کرد: کارآفرین کسی است که توانایی آن را دارد تا فرصت‌های کسب‌وکار را ببیند و آنها را ارزیابی کند، منابع لازم را جمع‌آوری و از آنها بهره‌برداری و سپس عملیات مناسبی را برای رسیدن به موفقیت پی‌ریزی کند.

کسر بودجه یا خرج کردن با جیب مردم

گروه آینه: شما هم شنیده‌اید که دولت‌ها کشور را از طریق کسر بودجه اداره می‌کنند، شاید آنقدر این خبر را شنیده‌اید که دیگر از شنیدن این خبر شگفت زده نمی‌شوید ولی حق دارید از خود بپرسید چطور می‌شود به‌جای پول از طریق کسری پول به اداره امور پرداخت، ولی در این واژه نکته‌ای وجود دارد که هرگز گفته نمی‌شود، آنهم چیزی نیست جز این موضوع کسر بودجه اسم مستعار گرفتن مالیات پنهان از طریق بر انگیختن تورم پنهان است، یعنی اگر دولت ۲۰درصد کسر بودجه دارد یعنی با گرفتن استقراض از بانک مرکزی پول‌های بی‌پشتوانه به بازار می‌رسد و بهای آن‌را شما با کاهش قدرت خریدتان می‌پردازید، حال می‌فهمید دولت از کجا هزینه‌هایش را به‌دست می‌آورد

البته این «شما» تنها شامل خانواده‌ها و افراد نمی‌شود بلکه همه بنگاه‌های تولیدی نیز با افزایش هزینه تولیدشان بخشی از هزینه تولید را برعهده می‌گیرند، بیایید از منظر دیگری این بحث را پی بگیریم و بگوییم که کسری بودجه یارانه‌ای است که مردم بی‌سر و صدا به دولت می‌دهد بدون آنکه غرولندی بکنند، بیایید تعریف کلاسیک کسری بودجه را با هم مرور کنیم، در ویکی پدیا در این مورد می‌خوانیم: کسری بودجه (Deficit) هنگامی رخ می‌دهد که دولت و یا هر نهاد دیگری بیش از درآمد خود پول خرج کند. در برابر کسری بودجه، مازاد بودجه وجود دارد. به کسری بودجه انباشته شده در چند سال بدهی دولت گفته می‌شود. تامین کسری بودجه معمولا از طریق استقراض داخلی و یا خارجی انجام می‌شود.

استقراض دولت از بانک‌ها وام بی‌بازگشت است و به این دلیل هر سال بدهی‌های دولت انباشت می‌شود و به مرز باورنکردنی می‌رسد، چرا دولت‌ها به این اقدام مخاطره‌آمیز تن می‌دهند و با افزایش تورم در دور بعدی خود نیز دچار مشکل می‌شوند و نیاز به منابع جدیدی می‌یابند، چراکه آنها خود نیز بزرگ‌ترین مصرف‌کننده در هر کشوری محسوب می‌شوند، پاسخ به این پرسش را به سادگی می‌توان داد، مخارج دولت‌ها به دلایل مختلف افزایش می‌یابد ولی درآمدشان به دلایل دیگر به همان نسبت اضافه نمی‌شود و به همین دلیل روی به استقراض می‌آورند.

دولت علاوه بر چاپ پول دو راه دیگر هم برای تامین کسری بودجه خود دارد که یکی از آنها استقراض خارجی است که باید حتما برگردانده شود آنهم با سودهای قابل توجه، وضعیت استقراض خارجی‌ها بعضی از کشورها به جایی می‌رسد که حتی برای دادن بهره قرض‌هایشان از توان کافی برخوردار نیستند و به ناچار تا مرز ورشکستگی پیش می‌روند، راه دیگری که دولت در پیش می‌گیرند استفاده از انتشار اوراق بهادار است، یعنی برای انجام بعضی از پروژه‌هایش اوراق قرضه منتشر می‌کنند و برای این که این اوراق از جذابیت کافی برخوردار باشد سودهای تضمین شده و آن‌هم با نرخ بالا می‌پردازند و از این طریق سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی را اخلال می‌کنند و با کاهش تقاضا ناخواسته به رکود دامن می‌زنند.

در سه دهه اخیر دولت‌ها در ایران با گرایش‌های مختلف از هر سه طریق برای کسب درآمد استفاده کرده‌اند و به این دلیل در تمام همه این مدتها ما با شرایط تورمی فزاینده روبه‌رو بودیم و تازیانه تورم همه بر شانه‌های مردم فرود می‌آید، یکی از پیامدهای این وضعیت کاهش دستمزد واقعی حقوق‌بگیران است و این امر در بلندمدت تورم را دچار رکود می‌کند و به این دلیل ما در شرایط رکود تورمی وخیمی گرفتار مانده‌ایم و همه توان دولت صرف خروج از آن می‌شود، ولی همزمان با این تلاش همچنان دولت به ناچار از طریق کسر بودجه کشور را اداره می‌کند و تا مدت‌های طولانی اداره خواهد کرد.

خاطره احداث نخستین کارخانه تولید فیبر نوری در ایران

ملاقات با فیبر نوری در دره پونک

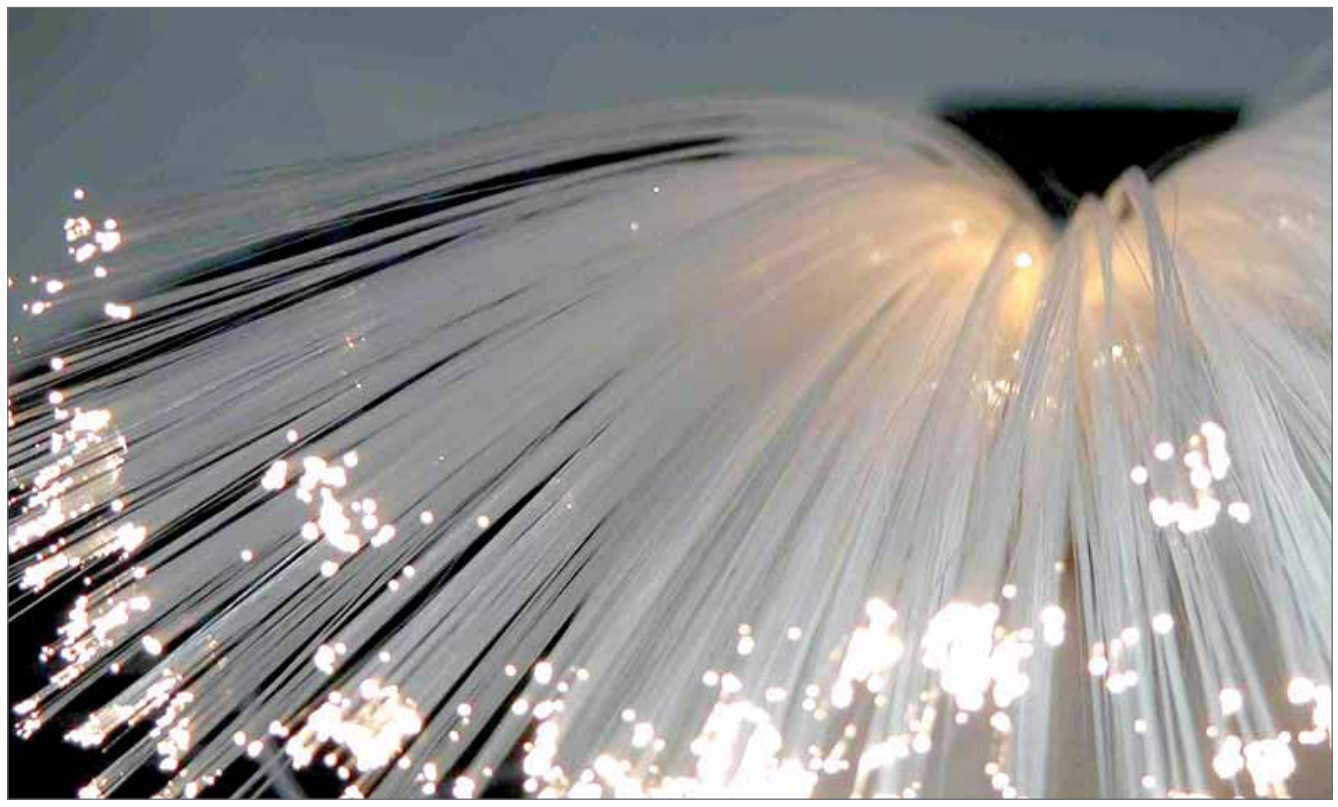

حسن فرازمند – گروه گزارش: کلنگ احداث ساختمان مرکزی دفتر نخستین پژوهشکده فیبر نوری در منطقه‌ای در تهران که امروز به نام ۳۵ متری مخبری یا بلوار گلستان نامیده می‌شود، زیر عنوان نخستین پژوهشکده فیبرنوری در سال ۱۳۶۳ در ایران زده شد.

نخستین کارخانه فیبرنوری نیز در ایران، مجتمع پژوهشکده فیبرنوری بود که با هدف تولید انواع کابل‌های مخابراتی مسی، کابل‌های مخابراتی فیبرنوری و توسعه ارتباطات و ایجاد ارتباطات در شهر یزد در زمینی به مساحت ۲۰۰ هزار مترمربع در سال ۱۳۶۷ تاسیس شد. هم‌اکنون «شرکت کابل‌های مخابراتی» شهید قندی بخش عمده‌ای از کابل‌های مخابراتی کشور را تولید می‌کند.

روابط عمومی وزارتخانه پست، تلگراف و تلفن در آبان ماه سال ۶۳ جمعی از خبرنگاران را با اتوبوسی به دره‌های دور افتاده آن روزها در اطراف باغ فیض آن روزگار (شهید اشرفی اصفهانی امروز) تهران برد تا در مراسم افتتاح اولین پژوهشکده فیبرنوری ایران در اطراف دره پونک حضور داشته باشند. من یکی از آن خبرنگاران خیلی جوان بودم و در مجله سروش فعالیت و همراه این جمع حضور داشتم. آن روز اتوبوس حامل خبرنگاران که از زیر پل سیدخندان حرکت کرده بود بعد از گذشتن از دره پونک (آن روزها جاده دسترسی به پونک از کف رودخانه پونک می‌گذشت و بزرگراه امروزی شهید همت فقط تا لب پارک پردیسان اجرا شده بود) به بیابان‌ها و تپه‌زارهایی رسیدیم که هیچ نشانی از آبادی و آبادانی دیده نمی‌شد و آن بالای تپه‌ها فقط یک باغ و یک خانه در حال ساخت دیده می‌شد

آن روز یک بروشور پلی کپی شده سیاه و بدرنگ به دست خبرنگاران دادند که در آن مختصات فنی و عمرانی نخستین پروژه با عنوان مجتمع پژوهشکده «فیبرنوری» ذکر و نیز تاکید شده بود قرار است این مجتمع با هدف تولید انواع کابل‌های مخابراتی مسی، کابل‌های مخابراتی فیبرنوری و توسعه ارتباطات و ایجاد ارتباطات و تحول در شبکه عظیم مخابراتی در شهر یزد کارخانه‌ای را در زمینی به وسعت یک میلیون مترمربع و بازیربنایی معادل ۲۰۰ هزار مترمربع تاسیس کند افتتاح این پروژه صنعتی و مخابراتی کشور یعنی تولید فیبرنوری در پونک مقارن با افتتاح سالن تولید کابل‌های مخابراتی خواهد بود که گفته می‌شد ظرف ۴ سال آینده در کشور و در سال ۱۳۶۷ محقق خواهد شد آن شرکت نامش شرکت کابل‌های مخابراتی شهید قندی بود که اکنون نیز بخش عمده‌ای از کابل‌های مخابراتی کشور را در دست تولید و تامین دارد و من که آن روزها برایم عبارت «فیبرنوری» یک عبارت تازه و نامفهوم بود از یکی از کارشناسان آن دفتر خواستم که برایم توضیح دهد که فیبرنوری چیست؟ او کتابچه‌ای کوچک و سیاه و سفید انگلیسی زبان را در اختیارم گذاشت که زیر هر سطر متن ترجمه شده و فارسی آن نیز نوشته شده بود و آن روز من با این پدیده که به سرعت تبدیل به یک نحله صنعتی در کشور شد، آشنا شدم.

متن آن کتابچه، در واقع گزیده‌ای از مطالبی بود که کریم معتمدی وزیر پست، تلگراف و تلفن رژیم گذشته ترجمه کرده بود و من مدت‌ها آن را داشتم و نمی‌دانم کجا گم شد اما خوب به خاطر دارم که در قسمتی از آن تاکید شده بود که «بشر امروزی مدت‌هاست که می‌خواهد نور را جایگزین فلزات در کابل‌های مخابراتی بکند» و مدت‌ها ذهن من درگیر این مطلب بود که چگونه نور جای یک فلز را خواهد گرفت یا همان ماموریتی را انجام خواهد داد که فلز یا برنج یا مس در صنایع مخابراتی، برق و الکترونیک انجام می‌دهند؟

> **نخستین کارخانه فیبرنوری در ایران مجتمع پژوهشکده فیبرنوری بود که با هدف تولید انواع کابل‌های مخابراتی مسی، کابل‌های مخابراتی فیبرنوری و توسعه ارتباطات و ایجاد ارتباطات در شهر یزد در زمینی به مساحت ۲۰۰ هزار مترمربع تاسیس شد. هم‌اکنون این کارخانه با نام «شرکت کابل‌های مخابراتی» شهید قندی بخش عمده‌ای از کابل‌های مخابراتی کشور را در دست تولید دارد**

اما ظاهرا این کار پیش از آنکه در تصورات من یا کارشناسان علوم مخابرات ایرانی بگنجد، در دهه ۱۹۶۰ میلادی از سوی دانشمندان علوم مخابراتی و ارتباطات حل و تولید آن نیز در دهه‌های پیش از آن در جهان آغاز شده بود و ایران چند دهه بعد متوجه این فناوری و نقش آن در توسعه صنایع مخابراتی شد و ما آن روزها شاید در ردیف آخرین کشورهایی بودیم که قصد داشتیم از پدیده فیبر نوری برای توسعه مخابرات و ارتباطات کشور استفاده کنیم.

من آن روزها تصمیم گرفتم که این فناوری وارداتی غرب به کشورمان را به ساده‌ترین زبان برای خوانندگان گزارش‌ها و مطالبم تحریر کنم، اما کار بسیار دشواری بود و نمی‌توانستم ذهنم را به آن نزدیک کنم، زیرا پای علم در میان بود و محققان و پژوهشگران علوم صنعت مخابرات دهه ۵۰ و ۶۰ میلادی هم تلاش زیادی در این زمینه کرده بودند که بشر بتواند به جای کابل‌های سنگین مسی و فلزی در توسعه تلفن و ارتباطات از کابل‌های سبک حاوی نور استفاده کند و با استفاده از کابل‌هایی که از داخل آنها «نور» به جای «سیم مسی» عبور می‌کند بتواند صدا و تصویر را از جایی به جایی دیگر منتقل کند.

من آن روزها به عنوان خبرنگار با شنیدن و دیدن این پدیده‌ها شگفت‌زده می‌شدم و می‌گفتم «جل‌الخالق»، اما مطمئن بودم که بشر به هر چه بخواهد می‌تواند دست یابد و حالا که یادداشت‌های برخی متخصصان علوم ارتباطات را در مورد فیبرنوری مطالعه می‌کنم، می‌بینم که بشر بسیار هم از این فراتر رفته است و فیبرنوری که امروز در کشورمان یک رده صنعتی در حوزه صنایع مخابراتی به حساب می‌آید، اکنون نسبت به دیگر پدیده‌های صنعت ارتباطات، کمی هم عقب مانده است. اما تمام آنچه که از آن روزها به یادم مانده این است که در همان جزوه سیاه و سفیدی که در مجتمع فیبرنوری برای مطالعه به ما دادند عبارتی نوشته بود که مرا شگفت زده کرد و آن اینکه بنیانگذار فیبرنوری در جهان یک مهندس ایرانی به نام دکتر علی جوان است که مخترع لیزر بوده و بعد از اختراع لیزر، متخصصان توانسته‌اند در حوزه صنعت مخابرات نیز از آن بهره‌مند شوند.

کارخانه‌های تولید فیبرنوری در ایران

اگرچه از کارخانجات تولید کابل و سیم شهید قندی یزد همواره به عنوان بزرگ‌ترین کارخانه در زمینه تولید فیبرهای نوری یاد شده و می‌شود، اما از اواسط دهه ۶۰ کارخانجات دیگری نیز در زمینه تولید فیبرهای نوری به زنجیره تولید این ابزار مهم مخابراتی در کشور مشغول شدند.

در این حوزه البته در سال ۱۳۴۶ کارخانه‌های کابل‌سازی ایران در شیراز فعالیت خود را آغاز کرده بود و شرکت‌هایی چون کابل مسین، کابل کرمان، رابط الکتریک، سیمکو، گویا موج تهران، تهران سیمین‌فر، مس کاران و رابط، تولید سیمباف، مجریان ارتباطات فاران، تهران سیمین، تولیدی تک کابل، صنایع کابل کرمان و کابل البرز فعالیت‌های عمده‌ای را در حوزه تولید انواع کابل‌های مخابراتی به ویژه کابل‌های فیبر نوری در ۳ دهه اخیر آغاز کردند تا به تامین مایحتاج و تجهیزات پروژه‌های فیبر نوری که توسط پیمانکاران شرکت‌های مخابرات در تهران و شهرهای تهران در دست اجرا بود بپردازند.

با این حال نخستین پروژه فیبر نوری بین شهری به طول ۵۴ کیلومتر بین تهران و کرج در سال ۱۳۶۸ به اجرا درآمد و در ادامه آن طرح‌های فیبر نوری دیگر در چهار مسیر با طول ۵۱۶ کیلومتر در مسیرهای تهران – ساوه، تهران - گرمسار و تهران – قزوین اجرا شد و البته ارتباطات بین ساختمان مخابرات، میدان امام خمینی (توپخانه) تهران و مجتمع مخابراتی انقلاب اسلامی همه به اجرا گذاشته شد و بخشی از شبکه اصلی فیبر نوری بالغ بر ۲۱۳۰ کیلومتر مربوط به پروژه فیبر نوری TAE است که با نصب و راه‌اندازی این پروژه آسیا و اروپا از طریق کابل نوری به هم متصل شده‌اند و ایران در این مسیر یکی از مهم‌ترین مراکز ترانزیت مخابراتی است.

هم‌اکنون شرکت مخابرات کشورمان پروژه‌های مهم و گسترده‌ای در زمینه توسعه استفاده از فیبرنوری در دست اجرا دارد مثل پروژه TAE که از شانگ‌های چین آغاز می‌شود و در فرانکفورت آلمان خاتمه می‌یابد، مسیر اصلی که پروژه در ایران طی کرده است. ۲۱۳۰ کیلومتر است که ورودی آن از مرز بازرگان در آذربایجان غربی و خروجی آن از مرز جگیران در استان خراسان است و از شهرهای تبریز، زنجان، قزوین، تهران، سمنان، شاهرود، سبزوار و قوچان عبور کرده است.

FH اجرای پروژه فیبرنوری جاسک - فجیره هم که از سال ۱۳۷۰ به طول ۱۶۰ کیلومتر بین جاسک و فجیره شروع شده و در کشور امارات مورد بهره‌برداری قرار گرفت و ارتباطات بین‌المللی بین ایران و کشورهای حوزه خلیج فارس آغاز شد.

نگاه

ماموریت فیبرها در گذر زمان

رشته‌های بلند و شفافی که از جنس شیشه یا پلاستیک هستند، امروز ماموریت‌های بزرگی در جهان ارتباطات و دیگر صنایع الکترونیکی به عهده دارند. رشته‌هایی که به آن «فیبر نوری» می‌گویند و همین رشته‌ها امروز به جهان ثابت کرده‌اند که قادرند پهنای باند بسیار بالاتر و بیشتری از کابل‌های فلزی و معمولی ایجاد کنند و باری بسیار بیشتر را به دوش بکشند و اکنون مخترعان و مبتکران فیبر نوری هر روز و هر ساعت در این اندیشه‌اند که چگونه از توانایی، استعداد و قدرت نهفته در این فیبرها می‌توان بهره‌گیری کرد و پهنای باند مخابراتی را تا ۱۰ گیگابایت بر ثانیه و بالاتر انتقال داد و به این خاطر است که امروزه مخابرات با استفاده از تجهیزات فیبرنوری، به دلیل پهنای باند وسیع‌تر در مقایسه با کابل‌های مسی و تاخیر کمتر در مقایسه با مخابرات ماهواره‌ای از مهم‌ترین ابزار انتقال اطلاعات محسوب می‌شود.

خوب که دقت می‌کنیم می‌بینیم اولین تلاش‌ها در سیر تکاملی سیستم ارتباط نوری به وسیله الکساندر گراهام‌بل، در سال ۱۸۸۰ میلادی درست ۴ سال پس از اختراع تلفن رخ داد. در آن روزها اختراع تلفن نوری یا همان فوتوفون بحث‌های زیادی را در محافل علمی برانگیخته بود و بسیاری از دانشمندان و حتی دوستان نزدیک گراهام‌بل به دنبال اختراع و تکمیل سیستمی بودند که صدا را تا فواصل چندین صدمتر منتقل کند، که دست آخر همین اختراع هم توسط گراهام‌بل به ثبت رسید.

تلفن نوری بر مبنای مدوله کردن نور خورشید بازتابیده یا به ارتعاش در آوردن آینه‌ای کار می‌کرد، گیرنده یک فتوسل بود و در این روش نور در هوا منتشر می‌شد، بنابراین امکان انتقال اطلاعات تا بیش از ۲۰۰ متر میسر نبود. به همین دلیل اگرچه دستگاه اختراع شده توسط گراهام‌بل کار می‌کرد، اما نتوانست تولید شود یا به موفقیت تجاری برسد. ایده استفاده از انکسار برای هدایت نور (که اساس فیبرهای نوری امروزی است) برای نخستین بار در سال ۱۸۴۰ میلادی از سوی افرادی چون «دنیل کلادن» و «جاکوبس بابی‌نت» در پاریس پیشنهاد شد همچنین نویسنده‌ای به نام «جوهان تیندال» در سال ۱۸۷۰ میلادی در کتابی به تشریح ویژگی‌های کلی انکسار نور پرداخت و پس از او افرادی به نام «کاکو» و «کوکهام» در انگلستان برای نخستین‌بار استفاده از شیشه را به‌عنوان محیط انتشار مطرح ساختند و آنان مبنای کار خود را بر آن گذاشتند که به سرعتی حدود ۱۰۰ مگابایت بر ثانیه و بیشتر به روی محیط‌های انتشار دست یافتند. این سرعت انتقال با تضعیف زیادی انرژی همراه بود. این دو محقق انگلیسی کاهش انرژی را تا آنجا می‌پذیرفتند که کمتر از ۲۰ دسی‌بل نباشد، اگرچه آنان در رسیدن به اهداف خود ناکام ماندند، اما شرکت امریکایی «کورنینگ گلس» به این هدف دست یافت و در اوایل سال ۱۹۶۰ میلادی با اختراع اشعه لیزر، ارتباطات از طریق فیبر نوری ممکن شد و در سال ۱۹۶۶ میلادی دانشمندان در این نظریه که نور در الیاف شیشه‌ای هدایت می‌شود پیشرفت کردند که حاصل آن از کابل‌های معمولی بسیار سودمندتر بود، چراکه فیبرهای نوری بسیار سبک‌تر و ارزان‌تر از کابل‌های مسی بودند و در عین حال ظرفیت انتقال آنها تا چندین هزار برابر کابل‌های مسی بود.

در گذر تاریخ صنعت

پدر واقعی فیبرهای نوری جهان

همه کارشناسان صنایع مخابراتی می‌گویند که اگر لیزر اختراع نمی‌شد قطعا اختراع فیبر نوری و بسیاری از دیگر اختراعات الکترونیکی امکان‌پذیر نبود، اختراعی که حتی در جهان غرب نیز به نام یک ایرانی اصیل از سرزمین تبریز به ثبت رسیده است. او پروفسور علی جوان است که جهان علم و صنعت امروز او را به عنوان یکی از پیشتازان تکنولوژی نوین عصر ارتباطات و پزشکی می‌شناسد و بسیاری معتقدند اختراع لیزر توسط او منجر به اختراع فیبرنوری شد و فیبر نوری در واقع فرزند مشروع لیزرهاست. این فیزیکدان بزرگ جهان که در تاریخ ۵ دی‌ماه ۱۳۰۵ در تبریز به دنیا آمد، مخترع نخستین لیزر گازی در جهان بود. لیزری که از دو گاز هلیوم و نئون ترکیب شد. این لیزر از نوع لیزرهای بی‌خطر به حساب می‌آید که رنگ آن سرخ است و در آزمایشگاه‌های دانشگاه‌ها برای بررسی پدیده‌هایی مانند تداخل امواج و آزمایش‌های شبیه آن کاربرد دارد. اختراع او نه‌تنها باعث توسعه و ایجاد تجهیزات پیشرفته‌ای در صنایع مخابراتی شد، بلکه در اکثر صنایع تاثیر عمده و زیربنایی گذاشت و اکنون این لیزر در خیلی از امور زندگی روزانه ما نقش عمده‌ای دارد حتی CDها،DVDهایمان بی‌لیزر نمی‌خوانند، هنگام خرید از فروشگاه‌ها نیز بارکدها و کدهای محصولاتمان را با لیزر می‌خوانند، حتی در برش زدن فلزات در دستگاه‌های برش سبک و سنگین، فاصله‌یابی‌های ماهواره‌ای، حفاری‌های تونل‌های مترو و راهسازی‌ها، نقشه‌برداری زیرزمینی (نظیر مترو، مثل رسیدن به نقطه‌ای که از دو طرف حفاری می‌شود تا به هم برسند، چاپگرها، گسترش و بزرگ‌تر شدن ارتباطات لیزری در شاهراه‌های اینترنتی، خواندن و نوشتن اطلاعات در حافظه نوری در کامپیوترها، بخیه زدن در بافت بدن هنگام جراحی پزشکی، برداشتن خال‌های مزاحم، درمان پوسیدگی‌های دندانی، تهیه حفره برای پر کردن و جراحی ریشه دندان، بیماری‌های مخاط دهان، جراحی چشم با لیزر، جداسازی ایزوتوپ‌ها، نام‌نگاری (هولوگرافی)، عکسبرداری ۳بعدی از یک جسم یا یک صحنه، گرافیک لیزری که این روزها توسط بسیاری از ناشران برای انتقال رونوشت صفحات به کار برده می‌شود، همه اینها از تاثیرات اختراع لیزرنگاری است که به وسیله این مخترع بزرگ ایرانی در آمریکا رخ داد.

تولد لیزر

فیبر نوری پدران زیادی دارد، پدرانی که تلاش کردند لیزر را برای نخستین بار اختراع و در تکوین کاربرد آن راه‌های بسیاری را تجربه کنند. اما برای اولین بار یک فیزیکدان آمریکایی به نام «تئودور هرولدند میمن»، مخترع و سازنده اولین لیزر جامد در جهان بود.

او در آغاز برای تحقیقات روی میز (وسیله‌ای برای تقویت امواج ریز موج) به شرکت هوگز پیوست و پیشنهاد ساخت دستگاه لیزر را به آنان داد که در نهایت مدیران شرکت به او ۹ ماه وقت و ۵۰ هزار دلار دادند و او سرانجام در سال ۱۹۶۰ میلادی توانست لیزر را به جهانیان ارائه دهد و بعد از آن نام او در کنار دانشمندانی چون نیکلای باسوت، گوردون گولد، آرتور لئوناردو شالو، رابرت دیک، سی‌کومران باتل، احمد رودیل، دنیس گابور، نیکلاس بلومبرگن، چارلز هارد تاونز و الکساندر میخایلوویچ بروخووف برده می‌شد و برخی از آنها نیز این پدیده بزرگ علمی قرن بیستم را تکوین بخشیدند و تکمیل‌تر کردند. با این حال اختراع لیزر گازی توسط پروفسور علی جوان در سال ۱۹۵۸ میلادی جهان را غافلگیر کرد. او در سال ۱۹۵۸ یکی از اعضای گروه تحقیقاتی لابراتوار الکساندر گراهام‌بل آمریکا بود و بعد از ۲ سال تلاش در لابراتوار ساعت ۴ و ۲۰ دقیقه بعدازظهر روز ۱۲ دسامبر سال ۱۹۶۰ در حالی که برف سنگینی شروع به باریدن کرده بود، موفق شد که لیزر گازی هلیوم- نئون را ابداع کند که در این اختراع دو همکارش یعنی آقایان «ویلیام بهنت» و «دونالد هه‌ریوت» خیلی به او کمک کردند. آن روز دکتر علی جوان لیزر گازی را به وسیله فرستادن یک پیام تلفنی امتحان کرد و برای نخستین بار در تاریخ یک مکالمه تلفنی را با استفاده از لیزر نوری انجام داد، واقعه‌ای که در ۱۳ دسامبر سال ۱۹۶۰ میلادی رخ داد. پروفسور جوان که هنوز درگیر اختراعات جدید خود است، بزرگ‌ترین آزمایشگاه تحقیقاتی را در سال‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ در دانشگاه ماساچوست آمریکا برپا کرد، بسیاری از پیشرفت‌ها در صنعت لیزر را در این آزمایشگاه انجام داد و در این سال‌ها باعث پیشرفت در صنایع الکترونیک شد، وی تحقیقات گسترده‌ای در زمینه لیزرهای پرانرژی، رادارهای مولتی‌استاتیک لیزری که توسط ساعت‌های نوری دقیق کنترل می‌شود و نیز لیزرهای پزشکی داشته است. لیزرهای گازی نوع ویژه‌ای از لیزرهاست که در آن گازی درون یک لوله شفاف مثل لامپ مهتابی می‌رود. عبور جریان گاز از این لوله باعث رفت و آمد فوتون می‌شود. یعنی جریان الکتریکی برای تولید نور در یک گاز تخلیه می‌شود. اولین نوع این لیزرها «هلیم نئون» بود، یعنی همین لیزرهای خانگی و مدارس، او این لیزر را در موسسه آزمایشگاه بل اختراع کرد که در جهان یک نقطه عطف در تاریخ فناوری‌های نوین به حساب می‌آید.

البته هنگامی که دکتر علی جوان کار اختراع لیزر را آغاز کرد، دو محقق دیگر به نام «چارلز هارد تاونز» که استاد او بود ـ و دکتر «لئونارد شالو» راهی دیگر را برای به‌دست آوردن لیزر پیگیری می‌کردند که در نهایت منجر به اختراع لیزرهای گازی شد، همان لیزری که از آن فیبر نوری تولید شد و صنایع مخابراتی امروز جهان وابستگی کامل به آن دارد.

نگاه روز

طرح سرباز- صنعت و اشتغالزایی برای نیروهای جوان

محمد عارف-گروه گزارش: چشم‌اندازهای جدید و آینده‌ساز و بالاتر از همه توام با اشتغالزایی برای نیروهای جوان آماده به کار تدارک دیده شده است، البته اگر همه سازمان‌ها و نهادهای در حال فعالیت و نیز وزارتخانه‌ای مثل صنعت و معدن و تجارت، در یک حرکت دامنه‌دار نسبت به شکل‌گیری این اتفاق همکاری داشته باشند.

ازجمله این برنامه‌ریزی‌ها، طرح سرباز صنعتی و معدنی برای دستیابی به یک آینده حساب‌شده است. در این شکل کار و فعالیت، گروهی از نیروهای مربوط به نظام وظیفه که قرار است دوران سربازی‌شان را بگذرانند، به‌عنوان سربازان طرح صنعت انتخاب و مشغول فعالیت شده و به‌طور کلی در زمینه‌های صنعتی و معدنی آموزش دیده و پس از آمادگی و فراگیری‌های مورد نیاز و لابد با دریافت یک دستمزد حداقلی در دوران یادگیری، پس از احراز موفقیت و تمام شدن مدت خدمت، در این بخش‌های صنعتی و معدنی مشغول به کار شده و در کار تولیدات صنعتی و معدنی و ... سهمی را به عهده خواهند گرفت. این قبیل طرح‌ها به‌کارگیری نیروهای وظیفه در بخش‌های سوادآموزی و دیگر ابتکارات آینده‌ساز شهری و روستایی قبلا آزمایش خود را پس داده و بسیار موفق هم بوده است. نکته مهم و قابل توجه در این میان، آینده‌سازی جوانان آماده خدمت سربازی است که با پیوستن به طرح سرباز صنعت یا نیروی صنعتی، هم دوران وظیفه را براساس یک برنامه‌ریزی قابل مطالعه طی می‌کنند و هم اینکه در ۲ سال معمول خدمت، نسبت به فراگیری یک کار صنعتی و معدنی اقدام کرده و هم اینکه خود این نیرو و خانواده‌اش اطمینان خاطری را به دست می‌آورند که پس از گذر ۲ سال حضور در بخش خدمت سربازی، فعالیت‌های آغازین را برای اشتغال مستمر و واقعی به زندگی آینده خود گره بزنند. این را هم فراموش نکنیم، در وضعیت تقریبا ناامیدکننده و اسفناک یکی، دو دهه اخیر که روزبه‌روز بر نیروهای جوان جویای کار افزوده شده و این نیروها به ناچار برای یافتن شغلی مناسب زندگی و حفظ خانواده، به شکل قراردادی و بیشتر به‌صورت برون‌سپاری شغل و کار، با گذران یک سال، به ناچار برای سال بعد باید در صورت راضی بودن کارفرما یا حق‌العمل‌گیر و قبول همه اوامر و فرامین صاحب کار اصلی، برای یک‌سال دیگر این قرارداد را تکرار کنند و این سلسله کار توام با ناامیدی تا خواست و رضایت کارفرما ادامه یابد.

هم‌اکنون باتوجه به گام نخستی که در صورت فراهم بودن همه امکانات در وزارت صنعت، معدن و تجارت برداشته می‌شود که امید داریم به دیگر وزارتخانه‌ها و نهادهای اقتصادی هم سرایت و تسری پیدا کند، لااقل حرکت‌های اول برای حل و فصل استخدام و آینده‌سازی طبیعی نیروهای جوان صورت بگیرد و با پیشرفت‌های در حال انجام پس از این شاهد نباشیم که بابت حضور هر نیروی کار، بخشی از درآمد در اختیار صاحب‌کار یا همان کارفرمای انسانی قرار گیرد تا او هم قرارداد همکاری نیروها را با سازمان مربوطه به امضا برساند که می‌دانیم به این عمل می‌گویند برون‌سپاری مسئولیت‌ها و نیروهای کار، کارفرمای مربوطه سهمش را می‌گیرد آن هم به صورت چمدانی! سازمان برون‌سپار هم بدون هیچ مشکل استخدامی، کارش به انجام می‌رسد و در این میان نیروی پیمانی به‌مثابه توپی سرگردان از این سو به آن سو پرتاب می‌شود تا خرج خود و خانواده و اجاره‌خانه و خورد و خوراک و دارو و درمانش را از همین دریافت‌های یک‌ساله درآورد. باز هم فراموش نکنیم ، هر نیروی کار جوان، یک هموطن به‌شمار می‌آید و طبق تعریف باید نسبت به اشتغال و تحصیل و آینده‌سازیش اقدام شود و نیز امیدوار باشیم با احترام به شخصیت و تحصیل و دانش همه نیروهای مورد نیاز، سهمی از شغل و فعالیت و آموزش و... درآمد بدون نیاز به دلال و میانجی در اختیار آنان قرار گیرد.

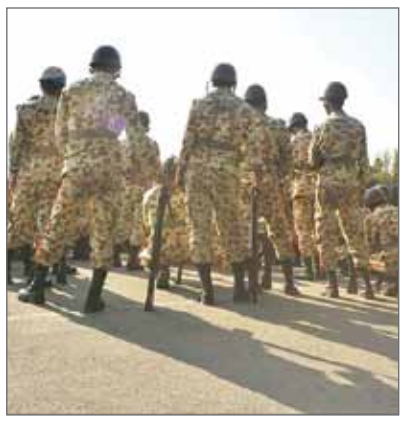

دلنوشته‌ای از سر خلوص و صفا

خبرنگار، روزنامه‌نگار، دیروز، امروز و ... فردا

محمدعلی عرفی‌نژاد - گروه گزارش: این روزها، روزهای ما خبرنگاران کهنه قلم و نوقلم و دیجیتال قلم و ... دیگر قلم‌هاست، یک‌سال دیگر هم با کار بودیم. بیکار بودیم. از نام ما، خیلی‌ها بهره برداشتند، خیلی‌ها به آلاف و الوفی رسیدند و خود مانده بودیم انگشت به دهان با درد دندان بدون بیمه، خیلی‌های دیگر مانده بودیم تماشاگری که چشم‌هامان عینک می‌خواست، اما خرج دویست هزار تایی را نداشتیم، باید شیک می‌آمدیم و شیک می‌رفتیم، باید با این و آن مصاحبه می‌کردیم، عکس‌های شان را چاپ می‌کردیم و معروف‌شان می‌کردیم، اما دریغ از اینکه نامی از ما در میان باشد، کتک خورمان ملس بود، هر از راه رسیده‌ای که اتفاقا از نوع خبرنویسی و اندیشه‌مان خوشش نمی‌آمد، مچ مان را می‌گرفت و می‌گفت، آقا این شماره تلفن ۱۱۰ چنده، می‌خواهم تکلیفم رو با این به اصطلاح خبرنگار روشن کنم، بگذریم؛ حرف و حدیث فراوان بوده و هست، برای مثال دیدن کارت بیمه و خبرنگاری ارشاد، در دست غیرروزنامه‌نگارها امان ما را می‌برید، مگر می‌شود، من ۴۰ سال کار کنم، هزار وعده وعید بشنوم، همیشه این سوی میز باشم و به روسا احترام بگذارم بعد بعضی از این نامردها بروند در «بی بی سی» ما را مسخره کنند؟ من نه بازنشستگی داشته باشم یا مثل رنگ‌کارهای ساختمان که ۶ ماه کار می‌کنند و ۶ ماه لبو می‌فروشند هنوز بیمه نشده، بی‌بیمه بشوم. لبوفروشی هم بلد نباشم... یا نشستن جلوی دوربین‌های (VOA و BBC) آن هم با زدن کراوات‌های پیرکاردن و صد تا مارک کوفت و زهرمار، بر همین اساس هم سالی یکبار آن هم یکبار هفتگی، تقدیرنامه‌های چاپی از قبل امضا شده در قاب‌های خوشگل و قشنگ را به ما تقدیم کنند و اجازه بدهند کنار دست رییس و روسا بایستیم و عکس یادگاری بگیریم، که چی...! خبرنگاریم، خبرنگار و نویسنده‌ای که همه قول می‌دهند و داده‌اند، این بار سری توی سرها داشته باشیم، به خاطر چاپ مطلب رایگانی در روزنامه دلخواه مان مسخره نشویم، تا رییس و روسا یادشان بیاید ما هم سری داریم و سامانی...

حالا در این هفته‌گاه یا روز خبرنگار، در حضور رییس و روسای سال‌های دور رفته و آمده، باز بار دیگر یادمان افتاده یا شاید هم به یادمان آورده‌اند که آدم‌هایی هستیم اهل کار، اگر کاری باشد، روزنامه‌نگار، اگر روزنامه‌ای باشد که بتواند بماند، اهل فضل و صدالبته هوشیاری که اگر غیر از این بود و باشد، کلاه مان پس معرکه است.

به هر حال اگرچه باز هم دیر رسیده‌ام، دیر کلاه از سر برداشته‌ام و دیر متوجه شده‌ام که عمری گذشته است و هنوز اندرخم یک کوچه‌ام، که گاه، آدم تازه از راه رسیده‌ای که دستی پشت سرش هست که او را به جلو هل بدهد بشود رییس و من و ما که عمری در این بادیه بسیار گشته‌ایم چون در مقابلش خم نمی‌شویم و گردن کج نمی‌کنیم مغضوب واقع شده و هر وقت او اراده کند لابد نانی که بالاخره بوده و خورده‌ایم، قطع شود.

باز به یاد بیاوریم که به هر حال زیر دست بزرگانی کار کرده‌ایم که واقعا بزرگ بوده‌اند و واقعا استاد گرچه هنوز هم هستند و هر روزنامه‌نگار و قلم به دستی اگر بزرگ نباشد حتما هم نمی‌ماند، چون ماندگاری به اندیشه بزرگ، فکر باز و مغز فعال است، گرچه این روزها، می‌توان با کمک گرفتن از نوشته‌های قدیمی‌تر یا بی‌صاحب، حاضر در رایانه و دیگر وسایل ارتباط جمعی، نویسنده شد و با اضافه کردن یک «لید» و «تیتر» سر بالا گرفت و مزد طلب کرد، حتی می‌توان اگر به نمره دادن باشد، نمره خوب هم گرفت. اما، نویسنده و خبرنگار جماعتی که عمری را کار کرده و نوشته و تولید کرده، آنقدر وجدان دارد که لااقل از دیگران طلبکار نباشد. قرار گذاشتیم این یک روز یک هفته را مال خودمان باشیم، اهل خرد باشیم، بی‌گدار به آب نزنیم و احترام قلم را داشته باشیم، آنچنان که به دقت پایان کار و نشستن و رفتن روی مان سیاه نباشد، حتی اگر دوست و رفیق و دشمن ما را به هیچ نینگارند، و می‌ماند حرف آخر که ... در این عجیب روزگار، قلم‌ها پرجوهر باشد و جوهرها پرغیرت و زنده باشد یاد و خاطر آن دوستان رفته و یاد و خاطره‌ای هم اگر هست از ما به نیکی باشد.

حتی اگر دیر شده، روزتان و روزمان به خیر و خوشی و به امید روزهای خوبی که هر ساله وعده‌مان می‌دهند ... و تمام

هنوز هم گرانی در بازار میوه و تره‌بار

م-آبنوس: مسئول بازار میوه و تره‌بار و هیات مدیره و قدیمی‌ترهای بازار میوه، در طرح تولید میوه و ارائه آن از سوی باغداران به بازارهای توزیع گفته است، در هیچ زمانی مثل سال جاری با ناهماهنگی در تهیه، توزیع و بالاخره فروش این متاع ارزشمند و مورد نیاز همه افراد جامعه روبه‌رو نبوده‌ایم. توجه به اینکه بهای مثلا انگور، در میوه‌فروشی‌های سطح شهر تا این زمان از ۴ تا ۵ هزار تومان پایین‌تر نیامده، یا هندوانه که بسیار مورد نظر و پسند مردم در شهرهای بزرگ و کوچک است، بین ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ تومان در کیلو آمد و شد می‌کند و طالبی که در سال‌های قبل در این فصل سال بالاتر از ۳۰۰ تومان در کیلو عرضه نمی‌شد، اینک در مرز ۱۲۰۰ تومان مانده، خبر خوبی نیست! و اشاره کنیم!

به فراوان‌ترین و دم‌دست‌ترین صیفی‌جات مثل خیار سبز که هیچ‌گاه با قیمت مشخصی روی ترازو قرار نگرفت، بدون اشاره بیشتر به قیمت‌ها در گفت‌وگوهای معمول با مصرف‌کننده و تولیدکننده و توزیع‌کننده و به‌ویژه گروه دلالان و سلفخرهای سرشناس به برآوردها و نتیجه‌گیری‌های جالبی می‌رسیم، طبق آمار ارائه شده از سوی عوامل توزیع میوه و تره‌بار و بارفروش‌های بزرگ میدان، در حالی که کل بارفروش‌های فعال در بازارهای میوه و تره‌بار و حتی بازارهای وابسته به شهرداری و میادین تحت نظر این نهاد، حدود ۸۰۰ تن را به نمایش می‌گذارد، در حالی که تعداد دلال‌های شناخته شده و سرشناس در همین دوره زمانی پنج برابر تعداد بارفروشان را نشان می‌دهد، یعنی همان دست‌هایی که حداقل در چند سال اخیر و به‌ویژه سال ۹۳، بازار میوه را در اختیار گرفته، افزون بر ۴ هزار نفر را معرفی می‌کند.

سرمایه میلیاردی و سود بی‌حساب

این را هم می‌دانیم، کسی که به عنوان دلال در هر زمینه‌ای مشغول به کار می‌شود، نه احتیاج به محل کار و اجاره محل دارد و نه این که اصولا بابت امر دلالی، مالیاتی را به دولت می‌دهد و نوعی فعالیت دوسر برد را ادامه می‌دهد، در همین زمینه با دکتر سیدمحمد جزایری استاد دانشگاه صحبت کرده‌ایم که نظرش را اینگونه بیان می‌کند. یکی از بزرگ‌ترین دلایل حضور انواع دلال در همه زمینه‌های فعالیت در بازار کار جامعه، وجود نقدینگی‌های بیکار است که قبل از این در خرید و فروش سکه و ارز بیشتر فعال بود و حالا و به خصوص در فصل گرم سال، توسط چند دلال کارشناس بالاتر قدم به میدان میوه و تره‌بار و همچنین میوه‌جات و صیفی‌جات لوکس تولید خارج و گلخانه‌ای گذاشته و به نوعی هم مصرف‌کنندگان را درگیر کرده است، برای مثال وقتی در میدان تجریش لیموترش به‌درد بخور را بالای کیلویی ۱۰ هزار تومان عرضه می‌کنند و مشتری هم دارد، یا «اواکادو» مورد علاقه سالادخورهای مرفه را دانه‌ای ۶ تا ۱۰ هزار تومان می‌فروشند و مشتری هم دارد، یا اشاره کنیم به مارچوبه که هر دسته ۶ تایی آن باز حدود ۱۰ هزار تومان و کنسروی ۱۵ هزار تومان قیمت‌گذاری می‌شود دلیلی ندارد، دلال پولش را در تولید به کار گیرد یا حتی به بانک ببرد تا ۲۲ درصد سود بگیرد، دلال‌های بزرگ همه جا هستند، نگاه کنید به صفحات آگهی و نیازمندی‌های روزنامه‌های صبح و عصر، که با ارائه سودهای بالا برای شرکت در ساخت و ساز و ... هر مقدار نقدینگی را می‌پذیرند یا مراجعه کنید به بنگاه‌های فروش و اجاره و رهن ملک، که با سند معتبر و چک و ضامن سرمایه‌های بالای ۱۰ و ۱۰۰ میلیارد را یک ساعته به کار می‌گیرند، و همین سرمایه‌هاست که به هنگام لزوم و در فصول مختلف به وسیله دلال‌های کارکشته در سلف‌خری و انبوه‌خری میوه‌جات بکار گرفته می‌شود، بنابراین می‌توان فهمید که همین دست نامهربان و آزمند دلال است که طعم شیریان میوه‌ها را به دهان افراد دست‌تنگ جامعه تلخ می‌کند و به قول یک توزیع‌کننده میوه مرغوب، وقتی تعداد افراد میانجی و دلال ۵ برابر بارفروشان مطرح میادین باشد معلوم است سودی که به کیسه دلال‌ها می‌رود، نتیجه عقب کشیدن همین بارفروش‌هاست که هم باید مالیات بدهند، هم اجاره محل ، پول آب ، برق ، گاز و کارگر و نگهبان شب را به دوش گیرند.

تغییر قیمت‌ها در بالا و پایین شهر

در بررسی نوع میوه و فروش آن در محل‌های توزیع خارج از مغازه‌ها و میادین به نکته‌های جالبی برمی‌خوریم، برای مثال مصرف «انبه» این میوه خوش‌طعم هندی تبار، با توجه به سفارش برخی پزشکان و این که با وارد نشدن و خرید دولتی مواجه شده، بیشتر مورد توجه افراد مرفه و پولدار تر قرار گرفته، در سه نقطه شهر آن را بررسی کرده‌ایم.

در میدان تجریش، انبه درجه یک براق تا کیلویی ۹ هزار تومان عرضه می‌شود، همین میوه خوش‌خوراک هندی را در منطقه شکوفه از خیابان پیروزی ۶ هزار تومان قیمت دارد، البته نه به آن مرغوبی میدان تجریش. اما تعجب‌برانگیزتر این است که میوه انبه درجه یک کاملا رسیده و براق درست ۱۰۰ متر آنطرف‌تر شکوفه، در بخش میوه فروشگاه «اتکا» به بهای ۶ هزار تومان عرضه می‌شد، یا همان گوجه‌فرنگی کیلویی ۲۵۰۰ تومان اطراف ظفر و فرشته، در همین اطراف شکوبه بین ۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰ تومان در دسترس مشتریان قرار می‌گیرد.

نبود نظارت یا همکاری

در همین یکی دو روزه گردش و بررسی، درباره علت گرانی میوه با موارد دیگری هم روبه‌رو شدیم، برای مثال با افتتاح یک میوه‌فروشی دو دهانه در اطراف قائم‌مقام و نزدیک دفتر روزنامه خودمان با گفته عجیبی روبه‌روشدم، در حالی که داخل میوه‌فروشی دو دهانه با نورپردازی و تزئین سطح بالا کار خود را تبلیغ می‌رندند، روی انواع میوه‌های تازه چیده شده و با جذابیت‌های ویچه و بالا و پایین سبدها، هیچ نشانه‌ای از قیمت‌گذاری دیده نمی‌شود، یکی از فروشندگان را هدف می‌گیریم و سراغش می‌روم، با روی باز و لبخند دعوتم می‌کند تا برایم میوه‌ای مورد نظر و حتی میوه‌های ویژه زیرجعبه‌ای را فراهم کند، به آرامی می‌گویم، آخر اینها که قیمت ندارد، با خنده می‌گوید:

مشتری ما خودش می‌داند ما چه جنسی را به او می‌دهیم. بنابراین کاری به قیمت ندارد، البته شما بفرمایید کدام میوه مورد نظرتان است تا قیمتش را بگویم، تعجب‌زده می‌گویم:

ـ اما فقط میوه‌فروش‌ها قیمت‌شان را با رنگ‌های مختلف اعلام می‌کنند، چون به هر حال هم مردم دوست دارند قیمت‌ها را بدانند و حساب شده خرید کنند و هم اصولا دستور تعزیرات هم هست که قیمت‌ها جلوی چشم مشتری باشد.

باتعجب به اطراف چشم می‌دوزد و در حالی که حرف مرا به هیچ نمی‌انگارد و به طرف دیگر مغازه می‌رود، می‌گوید: این اطراف چند میوه‌فروش دیگر هم هست. با تبسمی می‌گویم، شما به همه اینطور پاسخ می‌دهید؟ حتی اگر دستی هم در تعزیرات داشته باشد؟

باز می‌خندند و با صدای بلند به یکی از شاگردهایش می‌گوید: اون اتیکت‌های قیمت را که دادم روی صندوق‌ها بچسبونید، چرا نزدین؟

وشاگرد کاربلدش هم همراه معذرت‌خواهی جواب می‌دهد: چسب‌دارهاش تموم شده بود، گفتیم از بازار بخرن، قیمت‌هام که هر روز متغیره.

طرف دارد با گوشی همراهش صحبت می‌کند خارج می‌شوم و بعد با خودم فکر می‌کنم. من اگر صدها فقره کارت تعزیرات داشتم و صدها نیرو در مقابل ۴ هزار دلال اعلام شده که عامل مهم گرانفروشی میوه هستند، چه کاری می‌توانم از پیش ببرم، در ثانی قیمت‌ها مثل سکه و ارز فقط باتلفن دلالان بزرگ و اینسو و آنسو می‌شود و تا زمانی که قیمت‌ها از در باغ و سر زمین یعنی تولیدکننده و دلال و بارفروش و مغازه‌دار لحظه‌به لحظه قد می‌کشد. آش همین آش است و کاسه همین کاسه.

وبرای پایان قال و مقال نگاه کنیم به قیمت لیموترش که تا این لحظه بین ۱۰ تا ۶ هزار تومان در نوسان است و هنوز هم زیر ۶ هزار تومان نیامده. این از لیموترش تا آن انبه و گیلاس شیرین و به قول خریدار و مصرف‌کننده جیب سبک ما از پول سنگین.

گزارش صمت از دلایل واردات گندله از هند

گندله سنگ آهن هم از فشار تحریم در امان نماند

حسن ساعدی- گروه معدن: در هفته گذشته خبری مبنی بر واردات گندله از کشور هند منتشر شد که این تصمیم در پی سفر اخیر وزیر صنعت، معدن و تجارت به دهلی‌نو به منظور ارائه پیشنهادی درخصوص ایجاد یک مکانیزم صادراتی برای مبادله سنگ آهن میان ۲کشور بوده است که به موجب آن ایران با ارسال سنگ آهن تولیدی خود به هند و تبدیل آن به گندله حدود ۲۰ میلیون تن گندله به مدت ۵ سال از کشور هند وارد خواهد کرد. این موضوع از آن جهت حائز اهمیت است که کشور ما با وجود در اختیار داشتن منابع عظیم سنگ‌آهن که بخش بزرگی از بازار مصرف فولادسازان جهانی همچون چین را تامین می‌کند چگونه برای تامین مواد اولیه مورد نیاز کارخانجات فولادی خود به واردات گندله و کنسانتره از هند وابسته است؟ در این رابطه برخی از کارشناسان معتقدند صنعت فرآوری به‌دلیل نبود زیرساخت‌ها و امکانات کافی تا حد زیادی مغفول مانده است که این امر خود به معضلی در تامین مواد اولیه صنایع وابسته و همچنین صادرات مواد معدنی به‌صورت خام به سایر کشورها مبدل شده است. البته به اعتقاد برخی دیگر از فعالان این حوزه، این تصمیم به منظور فعال نگه داشتن صنایع فولادی اتخاذ شده و این در حالی است که به‌دلیل وجود تحریم‌ها چاره‌ای به جز واردات مواد اولیه از هند و چین باقی نمی‌ماند. در این رابطه گفت‌وگویی را با بهرام شکوری، عضو انجمن سنگ‌آهن ایران و هوشنگ ادهمی، عضو کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران ترتیب داده‌ایم که در زیر می‌خوانید.

سودآوری بالای هند و چین از قبل فرآوری مواد معدنی

بهرام شکوری، عضو انجمن سنگ‌آهن ایران در خصوص واردات گندله از کشور هند به صمت می‌گوید: در حال حاضر سنگ‌آهن ایران برای انجام فرآوری و تبدیل شدن به گندله تنها به هند صادر نمی‌شود بلکه کشور چین نیز یکی از خریداران اصلی سنگ‌آهن ایران بوده که بعد از فرآوری این ماده معدنی روی کشتی آن را مجدد به ایران و سایر کشورهای حوزه خلیج‌فارس صادر می‌کند.

وی افزود: واقعیت امر این است که این کشورها به دلیل در اختیار داشتن تکنولوژی فرآوری مواد معدنی سود بسیار بالایی را از این طریق به جیب می‌زنند.

> کشور چین یکی از خریداران اصلی سنگ‌آهن ایران بوده که بعد از فرآوری این ماده معدنی روی کشتی آن را مجدد به ایران و سایر کشورهای حوزه خلیج‌فارس صادر می‌کند

عضو انجمن سنگ‌آهن ایران تصریح کرد: سنگ آهنی که برای تهیه کنسانتره به‌کار می‌رود سنگ‌های با عیار پایین در حدود ۴۹ تا ۵۲ درصد بوده که بعد از انجام فرآوری و تبدیل آن به عیار بالای ۶۰ درصد قابلیت استفاده در صنایع را پیدا می‌کند.

وی افزود: یکی از بحث‌های جدی که با وزارت صنعت، معدن و تجارت در حال بررسی و پیگیری هستیم درخصوص کاهش میزان واردات گندله و کنسانتره سنگ‌آهن در سال‌های آینده با راه‌اندازی واحدهای گندله سازی و کنسانتره جدید است.

شکوری با اشاره به چشم‌انداز تولید فولاد و اهمیت افزایش تولید گندله در کشور اظهار کرد: دولت با اتخاذ یک رویکرد منسجم و کارآمد می‌تواند ضمن ایجاد انگیزه برای فعالان و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در بخش معدن و صنایع معدنی زمینه را برای تکمیل زنجیره‌های تولید گندله و کنسانتره سنگ‌آهن فراهم کرده و سود بسیار زیادی را عاید خود و دیگر سرمایه‌گذاران این بخش کند.

وی افزود: اما دولت هرازگاهی با اتخاذ تصمیماتی از جمله بستن عوارض بر روی صادرات سنگ‌آهن و افزایش حقوق دولتی، موانع جدیدی را بر سر راه صاحبان سرمایه ایجاد کرده و مانع افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در بخش معدن و صنایع معدنی می‌شود.

وی در ادامه با مطرح کردن این سوال که چرا گندله و کنسانتره تولید داخل توسط صنایع داخلی به قیمت جهانی خریداری نمی‌شود، گفت: کارخانجات و صنایع داخلی باوجود بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل ترجیح می‌دهند تا گندله و کنسانتره مورد نیاز خود را از طریق واردات از کشورهای چین و هند تامین کنند. این در حالی است که همین محصول با قیمت و کیفیت مناسب در داخل کشور تولید می‌شود.

شکوری افزود: معتقدم اگر تولیدکنندگان داخلی فولاد و صنایع وابسته بتوانند قیمت‌های خود را براساس نرخ جهانی تعیین کنند به‌طور قطع تولیدکنندگان سنگ‌آهن تمایلی برای صادرات نخواهند داشت.

وی یکی از دلایل اصلی واردات محصولات فرآوری شده از کشورهای هند و چین را تحریم‌ها اعلام کرد و گفت: کشور ایران به لحاظ تحریم قادر به واردات محصولات معدنی از سایر کشورها نبوده و به اجبار برای تامین مواد اولیه تولید، خود را به بازارهای هند و چین محدود کرده است.

عضو انجمن سنگ‌آهن ایران خاطرنشان کرد: اگر می‌خواهیم توسعه پیدا کنیم دولت باید یک مقدار نگاه و نگرش خود را تغییر دهد و با برداشتن دیوارها و ایجاد مشوق‌های مناسب مسیر را برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی هموار کند.

> کارخانجات و صنایع داخلی باوجود بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل ترجیح می‌دهند تا گندله و کنسانتره مورد نیاز خود را از طریق واردات از کشورهای چین و هند تامین کنند

صادرات، معادن کشور را فعال نگه می‌دارد

هوشنگ ادهمی، عضو کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران درخصوص اینکه چرا ایران با دارا بودن معادن عظیم سنگ‌آهن نیازمند واردات گندله از کشور هند شده است به صمت می‌گوید: این موضوع می‌تواند در تمام محصولات تولید داخلی مطرح باشد به گونه‌ای که کشور با توجه به بالا بودن تولیدات انواع محصولات صنعتی باز نیازمند واردات از سایر کشورهای جهان است.

وی افزود: هدفی که از اتخاذ این تصمیم دنبال می‌شود فعال نگه داشتن معادن و صنایع وابسته به آن بوده به‌طوری که با توسعه کارخانجات فولادی خود به خود زنجیره تولید مواد اولیه گندله و کنسانتره تکمیل خواهد شد.

عضو کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران یکی از لازمه‌های اساسی کشور را دسترسی به یک برنامه‌ریزی توسعه صنعتی جامع و کاربردی عنوان کرد و گفت: دولت برای رهایی از صادرات تک‌محصولی و جایگزینی آن با صنایعی همچون صنایع معدنی می‌تواند با افزایش تولید و صادرات این بخش از رکود اقتصادی حاکم بر اقتصاد جامعه رهایی یابد.

وی ادامه داد: در شرایط کنونی این تصمیم را می‌توان یک تصمیم منطقی دانست چراکه در راستای توسعه معادن کشور باید بخش کوچکی از مواد معدنی صادر گردد ولی اگر زیرساخت‌ها برای صادرات این مواد بعد از فرآوری فراهم شود به‌عنوان یک کار بسیار ارزشمند و کارآمد در جهت حفظ منابع و ثروت ملی کشور حائز اهمیت خواهد بود.

ادهمی تصریح کرد: صادرات گندله بالطبع بهتر از صادرات سنگ‌آهن به‌صورت خام بوده چراکه می‌توان مشتریان زیادی را در بازارهای صادراتی به‌دست آورد و سودآوری و ارزش افزوده بخش معدن و صنایع معدنی را ارتقا داد.

وی افزود: این کشور با این منابع عظیم نفتی و غیرنفتی نیازمند یک برنامه‌ریزی توسعه صنعتی نه‌تنها در بخش معدن و صنایع معدنی بلکه در سایر صنایع سودآور است که اگر این توسعه صنعتی با یک شاخصه مناسب تعریف شود، می‌توانیم شاهد گسترش و رشد صنعت کشور بیش از پیش باشیم.

> دولت برای رهایی از صادرات تک‌محصولی و جایگزینی آن با صنایعی همچون صنایع معدنی می‌تواند با افزایش تولید و صادرات این بخش از رکود اقتصادی حاکم بر اقتصاد جامعه رهایی یابد

افزایش قیمت بیلت و میلگرد در ترکیه

گروه معدن: این هفته عرضه‌کنندگان ترکیه قیمت میلگرد، مفتول و بیلت خود را با افزایش قیمت قراضه داخلی و وارداتی و افت ارزش لیره بالا بردند. قیمت جدید میلگرد کارخانه کاردمیر با ۹ دلار رشد به ۵۶۴ دلار هر تن درب کارخانه رسیده است. قیمت بیلت نیز ۷ دلار رشد داشته و با قیمت ۵۲۴ دلار در هر تن فروخته شده است.

قیمت بلوم کارخانه کاردمیر نیز ۶۲۷ دلار هر تن ثبت شده البته باید توجه داشت که این قیمت‌ها بدون احتساب ۱۸ درصد مالیات بر ارزش افزوده است.

قیمت قراضه در اروپا افزایش یافت

گروه معدن: شاخص قیمت قراضه مورد محاسبه یوروفر در ماه گذشته رشد داشته است. شاخص قیمت قراضه خرد شده با ۳ واحد رشد به ۲۶۲ واحد رسید و نسبت به مدت مشابه سال گذشته نیز کمی بالاتر بود. قیمت قراضه سنگین کلاس ۱ و۲ خلوص ۸۰-۲۰ ماه گذشته بین ۳۷۰ تا ۳۷۵ دلار هر تن سی‌اف‌آر ترکیه بود که بیشتر به‌دلیل ماه رمضان در ثبات بود. تا پایان جولای قیمت قراضه وارداتی به ترکیه با اتمام ماه رمضان به ۳۸۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر رسید که تا اواسط شهریور با فعال شدن بازار، روند قیمت قراضه روشن‌تر خواهد شد.

همکاری ژاپن و شیلی در بخش مس

گروه معدن: ژاپن و شیلی به تحکیم روابطشان در بخش معدنی درخصوص مس اقدام کرده و توافقاتی را در زمینه علوم و فناوری امضا کرده‌اند.

ژاپن در حال حاضر ۹۰ درصد از سرمایه‌گذاری خود در شیلی را به معدنکاری اختصاص داده و ممکن است به‌دنبال توافق میتسوئی با غول مس دولتی کودلکو، حضورش در این کشور را افزایش دهد.

این شرکت‌ها درخصوص انتقال فناوری برای بهبود بهره‌وری معدنکاری با یکدیگر همکاری خواهند کرد. ژاپن با چین و روسیه برای دسترسی به انرژی و مواد معدنی در شیلی رقابت دارد.

دیدگاه

بررسی تغییرات جهانی فلزات

ایران با داشتن ذخایر عظیم معدنی و قرار گرفتن روی کمربند فلزی دنیا پتانسیل زیادی برای تولید مواد معدنی داشته و می‌تواند با سرمایه‌گذاری در این بخش به خودکفایی برسد. آلومینیوم و مس از فلزات مهم در صنعت به شمار می‌آیند. این در حالیست که سازمان ایمیدرو نیز قصد دارد تا با سرمایه‌گذاری و تولید هرچه بیشتر این دو فلز به عنوان دومین و سومین فلزات صنعتی پرمصرف جهان به یکی از قطب‌های تولیدکننده در حوزه خلیج‌فارس تبدیل شود.

آلومینیوم به عنوان یک فلز انرژی بر شناخته شده و حدود ۴۰ درصد بهای تمام شده این محصول به دلیل مصرف انرژی مورد نیاز برای فرآوری و تولید آن صرف می‌شود. یکی از دلایلی که سازمان ایمیدرو تصمیم به سرمایه‌گذاری در تولید آلومینیوم گرفته وجود ذخایر گاز طبیعی فراوان در کشور است. از آنجایی که برای تولید آلومینیوم به انرژی فراوانی نیاز است و ذخایر ماده معدنی بوکسیت به عنوان مواد اولیه تولید این فلز رو به اتمام بوده گاز را می‌توان جایگزین مناسبی به عنوان منبع انرژی برای تولید آلومینیوم در نظر گرفت. پیش‌بینی‌ها در این زمینه خبر از برقراری پایگاه‌های تولید آلومینیوم در مراکز انرژی در آینده نزدیک داده‌اند.

با توجه به این نکته که استفاده از گاز طبیعی به جای بوکسیت در هزینه تولید نیز تاثیرگذار و به‌صرفه بوده ایمیدرو نیز با توجه به این نکته قصد دارد با استفاده از این نعمت خدادادی زمینه توسعه و رشد اقتصادی کشور را از طریق افزایش ظرفیت تولید آلومینیوم فراهم آورد.

دلایل نوسان قیمت فلزات

در دنیای صنعتی امروز شاهد نوسان قیمت فلزات در بورس جهانی هستیم. یکی از علت‌های مهم تغییر قیمت فلزات در دنیا به خاطر نوسان قیمت، تغییرات نرخ ارزهای مبادلاتی جهان مانند دلار و یورو است. از آنجا که عمده تبادلات فلزات پایه به‌ویژه در بورس لندن براساس نرخ دلار انجام می‌شود، تضعیف بهای آن منجر به افزایش قدرت خرید مشتریان با واحدهای پولی همچون یورو، یوان و... شده و فلز مورد نظر را با بهای ارزان‌تری در بورس کالا تهیه خواهند کرد. البته باید توجه کرد که بهبود یا افت وضعیت اقتصادی هر کشور با واحد پولی آن تقویت یا تضعیف خواهد شد. بنابراین با بحران مالی حاکم بر اروپا و پایین آمدن نرخ یورو شاهد کاهش قدرت خرید این ۲ فلز و در نتیجه کاهش تقاضای فلزات هستیم. پس می‌توان گفت که افزایش یا کاهش نرخ ارزهای جهانی به‌ویژه دلار و یورو از عوامل تأثیرگذار بر قیمت فلزات پایه بوده به طوری که قیمت فلزات پایه با تقویت یورو و تضعیف دلار افزایش و برعکس با تضعیف یورو و تقویت دلار کاهش می‌یابد.

همچنین از عوامل تاثیرگذار دیگر در تغییر قیمت فلزات در دنیا می‌توان به اختلاف قیمت فروش فلزات در بورس لندن و بورس شانگهای اشاره کرد. با توجه به این نکته که هرچقدر قیمت فلزات در بورس شانگهای نسبت به بورس lme بالاتر بوده، تقاضا برای خرید چشم بادامی‌ها بیشتر شده و منجر به افزایش واردات به چین و در نتیجه ذخیره‌سازی بیشتر و در نهایت افزایش قیمت فلزات خواهد شد.

به عنوان مثال یکی از عوامل مثبت در بالا رفتن قیمت مس را می‌توان اینگونه شرح داد: در ژانویه ۲۰۱۴ بورس لندن با بحران مالی سنگینی روبه‌رو شد که این امر باعث افزایش صادرات کنستانتره مس و کاتد مسی برزیل شده و قیمت مس را نسبت به ماه قبل از ۱۶ دلار یعنی ۷۳۲۹ بالا برد.

با وجود تمام دلایل ذکر شده می‌توان در ادامه به این نکته اشاره کرد که عامل موثر بر روی توسعه اقتصادی کشورهای بزرگ دنیا و ترازهای تجاری آنها بهای فلز مس است. لازم به ذکر است که آلومینیوم دارای ثبات قیمتی بالاتری نسبت به مس بوده و عمدتاً از اصول خاص حاکم بر بازار خود یعنی عرضه و تقاضا تأثیر می‌پذیرد که حاشیه‌ای امن برای سرمایه‌گذاران صنعت آلومینیوم ایجاد کرده است.

بازار معدن

شاخص	قیمت روز (دلار)	درصد تغییرات
پلاتین	۱۴۷۱	+۲
نقره	۱۹/۹۱	-۰/۰۱
پالادیوم	۸۵۸	+۱
آلومینیوم	۲۰۱۷	+۳
فولاد	۴۲۰	+۱۰
مس	۷۰۲۰	+۴۰
نیکل	۱۸۶۲۰	-۲۴۰
قلع	۲۲۳۰۰	-۲۵
سرب	۲۲۳۷	-۱۱
روی	۲۳۰۴	-۱۶
طلا	۱۳۱۰	۰

یادداشت

زغال‌سنگ احیاکننده فولاد

محمد مجتهدزاده
رییس انجمن زغال‌سنگ ایران

در کشـور ما سـالانه ۳میلیـون تن زغال‌سـنگ و ۱/۵میلیون تن کنسانتره زغال‌سنگ تولید می‌شود که در صنایع فولادسازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. البته باید توجه داشـت که این میـزان تولید کمتر از نیمی از نیـاز صنایع فـولاد را برآورده می‌کنـد و فولادی‌ها برای تهیه زغال‌سنگ مورد نیاز خود به واردات وابسته هستند. در واقع در کشور ما با وجود در اختیار داشتن ذخایـر عظیـم نفـت و گاز سـرمایه‌گذاری لازم روی زغال‌سـنگ به‌عنوان مهم‌ترین سـوخت جامد صورت نگرفته و با وجود منابع عظیم زغال‌سنگی همچنان به واردات این سنگ سیاه وابسته هستیم.

در این حـوزه سـرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی قطعـا می‌تواند موجبات رشـد و توسـعه را در بخش اکتشاف و اسـتخراج فراهم آورد. اما باید توجه داشت کـه ماشـین‌آلات و تجهیـزات لازم برای اکتشـاف و استخراج زغال‌سنگ هزینه‌های بالایی را طلب می‌کند که معمولا توانایی بخش خصوصی به تنهایی برای این میزان سرمایه‌گذاری کافی نبوده و لازم است تا وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز برای این منظور تخصیص تسهیلات را در اولویت قرار دهد.

کار در معادن زغال‌سنگ همواره به عنوان سخت‌ترین مشـاغل دنیا شناخته شـده و همواره در نقاط مختلف جهان شـاهد بروز سوانح ناخوشـایند هستیم. بنابراین ایمنی در معادن به‌خصوص معادن زغال‌سـنگ که در آن کارگران مجبور به فعالیت در داخل زمین هسـتند از مهم‌ترین مسائل محسوب شده و این در حالی است که در معادن زغال‌سنگ کشور ایمنی معادن کمتر مورد توجه قرار گرفته و حوادثی را در پی داشـته است. البته کار در معادن زغال‌سـنگ با سختی‌های زیادی همراه بوده اما از آنجایی که دولت مشتری انحصاری زغال‌سنگ کک و کنسانتره محسوب می‌شود قیمت‌گذاری نیز در اختیار مشتریان دولتی قرار داشته به‌طوری که معاملات بـا مبالغی پایین‌تر از قیمت واقعـی انجام گرفته و این موضـوع انگیـزه لازم را بـرای سـرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم نمی‌آورد. با توجه به اهمیت زغال‌سنگ در صنعت تولید فولاد و همچنین کاربرد آن در احیای سـنگ‌آهن متولیان بخش معدن باید بیش از گذشته توسـعه و رشد این ماده معدنی را مورد توجه قرار داده تا در آینده با اسـتفاده از این منبع عظیم انرژی شاهد جایگزینی کاربرد زغال‌سنگ به جای منابع نفتی باشیم.

گزارش صمت از بزرگ‌ترین معدن فیروزه جهان

فیروزه نیشابور با تراش عربی

گروه معدن: شهرستان فیروزه را به راستی می‌توان قلب تپنـده فیروزه جهـان لقب داد، شـهری که در ۴۰ کیلومتری شهرستان نیشـابور در استان خراسان رضوی واقع شـده و به‌واسـطه در اختیار داشـتن بزرگ‌ترین و قدیمی‌تریـن معدن فیـروزه جهان کـه قدمتی چندهزار سـاله را یدک می‌کشد، توانسته است نام خود را به‌عنوان تنها تولیدکننده بهترین و مرغوب‌ترین فیروزه به جهانیان معرفی کند. آمار ارائه شـده نشان می‌دهد که این معدن دارای ذخایر قطعی ۸ هزار و ۵۲۱ تن اسـت که سـالانه حدود ۴۰ تن انواع فیروزه را به نام‌های عجمی، شـجری، ابوی، توفان و شکوفه استخراج و به بازار عرضه می‌کند.

تاریخ شـروع به‌کار معدن فیروزه نیشـابور به حدود ۸۰ سـال قبل برمی‌گردد، این معدن که در آن زمان از سوی دولت اداره می‌شـد، به‌دلیل فقدان اطلاعات و عدم تجربه کافی در استخراج نتوانسـت کارنامه موفقی را برای خود ثبت کند. اما در نهایت از چند سـال قبل و برای حمایت از اهالی ۲ روسـتای مجاور معدن که به نوعی زندگی آنها با فیروزه عجین شـده، دولت حق بهره‌برداری را به اهالی روستای علیا و سفلا و برای مدت ۲۵ سال واگذار کرد که در نتیجه اهالی در قالب تشـکیل شرکت تعاونی روستایی هم‌اکنـون به شـغل خرید و فـروش و اسـتخراج فیروزه مشغول هستند.

حسین مردانی از اهالی روستا که بیش از ۳ دهه از عمر خود را در معدن فیروزه مشـغول به کار بوده در گفت‌وگو بـا صمت می‌گوید: شـرکت تعاونی فیروزه نیشـابور هم‌اکنون با بیش از ۳۴۰ نفر از اهالی روسـتا روزانه حدود ۲۰ کیلوگرم فیروزه را استخراج می‌کند.

وی افـزود: پس از اسـتخراج فیروزه‌هـا و درجه‌بندی محصـولات در یک بازه زمانی ۳ ماهـه، مدیران تعاونی با صدور اطلاعیه‌هایی نسبت به برگزاری حراج‌های حضوری اقدام کرده تا فیروزه‌های خام اسـتخراج شـده با بالاترین قیمت به فروش گذاشته شوند.

وی درخصوص قیمت فیروزه‌ها در حراج، گفت: معمولا فیروزه‌های در وزن‌هـای ۱۰۰ کیلوگرمی به درجه ۱ و ۲ تقسـیم‌بندی شـده و با پایه قیمتی بین ۸ تا ۱۰ میلیون تومانی که نسبت به کیفیت و شفافیت فیروزه قابل افزایش است، به متقاضی فروخته می‌شود.

وی با اشـاره به درآمد بالای اسـتخراج فیـروزه گفت: در برخـی از مواقـع قیمت فیروزه‌ها متناسـب با کیفیت محصول و درخواست خریداران افزایش چشمگیری یافته به گونه‌ای‌که تا مرز ۲۰ میلیون تومان نیز می‌رسد.

این کارگر باسـابقه معدن درخصوص نحوه اسـتخراج گفت: به دلیل قرار داشتن رگه‌های فیروزه در داخل زمین برای استخراج چاره‌ای جز به‌کارگیری مواد منفجره وجود ندارد که در برخی مواقع این انفجارها خسـاراتی را نیز به منابع طبیعی وارد آورده اسـت تا جایی‌که حتی شاهد از بین رفتن چشمه‌ها و قنات‌های این منطقه هستیم.

نحوه تراش عامل تعیین‌کننده قیمت

بـا وجود شـهرت جهانی فیروزه نیشـابور امـا بیش از ۹۰درصـد از فیروزه تولیدی این معدن در مصارف داخلی استفاده شده و تنها سهم اندکی از این ثروت خدادادی آن هم به‌صورت صادرات از طریق توریسـت عرضه می‌شـود. در ایـن رابطـه ادریس رسـولی، مدیر شـرکت انگشـتر دات کام که در زمینه تراش و خرید و فروش سنگ قیمتی فیروزه فعالیت دارد به صمت می‌گوید: سنگ‌های خام فیروزه معمولا در ۲ نوع فیروزه عجمی و فیروزه شـجری دسته‌بندی می‌شوند.

وی افزود: ظرافت و دقت بالای تراش فیروزه باعث شده تـا نحوه تراش سـنگ نیز در قیمت آن تاثیر داشـته، به گونـه‌ای کـه در برخی از مواقع فقـط کیفیت تراش یک نوع از فیروزه باعث ایجاد تفاوت تا ۱۰ برابری شـده است. رسـولی درخصـوص قیمت‌هـای موجود در بـازار گفت: قیمت‌ها باتوجه به اندازه و کیفیت سـنگ متفاوت بوده و از حدود ۵هزار تومان شـروع شده و در برخی از موارد به حدود ۴۰ میلیون تومان نیز قابل افزایش است.

وی درخصـوص عوامل موثـر در قیمت گفت: ۴ فاکتور رنگ، یکدسـتی که به آن پاکی گفته می‌شـود، سـایز و مهارت تراش‌دهنده عواملی هسـتند که در تعیین قیمت فیروزه نقش اساسی برعهده دارند.

وی درخصـوص چگونگی تشـخیص فیـروزه تقلبی از اصلی گفت: در چند سـال اخیـر و با وجود کیفیت بالای فیروزه ایرانی اما شاهد حضور سنگ‌های فیروزه مصنوعی و حتی طبیعی بی‌کیفیت از سـوی دوستان چشم‌بادامی هسـتیم که در برخی از مواقع مشاهده شده این فیروزه‌ها با قیمت‌های بالا فروخته می‌شوند.

ایـن کارشـناس سـنگ‌های قیمتـی با عنـوان اینکه فیروزه‌های تقلبی یا از مواد پلاسـتیک یا از فشرده شدن سنگ‌های آسیاب شده به دسـت می‌آیند، گفت: راه‌های زیادی برای تشـخیص تقلبـی بودن فیـروزه از اصل آن وجود ندارد و باید بیشـتر فرد به تجربه خود متکی باشد اما معمولا پشـت سـنگ‌های اصلی به‌صـورت خاکی یا گچـی به نظر می‌آید که می‌تواند هنگام خرید مورد توجه قرار گیرد.

امریکا و هند رقیبان فیروزه نیشابور

بزرگ‌ترین معدن فیروزه جهان به‌دلیل عدم دسترسـی به فناوری‌های نوین استخراج و با استفاده از مواد منفجره، صدمات جبران‌ناپذیری را به معدن و اکوسیسـتم منطقه وارد می‌کنـد. در کشـورهایی همچون امریـکا و هند که معادن آنها از لحاظ کیفیت در مقابل فیروزه نیشابور حرفی برای گفتن ندارند، استخراج با روش‌های علمی باعث شده تـا هر روزه شـاهد ارزش‌افزوده در محصولات اسـتخراج شـده توسط آنها باشـیم. علی مروی، نماینده نیشابور در مجلس شورای اسـلامی و مدیر موزه علوم زمین سازمان زمین‌شناسی معتقد است: استفاده از انفجار برای استخراج فیروزه نیشابور باعث وارد شدن آسیب به رگه‌های فیروزه و شکسـته و کوچک‌تر شدن سـنگ‌های فیروزه می‌شود. استخراج سـنتی فیروزه موجب کاهش شدید قیمت این محصول با ارزش می‌شود. مروی می‌افزاید: امریکا توانسته اسـت با استفاده از فناوری پیشـرفته در استخراج فیروزه و بازاریابی مناسـب، سـنگ فیروزه معادن آریزونا را که از نظر کیفیت قابل مقایسه با سنگ فیروزه نیشابور نیست تا ۳۰ برابر قیمت در جهان به فروش برسـاند، این در حالی است که با اسـتفاده از فناوری‌های نوین هنگام استخراج و بازاریابی مناسـب، فیروزه نیشابور تا ۱۳۰۰ برابر قیمت سنگ خام ارزش‌گذاری خواهد شد.

فیروزه و اقتصاد

در شرایطی که سنگ‌های فیروزه نیشابور با قیمت‌های نسـبتا ارزان در اکثر فروشـگاه‌های نقـره و بدلیجات به فروش می‌روند، برخی از کشورهای حاشیه خلیج‌فارس با آگاهی از ارزش فیروزه نسـبت به خرید این سنگ معدنی به‌صـورت خام اقدام کـرده و پس از تراش و تبدیل آن به جواهرات با قیمت‌هایی گزاف به فروش می‌رسانند. این در حالی اسـت که دسترسی به چنین بازارهایی برای تجار و هنرمندان گوهرتراش ایرانی میسر نیست.

مقایسه تفاوت تعرفه خودروسازان بزرگ جهان نشان می‌دهد

ساختار تولید، ملاک واردات

حمید رضا نوری حق- کارشناس خودرو: کاهش تعرفه واردات خودرو نسخه‌ای است که سال‌ها در کنار دیگر اهرم‌های فشار روی خودروسازان برای افزایش کیفیت و کاهش قیمت‌ها، بارها و بارها از سوی مسئولان و مجلسی‌ها مطرح شده است. اگرچه در هر دوره‌ای، صنعت خودروی ما از تحولات سیاسی و به تبع آن بین‌المللی متاثر شده و کشتی تولید آن به هر سو مسیر عوض می‌کند اما تجربه نشان داده تصمیمات این‌چنینی و بدون کار کارشناسی تا چه اندازه گام‌های صنعت بزرگی چون خودرو را سست و کند می‌کند. با این حال هراز چند گاهی با توجه به اینکه دیگر عوامل کاهش تولید و در پی آن افزایش قیمت‌ها و کاهش کیفیت محصولات خودروسازان بررسی و کارشناسی نمی‌شود، شاهدیم برای خالی نبودن عریضه بحث کاهش تعرفه‌ها مطرح که همواره با موضع‌گیری خودروسازان روبه‌رو می‌شود. این نکته را نیز نباید فراموش کرد که لزوم رقابتی کردن بازارهای متنوعی چون خودرو، افزایش کیفیت و کاهش قیمت‌ها در کنار خدمات پس از فروش است که با حضور خودروهای خارجی در کنار خودروهای داخلی‌ساز امکان‌پذیر خواهد شد. کارشناسان این حوزه نیز معتقدند که بازار خودرو در ایران بازاری انحصاری است، اما این موضوع که کاهش تعرفه واردات در شرایط کنونی و شکننده صنعت خودرو، چاره‌ساز است غیرکارشناسی و غیرممکن خواهد بود. به این دلیل که با کاهش تعرفه، بازار خودرو در این شرایط رقابتی نمی‌شود، چراکه کیفیت تولید محصولات داخل به حدی نیست که توان رقابت با خودروهای خارجی را داشته باشد. در هر صورت کاهش تعرفه واردات زمانی نتیجه می‌دهد که کیفیت تولیدات داخل به حدی شود که بتواند در بازارهای جهانی حضور یابد. از سوی دیگر با توجه به آمارهای موجود از واردات خودرو در ایران، شاهدیم عملا بخش محدودی از مصرف‌کننده‌ها از امکان خرید خودروهای لوکس برخوردارند بخش اعظم دیگر که از قدرت خرید کمتری برخوردارند، نمی‌توانند از این شرایط بهره بگیرند. از سوی دیگر با کاهش تعرفه‌ها در شرایط کنونی تنها راه برای ورود خودروهای بی‌کیفیت چینی برای مصرف‌کننده قشر متوسط هموار خواهد شد که تنها قابلیت این خودروها ظاهر زیبای آنهاست که از کیفیت و استاندارد پایینی برخوردار هستند. با نگاهی به تولید خودروی ایران در سال ۹۱ و در شرایطی که این صنعت با تحریم‌های داخلی و خارجی مواجه شد، تولید خودرو با کاهش ۳۸ درصدی نسبت به سال ۹۰ به ۶۲۶ هزار دستگاه رسید که از رتبه سیزدهم در سال ۸۹، به مقام بیستمی جهان رسید. شاید مقایسه ساختار تولید خودروی ایران و مقایسه تعرفه واردات خودرو به دلیل متفاوت بودن وجهه تولید در ایران با دیگر تولیدکنندگان در حوزه خودرو در وهله اول غیرمنطقی به نظر برسد اما هستند خودروسازانی که در فهرست ۱۰ خودروساز بزرگ قرار گرفته‌اند اما تعرفه خودروی آنها ۳ برابر تعرفه خودرو در ایران است. با نگاهی دقیق‌تر به جایگاه خودروسازانی چون چین، امریکا و ژاپن به عنوان ۳ خودروساز بزرگ جهان می‌توان دریافت که تفاوت تعرفه در این کشورها به ساختار تولید آنها بازمی‌گردد. یعنی غول‌های اقتصادی و صنعتی جهان همچون امریکا، چین و ژاپن به لحاظ توانمندی در بخش صنعت و تولید خودرو، برای تعدیل بازارهای خود به کاهش یا صفر کردن تعرفه‌ها دست زدند تا بر اساس آن هم بازار داخلی رقابتی شود و هم مسیر برای ارتقای کیفیت و تنوع محصولات افزایش یابد.

کاهش تعرفه برای رقابتی شدن بازار

چین در حالی بزرگ‌ترین خودروساز جهان است که با جمعیتی بالغ بر یک میلیارد و ۳۶۰ میلیون نفر و تقاضای بالا برای بازار خودرو، با تعرفه واردات ۲۵ درصدی نیاز مصرف داخلی خود را با خودروهای خارجی در کنار خودروهای ساخت داخل برآورده می‌کند. البته این نکته نیز قابل ذکر است که بخشی از خودروهای تولیدی خود را نیز به بازارهای جهانی عرضه می‌کند که یکی از این بازارهای هدف و موفق، بازار خودروی ایران است. همچنین امریکا و ژاپن به دلیل حمایت از بخش صنعت خودرو با مشوق‌هایی چون کاهش مالیات و دیگر ابزارهای حمایتی، عملا شرایط را برای رقابتی کردن خودروهای ساخت داخل و خارج فراهم آوردند تا جایی که ژاپن با صفر درصد تعرفه واردات و امریکا با ۲/۵ درصد، توازنی منطقی برای بازارهای داخل و خارج خود به‌وجود آورده‌اند. این درحالی است که به نظر می‌رسد امریکا با داشتن شرکت‌های بزرگی چون جنرال‌موتورز و ژاپن با شرکت تویوتا و نیسان غول‌های بزرگ خودروسازی، عملا نیازی به واردات دیگر خودروها ندارند. اما هم امریکا با داشتن بازاری گسترده میزبان خودروهای آسیایی و اروپایی است و هم ژاپن پذیرای محصولات امریکایی و اروپایی. همین امر نشان‌دهنده تفاوت ساختار تولید این کشورهاست که بر مبنای آن تعرفه واردات و میزان حجم واردات خود را تعریف می‌کنند.

افزایش تعرفه برای حمایت از تولید

اما این نکته قابل تامل است که کشوری چون هند با کسب رتبه ششم تولید خودرو در جهان با تولید ۳/۸۸ میلیون دستگاه خودرو در سال ۹۲ تعرفه واردات خودرو را برای حمایت از خودروسازان داخلی به ۱۲۵ درصد رسانده است. این در شرایطی است که شرکت خودروسازی «تاتا موتورز» بزرگ‌ترین خودروساز هندی که تاکنون به دلیل ساخت ارزان‌ترین خودروی سواری با نام «نانو» معروف است، در سال ۱۳۸۷جگوار و لندور را از فورد خریداری کرد. با این حال این کشور برای حمایت از بخش تولید داخلی همچنان معتقد به تعرفه بالا در کنار بالا بردن توان تولیدکنندگان داخلی است. این درحالی است که صنعت خودروی ایران که پیش از این و قبل از شرایط تحریم روند تولید مناسبی با ظرفیت واقعی خود داشت؛ عملا با سیاست‌های مدون آن روزها در حوزه تولید دچار چالشی‌هایی شد که هنوز پس‌لرزه‌های آن پیکره صنعت خودرو را از رخوت خارج نکرده است. این عوامل را می‌توان کمبود نقدینگی، تخصیص نیافتن ارز مبادله‌ای، گشایش اعتبار از ۳۰ درصد به ۱۳۰ درصد و همچنین افزایش هزینه‌های تولید دانست که همه و همه دست به دست هم داد تا شانه‌های این صنعت به خاک مالیده شود. از این‌رو بحث واردات و کاهش تعرفه زمانی باید شکل جدی و واقعی به خود بگیرد که تولیدکننده داخلی توان تولید خودروهایی متنوع و باکیفیت را داشته باشد تا با دیگر رقبای وارداتی بتواند دست و پنجه نرم کند. از این‌رو در شرایط حال حاضر صنعت خودرو و با مقایسه تعرفه واردات خودروی ایران و تعرفه واردات خودروی دیگر کشورهای تولیدکننده، می‌توان نتیجه گرفت تعرفه ۴۰درصد واردات خودرو به نظر منطقی می‌رسد.

تعرفه پایین‌تر از ۲۵درصد واردات خودرو در کشورهای منتخب	
ژاپن	صفر درصد
آمریکا	۲/۵درصد
چین	۲۵درصد
آلمان	۱۰درصد
کره جنوبی	۱۰درصد
فرانسه	۱۰درصد
ایتالیا	۱۰درصد
روسیه	۲۵درصد

تعرفه بالاتر از ۳۵درصد واردات خودرو در کشورهای منتخب	
مصر	۱۳۵درصد
هندوستان	۱۲۵درصد
پاکستان	۱۰۰درصد
تایلند	۸۰درصد
ویتنام	۷۰درصد
ونزوئلا	۴۰درصد
آرژانتین	۳۵درصد
برزیل	۳۵درصد
کلمبیا	۳۵درصد
اکوادور	۴۰درصد
ایران	۴۰درصد
اندونزی	۴۰درصد
نیجریه	۳۵درصد

بین‌الملل

فراخوان ۳۰۰ هزار محصول جنرال موتورز

واحد مرکزی خبر- شرکت خودروسازی امریکایی جنرال‌موتورز جمعه گذشته اعلام کرد: بیش از ۳۰۰ هزار محصول خود را در سراسر جهان به علت مشکلی که در کلید روشن و خاموش این خودروها وجود دارد، جمع‌آوری می‌کند. مسئولان جنرال‌موتورز اعلام کردند، در کلید روشن و خاموش خودرو مشکلی وجود دارد که ممکن است هنگام رانندگی به حادثه منجر شود و جان سرنشینان خود را به خطر اندازد. بنا بر اعلام مسئولان جنرال‌موتورز، تاکنون ۲ مورد سانحه ناشی از این مشکل در خودروهای این شرکت گزارش شده که بر اثر آن یک نفر زخمی شده است.

۵۰ میلیون دلار برای فراری مسن

عصرخودرو- یک دستگاه خودروی فراری مدل GTO مدل ۱۹۶۲ قرار است در مزایده‌ای در کالیفرنیای امریکا به فروش برسد که به اعتقاد کارشناسان این خودرو به قیمتی معادل ۵۰ میلیون دلار دست خواهد یافت و براساس این پیش‌بینی این فراری گران‌ترین خودروی جهان لقب می‌گیرد. این خودرو که در سال ۱۹۶۲ تولید شده یکی از بهترین خودروهای مسابقه و اسپرت تولید شده در جهان محسوب می‌شود، به گونه‌ای که نه‌تنها این خودرو در پیست مسابقه عملکرد خوبی داشته است، بلکه رانندگی با آن در جاده‌های معمولی نیز لذت‌بخش خواهد بود.

لذت رانندگی با دنا را تجربه کنید

حدود ۱۲ سال پیش وقتی برای نخستین‌بار اولین خودرو با نشان ملی روانه بازار شد، همگان این حرکت رو به جلو را سرآغاز تحول اساسی در صنعت خودروسازی کشور در نظر گرفتند، به‌خصوص اینکه سمند به فاصله اندکی از پژو پارس که خود از بهترین فیس‌لیفت بهره می‌برد، عرضه شده بود. در طول این مدت، ایران‌خودرو سعی در به روز نگه داشتن و بهبود کیفی این خودرو داشته تا شاهد ظهور مدل‌هایی همچون سمند ال‌ایکس، سریر و سورن باشیم. در این میان، سورن بیشترین تغییرات ظاهری را در مقایسه با سمند به خود می‌بیند تا عملا در کلاسی بالاتر از آن قرار گیرد و در صنعت خودرو، این محصول تنها فیس‌لیفتی از سمند به حساب می‌آید تا هر چه بیشتر چهره آن را مطابق با مد روز حفظ نماید. اما سومین خودروی ملی همان‌طور که از نام آن مشخص است، با اقتدار و قدرت، ورود خود را به بازار جشن می‌گیرد تا به راحتی بتوان آن را یک خودروی کاملا جدید خطاب کرد. بالاخره پس از مدت‌ها انتظار، فرصتی پیش آمد تا ۲ دستگاه از این خودرو یک روز در اختیار قرار گیرد و اولین تجربه رانندگی با بهترین و به‌روزترین خودروی کاملا ایرانی، ماحصل آن باشد.

پیشینه

هر اندازه که طراحی سمند در زمان عرضه خود به بازار مورد توجه قرار گرفته بود، این موضوع در مورد دنا وضعیتی به مراتب مهیج‌تر نیز به خود گرفته است، چراکه برای نخستین‌بار، با خودرویی روبه‌رو هستیم که کاملا قابل رقابت با استانداردهای روز طراحی سایر شرکت‌های معتبر خودروسازی است، اما این رویه از کجا آغاز شد؟ اواخر سال ۱۳۸۸ برای اولین بار زمزمه‌های طراحی یک خودروی جدید با نشان ملی در ایران‌خودرو به گوش می‌رسید تا در اقدامی بی‌سابقه تنها کمتر از یک سال بعد شروع پروژه سومین خودروی ملی کلید بخورد. همین رکورد در فرآیند تکوین محصول جدید، به خودی خود، عزم راسخ دست‌اندرکاران این پروژه را برای ساخت خودرویی کاملا متفاوت و هم‌سو با استانداردهای جهانی نشان می‌داد. تنها یک سال و اندی بعد، اولین نمونه دنا در مراسمی به صورت رسمی رونمایی شد تا در همان هنگام نیز اکثر منتقدان را به تقدیر از تیم پروژه و تحسین محصول نهایی وادار کند.

طراحی بدنه

با اینکه دنا در بخش‌هایی از پلاتفرم سمند استفاده می‌کند، ولی به راستی باید آن را خودرویی کاملا متفاوت دانست. خوشبختانه اندک انتقادهایی که به برخی از فیس‌لیفت‌های انجام شده توسط ایران‌خودرو در میان منتقدان وجود دارد، در مورد دنا در حداقل میزان خود قرار دارد. البته شاید بتوان همچنان در مورد طراحی دنا نیز قلم نقد را برداشت و نوشت، اما پیش از آن باید دید که جدیدترین محصول ایران‌خودرو در طراحی ظاهری چه برای عرضه دارد و در مقایسه با دیگر خودروهای داخلی و حتی برخی از خودروهای وارداتی چه برتری‌هایی دارد. کار را از بخش جلویی خودرو شروع می‌کنیم، جایی که طبیعتا همانند تمامی خودروها به‌عنوان چهره، بیش‌ترین توجهات را به سوی خود جلب می‌کند. مطمئنا طراحان به خوبی این موضوع را می‌دانستند، زیرا دنا در این نما بدون شک بهترین نتیجه را در میان تمام مدل‌های تولیدی و فیس‌لیفت شده داخلی و حتی برخی از محصولات خارجی به دست می‌آورد. چراغ‌های بزرگ جلو با شکل تهاجمی و جذاب خود، سعی بر آن دارند تا با شیشه کریستالی خود نظر بیننده را به سوی گرافیک داخلی این مجموعه متمایل کنند. هر چند کشیدگی این چراغ‌ها بر روی گل‌گیرها مطابق با رویه موجود جهانی است، استفاده از رفلکتور جدید نیز در افزایش ابهت این بخش موثر بوده است. چراغ‌های کوچک خودرو مجهز به تکنولوژی ال‌ایی‌دی است که در مکان معمول راهنماها واقع در حاشیه بیرونی تعبیه شده‌اند و به‌خصوص در تاریکی نمای زیبایی را برای دنا به وجود می‌آورند. مطابق معمول، دو پروژکتور مه‌شکن نیز در پایین سپر قرار داده شده‌اند تا تکمیل‌کننده سیستم روشنایی جلو باشند. جلو پنجره خودرو برای هر چه اسپرت‌تر شدن خودرو، فاقد هرگونه پره‌های تزئینی افقی یا عمودی است تا تنها با اتکا به پوشش لانه زنبوری که در بخش ورودی‌های هوای پایین سپر نیز به کار گرفته شده، چهره‌ای خشن از دنا را تداعی کند. درپوش پیشرانه که در مقایسه با هر دو مدل خانواده سمند (سمند و سورن) با کشیدگی بیشتری همراه است، با یک خط سرتاسری، شکلی عضلانی برای آن ایجاد کرده و قدرت را به بیننده القا می‌کند. در نمای جانبی با دستگیره‌های جدیدی که تاکنون در محصولات ایران‌خودرو به کار گرفته نشده است روبه‌رو هستیم که به دستگیره بنزی معروف است. اعمال برخی تغییرات هر چند کوچک در این قسمت می‌تواند تاثیر شگرفی در نمای جانبی خودرو داشته باشد که به‌طور مثال باید به فلاپ بغل یا همان رکاب اشاره داشت. در نمای عقب، دنا باز هم مولفه‌های یک خودروی کاملا به روز و مدرن را با خود یدک می‌کشد. چراغ‌های بزرگ عقب که از گرافیک داخلی کریستالی و شفاف بهره می‌برند و مجموعه چراغ‌های استاندارد ال‌ایی‌دی را نیز در داخل خود می‌بینند، بدون شک نقش اصلی را در شکل‌دهی به ویژگی‌های این بخش برعهده دارند. در صندوق عقب نیز با الهام از درپوش موتور، از خط برجسته یک تکه روی سطح خود سود می‌برد تا به نوعی در تضاد با سپر ساده عقب باشد. استفاده از یک چراغ مه‌شکن عقب در بخش پایینی سپر و تعبیه سوییچ برای باز کردن در صندوق، ازجمله نکات قابل ذکر در این نما به‌شمار می‌آیند.

نمای داخلی

بدون هرگونه اغراق، کل فضای داخلی دنا را باید یک شاهکار در تولیدات داخلی به حساب آورد که از کیفیت مونتاژ و ساخت بسیار خوبی نیز بهره می‌برد. در این قسمت، فرمان چندمنظوره چهارپره و جدید خودرو که کلیدهای کنترل سیستم صوتی در سمت چپ و کروز کنترل در سمت راست غربیلک را بر روی خود می‌بینند در کنار نشان‌دهنده‌های بسیار مدرن، جذاب و اسپرت جلو آمپر موجب تحسین هر بیننده خواهد شد. کنسول وسط داشبورد که به‌صورت استاندارد، صفحه نمایش لمسی رنگی با وضوح بالا و سیستم تهویه مطبوع اتوماتیک را به خود می‌بینند، با شیب ملایمی تا نزدیکی اهرم تعویض دنده پیش رفته تا به لطف تزئینات طرح چوب در حاشیه‌های طرفین، حالتی لوکس را برای این محصول ملی به ارمغان آورد. دنا به‌صورت استاندارد از کیسه‌های هوا برای راننده و سرنشین جلو برخوردار است، ضمن اینکه امکان سفارش دو نوع ترکیب رنگ برای داخل اتاق وجود دارد تا کاملا برتر و متمایزتر از همکلاسان خود به چشم آید. طراحان تا حد ممکن سعی کرده‌اند که از فضاهای موجود به نحو احسن استفاده کنند که نتیجه کار، وجود فضاهای مختلف (حتی در درهای عقب) برای قرار دادن وسایل است، چیزی که برخی از محصولات داخلی از کمبود آن رنج می‌برند.

تجربه رانندگی

دنا در حال حاضر با ۲ پیشرانه بنزین‌سوز در فهرست تولید شرکت قرار گرفته که البته در ادامه، مدل پرقدرت‌تر این خودرو با پیشرانه توربوشارژ نیز به این دو مدل اضافه خواهد شد. خودروهای مورد استفاده در این بررسی هر دو مجهز به پیشرانه EF۷ (موتور ملی) بودند که در مقایسه با نمونه دولیتری ایکس‌یوام، با وجود حجم کمتر، قدرت بیشتری را در اختیار راننده قرار می‌دهد. با قرار گرفتن پشت فرمان دنا و تنظیم صندلی‌ها و آیینه‌ها که همگی به‌سادگی و به‌صورت برقی انجام می‌شود، پیشرانه پرتوان خودرو را روشن می‌کنیم. اولین نکته که در دنا جلب توجه می‌کند عایق‌بندی بسیار عالی اتاق است، به‌طوری‌که به سختی می‌توان صدای موتور را در این فضا شنید. با فشار دادن پدال گاز، صدای بم و گیرای پیشرانه ۱۱۴ اسبی EF۷، احساس بسیار خوب و هیجان‌انگیزی در راننده به‌وجود می‌آورد. به واسطه طراحی بسیار خوب فرمان و ارگونومی مناسب کابین، به‌راحتی می‌توانید خود را مسلط بر خودرو بیابید تا فشار دادن بر پدال گاز کار چندان دشواری نباشد! برای اینکه حداکثر فشار را بر خودرو وارد کنیم و البته در گرمای بسیار زیاد تیرماهی، سیستم تهویه مطبوع در تمام مدت روشن بود که با این وجود، دنا در شتاب‌گیری اولیه و افزایش سرعت‌های ثانویه عملکرد بسیار خوبی از خود نشان داد. با رسیدن به دنده سه، خودرو در حالت کولر روشن تا حدودی برای شتاب‌گیری با کندی عمل می‌کند ولی با خاموش کردن تهویه اتوماتیک، این موضوع تا حدود زیادی رفع می‌شود. دنا در پیچ‌های جاده دقیقا حس استحکام برادر بزرگ خود یعنی سمند را به راننده منتقل می‌کند، ضمن اینکه سیستم تعلیق آن به‌راحتی، بیشتر ضربات وارده به چرخ‌ها را در خود جذب می‌کند تا سرنشینان از راحتی مناسبی برخوردار باشند. کار با سیستم رهیاب ماهواره‌ای دنا نیز جذابیت‌های خاص خود را دارد. در حالت کلی، موقعیت قرارگیری صفحه نمایش در جایی است که راننده با بیشترین تمرکز بر رانندگی می‌تواند نسبت به انتخاب وضعیت مورد نظر خود اقدام کند، هر چند همه تنظیمات با دکمه‌های نصب‌شده بر روی فرمان نیز قابل انجام است. البته پیشنهاد می‌شود هنگامی که عینک پولاریزه بر چشم دارید از نگاه کردن به این نوع صفحه نمایش‌ها و ازجمله صفحه نمایش کوچک‌تری که در میان نشانگرهای سرعت و دور موتور قرار گرفته خودداری کنید، چون اعداد و ارقام را به خوبی نخواهید دید. سیستم ترمز دنا به واسطه مجهز بودن به دیسک در هر چهار چرخ و همچنین سیستم‌های ضدقفل و توزیع الکترونیکی نیرو بین چرخ‌ها، تقریبا در هر شرایطی اعم از مسیر لغزنده که در هنگام تست آزمایش شده است، این اطمینان را به راننده می‌دهد تا با تسلط بیشتری به رانندگی بپردازد. در مدل‌های مورد بررسی که تجاری نشده بودند، ترمز دستی نیاز به رگلاژ داشت که چندان جدی به نظر نمی‌رسید. هنگام راندن دنا، صندلی‌ها از راحتی خوبی برخوردارند و در مجموع، دربرگیرندگی قابل قبولی را در اختیار راننده و سرنشین جلو قرار می‌دهند. وضعیت قرارگیری سرنشینان در ردیف عقب نیز اگر افراد، قدی بلندتر از ۱۸۵ سانتیمتر نداشته باشند، حتی برای مسافرت‌های نسبتا طولانی نیز مناسب است. نکته مثبت دیگر دنا که در میان خانواده‌ها هم طرفداران بسیاری دارد، ظرفیت زیاد صندوق عقب و از آن مهم‌تر، دهانه عریض این صندوق است تا قرار دادن وسایل مختلف در آن به‌راحتی امکانپذیر باشد. سانروف نیز ازجمله تجهیزاتی است که در آینده نزدیک توسط شرکت خودروهای سفارشی ایران‌خودرو (آپکو) به‌صورت فابریک برای دنا قابل عرضه خواهد بود. در مجموع، دنا را باید بهترین محصول ایران‌خودرو و صنایع خودروسازی کشور تاکنون دانست که علاوه بر داخل، توانایی عرضه موفقیت‌آمیز در بازارهای خارجی را نیز به‌خوبی دارد تا توانمندی مهندسان، طراحان و متخصصین داخلی بیش از پیش بر همگان مشخص شود. در ادامه، مشخصات فنی دنا به همراه برخی از تجهیزات ایمنی و رفاهی آن ذکر شده است.

ارزیابی روش‌های ساختمان‌سازی

در شرایط کنونی صنعت ساختمان کشور دیگر جایی برای اتلاف وقت و هدر رفتن انرژی ندارد. مطالعات انجام شده در بسیاری از ساختمان‌های آسیب دیده از زلزله‌های گذشته دنیا نشان می‌دهد که در بسیاری از موارد، خرابی ساختمان به هنگام زلزله به علت کاربرد مصالح ضعیف، غیراستاندارد بودن اجرا و ساخت، نبود چسبندگی بین مصالح و بی‌دقتی در پرکردن همه درزها با ملات، نبودن قفل و بست لازم بین اجزای مختلف ساختمان و ضعف اتصالات است. در حالی که در کشورهای پیشرفته سعی بر این است که با استفاده از نکات فنی در روند ساختمان‌سازی و نیز نگهداری و مراقبت مداوم از بنا، عمر مفید ساختمان را به حداکثر برسانند.

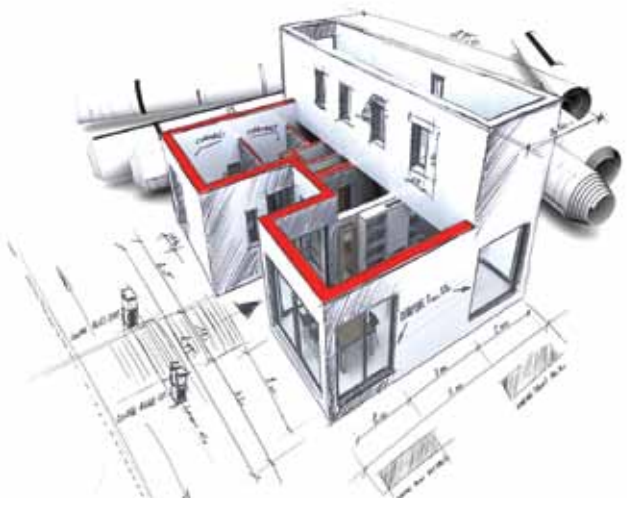

عمر ساختمان‌ها در کشور ما بین ۲۵ تا ۳۵ سال است در حالیکه در دنیا عمر ساختمان‌ها بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ سال است. عمر ساختمان به کیفیت ساخت و مصالح بستگی دارد. کیفیت ساخت در سازه ساختمان دخیل است و به شرایط بهره‌برداری آن نیز بستگی دارد.

روش ساختمان‌سازی / عوامل موثر	ابتدایی	سنتی یا متداول	متداول پیشرفته	صنعتی	پیش‌ساخته سبک	پیش‌ساخته نیمه‌سنگین	پیش‌ساخته سنگین
۱- عمر و دوام (میانگین)	کم (۱۰ سال)	متوسط (۲۵ سال)	خوب (۲۵ سال)	خیلی‌خوب (۵۵سال)	متوسط (۲۵ سال)	خیلی خوب (۵۵ سال)	خیلی‌خوب (۵۰ سال)
۲- شرایط شروع اولیه	بسیار آسان	آسان	دانش متداول	تخصصی-برنامه‌ریزی	تخصصی، سرمایه، مدیریت	تخصصی، سرمایه، مدیریت	تخصصی، سرمایه، مدیریت
۳- مقاومت در مقابل زلزله	کم	متوسط	خوب	خیلی خوب	عالی	خیلی خوب	خوب
۴- حداکثر طبقات	۲طبقه	۴طبقه	محدودیتی ندارد	محدودیتی ندارد	۳طبقه	محدودیتی ندارد	۶طبقه
۵- نیاز به نیروی انسانی غیرماهر	خیلی زیاد	زیاد	کم	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل
۶- نیاز به نیروی انسانی نیمه‌ماهر	کم	متوسط	متوسط	متوسط	کم	کم	کم
۷- نیاز به نیروی انسانی ماهر	-	-	زیاد	زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد
۸- ماشین‌آلات سبک مورد نیاز	کم	به مقدار مورد نیاز	متوسط	متوسط	زیاد	متوسط	کم
۹- ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز	-	-	کم	زیاد	کم	متوسط	زیاد
۱۰- هزینه‌های سرمایه‌ای اولیه	کم	متوسط	متوسط	زیاد	زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد
۱۱- هزینه‌های جاری	متوسط	زیاد	زیاد	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط
۱۲- زمان ساخت (مترمربع ساعت)	۴۰-۵۰	۲۴-۳۴	۲۰-۲۸	۱۴-۲۴	۱۰-۱۴	۱۴-۸	۱۴-۸
۱۳- سرعت نصب	-	-	خوب	خیلی خوب	عالی	خیلی خوب	عالی
۱۴- قیمت تمام شده	کم	متوسط	خوب	خوب	خوب	خوب	متوسط
۱۵- محدودیت‌های فرمی	ندارد	ندارد	تا حدودی	دارد	تا حدودی	دارد	خیلی
۱۶- هماهنگی طرح‌های معماری‌وساخت	خوب	خوب	خوب	متوسط	کم	کم	بد
۱۷- هماهنگی با محیط	خوب	خیلی خوب	خیلی خوب	خوب	متوسط	خوب	بد
۱۸- مشکلات نگهداری	ساده	ساده	کم	متوسط	زیاد	متوسط	متوسط
۱۹- هماهنگی با آیین‌های ایران	ندارد	کم	خوب	خوب	ندارد	متوسط	متوسط
۲۰- قابلیت به مناقصه گذاشتن و رقابت	بد	خوب	خوب	متوسط	بد	متوسط	متوسط

«مقاوم سازی» در علم مهندسی عمران به مفهوم بالا بردن مقاومت یک سازه (ساختمان) در برابر نیروهای وارده است. امروزه از این اصطلاح بیشتر در مورد نیروی زلزله استفاده می‌شود. از دیدگاه علمی، مقاوم سازی واژه کاملاً درستی برای این منظور نیست. چرا که منظور از اصطلاح «مقاوم‌سازی» به طور قطع بالا بردن مقاومت در برابر نیروی زلزله نیست بلکه منظور بهبود عملکرد اجزای سازه (ساختمان) در برابر نیروی زلزله است. به همین دلیل اصطلاح «بهسازی» و در حالت خاص برای نیروی زلزله، «بهسازی لرزه ای» اصطلاح درست تری است.

برای ساخت و سازهای مقاوم، استفاده از نیروی انسانی حرفه‌ای و ماهر در ساخت وسازها نقش اساسی دارد زیرا هرقدر هم که از مصالح مرغوب و نقشه‌های مناسب در ساخت‌وسازها استفاده شود، اگر نیروی انسانی ماهر مکمل آن نباشد، همه زحمات به هدر خواهد رفت.

زمانی که صنعت ساختمان رونق می‌یابد، بیش از ۲۶۰ و به نقلی دیگر بیش از ۳۶۰ صنعت فعال خواهد شد. آمارهایی وجود دارد که به ازای هر متر مربع ساختمان برای ۵/۵ نفربه طور مستقیم اشتغال ایجاد می‌شود.

یکی از شرایطی که در مقررات ملی ساختمان برای مصالح ذکر شده، این است که این فرآورده‌های ساختمانی نباید اثر زیان‌بخشی بر سلامتی کارگران، ساکنان و استفاده کنندگان آتی ساختمان‌های مجاور و عابران داشته باشد. مصالح ساختمانی از این لحاظ باید استاندارد باشند. ملاک دیگر برای فراورده‌های ساختمانی عمر و دوام است. علاوه بر آن، این مصالح نباید به محیط زیست آسیب برسانند. این مصالح باید مورد تایید موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و سایر نهادهای مسئول قرار گیرند.

روی خط خبر

باشگاه خبرنگاران: فریبرز واحدی مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران با بیان اینکه روزانه ۱ میلیارد تومان جهت آسفالت جاده‌ها بدون وجود اعتبارات هزینه می‌شود، افزود: تلفات تصادفات جاده‌ای در استان تهران در بهار امسال نسبت به زمان مشابه سال گذشته افزایش یافته است، به طوری که در سال ۹۱ معادل ۴۱۳ نفر در راه‌های روستایی و آزادراه‌ها استان تهران جان خود را از دست دادند و در اسفندماه همین سال نیز ۳۵۳ نفر جان خود را از دست داده‌اند.

تسنیم: علی جهاندیده معاون امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی ارزش کل تسهیلات پیش‌بینی شده برای ساخت ۳۰ شناور جدید مسافری را ۹۰۰ ریال اعلام کرد و گفت: برای خرید شناورهای مسافری و گردشگری به متقاضیان تسهیلات با سود صفر درصدی پرداخت می‌شود. با تاکید بر ظرفیت‌ها و توانمندی‌های ایران در زمینه توسعه دریامحور افزود: ایران یک کشور دریایی است و سازمان بنادر به‌عنوان مرجع دریایی کشور وظیفه خود می‌داند که در راستای ایجاد زیرساخت‌های مسافری ظرفیت‌سازی کند.

وزارت راه و شهرسازی: وزارت راه و بانک اقتصاد نوین با امضای تفاهم‌نامه‌ای برای تامین منابع مالی مورد نیاز فعالان و سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی جهت اجرای طرح‌های صنعت حمل‌ونقل، ساختمان و شهرسازی از محل تسهیلات اعتباری صندوق توسعه ملی توافق کردند. در این تفاهم‌نامه درخصوص تعهد و وظایف بانک آمده است: بانک موافقت اصولی خود را به‌منظور پذیرش عاملیت پرداخت تسهیلات ارزی از محل منابع صندوق توسعه ملی تودیع شده نزد آن بانک به متقاضیان بخش غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در صنعت حمل‌ونقل، مسکن و شهرسازی که از سوی وزارتخانه معرفی می‌شوند، اعلام می‌کند.

ایسنا: عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی کمبود اعتبارات را مهم‌ترین مشکل پروژه عظیم مسکن مهر دانست و گفت: سایر مشکلات نیز با تدبیر و بررسی دقیق برطرف خواهند شد. وی با اشاره به مشکلات مسکن مهر اظهار کرد: این طرح در سراسر کشور دارای مشکلات بنیادی از لحاظ زیربنایی و روبنایی است. آخوندی کمبود اعتبارات را از مهم‌ترین مشکل پروژه عظیم مسکن مهر برشمرد و تصریح کرد: در مناطقی که نیاز به زیرساخت‌هایی چون سیستم تصفیه‌خانه آب و فاضلاب و شبکه انتقال وجود دارد نیاز به تامین اعتبارات داریم که با وزارت نیرو در حال بررسی هستیم.

فارس: محمدحسین میرشفیع معاون ساخت و نگهداری راه روستایی با اشاره به هدفگذاری آسفالت سالانه ۵۰۰ کیلومتر راه روستایی، گفت: امسال ۶۰۰ میلیارد تومان برای روکش و ساخت راه‌های روستایی از طریق وزارت نفت دریافت کردیم که به‌تدریج در حال تحویل است. به گفته وی در حال حاضر ۱۹۵ هزار کیلومتر راه روستایی در سطح کشور داریم که ۱۵۳ هزار کیلومتر آن شامل روستاهای بالای ۲۰ خانوار است. وی تاکید کرد امسال، اعتباراتی متمرکز برای نگهداری و ایمن‌سازی راه‌های روستایی نداریم.

ایسنا: ایرلاین‌های بین‌المللی به‌دنبال بمباران هوایی مواضع داعش از سوی امریکا، از آسمان عراق دوری کردند. آمار لحظه‌ای وب‌سایت‌های ردیابی پروازها نشان داد پروازها به مقصد منطقه خلیج‌فارس و مناطق دیگر که معمولا از راه‌های هوایی عراق عبور می‌کنند، مسیرهای موازی از طریق ایران را در پیش گرفتند. سازمان هواپیمایی فدرال امریکا در واشنگتن چند ساعت پس از اینکه جنگنده‌های امریکایی مواضع داعش را که بخش‌هایی از شمال عراق را تصرف کرده است، بمباران کردند، پرواز همه هواپیماهای مسافری امریکا بر فراز عراق را ممنوع کردند.

خبرآنلاین: یک فعال بازار مسکن معتقد است: از حدود ۲سال پیش و پس از افزایش قیمت‌های مسکن بازار با رکود مواجه شد. او کاهش قدرت خرید متقاضیان را دلیل کاهش تقاضا در بازار مسکن می‌داند و می‌گوید: با افزایش وام مسکن به ۳۵ میلیون تومان، این امیدواری وجود داشت که مسکن از رکود خارج شود اما متقاضیان همچنان رغبتی برای خرید مسکن ندارند. در این میان افزایش قیمت اوراق مسکن هم از دلایلی است که قدرت خرید را در بازار افزایش نداد و حتی قیمت اوراق در ماه مبارک رمضان تا حدود ۱۰ میلیون تومان هم برای تسهیلات ۴۵ میلیون تومانی مسکن افزایش پیدا کرد هرچند هم‌اکنون نرخ این اوراق نسبت به هفته گذشته کاهش یافته است.

یادداشت

افزایش مقاومت و ایمنی در برابر زلزله با سبک‌سازی

سیدبهلول حسینی
عضو کمیسیون عمران و نماینده مردم میانه در مجلس

با افزایش روزافزون جمعیت در کشور و نیاز مبرم به مسکن، شیوه‌های قدیمی ساخت‌وساز نمی‌تواند پاسخگوی این نیاز باشد، بنابراین استفاده از روش‌هایی که بتوان ساخت‌وساز را تسهیل و سرعت بخشید، بیش از پیش مطرح می‌شود. یکی از روش‌های جدیدی که چند سال اخیر در کشور و در صنعت ساختمان مورد توجه قرار گرفته، سبک‌سازی با حفظ مقاومت و استحکام سازه است. واقعیت این است که افزایش موثر مقاومت و ایمنی بناها در برابر زلزله در گستره وسیع، اهمیت ویژه‌ای در صنعت ساخت‌وساز دارد.

بدیهی است که مقاوم و ایمن‌سازی بنا در برابر زلزله فقط محدود به کاهش وزن اجزا، همراه با بهره‌گیری از سامانه‌های یکپارچه‌تر امکانپذیر نیست، بلکه توجه به انتخاب محل و طراحی و اجرای اصولی «پی»، «اسکلت»، «اتصالات» و مجموعه اجزای مربوط، پیکره‌بندی مطلوب، انتخاب و اجرای صحیح پوشش و نمای مقتضی با وزن کمتر و درگیری کافی، برقراری هماهنگی لازم بین مهندسان معمار، سازه و تاسیسات، تامین رفتار یکپارچه و نیز متناسب‌سازی هر یک از اجزا در کل سامانه، فرهنگ‌سازی و اعمال نظارتی جدی، مستمر و نظام‌یافته در همه سطوح و بخش‌ها و عوامل متعدد دیگر، همگی در این میان جای خود را خواهند داشت.

اما نباید فراموش کرد که در بخش سبک‌سازی هرچه طبقات بنا بالاتر رود، نیاز به استفاده از مصالح سبک‌تر بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد.

سبک‌سازی نه‌تنها منافاتی با مقاوم‌سازی ندارد، بلکه همسو با ایجاد مقاومت ساختمان درحرکت است، چراکه مصالح سنگین‌تر در زمان بروز حادثه بیش از مصالح سبک می‌توانند خسارت جانی و مالی به همراه داشته باشند. در کنار همه این موارد سبک‌سازی علاوه بر صرفه‌جویی در زمان، باعث کاهش هزینه‌های ساخت‌وساز می‌شود و نباید فراموش کرد که مهندسان در طراحی، با در نظر گرفتن شرایط ساختمان، نقاطی از بنا را به‌صورت سبک یا سنگین طراحی کنند. در هر صورت سرمایه‌گذاری در بخش سبک‌سازی ساخت‌وساز می‌تواند کمک شایانی به صنعت ساختمان داشته باشد.

آلمان صدرنشین در اقتصاد و بازرگانی جهان

تجارت به شیوه ژرمن‌ها!

فرانک میرزایی- گروه تجارت: به‌طور حتم زمانی که سخن از قدرت اقتصادی در جهان مطرح می‌شود، نام چند کشور بدون تامل بر زبان می‌آید. یکی از این کشورها بدون شک، ابرقدرت آلمان با داشتن عنوان دومین قدرت اقتصادی دنیا و سومین صادرکننده جهان است. این کشور با داشتن بالاترین میزان تولید داخلی و بیشترین کرسی در اتحادیه اروپا از مهم‌ترین مناطق تجاری- اقتصادی جهان به‌شمار می‌رود. با بررسی بازار تجارت جهانی و ارائه خدمات تجارتی کشورهای بزرگ جهان، به این نتیجه می‌رسیم که کشور آلمان پس از ایالات متحده امریکا، جایگاه دوم را در رده‌بندی اقتصادی کسب کرده است. اگر بخواهیم راز این موفقیت جهانی را رمزگشایی کنیم، بی‌شک به چیزی جز نوآوری خلاقانه و دارا بودن شرکت‌های فعال در عرصه بین‌الملل نمی‌رسیم. در این بین نیروی انسانی آموزش داده شده در ساختاری کاملا توسعه یافته از دیگر رمزهای موفقیت آلمان در حوزه تجارت است که در سایه این بایدها و نبایدها در نهایت ژرمن‌ها را در رشد اقتصادی به کامیابی رسانده است. به علاوه آلمان دارای موقعیت جغرافیایی مساعدی در منطقه اروپاست. این امر در به حرکت درآوردن چرخ‌های اقتصادی این کشور کمک قابل توجهی کرده است. آلمان به‌دلیل قرارگرفتن در مرکز اروپا با بازارهای اقتصادی- تجاری جدید در جنوب و شرق اروپا ارتباط تجاری و بازرگانی شایان توجهی دارد. از این‌رو قرار گرفتن در عرصه رقابتی، رونق تجاری آلمان را بیش از پیش کرده است.

جهش در صادرات آلمان

براساس گزارش‌های منتشر شده، صادرات آلمان در ۳ ماه اول سال میلادی جاری رشد جهشی داشت. صادرات از آلمان در این فصل ۷/۳ درصد بیشتر از فصل قبل و ۰/۸ درصد بیشتر از پیش‌بینی‌ها بوده است. در این دوره آلمان بیش از ۹۸ میلیارد یورو کالا صادر کرد در حالی‌که رقم واردات این کشور ۷۹/۵ میلیارد یورو بود. صادرات آلمان در این دوره نسبت به مدت مشابه در سال قبل ۱۵/۸ درصد افزایش داشته است. همچنین سازمان تجارت جهانی در گزارش خود بزرگ‌ترین صادرکنندگان کالادر جهان در سال ۲۰۱۲ را معرفی کرده است. براین اساس، چین با ۲۰۴۸ میلیارد دلار صادرات در مقام اول و امریکا با ۱۵۴۷ میلیارد دلار در رده دوم جای دارد. صادرات آلمان البته با کاهش ۵ درصدی به ۱۴۰۷ میلیارد دلار رسیده است. با این رقم، سهم آلمان از صادرات جهان به ۷/۷ درصد رسیده است.

توپ صادرات در دستان ژرمن‌ها

اگر نگاهی دقیق به شرایط زندگی اجتماعی در آلمان داشته باشیم، به این نتیجه خواهیم رسید که کشور آلمان، از زندگی اقتصادی پیشرفته‌تری نسبت به دیگر کشورهای صنعتی جهان برخوردار است. همانطور که در ابتدای گزارش نیز اشاره شد، کشور آلمان در کنار چین و امریکا به‌عنوان یکی از ۳ کشور اصلی صادرکننده بزرگ جهان به‌شمار می‌رود. از این‌رو، از مجموع هر ۴ شغل(حرفه)، یک شغل وابسته به امور صادراتی است. برهمین اساس بود که کشور آلمان با کسب درآمد ۱۲۹ میلیون یورویی از محل تجارت خارجی در سال ۲۰۰۳ توانست با پیشی گرفتن از ایالات متحده امریکا، به مقام اول صادراتی جهان دست پیدا کند. قدرت بالای کشور آلمان در زمینه رقابت جهانی این کشور را تبدیل به یکی از نیرومندترین مناطق صادراتی کالاو خدمات کرده است. در سال ۲۰۰۳، فرانسه به‌عنوان اصلی‌ترین شریک تجاری آلمان شناخته شد. در این بررسی‌ها پس از کشور فرانسه در امر صادرات، کشور هلند و ایالات متحده امریکا قرار گرفتند. مهم‌ترین خریداران محصولات آلمان و استفاده‌کنندگان از خدمات رفاهی این کشور، پس از فرانسه، امریکا و انگلستان بودند. همچنین ایالات مرکزی و شرقی اروپا به‌خصوص کشور لهستان، جمهوری چک و مجارستان در زمینه تجارت خارجی با کشور آلمان به حد بالایی رسیده بودند.

صنعت، مهم‌ترین در اقتصاد

مهم‌ترین بعد فعالیت‌های تجاری و اقتصادی آلمان همواره مربوط به صنعت بوده است که بیشترین سهم در تولید اقتصادی این کشور را به خود اختصاص داده است. بیش از ۹۰درصد کارخانجات آلمانی متکی به کارخانجات کوچک و متوسط هستند که چیزی در حدود ۳۳ درصد از تولید اقتصادی این کشور را به خود اختصاص می‌دهند. در کنار توسعه صنعتی، ارائه‌دهندگان بخش‌های خدماتی نیز نقشی برجسته ایفا می‌کنند و این بخش‌ها به جزئی از صنعت تبدیل شده‌اند. صنایع دستی یکی از قدیمی‌ترین تجارت‌های کشور آلمان بوده و هست. این کشور با دارا بودن بیش از ۸۰۰ هزار حرفه، به‌عنوان یکی از متنوع‌ترین بخش‌های اقتصادی شناخته شده است و به‌دلیل متنوع بودن زمینه‌های صنعت، از پیشروهای اصلی تجارت در جهان شناخته می‌شود. همچنین کشور آلمان به‌عنوان سومین تولیدکننده اتومبیل جهان، بیش از ۷۰ درصد وسایل نقلیه دنیا را تولید می‌کند. در کنار آن، تولید گیاهی و ماشین‌آلات گوناگون در آلمان یکی از فرآوری‌های صنعتی این کشور به‌شمار می‌رود و از اهمیتی چشمگیر در سطح جهان برخوردار است.

جدا از آن، این کشور یکی از برترین‌های صنعت شیمیایی دنیا نیز هست. این کشور با نوآوری انرژی‌های مختلفی چون اطلاعات فناوری و بیوتکنولوژی در بین کشورهای صنعتی جهان سرآمد است.

سردمدار برپایی نمایشگاه تجاری

بسیاری از کشورهای جهان میزبانی نمایشگاه‌های تجاری را عهده‌دارند اما آلمان به‌عنوان منطقه‌ای برای برگزاری نمایشگاه‌های تجاری و ارائه سرویس‌های خدماتی درجهان در مقام اول قرار دارد. این جایگاه سبب می‌شود که از میان ۱۰ کشور سازمان‌دهنده نمایشگاه‌ها در سطح جهان، ۵ نمایشگاه برعهده این کشور قرار گیرد. بر همین اساس است که در حدود دوسوم نمایشگاه‌های بخش‌های تجاری خصوصی در کشور آلمان برگزار می‌شود. در میان آنها می‌توان از نمایشگاه کتاب فرانکفورت، نمایشگاه صنعتی هانور (بزرگ‌ترین نمایشگاه صنعتی جهان) نمایشگاه کتاب سی بیت (Cebit) و نمایشگاه بین‌المللی موتور در فرانکفورت نام برد.

دخل و خرج جیب آلمانی‌ها

کشور آلمان بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا و جایگاه چهارم تولید ناخالص داخلی از نظر نرخ تبدیل ارز و پنجم تولید ناخالص داخلی از برابری قدرت خرید را به نام خود دارد. این کشور بعد از انقلاب صنعتی در اقتصاد جهانی مطرح شد و تا به امروز همواره از آن به‌عنوان یک کشور پیشرو و نوآور و همچنین سرمایه‌گذار در پروژه‌های تحقیقاتی نام برده می‌شود.

براساس گزارش خبری تراز، نزدیک به ۷۴ درصد افراد شاغل در آلمان، در بخش خدمات فعالیت می‌کنند که از این بخش می‌توان به حمل‌ونقل، هتل‌ها و رستوران‌ها، خدمات اجتماعی و بهداشت و درمان، مسکن و بخش مالی اشاره کرد. بخش تولید نیز نزدیک به ۲۴ درصد از نیروی کار آلمان را در خود دارد که این افراد در حوزه‌هایی نظیر شیلات، کشاورزی و جنگلداری مشغول به فعالیت‌اند.

پس از بروز رکود اقتصادی، آلمان به سرعت از طریق افزایش صادرات خود توانست از این رکود بزرگ خارج شود. این موفقیت تا جایی بود که این کشور توانست در زمانی کوتاه، لقب بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا را به خود اختصاص دهد.

شاخص قیمت مصرف‌کننده این کشور ۸۶/۵۷ درصد گزارش شده است. براساس گزارش‌های منتشر شده، قدرت خرید مردم آلمان برابر با حدود ۱۰۴ یورو می‌باشد. مردم این کشور به‌طور متوسط ۲۰۷۰ یورو حقوق ماهانه (پس از کسر مالیات) دریافت می‌کنند که این میزان از ۱۶۰۰ تا ۲۶۰۰ یورو در مناطق مختلف این کشور متفاوت است. شهروندان آلمانی از میزان حقوق دریافتی خود، حدود ۲۸/۹درصد از آن را صرف تهیه مایحتاج زندگی می‌کنند. مایحتاج مورد نظر در این بررسی شامل هزینه موادی همچون شیر، نان، تخم‌مرغ، برنج، مرغ، میوه، آب و غیره می‌گردد.

شایسته‌سالاری حرف اول را می‌زند

این موفقیت بزرگ در عرصه اقتصاد، دلایل متعددی دارد. یکی از این دلایل، مدیریت درست در سازمان‌هاست. در آلمان، مدیریت در دست کسانی است که شایستگی لازم برای انجام وظایف خود را داشته باشند. کارمندان «بله قربانگو» در نظام مدیریتی آلمان معنا ندارد و در مقابل نیز همگی موظفند دستورات را بسیار واضح و روشن بدون کلنجار بپذیرند. برهمین اساس است که از نظر فرهنگ‌های دیگر، رابطه مدیر و کارمند در آلمان خشک و رسمی است.

سازمان تجارت جهانی در گزارش خود اعلام کرد: چین با ۲۰۴۸ میلیارد دلار صادرات در مقام اول و امریکا با ۱۵۴۷ میلیارد دلار در رده دوم قرار دارد و صادرات آلمان با کاهش ۵ درصدی به ۱۴۰۷ میلیارد دلار رسیده است

فهرست کشورها بر پایه صادرات، سال ۲۰۱۱

رتبه	کشور	صادرات(دلار)
	جهان	۱۷,۷۷۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
	اتحادیه اروپا (به‌جز تجارت داخلی)	۲,۱۳۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۱	چین	۱,۸۹۸,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	ایالات متحده آمریکا	۱,۵۱۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	آلمان	۱,۴۰۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۴	ژاپن	۸۰۰,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۵	فرانسه	۵۷۸,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	هلند	۵۷۶,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۷	کره‌جنوبی	۵۵۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۸	ایتالیا	۵۲۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۹	روسیه	۵۲۰,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	بریتانیا	۴۹۵,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰

فهرست کشورها بر پایه واردات-سال ۲۰۱۰

رتبه	کشور	واردات(دلار)
-	جهان	۱۲,۶۴۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
-	اتحادیه اروپا	۱,۹۷۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۱	ایالات متحده امریکا	۱,۹۰۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	چین	۱,۳۰۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	آلمان	۱,۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۴	ژاپن	۶۳۶,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۵	فرانسه	۵۷۷,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	بریتانیا	۵۴۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۷	ایتالیا	۴۵۹,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۸	کره‌جنوبی	۴۱۷,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۹	هلند	۴۰۸,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	کانادا	۴۰۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰

از هر ۱۰ نفر ۳ نفر میلیاردر

اقتصاد اروپا اگرچه روزهای خوبی را سپری نمی‌کند اما ثروتمندان جهان هنوز این قاره را برای سکونت انتخاب می‌کنند. به گزارش خبرآنلاین، نرخ بیکاری بالا، بحران بدهی‌های دولتی و رشد اقتصادی کند بخشی از اخباری را تشکیل می‌دهند که هر روز در مورد اقتصاد اروپا به گوش می‌رسند با این حال وبسایت مانی سی ان ان (Money CNN) می‌نویسد که اگر کسی قصد دارد میلیونرها را تماشا کند بهتر است راهی اروپا بشود. البته منظور از میلیونرها افرادی هستند که سرمایه آنها چند میلیون یورو معادل چند میلیارد تومان است. طبق این گزارش در کشور موناکو_ کشوری کوچک چسبیده به فرانسه _که مساحت آن معادل مساحت پارک مرکزی نیویورک است، از هر ۱۰ نفر ۳ نفر میلیونر هستند. در زوریخ سوئیس نیز بیش از ۲۷ درصد افراد میلیونر هستند و پس از آنها شهر دیگر سوئیس یعنی ژنو قرار می‌گیرد که درصد میلیونرهای آن به ۱۸ درصد جمعیت می‌رسد. در شهر نیویورک آمریکا نیز از هر ۲۵ نفر یک نفر میلیونر است. فرانکفورت، لندن و اسلو دیگر شهرهای اروپایی هستند که درصد قابل توجهی از جمعیت آنها یعنی بین ۳ تا ۴ درصد افراد را میلیونرها تشکیل می‌دهند.

رونق مناسبات تجاری میان برلین و تهران

روزنامه آمریکایی وال استریت ژورنال با اشاره به اشتیاق فزاینده بخش صنعت و تجارت آلمان برای بازگشت به بازار ایران، نوشت که روند احیای مناسبات تجاری میان برلین و دیگر پایتخت‌های اروپایی با تهران کلید خورده است. این نشریه نوشت: مقام‌های بخش صنعت می‌گویند که شرکت‌های سراسر آلمان مناسبات تجاری با ایران را بی‌سروصدا از سرگرفته‌اند. این روزنامه چاپ نیویورک با جذاب توصیف کردن بازار ایران به رغم تمامی موانع فوق، از قول ولکر ترپر، رییس تجارت بین المللی اتاق بازرگانی آلمان اضافه کرد: ایران یک بازار بالقوه بزرگ برای ما محسوب می‌شود، اما قبل از اینکه شرکت‌های ما طرح‌های خود را در خصوص ایران به‌طور علنی ارائه کنند، باید مطمئن شوند که کارها در ایران خوب پیش خواهد رفت. وال استریت ژورنال پرشمار بودن جمعیت جوان و تحصیلکرده ایران و منابع عظیم نفت‌وگاز کشورمان را از مهم‌ترین انگیزه‌های آلمان برای بازگشت به بازار ایران دانست و افزود: اتاق بازرگانی و صنایع آلمان پیش‌بینی کرده است که در صورت رفع تحریم‌ها، میزان صادرات آلمان به ایران از سالانه ۱ میلیارد و ۸۵ میلیون یورو (در سال گذشته) می‌تواند به سرعت به سالانه ۱۰ میلیارد یورو افزایش یابد.

گفت‌وگو

کیفیت کالای آلمانی، چین را مغلوب کرد

تا پیش از بروز مسائل اتمی ایران، روابط تجاری طولانی مدت ایران و آلمان در منطقه خاورمیانه بر کسی پوشیده نبود. آنها سال‌ها به عنوان ۲ شریک قوی در زمینه مراودات تجاری در منطقه خاورمیانه با یکدیگر در ارتباط بودند. سال‌های اخیر این روابط رو به کاهش گذاشت. حالا با طرح گشایش در مذاکرات ۵+۱ با ایران در خصوص مسائل اتمی و رفع تحریم‌ها، زمینه برای همکاری دوباره با یکدیگر فراهم شده است. جمشید عدالتیان، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران و ایران و عضو اتاق بازرگانی ایران و آلمان، از روند دوباره شکل‌گیری تجارت آلمان و ایران سخن می‌گوید.

اقتصاد و بازرگانی آلمان در جهان امروز را چگونه می‌بینید؟

همانطور که مدارک نشان می‌دهد، آلمان قوی‌ترین اقتصاد اروپا و در حال حاضر سمت بزرگ‌ترین اقتصاد منطقه یورو را به خود اختصاص داده است. تا ۳ سال گذشته، آلمان با بیش از ۱۰۰۰ میلیارد دلار حجم صادرات به عنوان بزرگترین صادرکننده جهان مطرح بود. در حال حاضر این جایگاه به چین اختصاص یافته و آلمان با یک پله نزول در مقام دوم قرار دارد.

اقتصاد آلمان فعالیت‌های بازرگانی و تجاری خود را بر چه مبنایی قرار داده است؟

اقتصاد آلمان مبنای کار خود را بر اساس تولید کالاهایی با کیفیت بسیار بالا گذاشته است. این موفقیت تا جایی است که چین به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده جهان برای خطوط تولیدی خود از ماشین‌آلات آلمانی استفاده می‌کند. بر همین اساس رشد اقتصادی چین باعث رشد اقتصادی آلمان نیز شده است.

رابطه تجاری آلمان با دنیا بر چه اساسی است؟

آنچه در اقتصاد آلمان مشاهده می‌شود، آن است که آلمان رابطه تجاری کمی با کشورهای در حال توسعه دارد و بیشتر تجارت آن با کشورهای اروپایی و امریکا و بعد خاور دور صورت می‌پذیرد. در این میان، سال‌های بسیار طولانی‌ای ایران در منطقه خاورمیانه تنها شریک تجاری آلمان بود که متاسفانه این روابط به دلیل همکاری آلمان با امریکا در مسئله تحریم‌ها، رفته رفته کاهش پیدا کرد و سبب شد تا این روابط کمرنگ‌تر از همیشه شود و به حداقل ممکن برسد.

بازار تولیدات آلمان کدام کشورهاست؟

صنایع آلمان عموما در بازار کشورهای توسعه یافته بیشتر جذابیت و طرفدار دارد. کشورهایی که توانایی خرید تولیدات خودرو، پتروشیمی و دیگر صنایع گرانقیمت آلمان را دارند. برای مثال تعداد فروش خودروی بنز در بازارهای خاورمیانه کم است.

آیا تجارت چین تاثیری بر تجارت آلمان گذاشته است؟

آلمان در بازار کالاهای با کیفیت پایین رقابتی ندارد و تنها رقابت خود را در زمینه کالاهای باکیفیت انجام می‌دهد که در این بازار، چین توانایی رقابت با او را ندارد. شاید این تنها دلیلی باشد که آلمان توانسته از حجم عظیم کالاهای چینی در بازار جهانی جان سالم به در ببرد. به علاوه آلمان، برخی کالاهای خود را در چین تولید می‌کند و به نام آلمان به دنیا عرضه می‌کند. آلمان از سال ۱۳۸۰ بازار خودروی چین را به طور کامل مورد بررسی قرار داد و بازارهای مختلف چین را در اختیار گرفت. از زمانی که چین به تهدیدی برای کالاهای ارزانقیمت در دنیا تبدیل شده، خود بازار چین یک فرصت بزرگ برای آلمان محسوب می‌شود چرا که چین نیز یکی از خریداران اصلی کالاهای آلمانی شده است.

دلیل موفقیت تجارت آلمان چیست؟

حدود ۵۰ درصد از تولیدات آلمان به کشورهای دیگر صادر می‌شود. این که دلیل این موفقیت چیست، بحث طولانی‌ای است. برخی کارشناسان مسائل فرهنگی از جمله دقت و تخصص‌گرایی آلمانی را مطرح می‌کنند. آنچه مشخص است اینکه در مدت کوتاه نمی‌توان همه موارد را به خوبی شرح و تفصیل داد اما به طور کلی آنچه در دنیا مطرح است دقت و پشتکار آنهاست.

روابط تجاری ایران و آلمان به چه شکل است؟

ایران و آلمان ۲ شریک تجاری سنتی هستند. از نظر مراودات اقتصادی شاید بیش از ۱۰۰ سال است که با یکدیگر روابط تجاری داشته‌اند به طوری که گاهی مواقع ایران بهترین رابط تجاری با آلمان در منطقه خاورمیانه بوده است. در چند سال اخیر به دلیل اعمال تحریم‌ها، حجم تجارت به حداقل رسیده است. در این شرایط، ایران کالاهایی که تا پیش از آن از آلمان خریداری می‌کرد، به اجبار از چین تهیه می‌کند.

روند فعلی روابط تجاری ایران و آلمان را چگونه می‌بینید؟

آلمان تمام تلاش خود را خواهد کرد تا روابط تجاری خود با ایران را به دست آورد چرا که در این مدت اخیر آلمان یکی از کشورهایی بوده که درمورد مراودات تجاری با ایران مذاکره کرده است. به نظر می‌آید تا مسائل مربوط به تحریم مشخص نشود، آلمان برای بازگشت روابط تجاری با ایران پا پیش نگذارد.

نگاه روز

«برند» مهم‌ترین دارایی معنوی شرکت‌ها

محمد علمی
کارشناس مسائل اقتصاد بین‌الملل

بنا به گزارش موسسه MILWARD BROWN که همه‌ساله تحولات برندهای معتبر دنیا را بررسی و تحلیل می‌کند، در سال ۲۰۱۴ ارزش ۱۰۰ برند برتر دنیا بالغ بر ۲/۹ تریلیون دلار بوده که این رقم معادل ۳۱۰ میلیارد دلار نسبت به سال ۲۰۱۳ افزایش نشان داده است. رشد ارزش ۱۰۰ برند برتر جهان در سال ۲۰۱۴ حدود ۱۲ درصد برآورد شده است که بالاترین نرخ رشد طی ۵ سال اخیر پس از بحران مالی و اقتصادی سال ۲۰۰۸ محسوب می‌شود.

براساس تعریف انجمن بازاریابی آمریکا «برند عبارت است از نام، عبارت، طرح، نماد یا هر ویژگی دیگری که یک فروشنده برای شناساندن کالاها و خدمات خود یا متمایز ساختن آنها از محصولات فروشندگان دیگر به کار می‌برد.»

به نظر برخی از کارشناسان، «برند تصویری است که افراد از یک کالا یا یک شرکت در ذهن خود ترسیم می‌کنند و معرف طرز تلقی یا تفکر آنان است. به عبارت دیگر «برند» رابطه احساسی است که فرد پس از خرید یا «تست کردن» یک کالا یا خدمت یا آشنایی با یک شرکت با آن برقرار می‌کند.»

در سال ۲۰۱۴ شرکت گوگل موفق شد با ۴۰ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۳ ارزش برند خود را به ۱۵۸/۸ میلیارد دلار برساند و به مقام اول بین برندهای برتر دنیا صعود کند در حالی که شرکت اپل نتوانست موقعیت برتر ۲ سال قبل را حفظ کند و ارزش برند آن با ۲۰ درصد کاهش از ۱۸۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ به ۱۴۷/۹ میلیارد در سال جاری سقوط کرد و در رده دوم قرار گرفت. به نظر کارشناسان، در دنیای امروز برند باارزش‌ترین دارایی معنوی (نامشهود) شرکت‌ها و موسسات بین‌المللی محسوب می‌شود. باید یادآور شویم که در سال ۲۰۱۴ ارزش کل سهام «گوگل» و «اپل» در بازار به ترتیب ۳۷۵ و ۵۴۸ میلیارد دلار بوده و معروفیت برند این شرکت‌ها و سودآوری بالای آنها در افزایش ارزش کل سهام‌شان تاثیر قاطع داشته است.

نوآوری، ابتکار و خلاقیت در تولید محصولات جدید الکترونیکی که در همه بازارهای دنیا برای آنها تقاضا وجود دارد، سبب شده است که بیش از ۲۹ درصد ارزش کل ۱۰۰ برند برتر دنیا به شرکت‌هایی که در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات فعالیت دارند، تعلق داشته باشد.

برای نشان دادن اهمیت «برندسازی» در توسعه صادرات دنیا، کافی است به این نکته اشاره کنیم که کشور چین که بزرگترین صادرکننده کالا در دنیاست (۱۱/۸ درصد کل صادرات دنیا یعنی ۲۲۱۰ میلیارد دلار آن را در سال ۲۰۱۳ در اختیار داشته است) ۶ برندسازی برای محصولات چینی را به‌عنوان یکی از اهداف مهم اکسپوی ۲۰۱۰ شانگهای تعیین کرده بود. این کشور موفق شد تعداد برندهای معتبر خود بین ۱۰۰ برند برتر دنیا را از ۶ برند در سال ۲۰۰۹ به ۱۲ برند در سال ۲۰۱۲ برساند.

رسانه‌های گروهی ـ به ویژه نشریات اقتصادی پرتیراژ ـ و موسسات بازاریابی و تبلیغاتی در آگاهی دادن به مخاطبان برندها یا مصرف‌کنندگان نقش مهمی ایفا می‌کنند اما میزان تاثیر هر یک از رسانه‌ها در شناساندن برندهای برتر در کشورهای مختلف یکسان نیست. مثلا در کشوری مانند سوئد که بیش از ۹۰ درصد جمعیت به اینترنت دسترسی دارند تنها ۳۱ درصد افراد تحت تاثیر تبلیغ کالا از طریق تلویزیون قرار می‌گیرند.

در موفقیت برندهای برتر این عوامل نقش پررنگ‌تری ایفا می‌کنند:

۱ـ جلب رضایت مصرف‌کنندگان و مشتریان و توجه سریع به ذوق و سلیقه آنان

۲ـ بهره‌گیری از مناسب‌ترین ابزارهای تبلیغاتی و روش‌های نوین بازاریابی ۷ برای معرفی برند در اقصی نقاط عالم

۳ـ در اختیار داشتن نیروی کار مجرب، فرهیخته و مبتکر

۴ـ برخورداری از حمایت کامل سهامداران و سرمایه‌گذاران در شرکت یا موسسه‌ای که برند به آن تعلق دارد.

بیشتر شرکت‌های ایرانی تا دهه گذشته، اهمیت برندسازی را به خوبی درک نمی‌کردند و اطلاعات آنها در زمینه «برندینگ» بسیار محدود بود و «برند» را صرفا یک «نام تجاری»، «لوگو» یا «عنصر گرافیکی» تصور می‌کردند اما فرهنگ‌سازی‌های انجام گرفته از طریق همایش‌های تخصصی یا چند کنفرانس بین‌المللی برگزار شده در سال‌های اخیر تا حدودی صاحبان صنایع بزرگ و تولیدکنندگان محصولات صادراتی را با اهمیت برندسازی در توسعه بازارهای صادراتی و ایجاد دارایی‌های نامحسوس آشنا کرده است اما ضروری است که فعالیت‌های گسترده در این زمینه ـ به‌ویژه توسط نهادهای تخصصی، تشکل‌ها و اتاق‌های بازرگانی، اتحادیه‌های صنعتی و ... ـ انجام گیرد.

در پایان یادآور می‌شود که بین ۱۰۰ برند برتر دنیا در سال ۲۰۱۴ نام هیچ شرکت یا موسسه ایرانی دیده نمی‌شود، زیرا آخرین شرکتی که نام آن در فهرست ۱۰۰ برند برتر دنیا قرار دارد شرکت آلمانی ALDI است که بیش از ۸۰۰۰ فروشگاه زنجیره‌ای در کشورهای مختلف دایر کرده و ارزش برند آن ۹/۶ میلیارد دلار است.

دلایل موفقیت نمایشگاه در گفت‌وگوی صمت با مدیرکل دفتر امور ترویج تجارت

«بازارسازی» زیر سایه نمایشگاه

صنعت نمایشگاهی یکی از مهم‌ترین ابزارهای بازاریابی است و اگر بخواهیم سابقه آن را از ۲ قرن پیش تا امروز بررسی کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که این صنعت نه‌تنها سیستم‌های تجارت الکترونیک و سیستم‌های ماهواره‌ای و امثال آن را تحت‌الشعاع قرار نداده، بلکه تمام این ابزارها را به خدمت گرفته است. به گفته کارشناسان، دستیابی به بازارهای گسترده جهانی، مستلزم حرکت به سوی اقتصاد باز، به‌کارگیری استراتژی‌های جهش صادراتی و نگاه مدبرانه به نیازها و خواسته‌های مشتریان گوناگون در بازارهای مختلف است. توفیق در دستیابی به این هدف نیز نیازمند حضور پررنگ بخش خصوصی و همچنین بخش‌های وابسته دولتی در بازارهای مختلف است. بنابراین می‌توان گفت، یکی از سکوهای بسیار مهم در معرفی و شناسایی توانمندی‌ها و قابلیت‌های فنی واحدهای تولیدی و خدماتی، نمایشگاه‌ها هستند.

بازاریابی در مبادلات تجاری

مهرداد جلالی پور، مدیرکل دفتر امور ترویج تجارت در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: «همه باید بدانند صنعت نمایشگاهی یکی از مهم‌ترین ابزارهای بازاریابی است که با استفاده از ابزارهای مختلف الکترونیک و ماهواره‌ای، دانش‌های مدیریتی مختلف، به خصوص بازاریابی را تحت تاثیر قرار داده، تا آنجا که کماکان به عنوان مهم‌ترین بازار توسعه مبادلات تجاری در حوزه بازاریابی، بازارداری و بازارسازی محسوب می‌شود.

اصول شکل‌گیری نمایشگاه‌ها

نمایشگاه‌ها این روزها از حالت‌های اولیه و غیرحرفه‌ای خودشان خارج شده و فقط موضوع خرید و فروش کالا در نمایشگاه ها مطرح نیست. چنانچه برخی از افراد در کنار نمایشگاه برای اهداف خاصی مانند شغل مناسب ،کسب اطلاعات مشاغل، آشنایی با تولیدکنندگان یا ایجاد رابطه میان تولیدکنندگان در یک نمایشگاه گردهم می‌آیند. در صورت همپوشانی تلاقی این موضوعات با یکدیگر است که باعث ایجاد یک نمایشگاه مفید و سودمند می‌شود. مدیرکل دفتر امور ترویج تجارت هم در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: «صنعت نمایشگاهی، صنعتی است که حوزه‌های مختلفی را در بخش‌های مختلف در خدمت خودگرفته و ابزارها و شاخه‌های شغلی را در کنار هم قرار می‌دهد. به عبارت دیگر بخش‌های مختلف بازاریابی، خدمات مدیریتی، مدیریت صنایع، حمل و نقل، آموزش، تبلیغات و اطلاع‌رسانی، بانک و بیمه، امور گمرکی، خدمات فنی و مهندسی و گردشگری و همچنین مدیریت بر پایه همایش‌ها باید در کنار یکدیگر قرار گیرند تا نمایشگاهی موفق شکل بگیرد.

اهدافی برای رسیدن به موفقیت

همه ساله در ایران و جهان نمایشگاه‌های بزرگ بازرگانی داخلی و بین‌المللی برگزار می‌شود. بسیاری از شرکت‌ها برای دستیابی به اهدافی مشخص در این نمایشگاه‌ها حضور می‌یابند. مدیرکل دفتر امور ترویج تجارت در رابطه با اهداف قابل پی‌گیری در نمایشگاه‌ها می‌گوید: «یک نمایشگاه با اهداف توسعه مبادلات و ارتباطات بین‌المللی و همچنین توسعه مبادلات فرهنگی و اجتماعی با نگاه توسعه سرمایه‌گذاری چه در بخش خارجی و چه در بخش داخلی برگزار می‌شود. به علاوه مواردی مانند رشد و تکامل صنایع کشور در کنار تبادل اطلاعات و ایجاد بازاری از دیگر اهداف برگزاری نمایشگاه است که شرکت‌کنندگان به دنبال تحقق آن هستند. ایجاد شغل‌های مستقیم و غیرمستقیم و همچنین کسب درآمد مستقیم و غیرمستقیم از دستاوردهایی است که در صورت برگزاری نمایشگاه موفق، نصیب شرکت‌کنندگان می‌شود.

نحوه شکل‌گیری نمایشگاه‌ها در دنیا

برنامه‌ریزی برای شرکت در نمایشگاه فعالیتی بسیار مهم و کلیدی در موفقیت یک نمایشگاه و یک بازاریابی تمام عیار محسوب می‌شود. در صورتی که شرکت‌کنندگان و برگزارکنندگان وظایف خود را به صورت کاملا صحیح انجام ندهند یک نمایشگاه تمام عیار تبدیل به یک بازاریابی بد شده و چیزی جز بدنامی برای برگزارکننده و شرکت‌کننده ندارد. بنابراین می‌توان گفت ،صنعت نمایشگاهی در تمام دنیا از اصولی برای تشکیل برخوردار است که باید مدنظر برگزارکنندگان و شرکت کنندگان باشد. مهرداد جلالی‌پور در خصوص شکل‌گیری نمایشگاه‌های خارج از کشور می‌گوید: «صنعت نمایشگاهی در دنیا شکل نمی‌گیرد، مگر اینکه طبق منشوری باشد که ما به آن منشور تعامل می‌گوییم. این منشور شامل نهادهای حاکمیتی، تشکل‌ها، صاحبان صنایع تولیدی و خدماتی، برگزارکنندگان و فعالان حوزه‌های نمایشگاهی و بازدیدکنندگان اعم از فروشندگان و خریداران و همچنین شرکای بین‌المللی و یا بهتر بگوییم رقبای بین‌المللی است.»

عوامل موثر در موفقیت

مدیریت ویژه‌ای که بر صنعت نمایشگاهی ایران حاکم است، درآمدهای کوتاه مدت برای این صنعت را در نظر دارد و گسترش بازرگانی را مد نظر قرار نمی‌دهد.

این نگرش باعث شده نمایشگاه‌های فروش در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی ارجحیت داشته باشند، چرا که می‌توانند درآمدزایی آنی داشته باشند. مهرداد جلالی‌پور در این خصوص می‌گوید: «تنها عامل موفقیت نمایشگاه آن است که برگزاری نمایشگاه‌ها به صورتی ترسیم شود که هم برگزارکننده و هم شرکت‌کننده نتیجه «برنده ـ برنده» را داشته باشند. اما در صورتی که یکی از شرکت‌کنندگان احساس ضرر و زیان کند، به طور عملی نمایشگاه با کمیت و کیفیت لازم برگزار نشده است.

در آستانه برگزاری نمایشگاه بین‌المللی مواد غذایی مطرح شد:

ضرورت حمایت از صنایع غذایی

در مجلس شورای اسلامی از برنامه‌ها و فعالیت صنعت غذایی کشور در سایر کشورها حمایت می‌کنیم. این گفته ابراهیم نکو، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی است. که معتقد است؛ ایران از صنایع غذایی حمایت‌های لازم را نکرده است.

به گزارش فودنا، ابراهیم نکو با بیان این مطلب اظهار کرد: توانمندی‌های کشور در زمینه صنایع غذایی بسیار مطلوب است، به طوری که در بسیاری از کشورها به‌ویژه به کشورهای حوزه خلیج‌فارس صادرات محصولات غذایی را داریم، اما متاسفانه از این حوزه بسیار کم حمایت شده است. وی صنایع غذایی در هر کشوری را از اهمیت خاصی برخوردار دانست و ادامه داد: برای توسعه این صنعت باید به سمت کیفی‌سازی پیش برویم. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه افراد بسیاری در صنعت غذا مشغول به فعالیت هستند و بخش عظیمی از اشتغالزایی کشور در این صنعت قرار دارد، افزود: باید باز تعریفی از صنعت غذا در کشور و نقش آن در نظام اقتصادی انجام شود تا از این طریق بتوان با شناسایی نیازها و ضعف‌های موجود در بهبود و گسترش فعالیت‌های صنایع غذایی موثر واقع شد. ابراهیم نکو با تاکید بر اینکه زمانی می‌توانیم در صادرات کالاهای تولید داخل موثر باشیم که تبلیغات گسترده انجام دهیم، تصریح کرد: یکی از راه‌های تبلیغات، برگزاری نمایشگاه‌ها در سطح بین‌المللی است و برگزاری نمایشگاه‌ها سبب می‌شود قابلیت‌های فعالان این صنعت شناخته و ظرفیت‌های موجود در این بخش به سایر کشورها معرفی و راه تعامل و تبادل نیز باز شود. وی با اشاره به برگزاری سالانه نمایشگاه بین‌المللی صنایع غذایی در مشهد مقدس اظهار کرد: مشهد مقدس یکی از شهرهای کشور است که سالانه میزبان میلیون‌ها زائر و مسافر است، همچنین در نزدیکی کشورهای ترکمنستان و افغانستان قرار گرفته که تمام این عوامل از ظرفیت‌های موثر این شهر برای معرفی توانمندی‌های کشور است، درنتیجه برگزاری نمایشگاه در مشهد مقدس را امری مطلوب ارزیابی می‌کنم.

نمایشگاه صنایع غذایی، کمک به اقتصاد کشور

علی‌اکبر ناصری، عضو دیگر کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی گفت: یکی از راهکارهای معرفی محصولات غذایی و تنوع آنها در کشور، برگزاری نمایشگاه‌های صنایع غذایی به شکل بین‌المللی است و به نظر بنده برگزاری نمایشگاه صنایع غذایی در این شهر برای اقتصاد کشور بسیار مطلوب خواهد بود. وی با اشاره به برگزاری نمایشگاه صنایع غذایی در مشهد مقدس ادامه داد: موضوعات زراعی، دامی و لبنی باید مورد توجه زیاد قرار گیرد، زیرا با توجه به فرآوری صنایع تبدیلی می‌توان علاوه بر اینکه زمینه اشتغال و صادرات را در کشور بهبود بخشید، به رونق اقتصادی نیز کمک کرد. وی افزود: می‌توانیم با توجه به عرضه محصولات دامی همچون گوشت قرمز و مرغ با مهر حلال به کشورهای اسلامی و حتی اروپایی، بازارهای منطقه و دنیا را به سمت خود جذب کنیم، البته این امر نیازمند برنامه‌ریزی صحیح است. نماینده مردم بابل در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ایران از جایگاه خوبی در صادرات محصولات غذایی به ویژه لبنی در کشورهای آسیای میانه و حاشیه خلیج‌فارس برخوردار است، تصریح کرد: استان‌های شمالی کشور می‌توانند با تولید مسائل غذایی و شیلاتی بخش عمده صادرات به آسیای میانه را در اختیار خود قرار دهند و برای تحقق این امر دولت باید امور گمرکی را تسهیل کند. وی با تاکید بر اینکه برای بهره‌وری بیشتر در عرصه صنایع غذایی باید زیرساخت‌های کشاورزی را تقویت و محصولات زراعی و باغی را به روش ارگانیک تولید کرد، گفت: عرضه و صادرات محصولات غذایی در دنیا می‌تواند ارزش افزوده بسیار خوبی را برای کشور به دنبال داشته باشد. عضو کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه یکی از راهکارهای معرفی محصولات غذایی و تنوع آنها در کشور برگزاری نمایشگاه‌های صنایع غذایی به شکل بین‌المللی است، خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه بسیاری از باغات و صنایع تبدیلی در استان خراسان رضوی قرار دارد و همچنین سالانه زائران و مسافران بسیاری از داخل و خارج کشور به مشهد مقدس سفر می‌کنند، این استان نقش مهمی در تولید محصولات غذایی بازی می‌کند و به نظر بنده برگزاری نمایشگاه صنایع غذایی در این شهر برای اقتصاد کشور بسیار مطلوب خواهد بود. پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی مواد غذایی و صنایع وابسته (iFood۲۰۱۴) همراه با سمینار تخصصی صنایع غذایی و نشست مشترک با بازرگانان خارجی، ۲۲ تا ۲۵ مرداد ماه در نمایشگاه بین‌المللی مشهد برگزار می‌شود.

> پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی مواد غذایی و صنایع وابسته (iFood۲۰۱۴) ۲۲ تا ۲۵ مرداد ماه در نمایشگاه بین‌المللی مشهد برگزار می‌شود.

گسترش همکاری ایران و آلمان در صنعت نمایشگاهی

در دیدار اسفهبدی با مدیرعامل نمایشگاه بین‌المللی مونیخ، زمینه‌های همکاری دوجانبه بین ۲ کشور جمهوری اسلامی ایران و آلمان در امور نمایشگاهی مورد بررسی قرار گرفت. به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ج.ا.ایران، دکتر اسفهبدی رییس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ج.ا.ایران با «اویگن اوکتن مایر» مدیرعامل نمایشگاه های بین‌المللی مونیخ و هیات همراه دیدار و گفت وگو کرد. اسفهبدی گفت: باتوجه به شرایط مساعدی که در زمینه تفاهمات ایجاد شده بین ایران و کشورهای اروپایی، انتظار می‌رود در سال‌های آینده زمینه همکاری های متقابل نمایشگاهی هرچه بیشتر و بهتر گسترش یابد. در ادامه: مدیرعامل نمایشگاه‌های مونیخ نیز ضمن معرفی نماینده ایماگ، آقای برت لنگر در تهران به برنامه‌های آتی نمایشگاه مونیخ برای مشارکت در نمایشگاه‌های ج.ا.ایران اشاره و ابراز امیدواری کرد تا با برنامه‌ریزی‌های به عمل آمده بتواند نمایشگاه «کان مین» را از ۲سالانه به سالانه تبدیل کرده و در قدم‌های بعدی هم نمایشگاه‌های دیگر ازجمله خودرو و صنعت نیز حضوری فعال داشته باشند.

نمایشگاه بین‌المللی تهران میزبان پوشاک ترکیه

براساس تفاهمنامه‌ای که در تهران امضا شد، اتاق بازرگانی استانبول ترکیه با مشارکت شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در محل دائمی نمایشگاه‌های تهران اقدام به برگزاری نمایشگاه پوشاک خواهد کرد. به گزارش ایرنا، این تفاهمنامه توسط مجید عروجی معاون مالی و اداری شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران و دورسون توپکو نایب رییس هیات اجرایی اتاق بازرگانی ترکیه امضا شد. بر پایه این گزارش، قرار است به موجب این تفاهمنامه نمایشگاه پوشاک ترکیه در (فصل زمستان امسال) برگزار شود. براساس این تفاهمنامه شرکت سهامی نمایشگاه‌ها بستر و تمهیدات لازم را برای تسهیل برگزاری این گونه نمایشگاه‌ها را فراهم خواهد کرد. بر اساس این گزارش، حجم تجارت ایران و ترکیه در ۶ ماهه نخست سال گذشته افزون بر ۸ میلیارد و ۲۶۴ میلیون دلار بود. حجم مبادلات تجاری ۲ کشور در ۶ ماهه سال جاری میلادی (۲۰۱۴) در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته بیش از ۱ میلیارد و ۷۴۹ میلیون دلار کاهش یافته است.

زنگ خطر شاخص در تالار حافظ

صنایع در بورس زمینگیر شدند

مهدیه انوشه- گروه اقتصاد: بازار سرمایه از ابتدای سال‌جاری تا امروز شاهد روزهای سختی بود. در ۳ ماه ابتدایی سال، سهامداران تالار حافظ شاهد آب شدن لحظه به لحظه سرمایه‌های خود بودند. اما با آغاز فصل گرما و پررنگ‌تر شدن سیاست‌های حمایتی دولت و مجلس، روند افت قیمت‌ها در بازار سهام متوقف شد.

گفتنی است میانگین بازدهی بازار سهام در ۳ ماه ابتدایی سال منفی ۱۱ درصد بود اما از ابتدای تیرماه تا امروز سرمایه‌گذاران شاهد بازگشت آرام و محتاطانه بازار هستند.

در یک ماه و نیمی که از تابستان گذشته است این بازار بازدهی مثبت ۲/۵ درصدی را ثبت کرده است.

هرچند در نگاهی کلی به روند معاملات از ابتدای سال تا پایان ۱۵ مردادماه میانگین سودآوری بازار سهام منفی ۵/۵درصد است اما توقف سقوط ادامه‌دار شاخص تا حدودی امیدوارکننده است که بازار سرمایه در ماه‌های باقیمانده از سال بتواند بازدهی بیشتر از بازار پول برای سرمایه‌گذارانش داشته باشد.

در بررسی مهم‌ترین متغیر بازار سرمایه می‌بینیم که شاخص بورس در حالی پرونده سال ۹۲ را بست که در رقم ۷۹هزار و ۱۵ قرار داشت. در افت‌وخیزهای ۳ ماهه ابتدایی سال این متغیر تا مرز ۷۰ هزار واحد پایین آمد اما در نهایت با سیاست‌های حمایتی دولت سقوط بازار متوقف شد. سرمایه‌گذاران این روزها ترجیح داده‌اند تا زمان رفع ابهام‌ها و بازگشت فضایی متعادل به تالار حافظ، با احتیاط حرکت کنند.

در ادامه بررسی متغیرهای بازار سرمایه می‌بینیم که شاخص صنعت نیز در حالی سال گذشته در عدد ۶۵هزار و ۸۳۷ به کار خود پایان داد که تا نیمه مردادماه بازدهی منفی ۵درصدی را ثبت کرده است. این متغیر در دوران سقوط پرسرعت بازار تا مرز ۵۹ هزار واحد نیز پایین آمد.

افت ادامه‌دار بازار سرمایه در ابتدای سال به‌دلیل ابهامات در تصمیم‌های اقتصادی و سیاست انقباضی دولت برای کنترل تورم بود، با آغاز فصل تابستان و پس از اجرای بخشی از سیاست‌های حمایتی دولت از صنایعی مثل آزادسازی نرخ فروش محصولات پتروشیمی در بورس کالا و رفع ابهامات صنعت پالایشی تا حدودی متوقف شد.

اما این بازارسرمایه هنوز نتوانسته است در مسیر رشدی پایدار قرار بگیرد. گواه این مدعا کاهش نزدیک به ۵درصدی ارزش بازار سرمایه است به این ترتیب که این متغیر در پایان سال گذشته ۳۸۶ هزار میلیارد تومان بود اما در حال حاضر به حدود ۳۴۰هزار میلیارد تومان رسیده است.

همچنین نسبت قیمت به درآمد نیز این روزها در بازار افت قابل توجهی داشته است. این نسبت در پایان سال گذشته ۷/۱ مرتبه بوده و در حال حاضر با افتی ۱۸ درصدی به ۵/۸درصد رسیده است. این اتفاق نشان‌دهنده ارزان شدن قیمت سهام در بازار سرمایه است. البته اکثر قریب به اتفاق کارشناسان نیز بر این موضوع تاکید دارند که قیمت سهام این روزها به کف رسیده است.

بررسی‌ها از روند صنایع در این بازار نشان می‌دهد که از ۱۰ صنعت بزرگ بازار سرمایه، فقط ۳ گروه شاهد بازدهی مثبت بودند.

به این ترتیب که گروه محصولات شیمیایی به‌عنوان بزرگ‌ترین صنعت حاضر در بورس در مدت مورد بررسی ضرر ۵درصدی را نصیب سرمایه‌گذاران کرد. دومین صنعت بزرگ بورس نیز بانک‌ها و موسسه‌های مالی هستند که در سال‌جاری زیان ۱۰ درصدی را نصیب سرمایه‌گذارانش کرده است.

صنعت سوم نیز فلزات اساسی است که با بازدهی منفی ۱۰درصدی از ضرر و زیان بی‌نصیب نماندند.

علاوه بر اینها شاخص صنعت فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای نیز ۱۳درصد افت را ثبت کردند.

گروه شرکت‌های چند رشته‌ای، از صنایع مثبت این روزها بودند و بازدهی مثبت ۴ درصدی را ثبت کردند. در ادامه گروه مخابرات با بازدهی ۴درصدی در میان صنایع مثبت بازار قرار گرفت. گروه استخراج کانه‌های فلزی نیز با بازدهی منفی ۶ درصدی هفتمین صنعت بزرگ بورس است که در این مدت بازدهی منفی داشته است.

هشتمین گروه بزرگ بازار، خودرویی‌ها هستند که امسال در میان ۱۰ صنعت بزرگ، بیشترین بازدهی را داشتند و رشد ۱۱درصدی را در شاخص خود ثبت کردند.

در ادامه بررسی ۱۰ صنعت بزرگ بازار، ۲ صنعت سیمان، آهک و گچ با بازدهی منفی ۸درصدی و مواد و محصولات دارویی با بازدهی منفی ۷درصدی به کار خود پایان دادند.

صنایع حاضر در بازار سرمایه این روزها با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند. در کنار سیاست‌های انقباضی دولت که اجازه افزایش نرخ فروش را به‌راحتی به صنایع نمی‌دهد، ابهام‌هایی نیز وجود دارد که فضا را برای سرمایه‌گذاری مه‌آلود کرده است.

در همین رابطه، حسنعلی بشارت احسانی، مدیرعامل کارگزاری توسعه سرمایه دنیا در گفت‌وگو با خبرنگار صمت، شرایط رکودی بازار را دلیل اصلی بازدهی منفی بورس دانست و تصریح کرد: سیاست‌های کنترل تورم دولت در سال‌جاری و جلوگیری از افزایش قیمت محصولات تاثیر مستقیم بر روند نزولی بازار داشته است. طبیعی است صنایع بورسی نیز از وضعیت رکودی متاثر شده و به‌تبع آن شاهد افت شاخص هستیم.

وی در مورد وضعیت صنایع برتر حاضر در بورس توضیح داد: با توجه به اینکه اقلام غذایی از ضروریات زندگی به‌شمار می‌روند، به همین دلیل کمتر از رکود بازار تاثیر می‌پذیرند. بر همین اساس به نظر می‌رسد صنایع غذایی وضعیت بهتری نسبت به دیگر صنایع داشته باشند.

> **بازارسرمایه هنوز نتوانسته است در مسیر رشدی پایدار قرار بگیرد. گواه این مدعا کاهش نزدیک به ۵درصدی ارزش بازار سرمایه است به این ترتیب که این متغیر در پایان سال گذشته ۳۸۶هزار میلیارد تومان بود اما در حال حاضر به حدود ۳۴۰هزار میلیارد تومان رسیده است**

این کارشناس بورس، شرایط آینده بازار را وابسته به سیاست‌های دولت دانست و اظهار کرد: نزول بازار نمی‌تواند دائمی باشد و در یک مقطع این روند متوقف خواهد شد که زمان آن نیز بستگی به سیاست‌های دولت در زمینه کنترل نقدینگی، تورم و همچنین نتایج مذاکرات هسته‌ای دارد.

مصطفی حاجی‌حسینی، مدیرعامل کارگزاری بانک پاسارگاد و کارشناس دیگر بازار سرمایه نیز ضمن تاکید بر تاثیر سیاست‌های انقباضی دولت بر بازار سرمایه، گفت: عوامل حاشیه‌ای مثل ایجاد فضای هیجانی منفی و تشکیل صف‌های سنگین فروش بدون تحلیل و صرفا از روی تقلید در روند پرسرعت افت بازار نقش مهمی دارند.

وی همچنین بلاتکلیفی در نشست‌های گروه ۱+۵ درخصوص مذاکرات هسته‌ای را بر روند نزولی بازار موثر دانست و ادامه داد: تا زمانی‌که این مذاکرات به نتیجه روشنی نرسیده، بازار نسبت به خبرهای آن بی‌تفاوت است.

وی با تاکید بر کاهش دسته‌جمعی قیمت سهام در همه صنایع بازار گفت: میزان تاثیرپذیری صنایع از وضعیت رکودی فعلی متفاوت است و به نظر می‌رسد در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات، صنعت خودرو می‌تواند اقبال سرمایه‌گذاران را در پی داشته باشد.

حاجی‌حسینی درخصوص وضعیت آینده بازار سهام نیز تصریح کرد: هر خبر رسمی که بتواند روی بهبود وضعیت تولید اثر پایدار داشته باشد به تناسب بر بازار سرمایه نیز اثر مثبت خواهد گذاشت و می‌تواند روند نزولی بازار را متوقف کند.

نبض بازار

سقوط ادامه‌دار قیمت سهام

گروه اقتصاد-روز گذشته بازار سرمایه در حالی فعالیت خود را آغاز کرد که هفته کم‌رمقی را پشت سرگذاشته بود.

هفته گذشته صنایع ابزار پزشکی، سایر محصولات کانی غیرفلزی، منسوجات، حمل‌ونقل و خدمات فنی مهندسی و بیمه بیشترین رشد شاخص را در بین صنایع داشتند و استخراج سایر معادن، خودرو، استخراج زغال‌سنگ هم بیشترین کاهش را متحمل شدند.

گفتنی است بازار سهام این روزها کم‌رمق است و صنایع بزرگ به حاشیه رانده شدند تا صنایع کوچک در سایه سفته بازی دلالان برای دریافت سودی اندک، مرکز توجه باشند. حجم و ارزش معاملات چندان قابل توجه نیست. صف‌های خرید سنگین برای نمادهای کوچکی مثل شیشه و گاز، گلتاش، قند لرستان و قند ثابت نشان می‌دهد سهامداران این روزها با نگاه کوتاه‌مدت و در صنایع کوچک فعالند. در مجموع بازار روز گذشته در ادامه روند منفی هفته قبل، بازاری منفی بود. شاخص نیز با افت ۲۱۵ واحدی در عدد ۷۴ هزار و ۳۹۸ قرار گرفت. نمادهای بانکی دیروز بیشترین تاثیر را بر افت بازار داشتند.

اما در سوی دیگر بازار، مذاکرات یک روزه معاونان محمدجواد ظریف و جان کری، وزیران امور خارجه ایران و آمریکا در چارچوب مذاکرات هسته‌ای روز پنجشنبه برگزار شد. این مذاکرات براساس اعلام سیدعباس عراقچی با هدف ادامه رایزنی‌ها از مذاکرات وین ۶ درباره موضوعات مورد اختلاف و نیز بررسی نحوه نزدیک کردن دیدگاه‌های دو طرف برگزار شد.

هیات مذاکره‌کننده ایران عصر روز جمعه پس از یک روز مذاکره به تهران بازگشتند. گفتنی است ایران و ۱+۵ در مذاکرات وین ۶ بر سر آنچه اختلافاتی اساسی درباره ظرفیت غنی‌سازی ایران، سایت غنی‌سازی فردو و رآکتور آب سنگین اراک است نتوانسته‌اند به یک نتیجه مشخص و نهایی دست پیدا کنند و مذاکرات تا سوم آذرماه تمدید شد.

در بازارهای جهانی نیز قیمت فلزات اساسی اندکی عقب‌نشینی کرد. روز جمعه قیمت مس با ۰/۱ درصد کاهش به ۷۰۰۰ دلار رسید. قیمت هر تن روی با ۱/۱ درصد کاهش به ۲۳۰۰ دلار رسیده است. یکی از دلایل کاهش قیمت نمادهای معدنی ازجمله کالسیمین، توسعه معادن روی و فرآوری مواد معدنی در روز گذشته نیز افت قیمت‌های جهانی بود.

در اقتصاد داخلی، خبر جدیدی منتشر نشده است. خبرهای رسمی نیز منتفی شدن عوارض صادراتی سنگ‌آهن تا پایان سال را تایید کردند. گفتنی است روز گذشته گروه پیمانکاران تحت تاثیر خبر پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران تا حدودی مورد توجه قرار گرفتند و لیدر این گروه نیز مپنا بود.

در گروه بیمه، خبرهایی از افزایش نرخ بیمه شخص ثالث منتشر شده است ولی دلیل توجه به این گروه در هفته گذشته حضور نوسان گیران در این صنعت بوده است.

در گروه پتروشیمی، شرایط بنیادی شرکت‌ها خوب است. زاگرس از محل واگذاری سهام ۳۳/۹ درصد از پتروشیمی مرجان با رشد سود همراه خواهد شد. هلدینگ‌های گروه هم ظرفیت رشد سود را دارند.

آمار معاملات آخرین روز معاملاتی (بازار : بسته)
بازار نقد

مجموع حجم معاملات	۴۳۹,۰۸۹,۸۸۶ سهم
مجموع ارزش معاملات	۱,۰۶۱,۲۷۷ میلیون ریال
جمع تعداد معاملات	۴۲۹۰۲ معامله
ارزش بازار	۳,۴۰۴,۳۰۶ میلیارد ریال

شاخص کل

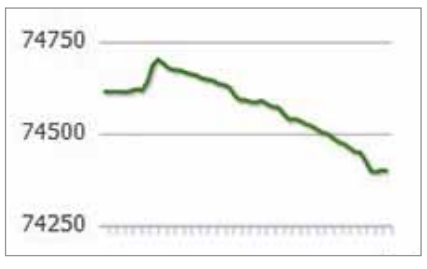

اطلاعات سود و زیان شرکت‌ها

نام شرکت	آخرین سرمایه(میلیون ریال)	سال مالی	دوره	آخرین پیش‌بینی سود هر سهم (ریال)	میزان پوشش در دوره (ریال)	درصد پوشش
فولاد خراسان	۵۶۰۰۰۰۰	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۳ ماهه	۳۸۰	۱۱۷	۳۱درصد
فولاد کاویان	۸۰۰۰۰۰	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۳ماهه	۲۵	۱	۴ درصد
لبنیات پاک	۱۷۷۵۴۵	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۳ماهه	۳۹۳	(۸۸)	-
کارخانجات تولیدی شهید قندی	۳۰۰۰۰۰	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۳ماهه	۹۲	(۱۱۶)	-
گرانیت بهسرام	۷۵۰۰۰	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۳ماهه	(۸۴)	(۲۹)	-

یادداشت

سهامداران بی‌نشاط و بی‌حوصله

فیروزه عسگری
کارشناس سهام

این روزها بازار سرمایه همچنان صدرنشین رکودهای پی‌درپی است، اما با یک تفاوت؛ در بعضی از گروه‌ها مانند ساختمانی‌ها و پتروشیمی‌ها تقاضا افزایش پیدا کرده است.

با توجه به روند هر روزه معاملات این رکود موجود در بازار کاملا مشهود است و با وجود وعده وعیدهای مکرر مسئولان نیز گویا مردم آن را بی‌اثر می‌دانند و همچنان نشاطی در بازار بورس به چشم نمی‌خورد.

در حال حاضر بازار سرمایه در مسیر حرکتی رو به رشد قرار گرفته است که این خود نمایانگر شکسته شدن کانال نزولی می‌باشد.

اما روند آن هنوز به صورتی واضح و شفاف نیست که بتوان قطعی بودن تغییر روند معاملات و شکست روند نزولی را تأیید کرد و خود این مورد باعث ترس بیشتر در بین سهامداران را موجب شده است که به شناسایی سود ناشی از فضای روانی موجود در بورس رضایت دهند.

تردیدها و رفتارهای سینوسی معامله‌گران در بازار سرمایه خود نشانگر نوسان‌گیری‌های کوتاه مدت است که در بلند مدت به شدت بورس را بیمار می‌کند.

زیرا هر سهم ارزان قیمتی نیز دوباره کشف قیمت خواهد شد و کف‌سازی‌ها و حمایت‌های فعلی سهم شکسته شده و مجدد به کف‌های پایین‌تری سوق پیدا می‌کند. در این شرایط حتی فعالیت حرفه‌ای‌ها نیز نمی‌تواند سرمایه‌گذاران مردمی را دوباره ترغیب به سهامداری کند.

به طوری که بر خلاف پیش‌بینی تحلیلگران در صورت انتظار جو مثبت بر بازار سرمایه با حجم معاملات ضعیف روبرو گشته و به فضای منفی گرایش می‌یابد که این خود نشانگر بی‌نشاطی و بی‌حوصلگی در سرمایه‌گذاران است. از این روست که بازار را بسیار کم‌حجم دنبال می‌کنیم، گویی همه از این شرایط خسته شده‌اند!

بیشتر کارشناسان فعال بازار سرمایه معتقدند، تأکید بر اینکه خاطره ریزش هفت ماهه قیمت‌ها در بورس در ذهن سرمایه‌گذاران به‌ویژه افراد غیرحرفه‌ای حک شده و با این ذهنیت به محض بروز روند منفی در قیمت‌ها، بسیاری فروشنده شده‌اند و با این رفتار، ریزش را در اکثر نمادها نیز تقویت می‌کنند.

انتظار می‌رود دولت در تصمیم‌گیری‌های خود از یک خط مشی خاص پیروی کند در غیر این صورت اقتصاد با نا اطمینانی روبه‌رو می‌شود و تا زمانی که بخواهد ترمیم شود فرصت‌هایی نیز از بین می‌رود.

و در یک نگاه کلی بازار سرمایه این روزها چشم به نهایی شدن مذاکرات دوخته است گویی نشاط از دست رفته این روزهای بازار سرمایه در شوک نتایج نهایی مذاکرات هسته‌ای گره خورده است، به‌طوری‌که حصول نتیجه مثبت در مذاکرات هسته‌ای منجر به رفع ابهامات و در نتیجه برآورده شدن انتظارات خواهد شد.

بنابراین چنانچه دروازه‌های کشور به روی سرمایه‌گذاران خارجی بازشود، رشد بازار سرمایه قطعی خواهد بود.

روی خط خبر

- روز گذشته علی صالح‌آبادی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، سیدتقی نوربخش مدیرعامل تامین اجتماعی، احمد فیاض‌بخش مدیرعامل شستا (شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی)، ایراندخت عطاریان مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری، مسلم دریه، مدیرعامل صندوق بازنشستگی فولاد، مدیرعامل سرمایه‌گذاری عشایر، علی رستمی عضو هیات مدیره شستا و دیگر فعالان تاثیرگذار مجموعه بزرگ تامین اجتماعی در نشستی درباره وضعیت صندوق‌ها با محوریت حمایت از بازار به مذاکره پرداختند.
- سازمان خصوصی‌سازی اعلام کرد: سهام ۳ شرکت دولتی در هفته سوم مرداد جاری در فرابورس واگذار می‌شود.
- علی صحرایی، معاون بازار شرکت بورس تهران با اشاره به آخرین جزئیات تشکیل بازار جدید برای شرکت‌های خوشنام بورسی درباره معیارهای انتخاب این شرکت‌ها اظهار کرد: وجود سابقه معاملاتی خوب، شناوری متناسب با وضعیت شرکت، چشم‌انداز سودآوری و صنعت از جمله معیارهای تشکیل این بازار است. شرکت‌های این بازار جدید از وضعیت و شرایط ویژه‌ای پیروی خواهند کرد.

نبض بازار

آغاز هفته جدید با عرضه ۱۵۷ هزار تنی

گروه اقتصاد_ روزگذشته، حدود ۱۵۷ هزار تن انواع کالا در تالارهای مختلف بورس کالای ایران عرضه شد.

به گزارش خبرنگار صمت از تالار بورس کالا: در این روز، شرکت فولاد خوزستان با ۷۴ هزار و ۴۰۰ تن تختال C به قیمت پایه ۱۵هزار و ۲۰ ریال در هر کیلو و به صورت سلف در تالار محصولات صنعتی و معدنی حضور یافت که برای همه این محموله تقاضا وجود داشت و در قیمت پایه معامله شد.

همچنین در تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی، انواع محصولات پتروشیمی مجتمع‌های ارومیه، اروند، اصفهان، ایلام، آبادان، برزویه، بندرامام، بوعلی سینا، پارس، تندگویان، خراسان، خوزستان، شیراز، کارون، کرمانشاه و شرکت پلیمر کرمانشاه روی تابلوی عرضه رفت. از مهم‌ترین محصولات پتروشیمی عرضه شده در این روز می‌توان به کریستال ملامین، PVC، پارازایلین، پلی‌اتیلن، سود کاستیک، آروماتیک سنگین، استایرن منومر، آمونیاک، اپوکسی رزین، اسید نیتریک و تولوئن دی ایزو سیانات اشاره کرد که تا لحظه تنظیم این گزارش ۱۰ تن پلی‌اتیلن سنگین در قیمت پایه معامله شد. همچنین برای ۱۲۹۶تن سودکاستیک بندر امام و ۲۴۸۰ تن سودکاستیک پتروشیمی اروند در قیمت پایه تقاضا وجود داشت که در همان قیمت نیز به فروش رسید. از ۲۰۱۶تن استایرن منومر پتروشیمی فارس نیز ۵۷۶تن آن در قیمت پایه معامله شد. در گروه قیر نیز، ۲۶هزار و ۵۰۰ تن انواع قیر شرکت نفت جی و ۱۸هزار و ۶۰۰ تن انواع قیر شرکت نفت پاسارگاد عرضه شد که تا لحظه تنظیم گزارش از محموله‌های نفت جی۵۱۳۴تن در قیمت پایه فروش رفت و ۷۶۲تن هم از عرضه‌های نفت پاسارگاد معامله شد. تالار صادراتی نیز شاهد عرضه ۵هزار تن قیر پلیمری ۶۰۷۰ شرکت معماران تجارت آفتاب و ۳۵۰۰ تن قیر ۶۰۷۰ شرکت‌های آذر دوام یول و آذربام عایق کار بود که برای ۱۰۰۰تن از عرضه شرکت معماران تجارت آفتاب تقاضا پیدا شد و ۲ شرکت دیگر نیز کل آورده خود به بازار را به فروش رساندند. گفتنی است، در این روز و در تالار محصولات کشاورزی نیز ۱۰۰ تن خرمای کبکاب بوشهر به قیمت ۱۴هزار ریال در هر کیلو عرضه شد که برای آن تقاضایی پیدا نشد؛ این در حالی بود که هفته گذشته نیز برای این محصول تقاضایی وجود نداشت.

خبر خوان

انعقاد تفاهم‌نامه سه‌جانبه برای پذیرش انبارها

تفاهم‌نامه سه‌جانبه بورس کالای ایران، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و سازمان مرکزی تعاون روستایی با محوریت پذیرش انبارهای منتخب این سازمان در بورس کالا و عرضه انواع کالاها از محل این انبارها به پشتوانه گواهی سپرده کالایی منعقد شد.

به گزارش سنا، «علی پناهی» سرپرست معاونت توسعه بازار و مطالعات اقتصادی بورس کالای ایران با اعلام این خبر، گفت: پذیرش انبارهای منتخب سازمان تعاون روستایی در بورس کالا و رایزنی با بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری به منظور تامین مالی کشاورزان، به پشتوانه گواهی سپرده کالایی محوری‌ترین موضوع‌های این تفاهم‌نامه است.

وی ضمن اشاره به تعهدات بورس کالا و سازمان مرکزی تعاون روستایی افزود: بورس کالای ایران در تلاش است که بازار محصولات کشاورزی کشور را با همکاری دولت، اتحادیه‌ها، اصناف و گروه‌های ذی‌نفع این بخش از اقتصاد کشور کارآتر، مدرن‌تر و بین‌المللی کند.

آمادگی بورس انرژی برای پذیرش فرآورده‌های نفتی

بورس انرژی با توجه به زیرساخت‌های موجود آمادگی دارد تا فرآورده‌های نفتی جدیدی را پذیرش کند.

به گزارش شانا، سیدعلی حسینی، مدیرعامل بورس انرژی، در این خصوص اظهار کرد: این بورس آمادگی کامل دارد تا فرآورده‌های جدید نفتی و پتروشیمی را مورد پذیرش قرار دهد، ضمن اینکه از نظر زیرساخت‌های مورد نیاز هیچ‌گونه مشکلی وجود ندارد.

وی تصریح کرد: تامین مالی ریالی و ارزی در برخی فرآورده‌ها در دست بررسی است.

وی با بیان اینکه در تلاش هستیم معاملات سلف فرآورده‌های نفتی را برای دوره‌های ۲ تا ۶ ماه و نیز ۶ ماه تا ۱ ساله اجرایی کنیم، گفت: مذاکره با وزارت نفت در این خصوص همچنان ادامه دارد.

بررسی شرایط عرضه سیمان در بورس کالا

بازار کالای خاکستری، سبز می‌شود؟

سمانه گلاب-گروه اقتصاد: هفته گذشته خبری مبنی بر اینکه به‌زودی عرضه گسترده محصولات شرکت‌های تولیدکننده سیمان در بورس کالا آغاز می‌شود، از سمت خبرگزاری‌های مختلف منتشر شد. در این زمینه اعلام شد، مجتبی خسروتاج، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای از مهندس محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت خواسته، شرایط عرضه سیمان در رینگ صادراتی بورس کالا تسهیل شود. در همین راستا روز چهارشنبه هفته گذشته نخستین جلسه مشترک انجمن کارفرمایان سیمان و شرکت بورس کالای ایران برگزار شد. در این جلسه مقرر شد برای آزادسازی قیمت سیمان و عرضه کامل آن در بورس کالای ایران اقدام‌های لازم صورت گیرد و شرایط برای دستیابی به این هدف مهیا شود.

البته این نخستین‌بار نیست که تصمیم بر عرضه سیمان در بورس کالا گرفته می‌شود. پیش از این و در سال‌های ۸۹ تا ۹۱ نیز سیمان در بورس کالا عرضه می‌شد که به دلایل مختلف از جمله کنترل‌های قیمتی دولت قبل، تولیدکنندگان شرایط را از نظر اقتصادی به‌صرفه ندیدند و این عرضه متوقف شد. با این حال دلایل مختلفی باعث شده که با گذشت ۲سال دوباره مسئولان انجمن سیمان به فکر عرضه کالاهای خود در بورس باشند. رکود اقتصادی حاکم بر اقتصاد به ویژه در بخش ساختمان و پروژه‌های عمرانی، افزایش تولید محصولات سیمانی و کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی را می‌توان مهم‌ترین انگیزه حضور تولیدکنندگان در بورس کالا دانست.

کل عرضه به بورس بیاید

در همین رابطه مدیرعامل سیمان فیروزکوه در گفت‌وگو با خبرنگار صمت عرضه سیمان در بورس را مورد قبول تولیدکنندگان سیمان دانست و بیان کرد: مهم‌ترین ویژگی عرضه کالاها در بورس این است که قیمت‌ها به‌طور شفاف و براساس عرضه و تقاضا تعیین می‌شود. علی امینی انجام معاملات به‌صورت نقدی در بورس کالا را ویژگی مثبت دیگر عرضه از این طریق دانست و افزود: در حال حاضر صنعت سیمان دچار مشکل نقدینگی است و انجام معاملات به‌صورت نقدی در بورس می‌تواند بخشی از این مشکلات را حل کند. وی در پاسخ به این پرسش که عرضه سیمان در بورس کالا چه تاثیری بر قیمت آینده این محصول دارد، گفت: از حالا نمی‌توان افزایش یا کاهش قیمتی را در این زمینه پیش‌بینی کرد. باید عرضه و تقاضا به بورس بیاید و قیمت‌ها از این طریق کشف شود. امینی البته کشف قیمت واقعی را تنها در شرایطی امکان‌پذیر دانست که کل محصولات سیمانی به بورس بیایند و تصریح کرد: در این رابطه انجمن سیمان باید بتواند شرایطی را ایجاد کند که همه تولیدات سیمانی در بورس عرضه شوند، در غیر این صورت تشکیل یک بازار شفاف برای این محصول امکان‌پذیر نیست.

مشکلات ریشه‌یابی شوند

اما آیا انجمن صنفی سیمان این قدرت را دارد که واحدهای تولیدی را ملزم به حضور در بورس کالا کند؟ این پرسشی بود که خبرنگار صمت با دبیر انجمن سیمان کشور مطرح کرد. عبدالرضا شیخان نیز در پاسخ بیان کرد: انجمن این هدف را دنبال می‌کند اما باید این نکته را در نظر داشت که سیمان با محصولاتی مثل فولاد و شیمیایی‌ها تفاوت دارد. در حال حاضر ۷۰ میلیون تن سیمان در کشور تولید می‌شود که این میزان در سطح کشور پراکنده است و تجمیع این تولید پراکنده کار دشواری است. وی افزود: با این حال انجمن تلاش می‌کند در صورت تحقق شرایط عرضه سیمان در بورس بخش مهمی از تولید را به بورس بیاورد تا کشف قیمت به‌خوبی انجام شود.

شیخان تصریح کرد: ما نخستین جلسه را با بورس کالا برگزار کردیم و هدف این بود که امکانات بورس کالا برای این هدف، کارشناسی شود. در نتیجه این جلسه کمیته‌ای مشخص شد تا با بررسی‌های جامع مزایا و معایب این طرح را مشخص کند.

وی تاکید کرد: باید توجه داشت که سازوکار عرضه سیمان در بورس کالا با دیگر محصولات متفاوت است و حتی تجربه جهانی زیادی نیز در این زمینه وجود ندارد، از این‌رو باید کار کارشناسی دقیقی برای این موضوع صورت گیرد و تا زمانی که به نتیجه نهایی نرسیده‌ایم، بهتر است این کار وارد فاز اجرایی نشود.

شیخان گفت: انجمن در نظر دارد برای بررسی عرضه سیمان در بورس، جلسه‌های هفتگی برگزار کند تا در این زمینه به یک اجماع برسیم. کارخانه‌های مختلف در سراسر کشور نیز جلسه‌های مختلفی را در این راستا خواهند داشت.

وی اظهار کرد: از آنجا که رقابت بین کارخانه‌های سیمان بسیار بالاست، می‌تواند به تخریب قیمت بینجامد که این موضوع در بلندمدت به زیان این صنعت است. از این‌رو پیش از حضور در بورس باید این مشکلات ریشه‌یابی و روی آنها کار انجام شود.

دبیر انجمن سیمان تاکید کرد: ما در ابتدا به‌دنبال راه انداختن رینگ صادراتی سیمان هستیم و در نظر داریم با بهره‌گیری از تجربه‌های رینگ صادراتی، رینگ داخلی را فعال کنیم.

مخالفان چه می‌گویند؟

البته طرح عرضه سیمان در بورس کالا مخالفانی نیز دارد. در این میان عضو هیات‌رییسه مجلس مقدار سیمان در انبارها را ۱۴ میلیون تن اعلام کرد و گفت: میزان دپوی سیمان تا پایان سال به ۲۰ میلیون تن می‌رسد که به معنی از مدار خارج شدن ۲۰ کارخانه تولید سیمان است، از این‌رو باید با اقدامات کارشناسی، راهکاری برای این مازاد تولید پیدا کرد.

بهروز نعمتی در گفت‌وگو با خانه ملت، درخصوص ورود سیمان به بورس کالا، گفت: عرضه سیمان در بورس کالا اقدام بسیار مفیدی است، اما این سوال مطرح می‌شود که آیا شرایط برای این اقدام وجود دارد یا خیر، چراکه سیمان یک کالای حجیم بوده و شرایط جابه‌جایی آن دشوار است.

نماینده مردم اسدآباد در مجلس شورای اسلامی افزود: مورد دیگر اینکه هم‌اکنون ۱۴میلیون تن سیمان مازاد در انبارها وجود دارد و با این شرایط، بورس کالا نمی‌تواند کمکی به تولیدکنندگان سیمان داشته باشد.

وی تصریح کرد: دپوی این میزان سیمان خطری بزرگ برای این صنعت است و به عقیده من، اکنون شرایط برای حضور سیمان در بورس کالا مهیا نیست.

نعمتی پیشنهاد داد که نخستین اقدام برای بهبود وضعیت، تغییر الگوی مصرف سیمان در کشور است. وی گفت: همچنین در بحث راهسازی باید به شدت فعال شد و در این زمینه مقرر شده که هفته آینده اعضای انجمن صنعت سیمان، جلسه‌ای را با وزیر راه و شهرسازی برگزار کنند تا برای کارخانه‌های سیمان برنامه‌ریزی شود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس افزود: با ادامه روند کنونی، میزان دپوی سیمان تا پایان سال به ۲۰میلیون تن می‌رسد که به معنی از مدار خارج شدن ۲۰ کارخانه تولید سیمان است، از این‌رو باید با اقدامات کارشناسی، راهکاری برای این مازاد تولید پیدا کرد.

ولی‌الله نیکبخت، مدیر فروش سیمان اصفهان نیز از دیگر کارشناسانی است که امید چندانی به تغییر وضعیت بازار سیمان در نتیجه عرضه آن در بورس کالا ندارد. وی در گفت‌وگو با خبرنگار صمت بیان کرد: در حال حاضر متقاضیان سیمان خرید خود از بازار را به‌صورت اعتباری انجام می‌دهند. این در حالی است که اگر کالا در بورس عرضه شود خرید به‌صورت نقدی است. در این حالت تولیدکننده باید جذابیتی را برای خرید از بورس ایجاد کند و ممکن است قیمت در بورس کاهش داشته باشد.

از رقابت تخریبی بپرهیزیم

نیکبخت در صورت عرضه سیمان در بورس کالا، فرهنگ‌سازی را عامل مهمی در موفقیت این کار عنوان کرد و افزود: کارخانه‌های سیمان هر کدام مشتریان خاص خود را دارند و تغییر الگو از خرید سنتی به شکل خرید از بورس باید فرهنگ‌سازی شود.

وی در مورد صادرات سیمان از بورس کالا نیز اظهار کرد: بیشترین صادرات ایران به عراق است. در حال حاضر در این کشور تقاضای خوبی برای سیمان ایران وجود دارد.

نیکبخت اما مشکل را در رقابت تخریبی تولیدکنندگان سیمان دانست و گفت: به‌دلیل رقابت شدید بین تولیدکنندگان سیمان، قیمت سیمان صادراتی به عراق بسیار پایین است و اگر یارانه سوخت واحدهای سیمانی نبود، قیمت سیمان صادراتی هزینه‌ها را جبران نمی‌کرد.

وی حل این مشکلات را در گرو برنامه‌ریزی دولت دانست و بیان کرد: تنها در صورتی که دولت بر رفتار کارخانه‌های تولید سیمان نظارت داشته باشد و بتواند بازار صادرات به عراق را نیز مدیریت کند می‌توان انتظار داشت که مشکلات این صنعت تا حدودی حل شود.

سیمان در آینه آمار

براساس آمار سال ۱۳۹۲ میزان ظرفیت تولید سیمان در کشور ۷۷میلیون تن و برای کلینکر ۷۵میلیون تن بود. این در حالی است که بازده تولید در این صنعت برای سیمان به ۸۹درصد و برای کلینکر به ۹۴درصد می‌رسد. سال گذشته در کشور ۷۱میلیون کلینکر و ۶۹میلیون تن سیمان تولید شد که به دلیل رکود مصرف در داخل، ۱۳میلیون تن کلینکر و یک میلیون تن سیمان در انبار کارخانه‌ها باقی مانده است. در حال حاضر ایران چهارمین تولیدکننده سیمان در جهان محسوب می‌شود.

نام کشور	میلیون تن در سال
چین - نخستین تولیدکننده سیمان	۲,۳۰۰
هندوستان	۲۳۰
امریکا	۷۷
ایران	۷۵
ترکیه	۷۰
برزیل	۷۰
منبع: سایت سیمان ایران	

تاریخچه معاملات سیمان در بورس

نخستین عرضه سیمان ۲۷ تیر سال ۱۳۸۹ با سیمان کردستان با حجم یک‌هزار تنی آغاز شد که تقاضای ۵ هزار تنی خریداران نوید معاملات پررونقی را برای این کالای خاکستری می‌داد. از آن زمان تا پایان سال ۱۳۹۰ نیز معاملات این محصول به‌طور مستمر در بورس کالا انجام می‌شد تا اینکه حجم کلی این بازار به ۱میلیون و ۶۹ هزار و ۲۳۰ تن رسید. در این مدت ۱ میلیون و ۴۷۸ هزار و ۶۸۰ تن سیمان روی تابلوی عرضه رفت که صف تقاضای ۱ میلیون و ۲۰۹ هزار و ۳۷۰ تن در تالار تشکیل شد. براساس آمارها، از تیرماه سال ۱۳۸۹ تا خرداد ۱۳۹۱ در روندی خیره‌کننده ۳۶ شرکت سیمانی در بورس کالا پذیرش شدند که از این بین ۲۴ شرکت محصولات‌شان را در رینگ صنعتی و معدنی بورس کالا عرضه کردند. رشد عرضه‌های سیمان در بورس کالا تاجایی پیش رفت که اهالی تالار نقره‌ای شاهد عرضه این محصول خاکستری در تالار صادراتی بودند. با این حال در سال ۱۳۹۱ اوضاع معاملات سیمان در بورس کالا به کلی تغییر کرد و این محصول به غایب همیشگی جدول معاملات بورس کالا تبدیل شد.

آمار معاملات

نام کالا	قیمت پایانی (ریال)	حجم معامله (تن)	عرضه‌کننده
تختال C	۱۵,۰۲۰	۷۴,۴۰۰	فولاد خوزستان
قیر ۶۰۷۰	۱۳,۴۴۳	۵۷۶	شرکت پالایش نفت جی
قیر ۶۰۷۰	۱۳,۴۴۳	۱,۳۳۰	شرکت پالایش نفت جی
قیر ۸۵۱۰۰	۱۳,۴۴۳	۲,۴۸۰	شرکت پالایش نفت جی
قیر MC۲۵۰	۲۱,۰۴۲	۴۸	شرکت پالایش نفت جی
قیر ۶۰۷۰	۱۳,۴۴۳	۲۲	شرکت پالایش نفت جی
قیر ۸۵۱۰۰	۱۳,۴۴۳	۷۰۰	شرکت پالایش نفت جی
قیر ۶۰۷۰	۱۴,۵۱۴	۶۴۱	نفت پاسارگاد - تهران
قیر MC۲۵۰	۲۰,۱۴۰	۲۵	نفت پاسارگاد - تهران
قیر ۸۵۱۰۰	۱۳,۴۴۳	۹۶	نفت پاسارگاد - تهران
قیر ۶۰۷۰ - صادراتی	۱۳,۹۷۲	۱,۵۰۰	شرکت آذربام عایق کار
قیر ۶۰۷۰ - صادراتی	۱۴,۵۲۷	۲,۰۰۰	آذر دوام یول
قیر پلیمری ۶۰۷۰ - صادراتی	۱۹,۸۰۹	۱,۰۰۰	معماران اقتصاد بین‌الملل تندیس
اسید نیتریک	۵,۹۸۹	۶۰	پتروشیمی شیراز
اسید نیتریک	۵,۰۴۰	۲۰	شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران(پ)

نام کالا	قیمت پایانی (ریال)	حجم معامله (تن)	عرضه‌کننده
سود کاستیک	۳,۸۶۸	۱,۲۹۶	پتروشیمی بندر امام
سود کاستیک	۳,۸۶۸	۲,۴۸۰	صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس(تامین سرمایه نوین)
اوره صنعتی گرانوله	۷,۸۶۵	۲۰	صنایع پتروشیمی کرمانشاه
آمونیاک (مایع)	۱۳,۴۸۱	۱۵۰	شرکت پتروشیمی خراسان
آمونیاک (گاز)	۱۳,۴۸۱	۱۵	پتروشیمی شیراز
آمونیاک (محلول)	۳,۳۷۰	۲۰	پتروشیمی شیراز
آمونیاک (مایع)	۱۳,۴۸۱	۱۶۰	صنایع پتروشیمی کرمانشاه
اسیداستیک	۱۵,۷۷۶	۲۳	شرکت پتروشیمی فن‌آوران
تولوئن دی ایزو سیانات (TDI)	۷۶,۳۲۰	۲۰۰	شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران (ب.مسکن)
استایرن منومر	۴۶,۸۴۸	۵۷۶	صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس(ملی)
پلی‌اتیلن سنگین تزریقی ۵۰۳۰SA	۴۷,۹۸۹	۱۰	پتروشیمی تبریز
پلی‌اتیلن سنگین تزریقی I۳	۴۵,۷۳۱	۲۱	پلیمر کرمانشاه
پلی‌اتیلن سنگین تزریقی J۲۲۰۰	۴۴,۴۳۵	۹۹۰	شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران (ح)
پلی‌اتیلن ترفتالات نساجی SUPER BRIGHT	۳۷,۴۶۷	۲۰۰	صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (مفید)
وکیوم باتوم	۱۱,۱۵۷	۳,۰۰۰	شرکت پالایش نفت بندرعباس

ریشه‌یابی مشکلات تولید و راه‌حل‌های برون‌رفت از آن در گفت‌وگو با حسین راغفر:

تعداد کارخانه‌ها ملاک صنعتی شدن نیست

شکوفه حبیب‌زاده - گروه صنعت: با اینکه صنعت در ایران سابقه‌ای ۵۰ساله دارد اما می‌بینیم که به نسبت کشورهای دیگری که از ایران عقب‌تر بوده‌اند، رشد کمتری را تجربه کرده است. اقتصاد ایران نتوانسته خود را از اقتصاد نفت جدا کرده و در دامان اقتصاد صنعت آرام گیرد. حسین راغفر، اقتصاددان و استاد دانشگاه الزهرا در گفت‌وگو با صمت، صنعت را مادر اصلی توسعه کشور دانست و بر اولویت قرار دادن آن در راستای نیل به توسعه اقتصادی تاکید کرد. راغفر که وضعیت صنعت در ایران را بسیار نگران‌کننده ارزیابی می‌کند، می‌گوید: صنعتی شدن به معنای این نیست که تعداد کارخانه‌ها را افزایش دهیم اما آنچه از صنعت در ایران برداشت شده رشد کمی واحدهای تولیدی است، نه رشد کیفی و بهره‌وری این واحدها. این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید:

دکتر راغفر برای آغاز بحث، وضعیت صنعت و تولید در کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به عقیده من، صنعت در کشور در وضعیت خوبی به سر نمی‌برد. آنچه امروز از صنعت خواسته می‌شود مشخص نیست و به همین دلیل برنامه مشخصی برای توسعه این بخش وجود ندارد. با توجه به بررسی‌های صورت‌گرفته پس از افزایش قیمت حامل‌های انرژی، شاخص PPI (شاخص قیمت تولیدکننده) برابر شاخص CPI (شاخص قیمت مصرف‌کننده) شده است. این اتفاق به معنای رکود اقتصادی در کشور است که در این مدت عمیق‌تر هم شده است. در واقع می‌توان گفت تولید بیشترین هزینه را در این رکود اقتصادی متحمل شده است. یعنی تولید ۲برابر هزینه عمومی جامعه هزینه داشته است. از یک سو تقاضا برای کالا کاهش یافته و از سوی دیگر میزان تولید به سبب این هزینه‌ها کاهش یافته است. بر این اساس، صنعتی شدن به معنای این نیست که تعداد کارخانه‌ها را افزایش دهیم اما آنچه از صنعت در ایران برداشت شده، رشد کمی واحدهای تولیدی است نه رشد کیفی و بهره‌وری این واحدها.

صنعت در ایران تقریبا سابقه‌ای برابر با نیم‌قرن دارد. با این وجود ما در این عرصه چندان پیشرفت نکرده‌ایم. فکر می‌کنید چرا ما صنعتی نشدیم؟

بهتر است این پرسش را با مثالی پاسخ دهم. میزان واردات ارز کشور با سرمایه‌گذاری خارجی در کره‌جنوبی از اواخر دهه ۱۹۶۰ تا پایان ۲۰۱۲، تقریبا نصف منابع درآمدهای ارزی نفت و گاز در ایران است. در سال ۱۹۶۶ سرانه تولید ناخالص ملی کره‌جنوبی برابر با ۱۷۵ دلار و در ایران برابر با ۲۶۵ دلار است. چرا آنها به توسعه دست یافتند و ما نتوانستیم؟ دلایل متعددی دارد اما یکی از دلایل مهم آن، نبود برنامه‌ای مشخص است، زیرا هیچ تصویری نسبت به صنعتی شدن نداریم. با چند مثال می‌توان سطح نازل صنایع و بهره‌وری را در کشور نشان داد. در شرایط کنونی ۷ ذوب‌آهن در خراسان داریم که این کارخانه‌ها در شعاع کمتر از ۱۰۰ کیلومتر با یکدیگر قرار دارند. این در حالی است که یکی از نهاده‌های اصلی ذوب‌آهن آب است و به دلیل اینکه در این منطقه آب نیست، این کارخانه‌ها کمتر از ۲۰درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کنند و این روند به معنای اتلاف منابع ملی و دفن آنها در وسط کویر است. این اتفاق برای ذوب‌آهن اصفهان هم افتاده است. این ذوب‌آهن قرار بود در بندرعباس و در کنار آب شکل بگیرد اما به سبب فشار سیاسی نمایندگان مجلس و نفوذ سیاسی به اصفهان منتقل شده است و این نمایندگان اگر با شرایط مورد نظرشان موافقت نمی‌شد، وزیر مربوطه را استیضاح می‌کردند. بنابراین این اتفاق آسیب‌های جدی محیط‌زیستی به منطقه وارد کرده و به اقتصاد کشاورزی منطقه نیز آسیب زده است.

باید چه روندی در پیش گرفته می‌شد تا چنین مشکلاتی به وجود نمی‌آمد؟

اگر این منابع را در مناطق مناسب سرمایه‌گذاری کرده بودیم، میزان بالایی شغل ایجاد شده بود و در کنار آن تولید ملی و صادرات هم افزایش یافته بود. بهره‌وری باید هدف صنعتی شدن باشد. امری که در این روند نادیده گرفته شد و در نهایت منجر به هدر رفتن منابع و دفن آن در وسط کویر شد.

این تنها اتفاقی نیست که به صنعت کشور آسیب زده است. در کشور تعداد بالایی پتروشیمی داریم که عملا خام‌فروش‌اند. در سال‌های گذشته پتروشیمی‌ها به‌عنوان پیشرفته‌ترین صنعت کشور خوراک را به قیمت بسیار ارزان از دولت دریافت می‌کردند و بالغ بر ۸۰ درصد از تولید خود را هم به خارج از کشور صادر می‌کردند. به علت مابه‌التفاوت نرخ ارز در این مدت، سودهای بالایی را در بورس کالا نشان می‌دادند و قیمت سهام‌هایشان افزایش می‌یافت اما این افزایش قیمت سهام به خاطر افزایش کارآیی ایجاد نشده بود و نمی‌توان آن را به عملکردشان نسبت داد. ما منابع نفتی خود را به چین و کره‌جنوبی با هزاران کیلومتر فاصله می‌فروشیم و وقتی به کالای نهایی تبدیل می‌شود چه‌بسا از تولید داخل ارزان‌تر است.

مسئله‌ای که در صنعت و اقتصاد کشور گم شده است، مسئله شاخص‌های بهره‌وری است. سیاست‌های حمایتی دولت باید مشروط به دسترسی واحدهای تولیدی به شاخص‌های بهره‌وری بوده و این شاخص‌ها، شاخص‌های کمی سالیانه باشد و صنایعی که به این شاخص‌ها دسترسی پیدا می‌کنند را مشمول دریافت یارانه از دولت قرار دهیم. این اتفاق باید در بستر کلان اقتصاد کشور صورت گیرد و برای اجرای طرح‌ها منطقه‌یابی صورت گیرد. برای توسعه اقتصادی کشور توزیع جغرافیایی باید تعیین‌کننده باشد نه مصالح سیاسی و فشار گروه‌های صاحب نفوذ. باید براساس مصالح اقتصادی بلندمدت و بین‌نسلی کشور تصمیم‌گیری‌ها اتخاذ شود. این موارد نکاتی است که همواره در تمام طول دوره‌های برنامه‌ریزی اقتصادی در کشور مغفول مانده است. ضمن اینکه تحول جمعیتی را باید همیشه در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی کشور ببینیم. هیچ‌گاه در برنامه‌ریزی‌های کشوری به تحول جمعیتی چه از لحاظ مهاجرت‌های داخلی و خارجی چه از لحاظ نیازهای سرمایه انسانی توجه نشده است.

با اینکه بسیاری از واحدهای صنعتی همچنان مشکل نقدینگی دارند و دولت وعده داده که این کمبود نقدینگی را جبران می‌کند، تا به امروز چنین نشده است اما از سویی برخی واحدها در ۳ماهه آغازین سال‌جاری نسبت به مدت مشابه در سال گذشته با رشد صنعتی مواجه بوده‌اند.

فکر می‌کنید علت آن چیست؟

این واحدها مدتی است که آمار تولید خود را عرضه نکرده‌اند. به عقیده من این مسئله قابل تامل است و باید بررسی شود. به هر حال فارغ از امیدی که در جامعه تزریق شد، این واحدها نیازمند سرمایه و مواد اولیه هستند. حال این پرسش مطرح می‌شود که چگونه بدون این سرمایه، تولید با رشد مواجه بوده است؟ یا اینکه این سرمایه‌ها تامین شده و باید دید منبع آن کجاست؟ آنچه مسلم است به این بازمی‌گردد که بدون حل مسئله نظام بانکی در کشور امکان رشد صنعت وجود ندارد. نظام بانکی ایران در دولت‌های نهم و دهم تبدیل به یک غده سرطانی برای اقتصاد کشور شده است. درست در زمانی که صنعت ورشکست می‌شود و با رکود شدیدی روبروست، بانک‌ها و موسسه‌های مالی و اعتباری که به صورت قارچ‌گونه در کشور رشد کرده‌اند و اغلب متعلق به نهادهای قدرت ازجمله نهادهای نظامی و انتظامی هستند، به‌دنبال حداکثر کردن سود خود بوده و تنها چیزی که به آن توجه ندارند، تولید و توسعه در کشور است. آنها تنها به سود آنی خود توجه می‌کنند، بنابراین منابع این افراد وارد تولید نمی‌شود، بلکه صرف فعالیت‌های دلالی و سفته‌بازی می‌شود.

به درستی به نظام بانکی اشاره کردید. نرخ بالای سود بانکی، صنعت را به زانو درآورده است...

همین‌طور است. این مسئله خود عاملی برای افزایش تورم کشور است و این تورم نیز یکی از دلایل اصلی رکود در اقتصاد کشور بوده که ریشه آن در فعالیت‌های بانکی است. پارادایم تولید ضعیف در کشور با پارادایم سرمایه‌داری مالی جایگزین شده است. بخش عمده معوقات بانکی کشور متعلق به نهادهای وابسته به دولت بود که این‌ها ریشه‌های شکل‌گیری بانک‌ها و موسسه‌های مالی بعدی شدند. این افراد از بانک‌ها به اسم تولید وام دریافت کردند اما سرمایه‌ها را وارد فعالیت‌های سوداگری و غیرمولدی چون مسکن و سکه و ارز و... کردند. این مسائل تورم را افزایش داده، هزینه تولید را از طریق نرخ سود بهره بانکی بالا برده و رکود را تمدید کرده است. مادامی‌که یک اقدام اساسی در مورد کنترل این نهادهای مالی صورت نگیرد امکان خروج از شرایط کنونی وجود ندارد. بانک‌ها وظایف‌شان تجمیع منابع خرد مردم برای توسعه است. اتفاقی که در کشور ما معنا ندارد و بانک‌ها برای سود خود دست به کار می‌شوند و زمانی که تولید ورشکسته می‌شود این بانک‌ها هستند که بیشترین سود را دارند.

رئیس‌جمهوری در سخنرانی روز «صنعت و معدن» اعلام کرد که باید کشور رو به صنعتی شدن پیش رود. از سویی در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیز معادن در اولویت قرار گرفته است. به نظر شما صنعت اولویت بیشتری نسبت به معدن دارد یا بالعکس؟

این صنعت است که می‌تواند حتی بهره‌وری در معدن را ارتقا دهد. بنابراین باید صنعت در اولویت قرار گیرد. مهم‌ترین صنعتی که به آن نیاز داریم اما به آن بی‌توجهیم صنعت ماشین‌سازی در کشور است. صنایعی که ماشین‌آلات صنایع دیگر را تولید می‌کنند، بنابراین صنعت مادر اصلی توسعه کشور است. به عقیده من، هدف‌گذاری اصلی باید معطوف صنعت شود. نظام بانکی باید اصلاح شده و منابع بانکی باید برای حل موضوع کمبود نقدینگی به بخش تولید اختصاص داده شود. یارانه‌ای که به بخش تولید اختصاص می‌شود باید متناسب با تعداد شغلی باشد که صنایع ایجاد کرده‌اند. در واقع هدف‌گذاری باید چندمنظوره باشد. حل مسئله اشتغال بدون رشد امکان‌پذیر نیست. هدف‌گذاری‌ها باید معطوف به بخش تولید و صنایعی که می‌تواند به اشتغال قابل‌توجهی دست پیدا کند، باشد. امیدوار بودیم که دولت یازدهم در ابتدا فهرستی از بنگاه‌های ورشکست شده در دولت‌های نهم و دهم را تنظیم و دلایل ورشکستگی آنها را ریشه‌یابی کند و اینکه چگونه می‌تواند این‌ها را با اولویت‌هایی به فعالیت بازگرداند. هنوز زیرساخت‌های بسیاری از واحدهای تولیدی وجود دارد ولی ورشکست شده‌اند. به همین دلیل دولت می‌تواند با ریشه‌یابی به آنها کمک کند. ضمن اینکه صنایع دیگری مانند صنایع‌دستی وجود دارند که با کمک حداقلی دولت می‌توانند احیا شوند.

گپ و گفت

سهل‌آبادی در گفت‌وگو با صمت بیان کرد:

بیان شفاف بندها در لایحه حمایت از تولید

بنفشه بینش- دغدغه تولید در کشور همواره برای تولیدکنندگان و متولیان این عرصه وجود داشته است. برای بررسی مشکلات این بخش مهم اقتصادی با سیدعبدالوهاب سهل‌آبادی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران به گفت‌وگو نشستیم. سهل‌آبادی راه‌های حمایت از تولید را نیز مورد ارزیابی قرار داده و نقدهای خود را بر لایحه حمایت از تولید بیان داشته است. این گفت‌وگوی کوتاه را در ادامه می‌خوانید:

بزرگ‌ترین مشکل اقتصادی کشور را چه می‌دانید؟

ریشه بسیاری از مشکلات اقتصادی و اجتماعی کشور، نفت‌محور بودن اقتصاد است، در حالی‌که اقتصاد کشور باید تولیدمحور باشد. اگر اقتصاد بر پایه کار و تولید بنا شود، بیکاری و مشکلات ناشی از آن نیز در جامعه کاسته می‌شود. در واقع کار و تولید بر فرهنگ و شرایط اجتماعی هم اثر دارد، از همین‌روست که رهبر معظم انقلاب امسال را با نام اقتصاد و فرهنگ نامگذاری کرده‌اند، چراکه این دو کاملا با همدیگر مرتبط هستند، اما متاسفانه در کشور ما آن‌گونه که لازم است به نظام تولید اهمیت داده نمی‌شود. از این‌رو استراتژی صنعتی و معدنی هم آن‌طور که باید تدوین نشده است.

به نظر شما تولید در شرایط حاضر از چه چیزی رنج می‌برد؟

متاسفانه نبود استراتژی مناسب در حوزه صنعت و معدن، سوءمدیریت‌ها، اختصاص ندادن منابع لازم برای حمایت از تولید، ایجاد چالش‌های بانکی، بیمه‌ای و مالیاتی برای تولیدکنندگان و بسیاری دیگر از عوامل، اکنون دست به دست هم داده‌اند تا شرایط برای فعالان اقتصادی کشور سخت و دشوار شود. در این شرایط به‌دلیل تغییرات نرخ ارز، استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی برای کارفرمایان سخت شده است و آن‌ها باید تسهیلات دریافت شده را چندین برابر به صندوق بازگردانند. در گذشته بازپرداخت تسهیلات این صندوق براساس نرخ روز ارز محاسبه می‌شد و آسیب زیادی به واحدها وارد کرد. باید امنیت برای استفاده از این تسهیلات فراهم شود، یعنی شرایطی به وجود بیاید که تولیدکنندگان بتوانند از این تسهیلات استفاده کنند بدون اینکه با مسائلی از این دست در بازپرداخت آن مواجه باشند.

دولت جدید آن‌طور که نشان داده است، سعی دارد مشکلات تولید را رفع کند، مهم‌ترین اقدامی که دولت در این زمینه باید انجام دهد را چه می‌دانید؟

یکی از مسائل جامعه صنعت و معدن کشور، نبود روابط با دیگر کشورها بود که خوشبختانه در حال حاضر دولت جدید بخش زیادی از تلاش خود را بر این موضوع معطوف کرده است. نبود ارتباطات بین‌المللی مشکلاتی در زمینه حمل‌ونقل و ارتباطات بانکی را به دنبال داشته است که امیدواریم هرچه زودتر با بهبود این روابط، مسائلی از این دست هم رفع شوند که این امر به طور قطع یکی از مهم‌ترین عوامل پیشرفت بخش صنعت و معدن خواهد بود و باید اعلام کنم جامعه کار و تولید از بهبود روابط بین‌المللی کشور که توسط دولت دکتر روحانی پیگیری می‌شود، حمایت می‌کند. امید داریم هرچه زودتر مذاکرات به نتیجه برسد و به نفع مردم انقلابی کشورمان تمام شود.

دولت در اقدامی دیگر، با تدوین و تصویب مواردی مانند لایحه حمایت از تولید و... سعی داشته است گامی در جهت رفع موانع تولید بردارد، مواد این لایحه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

لایحه حمایت از تولید، می‌تواند در شرایط و وضعیت تولیدکنندگان تغییراتی ایجاد کند. خوشبختانه مواردی در لایحه حمایت از تولید دیده شده که می‌تواند وضعیت صنعت و معدن را بهبود بخشد. این مواد با توجه به مشکلات تولید تدوین شده‌اند و در صورت اجرایی شدن می‌توانند بسیاری از چالش‌های صنایع را حل کنند. افزایش سرمایه صندوق توسعه ملی در بانک‌های توسعه صادرات، صنعت و معدن و صندوق ضمانت صادرات که یکی از بندهای این لایحه است، در صورت اجرایی شدن می‌تواند به افزایش سرمایه در گردش واحدهای تولیدی کمک کند. از سوی دیگر، صدور رای قطعی مراجع قضایی برای ممنوع‌الخروج کردن مالکان و مدیران واحدها هم از دیگر مواد این لایحه است که می‌تواند به یاری بخش تولید بیاید. تعیین سقف زمانی برای استعلام از سازمان حفاظت محیط زیست در زمان صدور پروانه بهره‌برداری هم یکی از موارد مثبت لایحه حمایت از تولید است که گنجاندن آن جای تقدیر دارد.

پیشنهادتان درباره این لایحه چیست؟

باید شرایطی را ایجاد کنیم که نیازی به تفسیر از قانون وجود نداشته باشد. در این لایحه هم، لازم است که جزئیات برخی از مواد بیان و تصویب شود. به‌عنوان نمونه، در ماده ۲۸ که به حمایت دولت از ایجاد و تقویت برندهای تجاری داخلی اشاره دارد، نحوه این حمایت مشخص نشده است، در حالی‌که در ماده بعد از آن، یعنی ماده ۲۹، جزئیات حمایت از حضور برندهای خارجی در کشور تعیین شده است. در بعضی مواد هم مانند ماده ۱۳ درخصوص تقسیط تسهیلات معوق، «مکلف بودن» یا تنها «مجاز بودن» بانک مشخص نیست که می‌تواند تفسیر متفاوت از قانون را به دنبال داشته باشد. تهاتر بدهی‌های دولت به بخش خصوصی با مالیات واحدها گرچه یکی از مثبت‌ترین نکات این لایحه است، اما باید دید آیا به دلیل تهاتر بین دو سازمان متفاوت، این موضوع شدنی است یا نه؟ ولی در نهایت باتوجه به مفاد این لایحه امیدواریم تصویب و اجرای آن بتواند راهگشای بخش صنعت و معدن باشد. با این حال، اجرای این لایحه نیازمند ضمانت اجرایی است که دولت باید در صورت تصویب آن توسط مجلس، ضمانت اجرای آن را هم در نظر بگیرد.

تک خبر

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

سلامت اداری در تمام ارکان دولت مورد توجه قرار دارد

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: دولت بحث پاکدستی و سلامت اداری را به طور جدی در تمامی ارکان سازمانی و اداری دنبال می‌کند. مهندس محمدرضا نعمت‌زاده در جلسه هم‌اندیشی مسئولان هماهنگی هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان اجرایی که به میزبانی وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار شده بود، افزود: توجه به مسائل انسانی و نظارت بر حسن اجرای مقررات تخلفات اداری از ارکان مهم عملیاتی هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی محسوب می‌شوند. وی افزود: با توجه به پیچیدگی کار قضاوت و رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان و مدیران، می‌بایست هنگام صدور رای جوانب مختلف را بررسی کرد. به گفته مهندس نعمت‌زاده، افرادی که در هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری مشغول انجام وظایف هستند، می‌بایست ضمن رعایت حقوق خدا و مردم، رای درست و صحیحی صادر کنند. وی افزود: داشتن جدیت، نظم و انضباط کاری، مسئولیت‌پذیری و جوابگویی درست و به موقع به مردم لازمه هرگونه اقدامی در هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری است. مهندس نعمت‌زاده با اشاره به اهمیت جلسه هم‌اندیشی مسئولان هماهنگی هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه‌های اجرایی، یادآور شد: در این نوع جلسات تجارب، اطلاعات و هماهنگی بین دستگاهی برای رسیدن به نتایج سریع‌تر همچنین روش‌های سیاست‌گذاری‌های درست و هدایت و نظارت که لازمه کار هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری است، حاصل می‌شود.

نگاه روز

آمارهای نگران‌کننده صنعت

حسین ساسانی
دبیرکل سابق کنفدراسیون صنعت

یکی از موضوعاتی که در حوزه صنعت باید به آن پرداخت، شفاف بودن سیاست‌های دولت و نهادهای دولتی است. اما می‌بینیم که طبق آخرین آمارهایی که مجمع جهانی اقتصاد ارائه داده است، از بین ۱۴۸ کشور مورد بررسی در سال۲۰۱۳ در قیاس با سال ۲۰۱۲، ایران از رتبه ۱۲۷ در شفافیت سیاست‌های دولتی و نهادهای وابسته به دولت در سال ۲۰۱۲ به رتبه ۱۳۱ در سال ۲۰۱۳ نزول پیدا کرده است. این موارد عملکرد نهادهای دولتی و نهادهای تصمیم‌گیر در ایران را به رخ می‌کشد. براساس این شاخص‌ها وضعیت ما بسیار وخیم است. با این وضعیت نمی‌توان انتظار داشت که دولت بتواند در کوتاه‌مدت شرایط صنعت را تغییر دهد. این صحیح نیست که فکر کنیم می‌توانیم در کوتاه‌مدت با انجام اقداماتی، زیرساخت‌ها را تغییر دهیم بلکه تنها می‌توانیم مسکنی برای آن مقطع خاص تجویز کنیم و درمانی صورت نمی‌گیرد.

با اینکه رتبه ایران در حمایت از سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۱۲، ۱۳۰ بوده و در سال ۲۰۱۳، به ۱۲۳ کاهش یافته است اما این میزان هم کفاف نمی‌کند. از سویی وقتی کارآیی مسیرهای قانونی در اصلاح مقررات در این بررسی را مشاهده می‌کنیم به اتفاق خوشایندی نمی‌رسیم. رتبه ایران در کارآیی مسیرهای قانونی در اصلاح مقررات در سال ۲۰۱۲، ۱۰۴ بوده که در سال ۲۰۱۳ به رتبه ۱۲۴ افت داشته است. باید در نظر داشت که این شاخص‌ها تنها به موضوعات بیرون از بنگاه اقتصادی بازمی‌گردد و در واقع فضای کسب‌وکار دولت‌ها را نشان می‌دهد.

در ۵۰ سال گذشته نوسانات موجود در صنعت نشان می‌دهد که ممکن است یک دولت در دوره‌ای خوب عمل کرده باشد اما این اقدامات آنقدر اندک بوده که ما همیشه در وضعیت نامناسبی قرار داشتیم. کره‌جنوبی هم با وضعیتی مشابه وضعیت ما مواجه بود اما با برنامه‌ریزی‌های صحیح و بلندمدت اقتصاد خود را ارتقا بخشید و در حال حاضر مهره‌ای اقتصادی در دنیا محسوب می‌شود.

به عقیده من تا زمانی که از آدم‌های بزرگ و توانمند در عرصه اقتصاد کشور بهره‌مند نشویم نمی‌توانیم به توسعه برسیم و شرایط به همین منوال طی خواهد شد. به نظر من همانطور که در عرصه ورزش با به کارگیری فردی متخصص و در کلاس جهانی توانستیم تغییراتی اساسی در والیبال کشور ایجاد کنیم و آن را در جهان مطرح کنیم، می‌توانیم در صنعت نیز با به‌کارگیری فردی متخصص و در کلاس جهانی نه تنها از این وضعیت خارج شویم بلکه صنعت کشور را در جهان مطرح کنیم. در کشور ما این افراد کم هستند. ما نمی‌توانیم برای رسیدن به کلاس جهانی به افراد داخلی اکتفا کنیم بلکه باید از افراد خارجی هم بهره ببریم. چرا نباید برای توسعه تیم صنعتی چنین اتفاقی بیفتد؟ تا زمانی که آدم‌هایی در کلاس جهانی وارد کشور نشوند، توسعه صنعتی و اقتصادی در کشور اتفاق نمی‌افتد. همانطور که در ورزش اجازه دادیم از بیرون کسی وارد شود و اصلاحات را انجام دهد، می‌توانیم در صنعت و اقتصاد هم چنین کنیم و وقتی که افراد داخل نمی‌توانند گره را باز کنند اجازه بدهیم دیگران این گره را باز کنند و ما آن را مدیریت کنیم.

یادداشت

جای خالی چوب در صنعتی‌سازی ساخت‌و ساز

مهندس فرزاد بکتاشیان- معمار و طراح داخلی

ساختمان: چوب از قدیم‌الایام با زندگی مردم عجین بوده و در دسترس‌ترین ماده‌ای بوده که برای ساخت‌و ساز به‌ویژه در ساخت خانه از آن استفاده می‌شد. چوب باعث گرمی محیط و پویایی فضا می‌شود و از نماهای کامپوزیت که شهر را سرد، خشک و صنعتی جلوه می‌دهد، خارج می‌کند. سخن در وصف چوب و کاربردهای آن، مجالی بیش از این می‌خواهد، اما از آنجایی که استفاده از چوب در صنعت ساختمان در ایران اندکی مورد بی‌توجهی قرار گرفته است، بنابراین به بررسی مزایای استفاده از چوب در صنعت ساخت‌وساز می‌پردازیم.

فنلاند یکی از کشورهای پیشرو در صنعت چوب است. گفته می‌شود که ۸۷درصد خاک این کشور پوشیده از جنگل است، ولی با این وجود به ازای هر درختی که بریده می‌شود، ۱۰۰ نهال کاشته می‌شود. در این کشور از چوب در صنایع مختلف با استفاده از پیشرفته‌ترین و جدیدترین فناوری‌های روز استفاده می‌شود. بهره‌برداری از چوب با روش‌های گوناگونی انجام می‌شود، یکی از روش‌های مدرن بهره‌وری چوب، تکنولوژی ThermoWood است.

در تکنولوژی «ترمو وود»، چوب برای استفاده در محیط خارجی مهیا و در مقابل عوامل جوی مقاوم می‌شود. در این روش، چوب در دستگاه مخصوص «ترمو وود» و در دمایی بین ۱۹۰ تا ۲۱۵ درجه قرار می‌گیرد. با این روش اکسیژن از منافذ چوب خارج می‌شود. این روش چوب را بسیار سبک می‌کند، همچنین قدرت دفُرمگی را کاملا از چوب می‌گیرد و این مطابق با مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان و در راستای نیل به سبک‌سازی است. بعد از این مرحله، عملیات تثبیت رطوبت انجام می‌شود. در این روش، ابتدا رطوبت داخلی چوب را به صفر درصد می‌رسانند و در مرحله بعد روی ۶درصد تثبیت می‌شود، این کار باعث می‌شود که اگر چوب داخل رطوبت ۹۸درصد قرار گیرد، رطوبت داخلی چوب به زیر ۱۶درصد برسد و در این‌صورت هیچ اتفاقی برای چوب نمی‌افتد. برای نمونه اگر چوب داخل یک سطل آب گذاشته شود، در صورتی که رطوبت چوب صفر درصد باشد، به رطوبت ۳۰درصد می‌رسد و یکنواخت می‌شود، چون ماکزیمم دریافت رطوبت برای چوب ۳۰درصد است و مرز خطر برای اینکه چوب دفُرمه شود از ۲۰ تا ۳۰درصد است.

در مرحله بعد، هموسلولز و مواد غنی چوب از آن خارج می‌شود و این عملیات باعث مقاوم شدن چوب در مقابل موریانه می‌شود و در نهایت چوب در مقابل رطوبت، عوامل جوی مانند برف، باران و باد، موریانه و آفتاب مقاوم می‌شود. این فناوری را حدود ۱۰ سال پیش، کمپانی لوناوود توسط انجمن ترموود فنلاند اختراع کرده است. اما آیا فواید استفاده از چوب در ساخت‌وساز به همین چند نکته ختم می‌شود؟ در نتیجه فرآیند تولید محصولات چوبی، ضایعات فراوانی نیز به‌دست می‌آید که همه آنها قابل بهره‌برداری است. بخشی از براده‌های چوب حاصل از تولید، به‌عنوان منبعی برای تولید انرژی حرارتی استفاده و بخش دیگری از آن صرف تولید مصنوعات شیمیایی چوبی مانند نئوپان می‌شود. هیچ قسمتی از چوب در این صنعت بدون استفاده نیست. از سوی دیگر تولید الوار ساده از چوب به‌کمترین میزان انرژی نیاز دارد. این در مقایسه با بسیاری از محصولات دیگر ، فرآیند تولید ساده‌تر و سالم‌تری دارد. برای نمونه تولید بتن ۲ برابر و تولید آجر، ۴ برابر به مصرف انرژی بیشتری نیاز دارد.

در رتبه‌بندی بازگشت به چرخه طبیعی حیات، چوب نسبت به موادی مانند بتن، آجر یا فولاد رتبه بسیار بالاتری دارد. خانه‌هایی که با الوارهای چوبی ساخته می‌شوند؛ اصلا قابل مقایسه با خانه‌های بتنی و آجری نیستند.

تحقیقات نشان می‌دهد که برای ساخت یک خانه از الوارهای چوبی ۱۴۸۰ تن مواد مصرف می‌شود، در صورتی‌که برای ساخت همان خانه با همان ساختار باید ۶۲۸۰ تن بتن مصرف کرد. این به معنای آن است که برای ساخت یک خانه بتنی ۹۴۳ هزار کیلوگرم سوخت فسیلی نیاز است که این عدد برای ساخت خانه‌های چوبی ۳۲۰هزار کیلوگرم برآورد شده است.

چوب پس از پایان دوره مصرف خود در هر صورت یا به‌عنوان منبع حرارتی سوزانده می‌شود یا تبدیل به مواد آلی شده و به‌عنوان کود و امثال آن مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. حال که ایران قدم در راه صنعتی‌سازی ساختمان گذاشته است، آیا شایسته نیست که استفاده از چوب بخشی از ساخت‌وساز را به خود اختصاص دهد؟ دولت و مسئولان با حمایت خود از فعالان این صنعت می‌توانند گامی موثر در پیشبرد صنعتی‌سازی ساختمان بردارند.

کارشناسان استفاده بیشتر از چوب در صنعت ساخت‌وساز را توصیه می کنند

چندوچون چوبکاری ساختمان!

زهرافریدزادگان-گروه صنعت: تغییر مواد و مصالح ساختمانی در صنعت ساخت‌وساز، تحولی است که با هدف بهینه‌سازی و صرفه اقتصادی در این صنعت رخ داده است. صنعت ساختمان به عنوان یکی از صنایع مادر سهم بسیار زیادی در تولید ناخالص داخلی و همچنین ایجاد اشتغال دارد و گردش چرخ‌های این صنعت باعث پویایی صنایع دیگر می‌شود. هنوز از عمر صنعتی‌سازی ساختمان در ایران، زمان زیادی نمی‌گذرد و ورود فناوری‌های نوین در این صنعت، دریچه‌های جدیدی را به روی ساخت‌وساز گشوده است. استفاده از مصالح پیش‌ساخته، سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی، در و پنجره‌های دوجداره و انواع و اقسام مواد و مصالح گوناگون، سبک زندگی را تغییر داده است. در این میان شاید استفاده از چوب به‌عنوان یکی از بهترین مواد و مصالح ساختمانی در صنعت ساخت‌وساز ایران نادیده گرفته شده است. این در حالی است که مهندسان اروپایی به‌تازگی پیشرفته‌ترین ماده ساختمانی جهان را چوب معرفی کرده‌اند. جمعیت‌شناسان نیز پیش‌بینی می‌کنند نرخ جمعیت شهری کره زمین طی ۳۶ سال آینده، ۲ برابر خواهد شد و این موضوع تقاضا را برای ساختمان‌های مرتفع‌تر در شهرهای متراکم‌تر از حال حاضر افزایش می‌دهد، اینکه معماران و شرکت‌های ساخت‌وساز، این برج‌ها را با استفاده از مواد دوام‌ناپذیر مانند فولاد و بتن بسازند یا اینکه از مواد جدیدی مانند چوب مهندسی‌شده استفاده کنند، در سلامت زمین تفاوت بزرگی ایجاد خواهد کرد. به عبارت دیگر، آینده شهری جهان در دستان قدیمی‌ترین ماده ساخت و ساز یعنی چوب قرار دارد. به نظر می‌رسد ساخت‌وساز با این ماده طبیعی و تجدیدپذیر، آن هم به‌صورت مدرن و فرآوری‌شده در ایران به صورت MDF بیشتر در آشپزخانه مورد استفاده قرار می‌گیرد. چند و چون استفاده از چوب در صنعت ساختمان را در این گزارش می‌خوانید.

۰صرفه اقتصادی ندارد!

علیرضا فخفوری مدیرعامل یک شرکت تولیدکننده پوشش‌های چوبی، پارکت و مبلمان خارجی است. وی دلیل اصلی استفاده نکردن از چوب در صنعت ساختمان ر ایران را گران بودن آن و قیمت تمام‌شده ساختمان‌هایی که در آن از چوب استفاده شده ، می‌داند و می‌گوید: برای سازندگان به‌صرفه نیست که از چوب بیش از اندازه لازم در ساختمان استفاده شود، چراکه تقاضا برای خرید چنین خانه‌هایی محدود به افرادی با سطح درآمد بالا می‌شود. وی با تاکید بر اینکه ایران می‌تواند یکی از قطب‌های مهم تولیدات چوبی ساختمان باشد، می‌گوید: با وجود اینکه ایران از منابع غنی در این صنعت برخوردار است اما در حال‌حاضر نیاز ایران در این بخش از طریق واردات تامین می‌شود. نبود تجهیزات لازم برای فرآوری چوب در کارخانه‌های ایران مشکلی است که فخفوری بر آن صحه می‌گذارد و ادامه می‌دهد: ما واحدهای تولیدی فرآورده‌های چوبی به صورت پیشرفته در ایران نداریم، بنابراین نمی‌توانیم در این بخش صادرات داشته باشیم. مدیرعامل شرکت پارس آرای کوهستان، بیشترین مورد استفاده از چوب در ایران را به صورت MDF عنوان می‌کند. او معتقد است: MDF از طریق واردات تامین می‌شود و به‌صورت خام و روکش شده است که بیشتر از کشورهای ترکیه، اندونزی، روسیه، اسپانیا، ایتالیا، آلمان، اتریش و فنلاند تامین می‌شود. البته محصولات ترکیه و اندونزی نسبت به سایر کشورها ارزان‌تر هستند و طرفداران بیشتری در بازار دارند و امروزه حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد واردات از ترکیه است.

> بر اساس آخرین آمار تا پایان سال ۳۴۹،۹۲ هزار متر مکعب چوب از روسیه توسط گمرک انزلی وارد کشور شده است.این مقدار چوب پس از بررسی به لحاظ آفت و بیماری های قرنطینه ای نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۲ درصد کاهش داشته است

باقی ماندن در شیوه‌های سنتی

آنچه مدیرعامل این شرکت تولیدی می‌گوید، مورد تایید نایب‌رییس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان مبلمان نیز هست. او می‌گوید: مردم با فواید استفاده از چوب در ساخت‌وساز آشنا نیستند و همین موضوع باعث تمایل نداشتن آنها به استفاده بیشتر از چوب در ساختمان‌های آنها می‌شود. به گفته علیرضا عباسی، آتش نخستین دغدغه‌ای است که هنگام فکر کردن به ساخت‌وساز با چوب به ذهن خطور می‌کند، در حالی که چوب مهندسی‌شده از فولاد در آتش، ایمن‌تر است. یک تخته ضخیم چوب در بخش بیرونی نیم‌سوز می‌شود و چوب درونی را از آسیب حفظ می‌کند. وی در گفت‌وگو با صمت شیوه سنتی کاشت ، داشت و برداشت از درخت را یکی از عوامل عدم پویایی این صنعت می‌داند و می‌افزاید: روش‌های سنتی برداشت از درختان، پرتی زیاد دارد. تجهیزات ما برای فرآوری چوب به روز نیست و فاصله زیادی با کشورهای پیشرفته در این زمینه داریم.

فاصله تا خودکفایی

عباسی ادامه می‌دهد: مزیت‌هایی که چوب نسبت به سایر مواد دیگر در اصول ساختمانی دارد، بی‌شمار است. مثلا برای سبک‌سازی می‌توان دیوارها، سقف‌ها یا حتی کف را از چوب درست کرد. امروزه بعضی ساختمان‌ها توسط پانل‌های چوبی صنعتی ساخته می‌شوند. این پانل‌های چوبی بسیار راحت نصب می‌شوند و مقاومت بسیار زیادی در برابر باد و زلزله دارند. همچنین این پانل‌ها در بزرگراه‌ها و پل‌های راه‌آهن کاربرد زیادی دارند.

در همین حال رییس انجمن صنایع چوب نیز در گفت‌وگو با صمت، افزایش تمایل به استفاده از صنایع چوب در صنعت ساختمان را تمایل به استفاده از MDF می‌داند و می‌گوید: در حال حاضر در زمینه تولید نئوپان در ایران خودکفا هستیم حتی این محصول را به کشورهایی مانند ترکمنستان و عراق نیز صادر می‌کنیم اما در تولید MDF هنوز به مرحله خودکفایی نرسیدیم، بنابراین نیمی از نیاز کشور را از طریق واردات تامین می‌کنیم.

عبدالعظیم آقاجانی معضل اصلی گرانی چوب برای استفاده در صنعت ساختمان را کمبود چوب عنوان می‌کند و علت گرانی قیمت تمام‌شده و در نتیجه عدم تمایل به استفاده بیشتر از محصول در ساخت‌وساز را همین مورد می‌داند. این اظهارات نشان می‌دهد که با مدرن شدن شیوه زندگی‌ها و استفاده از مصالحی نوین به جای شیوه‌های سنتی و قدیمی، لازم است در کنار توجه تولیدکنندگان این موضوعات، مسئولان امر نیز بر بسترسازی‌های لازم برای رواج این گونه ساخت و ساز نیز اقدام کرده و ضمن فرهنگ‌سازی برای استفاده از محصولات نوین، راه‌های لازم برای این امر را مهیا کرده و نسبت به رفع کاستی‌های موجود در این زمینه اقدام کنند.

همزمان با لغو تحریم‌ها صورت گرفت

بندر شهید رجایی میزبان نخستین کشتی بین‌المللی

پس از لغو تحریم های بندری، نخستین کشتی لاینر خارجی متعلق به خط کانتینری Wan Hai طی مراسمی با حضور مسئولان سازمان بنادر و دریانوردی و مدیران بندر شهیدرجایی در بزرگترین بندر تجاری کشور پهلو گرفت.این کشتی با ظرفیت ۶ هزار TEU کانتینر از بندر سنگاپور به جبل علی و از آنجا به بندر شهیدرجایی آمده است.کشتی مذکور که ۲۶۰ متر طول و ۳۳ متر عرض دارد، قرار است در ترمینال دوم کانتینری بندر شهید رجایی ۹۰۰ کانتینر را بارگیری و ۸۰۰ کانتینر را نیز تخلیه کند.

خط کشتیرانی Wan Hai تایوان یکی از ۲۰ خط کشتیرانی برتر دنیاست که تا پیش از تحریم های غرب علیه ایران در زمینه های بیمه های دریایی، به بزرگترین بندر تجاری ایران تردد داشته است .با از سرگیری تردد مستقیم خطوط معتبر کشتیرانی جهان در بندر شهیدرجایی فاصله دستیابی به کالاها به میزان ۷ روز کاهش می یابد و این امر تا حدود زیادی در کوتاه کردن دست واسطه ها و دلال ها در بازار تجارت بین المللی ایران موثر خواهد بود.

علاوه بر این که با رفع تحریم های بندری و دریانوردی، کالاها از طریق خطوط لاینر به صورت مستقیم وارد بندر شهید رجایی می شود، در حالیکه پیش از این کالاها نخست به بنادر کشورهای ترکیه، امارات، گرجستان، عمان و امارات منتقل و از آنجا با یک کشتی دیگر به ایران حمل می شود.این تبادل مستقیم محموله ها بین ۴۰ تا ۱۰۰ دلار در هر تن هزینه تمام شده کالا را کاهش می دهد.به نظر می رسد ورود این کشتی آغاز سریالی دنباله دار برای بازگشت خطوط کشتیرانی معتبر جهان به بندر شهید رجایی باشد، خطوط کشتیرانی آورگرین، هایوندای، هانجین و کاسکو نیز طی چند ماه گذشته با برگزاری جلسات متعدد با مسئولان سازمان بنادر، اعلام آمادگی کرده‌اند تا فعالیت خود را در این بندر از سر گیرند.فعالیت این خطوط کشتیرانی در زمینه صادرات، واردات، ترانزیت و ترانشیپ است.سازمان بنادر و دریانوردی کشور در قالب تفاهم نامه، درخواست مکتوب و اعلام بین المللی، آمادگی بندر شهیدرجایی را برای پذیرش کشتی ها اعلام کرده است.

لازم به ذکر است، مجتمع بندری شهیدرجایی با ۴۰ پست اسکله و در اختیار داشتن پیشرفته ترین ترمینال های کانتینری کشور، در مسیر تبدیل به بندر کانونی در عملیات جابجایی کالاهای کانتینری، اساسی، فولادی و فرآورده های نفتی قرار گرفته است.

علی جهاندیده معاون بندری سازمان بنادر و دریانوردی گفت: محموله‌ای که وارد بندر شهید رجایی شده است حدود ۳ هزار teu است که بر اساس هماهنگی‌های صورت گرفته قرار است این کشتی تایوانی به طور مرتب به ایران تردد داشته باشد و به دلیل اینکه ورود کالاها به کشور مستقیم انجام می‌شود ازنظر زمانی ۱۵ روز و از لحاظ دلاری ۱۰۰۰ دلار به نفع ایران است.

وی تصریح کرد: اقداماتی را جهت تجهیز بنادر و آماده شدن برای ورود کشتی‌های خارجی انجام داده‌ایم همچنین مذاکراتی را با خطوط کشتیرانی کشورهای هند، چین، تایوان و کره جنوبی داشته‌ایم.

معاون بندری سازمان بنادر و دریانوردی در پاسخ به این سئوال که صحبتی با شرکت‌های کشتی‌رانی امریکا، کانادا و اروپایی شده است گفت: ایران آماده پذیرش کشتی‌های لاینری بزرگ در آب‌های خود است همچنین صحبت‌هایی با کشورهای اروپایی داشته‌ایم که به زودی این مذاکرات به نتیجه خواهد رسید.

جهاندیده در خصوص زمان برگزاری مناقصه بندر شهید رجایی گفت: تا پایان سال و به طور موقت شرکت‌های سینا و بتا در این بندر مشغول به کار هستند و ۴ ماه آینده مناقص‌های که تلفیقی از پیمانکاران داخلی و خارجی است برگزار خواهیم کرد.

گپ

عزم کمیسیون صنایع برای به روزکردن تجهیزات فرآوری چوب

یلدا یزدان فرحی: از آنجایی که موضوع صنعتی‌سازی ساخت‌وساز در ایران فاصله زیادی با صنعتی‌سازی روز دنیا دارد، بنابراین نمی‌توان توقع داشت که استفاده از چوب در صنعت ساختمان جایگاه خود را یافته باشد. در این زمینه با علی‌اکبر ناصری، عضو کمیسیون صنایع و نماینده مردم بابل در مجلس گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

استفاده از چوب و فرآورده‌های در صنعت ساخت‌وساز ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته. راهکار بهبود این روند را چه می‌دانید؟

باید پذیرفت که ایران در صنعت چوب و فرآوری آن فاصله زیادی با کشورهای پیشرفته دارد و همین موضوع باعث به کارگیری روش‌های نادرست استفاده از چوب می‌شود تا جایی که در یک دوره زمانی، برداشت از جنگل‌های شمال، به شدت افزایش یافت و این موضوع جنگل‌های شمال را در معرض خطر جدی قرار داد. این رخداد باعث شد تا نمایندگان خطه شمال با رییس مجلس جلسه‌ای برگزار کنند. در این جلسه مقرر شد جنگل‌ها با هدف بازسازی و جلوگیری از برداشت‌های بی‌رویه، در یک دوره تنفسی قرار گرفته و هرگونه برداشتی ممنوع شود.

ایران برای فرآوری چوب همچنان از روش‌های سنتی استفاده می‌کند و همین موضوع باعث هدررفت بخش عمده‌ای از این منابع می‌شود. کمیسیون صنایع مجلس در این زمینه اقدامی انجام داده است؟

اعضای کمیسیون صنایع مجلس برای به روز کردن فناوری و تجهیزات فرآوری چوب در ایران به‌ویژه در شمال کشور پیگیری‌های لازم را انجام می‌دهند، اما این مهم زمانی به مرحله عمل می‌رسد که زمینه‌های لازم برای به روز شدن تجهیزات مدرن در ایران وجود داشته باشد که در حال حاضر این شرایط مهیا نیست.

نگاهی به صنعت گردشگری در گفت‌وگو با دکتر حمید ضرغام

گردشگری ابزاری موثر برای انتقال ثروت و سرمایه

بابک مهدیزاده - گروه گزارش: دکتر حمید ضرغام بروجنی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی، فوق‌لیسانس خود را در رشته مدیریت بازرگانی از دانشگاه سانفرانسیسکو و دکترای خود را نیز در رشته مدیریت گرایش تحقیق در عملیات از دانشگاه تهران گرفته است. اما تخصص‌اش برنامه‌ریزی توسعه گردشگری است و سال‌هاست در این حوزه فعالیت می‌کند و آثار و تحقیقات فراوانی نیز در این حوزه دارد.

◉ چه عواملی باعث روی‌آوری کشورهای درحال توسعه به صنعت گردشگری شده‌است؟

ما معمولا توفیق توسعه گردشگری را به کمک نخستین گونه آن- گردشگری انبوه- ارزیابی می کنیم. بنابراین هر وقت موضوع توسعه گردشگری مطرح می‌شود تعداد گردشگران و درآمد حاصل از آنان ملاک قضاوت در مورد توفیق گردشگری قرار می گیرد. اما گردشگران چرا به کشورهای در حال توسعه روی می‌آورند؟ گردشگری فعالیتی است که افراد با مذاهب و فرهنگ‌های متفاوت را به یکدیگر پیوند می‌دهد و به آنها کمک می کند تا یکدیگر را با وجود تنش‌های سیاسی و اجتماعی بهتر درک کنند. در واقع جست‌وجوی مکانی مقدس و امید به کشف و دستیابی به جامعه‌ای که مردم آن به معنای واقعی کلمه، همدل باشند؛ یعنی روح همسانی، یکپارچگی و برابری در آن حس شود، انسان‌ها را وادار به سفر از مامن معمول‌شان می کند. ظاهرا چنین مقصدهایی را هم نه در مناطق توسعه‌یافته (که مردمانش بیش از پیش درگیر منفعت‌طلبی‌های فردی شده‌اند) بلکه در مناطق عقب‌مانده، راحت‌تر می‌توان یافت.

این تمایل به مناطق درحال توسعه، از سوی دولت‌هایی که حضور گردشگر برایشان حکم درآمد ارز خارجی را داشت به‌شدت مورد استقبال قرار گرفت و درهای کشور را برای ورود گردشگران گشودند. برای آنان گردشگری بهترین عامل توسعه تلقی می‌شد و چون گردشگر بیشتر را معادل موفقیت گردشگری می‌دانستند از تخصیص تسهیلات به این بخش برای جذب گردشگر بیشتر دریغ نمی کردند. به‌ویژه آنکه توسعه این بخش نه به سرمایه کلان نیاز داشت و نه به منابع خارجی. ولی گذشت زمان و اثرات اجتماعی- فرهنگی و زیست‌محیطی حضور بیش از ظرفیت تحمل بیگانگان در مقصدهای گردشگری وجه ناخرسند گردشگری انبوه را آشکار ساخت و اشکال نوین گردشگری جایگزین گردشگری انبوه شد.

◉ ممکن است درباره این اشکال نوین توضیح دهید؟

گردشگری انواع مختلفی دارد و متناسب با این انواع، خواست‌ها، نیازها و خدمات مورد درخواست گردشگران مختلف نیز یکسان نیست؛ برای مثال گردشگرانی که به قصد دیدار اقوام و دوستان مسافرت می کنند معمولا به هتل و حتی رستوران بیرون از منزل نیاز ندارند، اما از سایر تسهیلات استفاده می کنند. در مقابل برای گردشگرانی که به قصد تجارت سفر می کنند، هتل و تسهیلات اقامتی اهمیت زیادی دارد، درحالی که ممکن است علاقه‌ای به جاذبه‌های محلی نداشته باشند. یا گردشگر روستایی (rural tourist) معمولا تمایلی به خدمات شهری ندارد و مایل است در طول سفر در روستا اقامت کند. بر این اساس صاحب‌نظران و سازمان‌های بین‌المللی با توجه به معیارهای مختلف، دسته‌بندی‌های متعددی از گردشگری ارائه کرده‌اند، گردشگری نوین یا گردشگری جایگزین یکی از این اشکال است که در پاسخ به مشکلات ناشی از توسعه گردشگری انبوه مطرح شد و هدف آن توجه به محیط زیست و جامعه گردشگرپذیر است نه صرفا منافع اقتصادی سرمایه‌گذاران. در یک تقسیم‌بندی دیگر، گردشگری به ۳ نوع فرهنگی، طبیعت‌گردی و ماجراجویانه تقسیم شده است. انواع دیگر گردشگری نظیر گردشگری فضایی، گردشگری الکترونیکی و اینترنتی که در سال‌های اخیر آغاز شده، درحال افزایش است. به‌هرحال، در گردشگری‌های امروزی (New Age tourism) مسافران قصد دارند از دنیای مادی فاصله گرفته و به مفهوم عمیق و معنوی‌تری از زندگی دست یابند.

◉ آیا گردشگری می‌تواند موتور محرکه اقتصاد و ابزار توسعه باشد؟

توسعه عبارت است از بهسازی فرصت‌ها و ارتقای سطح کیفیت زندگی مردم برای دستیابی گسترده‌تر به زندگی بهتر شامل هدف‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی. ازاین روی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته فرآیندی مستمر و بلندمدت است که از رشد اقتصادی سرچشمه می گیرد. توسعه بعد از جنگ جهانی دوم، معادل رشد اقتصادی در نظر گرفته می‌شد و عامل‌های فرهنگی و اجتماعی تنها به‌عنوان تسهیل کننده رشد محسوب می‌شدند ولی بعدها مفهوم توسعه بسط یافت و حالا با در برگرفتن ملاحظات اجتماعی، اخلاقی و زیست‌محیطی از طریق افزایش فرصت‌های انتخاب به بهتر شدن زندگی بشر می‌پردازد. چنین توسعه‌ای نیازمند مشارکت عمومی در برنامه‌هاست. به‌هرحال، اگرچه توسعه پایدار گردشگری اصولا مفید است، اما اجرای آن برای رسیدن به هدف‌های مورد انتظار با توجه به شرایط مسلط اجتماعی- اقتصادی و سیاسی در جهان درحال توسعه کاری بسیار دشوار است. از این‌رو هرگونه بهره‌برداری از اصول توسعه گردشگری پایدار مستلزم اراده‌ای جدی برای انتخاب سیاسی و اقتصادی و تصمیم‌گیری مبتنی بر شناخت روابط پیچیده اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی و تجارت است.

◉ ورود انبوه گردشگر به کشورهای در حال توسعه روی مسائل فرهنگی و سیاسی این کشورها چه تاثیری دارد؟

بسیاری از کشورهای درحال توسعه دارای آن‌چنان قدرت سیاسی و اقتداری که بتواند مردم را در تصمیم‌گیری دخیل سازد، نیستند. به‌علاوه بسیاری از تصمیم‌گیری‌های کلان و خرد گردشگری بین‌الملل هم در جای دیگر و توسط شرکت‌های چندملیتی گرفته می‌شود. آنها هم اغلب به منافع کشور میزبان توجهی ندارند، به‌طوری که اگر نیک بنگریم کشورهای جهان سومی‌ای که از گردشگری به‌عنوان ابزار توسعه استفاده می کنند تحت تسلط شرکت‌های چندملیتی درمی‌آیند. تئوری‌ها و مدل‌های توسعه گردشگری هم عمدتا متناسب با شرایط کشورهای توسعه‌یافته ساخته و پرداخته شده‌اند، بنابراین اجرای آنها در کشورهای درحال توسعه با چالش‌ها و کشمکش‌هایی مواجه می‌شود. این محدودیت‌ها اغلب انعکاسی از غلبه ساختارهای فرهنگی، اقتصادی و سیاسی- اجتماعی در کشورهای درحال توسعه است و نشان می‌دهد هر کجا ملاحظات فرهنگی- اجتماعی لازم را در نظر نگرفته و بیش از حد مشتاق منافع اقتصادی این فعالیت شده‌ایم اثرات منفی گردشگری از اثرات مثبت آن بیشتر شده است.

> توسعه گردشگری لزوما به معنی حضور تعداد بیشتر گردشگر نیست. با این حال محدودیت‌هایی مانند موانع سازمانی، ساختارهای قدرت، گروه‌های فشار و سیستم‌های اقتصادی و قانونی، از موانع تحقق هدف‌ها به شمار می‌روند

◉ اثرات مثبت گردشگری در چه حوزه‌هایی است؟

با توجه به ظرفیت بالقوه گردشگری در ایجاد اشتغال به‌ویژه مشاغل و کسب‌وکارهای کوچک، مشارکت در برنامه‌های گردشگری می‌تواند فرصت‌های شغلی بی‌شماری برای جامعه گردشگرپذیر به‌دنبال داشته و گامی موثر در زمینه تحقق معیشتی پایدار برای مردم به حساب آید. توسعه گردشگری در مناطق کمتر توسعه‌یافته منافعی به شرح زیر دارد: ارتقای مقام و جایگاه مردم ساکن مقصدهای گردشگرپذیر، افزایش حضور مردم محلی در مدیریت‌های سازمانی به‌عنوان تصمیم‌گیران کلیدی، افزایش تلاش فردی و مدیریتی مسئولانه به جهت رضایت روانی از مالکیت کسب‌وکار خود، توانمندسازی جامعه محلی اشتغال افراد ناتوان، پیر یا نوجوان، زنان، اعضای خانواده و به‌طور کلی افرادی که بیکار باشند با توجه به مالکیت خانوادگی بر کسب وکارهای گردشگری، افزایش بهره‌وری از طریق تحریک ظرفیت‌هایی که علی‌رغم قابلیت غیرقابل انکارشان مورد بهره‌برداری قرار نگرفته‌اند.

◉ با این فواید چگونه می‌توان گردشگر بیشتری جذب کرد؟

مطالعه در مورد راه‌های افزایش تعداد گردشگران عمده‌ترین بخش تحقیقات گردشگری بوده است. این تحقیقات بیشتر از سوی اقتصاددانان صورت گرفته و بر نکاتی در سطوح ملی، محلی و منطقه‌ای به‌عنوان اثرات مثبت تمرکز داشته است. نکاتی مانند کمک به درآمدهای دولتی، کمک به افزایش درآمد ارزی، اشتغالزایی و کمک به توسعه منطقه‌ای.

◉ چه محدودیت‌هایی در راه توسعه گردشگری وجود دارد؟

توجه دارید که توسعه گردشگری لزوما به معنی حضور تعداد بیشتر گردشگر نیست. با این حال محدودیت‌هایی مانند موانع سازمانی، ساختارهای قدرت، گروه‌های فشار و سیستم‌های اقتصادی و قانونی، فقدان همکاری و هماهنگی در بنگاه‌های درگیر خدمات گردشگران و درنهایت نبود اطلاعات موثق، در دسترس جامعه محلی از موانع تحقق هدف‌ها به شمار می‌روند. مشکلات دیگری مانند نبود یک سیستم قانونی مناسب، کم‌توجهی به منابع انسانی آموزش‌دیده و نبود منابع مالی نیز از جمله مشکلات پیش‌روی مشارکت محلی است.

◉ چگونه می‌توان بر این محدودیت‌ها و مشکلات غلبه کرد؟

سیاست‌های گردشگری، تنها درصورتی که به گونه‌ای طراحی شده باشند که بتوانند نابرابری‌های اجتماعی- اقتصادی را تا حد ممکن کاهش داده و اطمینان حاصل شود که این سیاست‌ها به شکلی صحیح و بی‌نقص قابلیت اجرا دارند، موفق خواهند شد. نکته قابل توجه آن است که در کشور ما اصولا بیشتر انتقادها از توسعه گردشگری متوجه نگرانی‌های فرهنگی و اجتماعی است. به حدی که در سال‌های اخیر، انتقادها در مورد هزینه‌های توسعه گردشگری به انتقاد در مورد هزینه‌های فرهنگی که جوامع برخوردار از رواج گردشگری انبوه بین‌المللی متحمل می‌شوند، تغییر پیدا کرده است. به هر صورت، حضور گردشگرانی که نسبت به فرهنگ و ارزش‌های مورد احترام مردم محلی، بی‌توجه و بی‌مسئولیتند، مخالفت مردم محلی را با توسعه گردشگری برمی‌انگیزد. اما در کشورهایی که خواستار منافع اقتصادی گردشگری هستند پاسخ دولت‌ها به این مشکل را می‌توان در ۲ گروه از سیاست‌ها طبقه‌بندی کرد: یکی حمایت از کنترل گردشگری و دیگری جداسازی گردشگران.

◉ می‌شود درباره این ۲ سیاست بیشتر توضیح دهید؟

در برخی کشورها ورود گردشگران را با توجه به ظرفیت تحمل (اجتماعی- کالبدی و سیاسی- فرهنگی) به طرق مختلف کنترل می کنند. شرایط خاصی برای ورود خارجیان مصوب می کنند و رفتارهای آنان را به دقت تحت نظر می گیرند.

برخی دیگر اصولا مناطق خاصی را برای حضور گردشگران در نظر می گیرند و آن مناطق را از دید جوامع محلی استتار می کنند. مثلا در کشورهای اسلامی، سواحل خاصی را ایزوله می کنند تا گردشگران بتوانند فعالیت‌هایی را که با اعتقادات معمول مردم مغایرت دارد، آزادانه انجام دهند.

◉ رویکرد دولت ایران نسبت به توسعه گردشگری چگونه است؟

یک واقعیت غیرقابل انکار آن است که گردشگری برای جمهوری اسلامی ایران آن‌طور که گفته‌اند «اکل میته» است. گردشگری بین‌الملل در سال‌های اخیر روندهای تازه‌ای را شاهد بوده است. این روندها عوامل کلیدی در تهیه برنامه توسعه و شیوه‌های گردشگری خواهند بود و توان برنامه‌ریز و سیاست‌گذار را در پیش‌بینی تقاضای انواع محصولات گردشگری افزایش می‌دهند. از نتایج این روندها می‌توان به چند مورد اشاره کرد: اول اینکه سهم صنعت گردشگری در تولید ناخالص ملی و رشد اقتصادی از بخش‌های سنتی اقتصاد (مانند صنایع تولیدی و کشاورزی) پیشی گرفته است. دوم؛ محاسبه هزینه- فایده گردشگری در اقتصاد دشوار است اما حساب اقماری گردشگری که از سوی سازمان جهانی تجارت طراحی شده به رفع این معضل پرداخته است. سوم؛ گردشگران به مسائل زیست‌محیطی و میراث فرهنگی، بیش از پیش توجه پیدا کرده‌اند. چهارم؛ توسعه فناوری‌های حمل‌ونقل و ارتباطات موجب ظهور مستمر فعالیت‌ها و مقصدهای نوین گردشگری شده است. پنجم؛ روندهایی مانند فراملی شدن گردشگری، حضور بیشتر سالمندان، حضور افراد دارای ناتوانایی‌های جسمی، گردش‌های آموزشی، افزایش گردشگران اشرافیت‌طلب، فرصت مناسبی برای تامین نیازهای آنها فراهم کرده است. ششم؛ با افزایش تقاضا برای گردشگری دریایی و افزایش تمایل به فعالیت‌های ماجراجویی و ورزشی در زمان گذران ایام فراغت، اشکال جدیدی از گردشگری به وجود آمده است.

افزایش همکاری‌های منطقه‌ای و طراحی کریدورهای بین‌المللی گردشگری، آینده امیدبخشی را برای گردشگری ایران فراهم کرده است. هفتم؛ انگیزه اصلی همه کسانی که به سفر می‌روند، کشف واقعیت‌هایی ورای زندگی معمول‌شان است. از این نظر، به نوعی یک حرکت مذهبی انجام می‌دهند. با این نگاه اصولا به جز گردشگری مذهبی، شکل دیگری از گردشگری وجود ندارد. سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی ایران به‌عنوان متولی این فعالیت مهم فرهنگی- اقتصادی می‌تواند برای ممانعت از تبعات ناخرسند توسعه گردشگری بین‌الملل، ضمن انعقاد تفاهمنامه‌هایی با کشورهایی که با ایران تبادل گردشگر دارند (مانند ترکیه، پاکستان، هند، امارات متحده عربی، مالزی، تایلند، عربستان صعودی، چین، سنگاپور و...) روند توسعه را تسهیل کرده و با سایر کشورها به‌منظور بهره‌برداری از تجربه‌های آنان وارد مذاکره شود.

◉ اگر چنین روندی طی شود چه دورنمایی برای توسعه گردشگری ایران متصور هستید؟

هدف‌های برنامه توسعه، ایجاد توسعه پایدار و بالمال و بهبود کیفیت زندگی مردم است. نظریه‌ها و مدل‌های گوناگونی برای توسعه در سرتاسر جهان مطرح شده است که دیدگاه‌های خوشبینانه و بدبینانه‌ای درباره آینده توسعه دارند. به استناد گزارش توسعه جهانی، این نظریه‌ها در مورد آینده عناصر سیاست‌های توسعه توافقی همگانی دارند. عناصری که شامل این اصول هستند؛ یک: هدف‌های توسعه پایدار، دو: وابستگی سیاست‌های توسعه به یکدیگر، سه: نقش حیاتی دولت‌ها در امر توسعه و چهار: اهمیت یکسان فرآیندها به اندازه سیاست‌ها. بانک جهانی، چارچوب جامع توسعه را به‌منظور تلاش برای عملی کردن یک رهیافت جامع در دستیابی به توسعه تنظیم کرده است. هدف از طراحی این چارچوب دستیابی به ابزاری در خدمت برنامه‌ریزی و مدیریت، برای هماهنگ کردن پاسخ‌ها، غلبه بر موانع و رسیدن به توسعه پایدار است. اجرای موفق این راهبردها در هر کشوری مستلزم همکاری دولت، بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO) و گروه‌های خیریه است (گزارش توسعه جهانی سال ۲۰۰۰). در مورد توسعه گردشگری در دنیا و ایران به‌عنوان یکی از شاخه‌های توسعه پایدار باید بگوییم که گردشگری (به‌ویژه در دهه اخیر) به‌عنوان ابزاری برای دستیابی به توسعه مقصدها مورد توجه قرار گرفته است. در واقع علت ترویج آن در هر منطقه و ناحیه در کشورهای درحال توسعه نقش آن در تسریع فرآیند توسعه است. این نقش گردشگری رسما مورد پذیرش قرار گرفته است، به حدی که مطالعات سازمان جهانی جهانگردی (۱۹۸۰) نشان می‌دهد در طول ۵۰ سال گذشته، گردشگری از فعالیتی تفریح محور به بخش اصلی تجارت جهانی تبدیل شده و می‌تواند بر ایجاد نظم جدید در اقتصاد جهانی تاثیر داشته، به از بین بردن شکاف بین کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه کمک کرده و ثبات رشد و توسعه سریع اقتصادی و اجتماعی را به‌ویژه در کشورهای درحال توسعه تضمین کند. برای بسیاری از کشورهای درحال توسعه که از نظر صنعتی محدود و از نظر منابع طبیعی کم‌توانند و به کمک‌های بین‌المللی وابسته‌اند، گردشگری ممکن است تنها گزینه واقعی کسب درآمدهای خارجی، ایجاد اشتغال و جذب سرمایه خارجی باشد. گردشگری ابزاری موثر برای انتقال ثروت و سرمایه از کشورها یا مناطق ثروتمندتر به نواحی کمتر توسعه‌یافته و فقیرتر است. این توزیع ثروت در نتیجه هزینه کرد گردشگران در مقصدهای گردشگری علاوه بر سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در تاسیسات و تسهیلات گردشگری اتفاق می‌افتد. مع‌الوصف ملاحظات زیادی لازم است تا سرمایه‌گذاری خارجی در تسهیلات گردشگری به استثمار و وابستگی منجر نشود.

◉ سرمایه‌گذاری‌ها به چه شکل انجام می‌گیرد؟

سرمایه‌گذاری داخلی به ۲ صورت خصوصی و دولتی انجام می‌شود که هر بخش دربرگیرنده تشکیل سرمایه در زیربناها، تاسیسات و عوامل نرم‌افزاری از قبیل تربیت نیروی انسانی و... است. درخصوص سرمایه‌های خارجی ۳ نوع تامین مالی: بدون مشارکت طرف خارجی، با مشارکت خارجی و تجارت متقابل قابل بحث است که خود شامل انواع مختلف وام سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم، غیرمستقیم و... می‌شود.

در فعالیت‌های گردشگری، سرمایه‌گذاری از همان اصول تجاری حاکم بر صنایع دیگر تبعیت می کند. عرضه‌کنندگان، از محل فروش محصول به گردشگران یا به یک بخش پشتیبان گردشگری، بازده سودآوری را پیش‌بینی می کنند اما سرمایه‌گذاری در گردشگری دلایل دیگری نیز دارد که اغلب با هدف‌های کلی بنگاه‌های این بخش ارتباط دارد: اول، دولت‌ها اغلب به منظور تامین اهداف اجتماعی و نه اقتصادی در پروژه‌های گردشگری سرمایه‌گذاری می کنند. سرمایه‌گذاری در تاسیسات زیربنایی حمل‌ونقل، مراکز اطلاعات گردشگری، پارک‌های ملی، موسسه‌های آموزشی و نظایر آن ممکن است براساس روش‌های تحلیل هزینه- فایده قابل توجیه باشد نه صرف سودآوری تجاری. دوم، در مقصدهای گردشگری، هدف از تشکیل سرمایه ثابت، عمدتا ایجاد دارایی است. بنگاه‌هایی که در درجه اول سازندگان دارایی هستند. به جای احداث اداره، کارخانه یا انبار کالا، بناهای جدید مانند هتل، تفریحگاه، دهکده‌های گردشگری، پیست اسکی، سالن کنفرانس و... می‌سازند. هرچند انگیزه این بنگاه‌ها، کسب سود از این بناهاست اما انگیزه مهم‌تر رشد چشمگیر ارزش دارایی است. بخش گردشگری تنها یک بهره‌بردار است که دارایی را اجاره می کند و بازده این کار باید با بازده حاصل از اجاره دارایی برای فعالیت‌های دیگر قابل رقابت باشد. بنابراین سرمایه‌گذاران می‌توانند موسسه‌هایی مانند بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، ساختمانی و صنعتی باشند که عملا خود در صنعت گردشگری نقشی ندارند.

◉ به‌عنوان آخرین سوال، چرا اصلا سرمایه‌گذار در بخش گردشگر سرمایه‌گذاری می کند، درحالی‌که می‌تواند سرمایه‌اش را در حوزه‌های بزرگ‌تری چون صنعت هزینه کند؟

سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری، چند ویژگی دارد که بیش از بخش‌های دیگر جاذبه ایجاد می کند. این ویژگی‌ها در کل، بازده مالی بالقوه سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهند. بعضی از پروژه‌های سرمایه‌گذاری گردشگری با این هدف اجرا می‌شوند که گردشگران و سایر مصرف‌کنندگان، محصولات حاصل را مشترکا مورد استفاده قرار دهند. برای مثال، اتوبوس‌های گشت‌های سیاحتی قادرند نیازهای مسافرتی مصرف‌کننده محلی را نیز تامین کنند. به این ترتیب با هر سرمایه‌گذاری جدید در تجهیزات، جریان‌های پولی و بازده مشترکی از هر ۲ گروه مصرف‌کنندگان (محلی و گردشگران) عاید خواهد شد. این درآمد مضاعف توجیه‌کننده خرید دارایی‌هایی است که برای استفاده در یک بازار قابل توجیه نیستند. گردشگری عرصه مناسبی برای اجرای پروژه‌های کوتاه‌مدت و با بازیافت فوری سرمایه است. گردشگران با سفر به محل تولید عمدتا مصرف‌کننده خدمات و غالبا متقاضی جاذبه‌های نو هستند، بنابراین می‌توان پروژه‌هایی را اجرا کرد که بازدهی فوری دارند. بعضی از این پروژه‌ها همچون رویدادهای ورزشی یا جشن‌ها نیاز به سرمایه جاری دارند و از تسهیلات ثابت فعالیت‌های دیگر استفاده می کنند. بعضی دیگر مانند نمایشگاه‌ها نیاز به تشکیل سرمایه ثابت بیشتری دارند. اما این سرمایه نیز در کوتاه‌مدت بازیافت می‌شود. بازده سرمایه در صنعت گردشگری عمدتا در طول دوره برگزاری این وقایع عاید می‌شود که می‌تواند فقط یک دوره زمانی کوتاه باشد. بنابراین سرمایه‌گذاری در چنین پروژه‌هایی برای سرمایه‌گذارانی که معیار ارزیابی سرمایه‌گذاری را بازیافت سریع سرمایه قرار می‌دهند، بسیار جاذبه دارد. بنگاه‌هایی که در دارایی‌های گردشگری سرمایه‌گذاری می کنند معمولا سایر کاربردهای بعدی آن را نیز مورد توجه قرار می‌دهند. این توجه، ارزش نهایی این دارایی‌ها را بالا می‌برد. در مقایسه با سرمایه‌گذاری در دارایی‌هایی چون ماشین‌آلات خاص یک صنعت که تنها یک نوع کاربرد و یک ارزش نهایی دست‌دوم (با توجه به وضعیت اقتصادی آن صنعت) دارند. در بخش گردشگری، به‌رغم وجود پروژه‌هایی که بازگشت سرمایه سریعی دارند؛ بسیاری سرمایه‌گذاری‌ها به جهت منافع بلندمدتشان توجیه دارند. خدمات گردشگری عمدتا فصلی هستند و در نتیجه، درآمدهای آن ماهیت نامنظم و مقطعی دارند. این ویژگی، سودآوری مورد انتظار سرمایه‌گذاری گردشگری را کاهش می‌دهد. کنترل اثرات اقتصادی فصلی بودن گردشگری نیاز به مدیریت صحیح نقدینگی دارد. تصمیم‌گیری درباره سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری با در نظر گرفتن پراکندگی فعالیت‌های این بخش (که یکی از ویژگی‌های بارز این صنعت است) به‌شدت نیاز به مطالعات امکان‌سنجی دارد. این مطالعه متغیرهای اقتصادی، بازاریابی، مالی و عملیاتی را شامل می‌شود و عملیاتی بودن پروژه موردنظر را ارزیابی می کند.

> سرمایه‌گذاری داخلی به ۲ صورت خصوصی و دولتی انجام می‌شود که هر بخش دربرگیرنده تشکیل سرمایه در زیربناها، تاسیسات و عوامل نرم‌افزاری است. ملاحظات زیادی لازم است تا سرمایه‌گذاری خارجی در تسهیلات گردشگری به وابستگی منجر نشود

گسترش صنعت معدن تجارت

یکشنبه ۱۹ مردادماه ۱۳۹۳ - ۱۳شوال ۱۴۳۵- ۱۰ آگوست ۲۰۱۴

صاحب امتیاز: سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
مدیرمسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
معاون سردبیر: مسعود دهشور
قائم مقام اداری ،مالی و بازرگانی : خلیل محمودی
دبیر تحریریه: محمود مقدس
مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
مدیر فناوری:علی‌رضا فخرآبادی
مدیر چاپ: بیژن بهادری

دبیر گروه عمومی: محمد آقازاده
دبیر گروه گزارش: مینو بدیعی
دبیر گروه صنعت: میترا ممسنی
دبیر گروه معدن: شهریار خدیوفر
دبیر گروه تجارت:عاطفه خسروی
دبیر گروه اقتصاد: مهدیه انوشه
دبیر گروه عکاسی: شیرین برناستی
دبیر ویرایش و تصحیح: حسین شیرازی

تلفن: ۸۲۱۹۰
فکس: ۸۸۷۱۳۷۳۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵
روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپ: انتخاب رسانه: ۲-۴۴۹۰۵۳۰۰
پیامگیر صوتی: ۸۸۱۰۵۳۰۴

نشانی: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، کوچه آزادگان
شماره ۲۶ کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
وب سایت: www.smtnews.ir
پست الکترونیکی: info@smtnews.ir
روابط عمومی:PR@smtnews.ir
آگهی: ads@smtnews.ir
مدیریت:management@smtnews.ir
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰

تلنگر

*** پیشنهاد**

▣ کافیست لوله جمع‌آوری پسمانده دستشویی‌ها و حمـام به توالت فرنگی یا فلاش‌تانک‌ها وصل شـود تا کلی در مصرف آب صرفه‌جویی شود.

▣ در شست‌وشو می‌شـود یک لگن آب را پر کرد و به‌جای دوش از آن برای شست‌وشو استفاده کرد تا کلی در مصرف آب اسراف نکنید.

▣ دولـت اگر یارانـه‌ای برای نگهداری شـبکه آب داخل سـاختمان‌ها صرف کند چندبرابر از میزان کلی سرمایه‌گذاری‌اش برای آبرسانی بی‌نیاز خواهد شد.

▣ مخاطبان اگر در این مورد پیشـنهادی دارند با ما در میان بگذارند.

▣ یک فرمول ساده اما فراموش شده.

در رابطه مشـتری و فروشنده ۲ فرمول ساده وجود دارد: ۱- همیشـه حق با مشتری است. ۲-اگر حق با مشتری نباشد حتما فرمول اول را از نو بخوانید.

*** لطیفه**

▣ ۵ آدمخـوار به‌عنوان برنامه‌نویس در یک شـرکت کامپیوتری استخدام شدند. هنگام مراسم خوشامدگویی رییس شرکت می‌گوید: «شما همه جزو تیم ما هستید. شما اینجا می‌توانید حقوق خوبی بگیرید و می‌توانید به غذاخوری شرکت رفته و هر مقدار غذا که دوست دارید بخورید. بنابراین فکر پرسـنل بخش دیگر را از سر خود بیـرون کنید.» آدمخوارها قول می‌دهند که با پرسـنل بخش شـرکت کاری نداشته باشند. ۴ هفته بعد رییس شرکت به آنها سر می‌زند و می‌گوید: «شما خیلی سخت کار می‌کنید و من از همه شـما راضی هسـتم. یکی از خانم‌های برنامه‌نویس ما ناپدید شده است. کسی از شما می‌داند که چه اتفاقی برای او افتاده اسـت؟» آدمخوارها اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند. بعد از اینکه رییس شـرکت می‌رود، رهبر آدمخوارها از بقیه می‌پرسـد: «کدوم یک از شـما نادونا اون خانـوم برنامه‌نویس را خورده؟» یکی از آدمخوارهـا با تردید دسـتش را بالا مـی‌آورد. رهبر آدمخوارهـا می‌گوید: «ای احمق! طـی این ۴ هفته ما رهبران و مدیران پروژه‌ها را خوردیم و هیچ کس چیزی نفهمیـد و حالا تو اون خانوم را خوردی و رییس متوجه شـد. پس، از این به بعد لطفا افرادی را که کار می‌کنند نخورید.»

▣ در یکـی از خیابان‌های اصلی شـهر چاله‌ای بود که باعث بروز حوادث متعدد برای شـهروندان می‌شد. مدیران شـهر طی جلسه‌ای بر آن شدند که مشکل را حل کنند. مدیر اول گفت: باید آمبولانسی همیشه در کنار چاله آماده باشـد تا مصدومان را به بیمارسـتان برسـاند. مدیر بالاتر گفت: نه، وقت تلف می‌شود. بهتر است بیمارستانی در کنار چاله احداث کنیم. مدیر ارشد گفت: نه، بهترین کار آن است که این چاله را پر کنیم و چاله مشابهی در نزدیکی بیمارستان احداث کنیم.

پیشخوان

«سرآمد»

«سرآمد» ماهنامه خبری، علمی، آموزشـی و تحلیلی ستاد ملی نخبگان با مطالب متنوعی از نویسندگان چاپ و منتشـر شـد که به شرح زیر می‌باشـد: «بی‌نقد فقیر است» نوشته سردبیر پرویز کرمی، «کارها و کاردان‌ها»، «ما حق ناامیدی نداریم» دکتر سـعید سـهراب‌پور، «مده کار معظم به نوخاسته» محمد یوسفنیا، «عالمی از نو بباید ساخت و از نو آدمی» امیر رازی، «پرستوها به لانه باز می‌گردند» سـیدرضا علوی، «گفت‌وگو با میرجلال کزازی» مهدی وزیربافی، «آرمان شهر قرن ۲۱» حنا خدابنده، «گفت‌وگو با کیومرث منشی‌زاده مهدی وزیرانی، آرمان شـهر قرن ۲۰» سـیدمحمد بهشـتی و...در این شـماره پرونده‌ای درباره آلودگی هوا در کلانشهرها با تیتر و نفس‌های سنگینی که به شماره افتاده. نیز چاپ شده است.

نمایشگاه «د رابیت هول»

نمایشگاه «د رابیت هول» بـا آثار مریم امیـر واقفی- امیر خجسته و زیبا رجبی از ۱۰مرداد آغاز شـده و تا ۲۰مرداد در نگارخانه مهرور در خیابـان کریمخان زند، خیابان آبان جنوبی، (شهید عضدی) شماره ۳۸ برگزار می‌باشد. در معرفی این نمایشگاه آمده است: نقاشی‌ها و طراحی‌های ما بدون حرف و توضیح آغاز می‌شـوند. از شـادی بی‌اندازه و کودکانه ما سخن می‌گویند. اما این سرخوشـی توامان شـامل شـادی و تلخی است. چرا؟ این سـوالی است که درگیرش هسـتیم ولی به دنبال پاسـخی برای آن نیستیم. طرح همین سوال برخاسته از تضاد و تناقض، نهایت پاسـخی اسـت که می‌توانیم پیگیرش باشیم.

هنرمندان نوگرا، شجریان و پیکاسو در گالری‌های تهران

این هفته ۵ نمایشـگاه در گالری‌های حنا، نی، شـکوه، مژده و طراحان آزاد آغاز به کار کردند.

بـه گـزارش هنرآنلاین، جمعه ۱۷ مرداد شـاهد افتتاح نمایشگاه‌های متنوعی در گالری‌های تهران بودیم.

▣ «خودیافتگی» در گالری حنا

شـیوا یغمایـی مجموعـه نقاشـی‌هایش را بـا عنوان «خودیافتگـی» در گالـری حنـا بـه نمایـش درآورده اسـت. او در ایـن نمایشـگاه بـا کنـار هـم قـرار دادن ۲۰ کاراکتر از میان مشـاهیر ایران و جهان چون پیکاسو، شـجریان و فرهـاد مهـراد در حقیقت پـروژه‌ای را دنبال می‌کنـد که بیـش از هر چیز زوایای فرمیـک و گرافیکی سـوژه‌ها را مورد توجه قـرار می‌دهد، اما ویژگی اصلی آثار او در فروکاسـتن چهره‌هایی که سـوژه اثرش قرار داده به صرفه‌جویانه‌ترین تصویرهای ممکن و در عین حال با حفظ ویژگی‌های شخصیتی آنهاست.

یغمایی در این مجموعه نشان می‌دهد که نوعی ایجاز و مینیمالیسـم در بیان تصویری را نشانه رفته که قرار است بیش از هر چیز نمادی تازه از شـخصیت‌هایی را به دست دهند که پیش از این بارها و بارها به شکل‌های مختلف به تصویر کشیده شده‌اند.

▣ نمایشـگاه آثار نقاشیخط امیر ساسان مصطفوی در گالری نی

گالری نی که به نام مولانا و شمس تبریزی شناخته شده است، این بار شاهد برگزاری آثاری بود که سنخیت زیادی با نام آن داشـت. نقاشـیخط های امیر ساسان مصطفوی اگرچه از شیوه سنتی خوشنویسی با قلم نی فاصله گرفته و فضایی جدید در زمینه هنرهای تجسمی به وجود آورده‌اند، اما هرچه باشـد در نهایت آثاری برآمده از خط نستعلیق و قلم نی هستند.

مصطفـوی در این آثار بـا بهره گرفتن از اسـامی الله و بسم‌الله یا بعضی اشعار فارسـی، تابلوهایی به وجود آورده اسـت که در بیشـتر موارد قابلیـت خوانـدن ندارند. در واقـع حروف و کلمات ابزارهایی هسـتند کـه برای ایجاد ترکیب‌بندی در صفحه استفاده شده‌اند. ترکیب‌بندی‌هایی که اشکال متنوعی را از شمسه تا سیاه مشق دربرمی‌گیرند.

▣ «عشق هنرکویر» در گالری شکوه

«عشـق هنرکویر» عنوان نمایشگاه سهیلا احمدی است که روز گذشته در گالری شکوه افتتاح شد. احمدی در این مجموعه ۳۰ اثر نقاشیخط با تکنیک میکس مدیا در ابعاد متفاوت ارائه داده است. او در این آثار اشعار شعرای بزرگی چون حافظ، مولانا، سـهراب سـپهری و ... را با بهره‌گیری از خط نسـتعلیق، شکسته و ثلث روی بوم‌هایش منعکس کرده است.

▣ «هنرمندان نوگرا و معاصر ایران» در گالری مژده

نمایشـگاه هنرمندان نوگرا و معاصر ایران که پنجشنبه ۱۶مرداد در گالری مژده افتتاح شد، ۶۷ نقاشی و نقاشیخط از ۲۹ هنرمنـد شـاخص را به نمایش درآورده اسـت. این نمایشـگاه تلاش می‌کند تا زوایایی ناب از کوشش بزرگان هنر کشـورمان در تطبیق مدرنیسـم و مولفه‌های زیبایی شناسی ایرانی را به نمایش بگذارد.

نمایشـگاه «هنرمندان نوگرا و معاصر ایران» سـعی در معرفـی برگـی از تاریخ هنر ایران و هنرمندانی اسـت که در زمینه شـکل‌دهی موج نوین نقاشی ایران نقش اساسی ایفا کرده‌اند. این دوره خاص شـامل زیرشاخه‌های مختلف هنری می‌شـود و سـعی شـده آثاری از بعضی هنرمندان نوگـرا و معاصر که در این دوره زمانی موثر بوده‌اند، در این مجموعه ارائه شود.

▣ عکاسی از حشرات در گالری طراحان آزاد

میلاد هوشمندزاده در مجموعه عکس‌هایی که از جمعه ۱۷ مرداد در گالری طراحان آزاد به نمایش درآورده، چنین می‌نماید که به سـراغ گونه‌ای از عکاسـی رفته که دغدغه اصلـی‌اش ثبت و ضبط ریزجهان‌هایی اسـت که عموما از چشـمان غیرمسـلح ما پنهان می‌مانند اما هوشـمندزاده در برخـورد با ماکروگرافی از نوع رایج‌اش می‌کوشـد نگاه زیبایی‌شناسانه‌اش را جایگزین جنبه‌های تکنیکی و صرف بازنمایانه کند.

مقدمه‌ای از ستوده، مجلسی، تفرشی، بارسقیان

زندان نوشته‌های بابی ساندز منتشر شد

زندان نوشته‌های بابی ساندز، مبارز ایرلندی با ترجمه حمید جعفری منتشـر شـد. به همراه مقدمه مترجم، ۴مقدمـه از نسـرین سـتوده «عضو کانـون مدافعان حقوق بشر و حقوقدان»، فریدون مجلسی «نویسنده و پژوهشـگر»، مجید تفرشی «پژوهشگر تاریخ» و سرگه بارسـقیان «روزنامـه نگار» در این کتاب آمده اسـت. این اثر که به تازگی توسـط نشـر قطره منتشر شده، سـومین کتاب حمید جعفری اسـت. حمید جعفری عضـو فدراسـیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران اسـت که پیـش از این در روزنامه‌های سـرمایه، اعتماد، یاس‌نو، صدای عدالت، بهار، شـرق و ... به عنـوان روزنامه‌نگار فعالیت داشته است.

آنچـه در ادامه می‌آید بخشـی از ترجمه این کتاب است؛ «من آقا هسـتم». کلماتش در گورم طنین‌انداز شـد. «من آقا هسـتم». دوباره همه‌جا لرزید. «من آقا هسـتم، تو ۱۰۶۶ هسـتی!» در با صـدای انفجارگونه رعب‌انگیزی پشـت سـرش به هم خـورد و نور مبهم ورودی هم به دنبالش خاموش شد. هنوز هم از حرکت کردن می‌ترسـم و در تاریکی مطلق، همانجا که بودم ایستاده‌ام. فکر می‌کنم این ۱۰۶۶ دیگر چیست؟ واضح اسـت که من هستم اما می‌توانم فکر کنم، حرف بزنم، بو کنـم و تکان بخـورم. تمام حواسـم کار می‌کنند، بنابرایـن یک عـدد نیسـتم. من ۱۰۶۶ نیسـتم. من انسانم، من یک عدد نیستم، من ۱۰۶۶ نیستم! این آقا دیگر چه کسـی یا چه موجودی است؟ من را ترساند. شـیطان بود. حس کردم از من نفرت دارد. اشتیاق‌اش برای تسلط بر من و قساوت مرگبار درونی‌اش را حس کردم. آه، از من چه می‌ماند؟ به یاد می‌آورم که زمانی یک خانواده داشـتم. حالشان چطور است؟ آیا یک بار دیگـر می‌توانم یکـی از آنها را ببینم یا صدایشـان را بشـنوم؟ نگاهم می‌کند؛ یک بار دیگر در باز می‌شـود. آن نور مبهم کمی قوی‌تر شده است و یونیفرم سیاه در درگاه، خودش را نشـان می‌دهد. «من آقا هستم.» بار دیگر همان جمله لعنتی... و «این هم غذایت ۱۰۶۶.» ایـن کتاب در ۱۰۰ صفحه بـا قیمت ۵۰۰۰ تومان در دسترس مخاطبان است.

تمبر «آقای رمان ایران» رونمایی شد

تمبـر یادبود محمود دولت‌آبادی همزمان با هفتادوچهارمین سـالگرد تولد این نویسنده با عنوان «آقای رمان ایران» در زادگاهش سبزوار، دیار ابوالفضل بیهقی و شهر نثر ایران، رونمایی شد.

به گزارش ایسنا، سبزوار بعدازظهر جمعه ۱۷ مردادماه میزبان مراسمی بود که در آن با حضور شـماری از اعضای شورای شهر این شهرستان، علاقه‌مندان به عرصه فرهنگ و ادبیات و برخی از چهره‌های دانشگاهی، هنری و اجتماعی شهرستان، علاوه‌بر خوانده شدن بخش‌هایی از رمان «کلیدر» دولت‌آبادی همراه با ساز، از تمبر اختصاصی این نویسنده پیشکسوت معاصر به دست حاج علی فتاحی - پدر شهیدان دوران دفاع مقدس - رونمایی شد.

پس از رونمایی از تمبر یادبود دولت‌آبادی، نوبت به خواندن پیام سیمین بهبهانی -شاعر پیشکسوت- رسـید که مدتی قبل به مناسـبت تولـد محمود دولت‌آبـادی در اختیار برگزارکنندگان این مراسـم قـرار داده بـود. در متـن پیام سـیمین بهبهانی که این روزهـا در کما و در بخـش مراقبت‌های ویژه بیمارسـتان بسـتری اسـت، آمده اسـت: «یادی مکرر از آن بزرگ» «محمود دولت‌آبادی نویسنده‌ای اسـت که از خراسـان به تهران آمده است تا آوازه شـهرت آثارش را به جهان برساند. من بیشتر آثار او را خوانده‌ام و بر اندیشـه و قلم او آفرین گفته‌ام. توانایی او در داسـتان‌پردازی، «قولی ست که جملگی برآنند» اکنون این چند سـطر را در بسـتر بیماری می‌نویسـم و برای سعادت و سلامتش آرزوی خیر می‌کنم. بی‌شـک او غنیمتی اسـت در حوزه ادبیات ایران و یادآور می‌شـوم که بسـیاری از آثار او به زبان‌های مختلف ترجمه شده است. عمرش دراز و قلمش همچنان توانمند باد.»

یک خواننده مجالس عروسی روی صحنه تئاتر

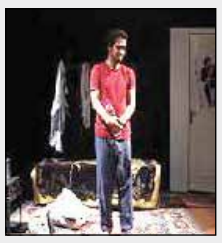

کارگـردان نمایش «همه چیز درباره آقای ف» معتقد اسـت؛ موضوع مطرح شـده در این نمایش، مسئله علاقه‌مندان و دانشجویان رشته‌های هنری است.

به گزارش سـایت ایران تئاتـر، هادی عزیزی با اشـاره به موضوع این نمایش گفت: «این نمایش داسـتان فردی اسـت که خواننده مجالس عروسی است و از این راه ارتزاق می‌کند. رفته‌رفته صدایش خراب می‌شـود و همین مسئله مجالس عروسی را به هم می‌زند. حالا تنها نگرانی او تامین معاش برای ادامه زندگی‌اش است.»

وی با تاکید بر اینکه این نمایش زبان حال تمام جوانانی است که به هنر علاقه دارند، ادامه داد: «من از همان زمانی که این متن را خواندم به آن علاقه پیدا کردم. این علاقه هم از احساس همذات‌پنداری با جوان این نمایش ناشـی می‌شـود. او می‌خواهد خواننده بزرگ و معروفی شـود، اما در این مسـیر سـرخوردگی‌هایی برایش اتفاق می‌افتد. این مسـئله برای علاقه‌مندان به هنر و دانشـجویان هنری و به خصوص تئاتری هم رخ می‌دهد.»

این نمایش تک نفره اجرا می‌شـود و سـه صداپیشـه نیز در طول اجرا بازیگر را همراهی می‌کنند. کارگردان «همه چیز درباره آقای ف» با بیان اینکه صداپیشگان هر شب در اتاق فرمان حاضر هستند، عنوان کرد: «از آنجایی که بده بستان دیالوگی در این کار مهم است، اگر قرار بود صدای دوستان ضبط شـده پخش می‌شـد، زنده بودن کار به خوبی درنمی‌آمد. آنها هر شـب در اتاق فرمان حضور دارند و به‌صورت زنده نمایش را اجرا می‌کنند.»

شهرنوشت

سـقـوط

▣ **روح‌الله سـپندارند:** مرد خودش را به پارک رسـانده بود. به زحمت نشست روی نیمکتی که آفتـاب داغ رویش می‌تابید. پیش از او پیرمردی آنجا بود و حرکات دردآور مرد را می‌پایید. «سن و سالی نداری مرد!»، پیرمرد با تردید این را گفته بود.

مرد نگاهی به عصای چوبی پیرمرد انداخت و گفت: «سـن و سـال نمی‌شناسد. کافی است بدبختی به سراغت بیاید، وقتی آمد دیگر نمی‌پرسد چند ساله هستی، نگاه نمی‌کند زن داری، بچه داری و هزار جور خرج زندگی روی دوشت سنگینی می‌کند.»

پیرمرد عصایش را به نیمکت تکیه داد: «دل پر دردی داری، مرد!» آفتاب داغ‌تر شده بود و پوسـت را می‌سوزاند. صدای آمبولانسی از دور می‌آمد. نزدیک شد و لحظه‌ای بعد دیگـر رفته بود. پیرمرد گـذر آمبولانس را از لابه‌لای شـاخه‌های درختان پارک دنبال می‌کرد که ناله‌ای از مرد بلند شد. پیرمرد نگاهش را از خیابان دزدید و پرسید: «دردت چیست مرد؟»

صدای آمبولانس دیگر نمی‌آمد که مرد به عصای پیرمرد نگاه کرد و گفت: «از کدام یک بگویم؟»

پیرمرد خنده‌اش گرفت: «انگار ماجرا جدی اسـت.» مرد هم خنده‌اش گرفت: «اوایل فکر می‌کردم شـوخی است. ازدواج کردم، بچه‌دار شـدم، کار می‌کردم و روی داربست سـاختمان‌ها بالا و پایین می‌رفتم؛ زندگی چندان روبه‌راه نبود اما هر چه بود، چرخش می‌چرخید تا روزی که خودم چرخیدم و از روی داربست سقوط کردم.»

پیرمرد شـوکه شـد: «زنده ماندی؟» مـرد پوزخنـد زد: «نه، مُردم. انـگار وجود ما بی‌معناسـت پدر جان!» پیرمرد، نگاهی به عصایش انداخت و پرسید: «بیمه؟ بیمه هم نداشتی؟» مرد دوباره خنده‌اش گرفت: «روی داربست کسی بیمه ندارد. فقط نیاز دارد.»

دوباره صدای آمبولانس از دور بلند شد. داشت از همان راهی که رفته بود بازمی‌گشت. از میانه راه صدای آژیر قطع شد. آمبولانس سرعتش را کم کرده بود و با چراغ خاموش از روبه‌روی پارک عبور کرد.

آفتاب همچنان داغ بود. پیرمرد حرکت آمبولانس را با نگاهش دنبال کرد. به خودش که آمد، مرد با ناله و درد بلند شده بود و داشت جسمی خسته و بیمار را با خودش می‌کشید و می‌برد.